

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

นายอนุรักษ์ ไชยฮั่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

EFFECTS OF ORGANIZING LEARNING ACTIVITIES BY USING THE SCPC STRATEGY AND
COOPERATIVE LEARNING CONCEPT ON THAI CREATIVE PROSE WRITING ABILITY
AND METACOGNITION IN WRITING OF TENTH GRADE STUDENTS

Mr. Anurak Chaihang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Thai Language

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี
และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถ
ในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคognition
ในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย

นายอนุรักษ์ ไชยฮัง

สาขาวิชา

การสอนภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

อนุรักษ์ ไชยอึ้ง: ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4. (EFFECTS OF ORGANIZING LEARNING ACTIVITIES BY USING THE SCPC STRATEGY AND COOPERATIVE LEARNING CONCEPT ON THAI CREATIVE PROSE WRITING ABILITY AND METACOGNITION IN WRITING OF TENTH GRADE STUDENTS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเภา, 249 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (2) ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อน ระหว่างและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (3) เปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคารจังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน ระยะเวลาในการสอน คือ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้รวม 18 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one-way analysis of variance with repeated measures)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นตามลำดับ
- 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน..... ลายมือชื่อนิลิต.....
 สาขาวิชา การสอนภาษาไทย..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2555.....

5483466227: MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEYWORDS : THE SCPC STRATEGY AND COOPERATIVE LEARNING CONCEPT /
THAI CREATIVE PROSE WRITING ABILITY / METACOGNITION IN WRITING

ANURAK CHAIHANG: EFFECTS OF ORGANIZING LEARNING ACTIVITIES
BY USING THE SCPC STRATEGY AND COOPERATIVE LEARNING
CONCEPT ON THAI CREATIVE PROSE WRITING ABILITY AND
METACOGNITION IN WRITING OF TENTH GRADE STUDENTS.

ADVISOR : WIPAWAN WONGSUWAN KONGPOW, Ph.D., 249 pp.

The objectives of this research were (1) to compare the overall and each aspect of tenth grade students' Thai creative prose writing ability before and after organizing learning activities using the SCPC strategy and cooperative learning concept, (2) to study the progressive ability in Thai creative prose writing of tenth grade students before, during and after organizing learning activities by using the SCPC strategy and cooperative learning concept, (3) to compare the overall and each aspect of tenth grade students' metacognition in writing before and after the organizing learning activities by using the SCPC strategy and cooperative learning concept. Subject used in this research were tenth grade students under the Secondary Educational Service Area Office 37, Phrae - Nan, in the office of Basic Education Commission of the Ministry of Education. The samples of this study were purposive sampling from 35 tenth grade students at Srisawatwittayakarn School in the second semester of the academic year 2012. The instruction duration was 3 periods per week for 6 weeks and composed of 18 lesson plans. The research instruments included the creative prose writing test and metacognition in writing scales. The data was analyzed by using t-test dependent and one - way analysis of variance with repeated measures.

The research results revealed that:

1. After the students being taught by using the SCPC strategy and cooperative learning concept had a Thai creative prose writing ability in overall and each aspect of their writing higher than before the treatment at .05 level of significance.

2. The students being taught by using the SCPC strategy and cooperative learning concept had an ability progress in Thai creative prose writing respectively.

3. After the students being taught by using the SCPC strategy and cooperative learning concept had a metacognition in overall and each aspect of their writing higher than before the treatment at .05 level of significance.

Department: Curriculum and Instruction..... Student's Signature

Field of Study: Teaching Thai Language..... Advisor's Signature

Academic Year: 2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า ผู้ให้ความรู้ ให้ข้อคิดในการใช้ชีวิตและการทำงาน ให้โอกาสผู้วิจัยได้เรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาตน รวมทั้งเป็นผู้ให้กำลังใจและช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในทุกเรื่องด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร ม้าคอง ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพร บัณฑิตยานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย และอาจารย์สุวิตรา เลิศวรรณวิทย์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในหลายเรื่องอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน โดยเฉพาะ คณาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทยที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยในการเรียนรู้และฝึกฝนจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในอนาคต

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ โรงเรียนศรีสวัสดิ์ วิทยาคารจังหวัดน่านที่ให้ความกรุณาและความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย และขอขอบคุณนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ และขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีน่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองเครื่องมือ

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้องอันเป็นที่รักทุกคน สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และกำลังใจ ที่มีให้กันเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และขอบคุณสมาชิกครอบครัวทุกคนที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ให้คำแนะนำ กำลังใจและแรงใจที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่ได้รับ	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. กลวิธีเอสซีพีซี	15
1.1 ที่มาและความหมายของกลวิธีเอสซีพีซี	15
1.2 ความสำคัญของกลวิธีเอสซีพีซี	15
1.3 ขั้นตอนการสอนกลวิธีเอสซีพีซี	16
1.4 แนวทางการสอนโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี	18
2. แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	19
2.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	19
2.2 องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	20
2.3 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	23
3. การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	25
3.1 ความหมายของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	25
3.2 ความสำคัญของ การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	27
3.3 ลักษณะของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	28

	หน้า
3.4 ประเภทของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	29
3.5 ประโยชน์ของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	31
3.6 การสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	32
3.7 การสอนเขียนเรื่องสั้น	56
4. เมตาคอกนิชัน	65
4.1 ความหมายของเมตาคอกนิชัน	65
4.2 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน	66
4.3 ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียน	68
4.4 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน	69
4.5 การพัฒนาเมตาคอกนิชันในการเขียน	76
4.6 การวัดเมตาคอกนิชัน	77
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	79
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมตาคอกนิชันในการเขียน	82
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ	85
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	92
1. การศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
2. การออกแบบการวิจัย	93
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	94
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	106
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	107
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	110
1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	110
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	112

3. ผลการเปรียบเทียบเมตาคอกนิกซ์ในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	117
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	120
1. การวางแผนการเขียน	120
2. การกำกับตรวจสอบการเขียน	127
3. การประเมินการเขียน	130
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	135
สรุปผลการวิจัย	138
อภิปรายผลการวิจัย	138
ข้อเสนอแนะ	154
รายการอ้างอิง	156
ภาคผนวก	165
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	166
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	168
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ	183
ภาคผนวก ง คະແນនและค่าสถิติ	227
ภาคผนวก จ ตัวอย่างการบันทึกใบงานการวางแผนโครงเรื่อง การบันทึกแบบบันทึก รายบุคคล ผลงานการเขียนเรื่องสั้น และภาพการทำกิจกรรม ของนักเรียน	232
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	249

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบแยกส่วน 41
2	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ 45
3	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น 52
4	องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันของ O'Malley และ Chamot 71
5	องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนเรื่องสั้น 75
6	การออกแบบการวิจัย 93
7	รายละเอียดของแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน 101
8	เนื้อหาและเวลาในการจัดกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนการเขียนร้อยแก้ว เชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 103
9	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 110
10	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกตาม องค์ประกอบแต่ละด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (N=35) 111
11	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและ แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35) 112
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละช่วงเวลา (N=35) 114

ตารางที่	หน้า
13	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละระยะเวลาการทดลอง (N=35) 115
14	แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของเมตาคอกนิกซ์ในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35) 117
15	แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของเมตาคอกนิกซ์ในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35) 118
16	แสดงตัวอย่างสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 208
17	แสดงตัวอย่างเครื่องมือการประเมินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 208
18	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ 228
19	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิกซ์ในการเขียน 229
20	คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง 231

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	88
2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	90
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและ แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว เชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นและเมตาคอกนิชันในการเขียน	91
4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียน ร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละระยะเวลาการทดลอง (N=35).....	116
5 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิม ก่อนการเขียนเรื่องสั้น	121
6 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการกำหนดเป้าหมายในการเขียน ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น	122
7 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการวางโครงเรื่องโดยเชื่อมโยง จากประสบการณ์	123
8 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการระดมสมองคิดโครงเรื่องและ การวางโครงเรื่องโดยเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม	123
9 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหา ในการวางโครงเรื่อง	124
10 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ก่อนการเขียนเรื่องสั้น	125
11 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ให้ความสนใจในการวางโครงเรื่อง	125
12 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ให้ความสนใจในการวางโครงเรื่องจาก ภาพยนตร์หรือตัวอย่างงานเขียน	126
13 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการกำหนดวิธีในการเขียนเรื่องสั้น	127
14 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงข้อผิดพลาดและแนวทางแก้ไข	128
15 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการตรวจสอบความถูกต้อง ของเนื้อหา	129

แผนภาพที่	หน้า
16 ตัวอย่างบันทึกรายบุคคลที่แสดงถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและ การใช้ภาษา	130
17 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการประเมินการเขียนอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง	131
18 ตัวอย่างแบบบันทึกรายบุคคลรายบุคคลที่แสดงการประเมินการเขียนอยู่ในระดับดี	131
19 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ใช้ประสบการณ์ในการเขียนครั้งก่อน มาพัฒนางานเขียนในครั้งต่อไป	132
20 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม	133
21 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงความสำคัญของการวางโครงเรื่อง ในแต่ละส่วน	133
22 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)	233
23 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)...	234
24 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)	235
25 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)	236
26 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest) และขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)	238
27 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)	239
28 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)...	240
29 ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่ม	241
30 ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายบุคคล	242
31 แสดงการวางแผนการกำหนดตัวละครและฉากของนักเรียน	244
32 แสดงการระดมสมองของนักเรียนทั้งห้องเพื่อกำหนดตัวละครและฉาก	244
33 แสดงขั้นตอนการระดมสมองของนักเรียนในการคัดเลือกตัวละครและฉาก	245
34 แสดงตัวละครและฉากที่นักเรียนได้เลือกพร้อมทั้งเหตุผลในการเลือก	245
35 แสดงการวางโครงเรื่องของนักเรียนในแต่ละส่วน	246
36 แสดงการใช้ความคิดของนักเรียนในการคิดวางโครงเรื่อง	246
37 แสดงการจับคู่ของนักเรียนพัฒนางานเขียนจากโครงเรื่อง	247
38 แสดงขั้นตอนการสร้างงานเขียน	247
39 แสดงการนำเสนอผลงานการเขียนของกลุ่ม	248

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียนรู้สิ่งต่างๆ การเรียนการสอนภาษาไทย จึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารและการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารที่ถูกต้อง สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 37) กล่าวไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า “ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง” โดยผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ทักษะทางภาษาไทย ทั้งทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดให้เกิดผลดี อีกนัยหนึ่งคือ ใช้ทักษะการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือในการส่งสาร และใช้ทักษะการอ่าน การฟัง การดู เป็นเครื่องมือในการรับสาร

การเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดในรูปแบบการบันทึกด้วยตัวอักษรเพื่อนำเสนอความรู้ และอธิบายความคิด ความรู้สึก ความต้องการของผู้เขียนให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการเหล่านั้น ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 2) กล่าวถึงการเขียน สรุปได้ว่าการเขียนเป็นพฤติกรรมสื่อสารของมนุษย์ที่ต้องการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็นของตน ไปสู่ผู้อื่นโดยใช้ภาษาเขียนเป็นตัวสื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวที่ผู้ส่งสารถ่ายทอด และการรับรู้สาร ได้ตรงกันทั้งสองฝ่าย นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยผู้ส่งสารต้องจัดระเบียบความคิดของตนอย่างเป็นระบบเพื่อสื่อความหมายให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจ ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ตนต้องการ นอกจากนี้ การเขียนยังมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสารเพื่อการแสดง ความคิดเห็น การอธิบาย การเล่าเรื่องราว การจูงใจ การโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม และการสร้างจินตนาการตามสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสาร

ด้วยเหตุนี้ การเขียนจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการสื่อสารเพราะการเขียนแสดงถึงการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการออกมาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งต้องรู้จักใช้ถ้อยคำในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจนเพื่อสื่อความหมายไปยังผู้อ่านได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน

การสื่อสารด้วยการเขียนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากผู้ใช้ภาษาจะถ่ายทอดสารให้ผู้อื่นเข้าใจแล้ว ยังต้องแสดงความคิดสร้างสรรค์อันเกิดจากจินตนาการที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใครของผู้เขียน ถ่ายทอดออกมาด้วยภาษาที่สละสลวยเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาให้สามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่มีคุณค่า ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการเขียนประเภทหนึ่ง คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ประภาศรี สีหอำไพ, 2531: 1; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2532: 1)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการเขียนประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้ทราบซึ่งสอดคล้องกับ Tidyman (1974: 22) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่าเป็นการแสดงประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาอย่างเสรี การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์นั้นต้องแสดงแนวคิดความรู้สึก และอารมณ์ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะสละสลวย ดังนั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์และอิสระซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาด้านความคิด และสติปัญญา (Burn, Broman และ Alberta, 1974: 189-170)

นอกจากนี้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูได้รู้ความคิดของนักเรียนได้เป็นอย่างดีเพราะงานเขียนเชิงสร้างสรรค์แสดงถึงพัฒนาการทางความคิดของนักเรียน แม้ว่างานเขียนนั้นยังไม่สมบูรณ์หรือมีรายละเอียดน้อยก็ตาม เนื่องจากรูปแบบและวิธีการเขียนของนักเรียนไม่ได้ลอกเลียนจากเรื่องใดๆ จึงเป็นการเสริมสร้างพลังความคิดของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การแสดงออกในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนผ่อนคลายและเกิดความเพลิดเพลินในจิตใจ รวมถึง ช่วยให้ครูเข้าใจประสบการณ์และความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน (บันลือ พฤกษ์วัน, 2533: 7; พิสมัย อำไพพันธุ์, 2535: 3-4) จากที่กล่าวมา การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู อีกทั้งเป็นทักษะที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแก่นักเรียน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ดังที่กล่าวมาข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ที่ให้ผู้เรียนผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่างๆ เช่น สารคดี บันเทิงคดี เป็นต้น รวมถึงประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนางานเขียนของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 33)

นอกจากนี้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายรองรับการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลซึ่งสาระสำคัญของจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนข้อหนึ่ง คือ ผู้เรียนแต่ละระดับชั้นต้องมีทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย กล่าวคือ ความสามารถในการรับและส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เพื่อจุดมุ่งหมายต่างๆ ตามแต่ละ ช่วงวัยกำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 3-7)

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์และควรเป็นทักษะที่ส่งเสริม ให้นักเรียนเรียนรู้เพื่อพัฒนางานเขียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 63) จากข้อความดังกล่าวสามารถจำแนกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ 2 ประเภท ได้แก่ ประเภท ร้อยแก้ว เช่น เรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น และประเภทร้อยกรอง ได้แก่ บทร้อยกรอง ประเภทต่างๆ ซึ่งการจำแนกประเภทดังกล่าว สอดคล้องกับ ศิวกานต์ปทุมสูติ (2548: 30-31) ที่กล่าว สรุปไว้ว่า งานเขียน คือ การแสดงความคิดของผู้เขียนออกมาในรูปแบบของงานเขียนประเภทร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ใช้ความคิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ต่างๆ เช่น เรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย ฯลฯ และเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์รูปแบบหนึ่งที่ น่าสนใจ เนื่องจากเป็นงานเขียนที่มีลักษณะเป็นความเรียง ไม่มีลักษณะบังคับฉันทลักษณ์ แบบร้อยกรอง ผู้เขียนจึงมีอิสระในการเลือกใช้ถ้อยคำและวิธีนำเสนอต่างๆ ตามแต่ลักษณะเฉพาะ ของงานเขียนประเภทนั้นๆ (ศิวกานต์ ปทุมสูติ, 2553: 133-134) จากที่กล่าวมา การเขียนร้อยแก้ว เชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ให้อิสระในการคิดแก่ผู้เขียน ทักษะการเขียนประเภทนี้ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะภาษาที่มีความสำคัญต่อการเรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ทางปฏิบัติพบว่า การเรียนการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ยังประสบปัญหาอยู่มาก จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

(วรรณภา เครื่องเนียม, 2531; กระทรวงศึกษาธิการ, 2542; วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2551; อธิกมาส มากจ้อย, 2553) พบปัญหาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครู ด้านเนื้อหา และด้านนักเรียน สรุปรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านครู ครูไม่ทราบเทคนิควิธีการสอนที่จะสร้างแรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียน และการเขียน รวมถึงครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเขียนและหลักการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดให้แก่ นักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งครูไม่ได้ใช้กระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขียน นักเรียนจึงไม่ได้รับการฝึกให้เขียนอย่างสร้างสรรค์

2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาในการเรียนการสอนการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีมาก ทำให้เวลาในการสอนเขียนไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้ฝึกฝนการเขียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จำนวนเนื้อหาวิชาที่มากทำให้ภาระงานในการเขียนเพิ่มขึ้น จึงทำให้นักเรียนเห็นว่า การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่องที่เบื่อหน่าย

3. ด้านนักเรียน นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเขียนและเห็นว่า การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ยากเกินความสามารถ รวมทั้งนักเรียนไม่ทราบว่าจะเขียนอะไร เขียนอย่างไร จึงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือลำดับความคิดออกมาซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเขียน ส่งผลต่อเจตคติที่ไม่ดีต่อการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

นอกจากนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นครูและนักเรียนที่เรียนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ พบปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้ ในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูขาดวิธีการและเทคนิคการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่จะสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียนเกิดความรูสึกอยากเขียน ด้านเนื้อหาวิชาพบว่า เนื้อหาวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีมาก ส่งผลต่อภาระงานที่มากขึ้นด้วย จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เบื่อหน่ายต่อการเขียน และด้านการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนไม่ทราบว่าจะเขียนอะไร และเชื่อว่าทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ยากเกินความสามารถ ซึ่งข้อมูลปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

ด้วยปัญหาที่กล่าวมาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีผลมาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครู ด้านเนื้อหา และด้านนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอนขาดเทคนิค และวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนขาดการคิด

ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเขียน ประกอบกับจำนวนเนื้อหาวิชาที่มากจึงทำให้นักเรียนเห็นว่าการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นเรื่องยากเกินความสามารถของตน ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการเขียนและการเรียนรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้จึงยังไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร

ปัญหาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัญหาหนึ่งที่สำคัญ คือ การขาดทักษะการคิด เนื่องจากทักษะการคิดมีความสัมพันธ์กับทักษะการเขียนอย่างแยกจากกันไม่ได้ และทักษะการเขียนนั้นเป็นผลของการคิดที่ใช้ภาษาและถ้อยคำเป็นสื่อกลางการถ่ายทอดแนวคิดและการรับรู้ได้ (สิทธา พินิจภูวนล, 2526: 1; วิไลพร อ้ายสม, 2546: 21) ดังนั้นการเขียนจึงเป็นการถ่ายทอดความรู้และความคิดของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน และหากการคิดนั้นเป็นการคิดที่สร้างสรรค์ก็จะส่งผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เช่นกัน เมื่อความสัมพันธ์ของทักษะการคิดและทักษะการเขียนสัมพันธ์กัน เช่นนี้ การสอนการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของครูจึงควรสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตระหนักผู้เข้าใจถึงกระบวนการคิดของตนเองและควบคุมจัดระบบความคิด ตลอดจนวางแผน และประเมินความคิดของตนเองได้ ซึ่งกระบวนการนี้เรียกว่า เมตาคอกนิชัน (metacognition) (Cross และ Paris, 1986: 131)

เมตาคอกนิชันมีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมทางความคิด (Flavell, 1985: 104) ช่วยให้นักเรียนรู้ความยากง่ายของงานหรือการเรียนรู้ต่างๆ ว่า จะต้องใช้ความรู้ กลวิธีใดในการเขียนและใช้อย่างไร อีกทั้งต้องใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใดในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งสามารถประเมินความก้าวหน้าของผลงานและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เป้าหมายการทำงานขณะที่ดำเนินงานนั้นๆ ได้ นอกจากนี้เมตาคอกนิชันยังช่วยให้นักเรียนมีอิสรภาพในการเรียนรู้ และนักเรียนที่ไม่เก่งสามารถจะพัฒนาตนเองให้จำและมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ (Miller, 1991: 178-187)

เมตาคอกนิชัน คือ การคิดเกี่ยวกับการคิด การรู้ว่าเรารู้อะไรและไม่รู้อะไร เป็นสิ่งที่ผู้ทำงานหรือผู้คิดต้องรู้เสมอเพื่อใช้ในการจัดการกับความคิดและประเมินตลอดทุกระยะ ดังนั้น เมตาคอกนิชันจึงเป็นสิ่งสำคัญของผู้ใช้ทักษะการคิดและกระบวนการคิด (พิมพันธ์ เตชะคุปต์, 2544: 160) เมตาคอกนิชันมีบทบาทสำคัญในการฝึกเขียนเป็นอย่างมากเพราะเมตาคอกนิชันในการเขียนเป็นการตระหนักการใช้ความรู้และความคิดของตนเองในกระบวนการเขียน รวมทั้งมีการกำกับตนเองในขณะที่เขียนและประเมินความสำเร็จของภารกิจกรรมรวมถึงประเมินผลงานการเขียนของตนเอง (O'Malley และ Chamot, 1990; Zimmerman และ Reisemberg, 1997: 75)

นอกจากทักษะการคิดจะมีความสำคัญต่อผู้เขียนแล้ว การเรียนการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก็มีความสำคัญเช่นกัน ดังที่ วรรณ บัวเกิด (2537: 210) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำมาใช้พัฒนาการสอนการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า ครูจะต้องพัฒนาเทคนิค วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่แก้ปัญหาการเขียน ครูไม่ควรมุ่งสอนเฉพาะรูปแบบหรือประเภทของงานเขียน รวมไปถึงการใช้ภาษาเพียงเท่านั้น แต่ควรสอนให้นักเรียนถ่ายทอดความคิดด้วยตนเอง ซึ่งต้องกระตุ้นด้วยกลวิธีต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีความคิด ขยายความคิด จัดระเบียบความคิด และเรียบเรียงความคิด ดังนั้นการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และมีเมตตาอกนิชนในการเขียนจึงเป็นสิ่งที่ครูควรมุ่งหวังและหาแนวทางเพื่อให้เกิดขึ้นจริง ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี (suggest, choose, plan, และ compose: SCPC) เป็นแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลวิธีเอสซีพีซีเป็นกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2011 โดย Wiesendanger, Perry และ Braun (2011: 451-455) อาจารย์มหาวิทยาลัยลองวูด ประเทศสหรัฐอเมริกา กลวิธีเอสซีพีซีประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (suggest) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งห้องช่วยกันตั้งเป้าหมายวางแผนการเขียนโดยการระดมสมองเพื่อเสนอตัวละคร และสร้างฉากของเรื่องจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนตามลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการเลือก
2. ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (choose) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อวางแผนในการเขียน พร้อมทั้งระดมสมองคิดพิจารณาเลือกตัวละครและฉากที่จะปรากฏในเนื้อเรื่องอีกครั้งจากตัวละครและฉากที่นักเรียนทั้งห้องได้ช่วยกันระดมสมองกำหนดไว้ในขั้นตอนแรก
3. ขั้นวางโครงเรื่อง (plan) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนใช้ความคิดร่วมกันวางโครงเรื่องเพื่อพัฒนาเป็นเนื้อเรื่องจากขั้นตอนที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละกลุ่มจะวางโครงเรื่องในแต่ละส่วน ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำกับตรวจสอบโครงเรื่องให้สัมพันธ์กับเนื้อหา ตัวละครและฉากที่เลือกไว้
4. ขั้นสร้างงานเขียน (compose) เป็นขั้นตอนที่ใช้โครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนางานเขียน โดยสมาชิกภายในกลุ่มจับคู่และหมุนเวียนเขียนเรื่องในแต่ละส่วนตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้จนครบ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มระดมสมองคัดเลือกและประเมินเนื้อหาในแต่ละส่วนเพื่อนำเนื้อหา

มาประกอบกันเป็นเรื่องที่สมบูรณ์ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ ในขั้นตอนนี้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำกับตรวจสอบแก้ไขการใช้ภาษา และความถูกต้องของเนื้อเรื่องทั้งหมด เพื่อเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมากที่สุดมานำเสนอให้แก่สมาชิกกลุ่มอื่นในชั้นเรียน

ขั้นตอนของกลวิธีเอสซีพีซีที่กล่าวไว้ข้างต้น แสดงให้เห็นการทำงานร่วมกันของนักเรียนในการระดมความคิดเลือกตัวละคร ฉาก และวางโครงเรื่อง อีกทั้งมีการช่วยเหลือพึ่งพากันในการเขียน และมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) (Johnson และ Johnson, 1994: 31-34)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ร่วมมือช่วยเหลือกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อทำงานร่วมกันให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับคำอธิบายความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ Slavin และ Johnson และ Johnson (Slavin, 1987: 7-13; Johnson และ Johnson, 1994: 31-34) กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ (1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (positive interdependence) (2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face to face promotive interaction) (3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) (4) การใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interdependence and small group skills) และ (5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing)

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของกลวิธีเอสซีพีซีจะเน้นให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มโดยใช้กระบวนการคิดควบคู่กันไป ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากลวิธีเอสซีพีซีมีความสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและกระบวนการเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน ดังนั้นเป้าหมายของกลวิธีนี้ คือการพัฒนาความสามารถที่จะสร้างสรรค์งานเขียนโดยช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการวางแผนการเขียน อธิบายแนวคิด จัดระเบียบความคิดและองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่องดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ กลวิธีเอสซีพีซียังช่วยให้นักเรียนให้ความสำคัญกับเนื้อหาในแต่ละส่วนของเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องที่นักเรียนได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยแต่ละขั้นตอนนักเรียนมีส่วนร่วม

ในการเขียน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเรียนเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสร้างตัวละคร ฉาก และสามารถสร้างสรรค์เรื่องใหม่ๆ ได้

กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังสอดคล้องกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน ด้านการวางแผนการเขียน การกำกับควบคุมตนเองในขณะที่เขียน และการประเมินผล การเขียนของตนเพื่อหาข้อผิดพลาดเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (O'Malley และ Chamot, 1990) ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing) ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงาน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น โดยครอบคลุมถึงการทำงานกลุ่ม ผลงานของกลุ่มซึ่งการวิเคราะห์นี้จะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มตั้งใจทำงานให้บรรลุผลที่กำหนดไว้และช่วยฝึกเมตาคอกนิชัน (metacognition) คือ สามารถประเมินผลงานและพฤติกรรมของตนเองที่ได้ทำไป (Johnson และ Johnson, 1994: 31-37) นอกจากนี้ การปฏิบัติซ้ำหลายครั้งจะช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้กลวิธีกับสถานการณ์อื่นๆ และพัฒนาการเขียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องอันเป็นประโยชน์ในระยะยาว (Wiesendanger, Perry และ Braun, 2011: 455)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และเมตาคอกนิชันในการเขียนได้ เพราะเป็นวิธีการที่ให้นักเรียนได้พัฒนางานเขียนของตนเองจากจินตนาการ ประสบการณ์และได้สร้างความรู้จากการร่วมกันระดมสมอง อีกทั้งเป็นกลวิธีที่อธิบายแนวคิดการจัดระบบความคิด เนื่องจากแต่ละขั้นตอนนักเรียนต้องตระหนักรู้ว่า ทำอะไร และด้วยวิธีการใด

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่นักเรียนต้องใช้ความคิด จินตนาการของตนเองในการเขียน หากนักเรียนได้รับการฝึกฝนการเขียนเรื่องสั้นอย่างเป็นระบบ สม่่าเสมอ ย่อมทำให้เกิดการตระหนักรู้ในกระบวนการคิดของตนเองเกี่ยวกับการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้พัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และการเขียนสร้างสรรค์ประเภทอื่นได้ต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอนิชั่นในการเขียนได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อน ระหว่างและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. เพื่อเปรียบเทียบเมตาคอนิชั่นในการเขียนในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยเรื่องนี้ได้มาจากการพิจารณาข้อค้นพบของงานวิจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีเป็นการพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากกลวิธีเอสซีพีซีช่วยให้นักเรียนพัฒนางานเขียนของตนเองจากจินตนาการ และประสบการณ์ อีกทั้งนักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการวางแผนการเขียนเรื่องตามลำดับ โดยให้ความสนใจองค์ประกอบของเรื่องในแต่ละส่วน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น (Wiesendanger, Perry และ Braun, 2011) นอกจากนี้กลวิธีเอสซีพีซียังให้อิสระทางความคิดแก่นักเรียนในการเลือกตัวละคร ฉาก และการวางโครงเรื่อง ซึ่งวิธีการนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jobe (1975) ที่กล่าวว่า การให้นักเรียนแสดงความคิดและจินตนาการออกมาอย่างอิสระในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนเขียนเรื่องได้ดี ทั้งนี้ บทบาทของครูเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเขียนของนักเรียนได้ เมื่อครูจัดกิจกรรมการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่หลากหลาย ครูทำหน้าที่ช่วยเหลือนักเรียนในด้านเนื้อหา ด้านวิธีสอนการเขียน หรือแม้กระทั่งด้านการเปิดมุมมองในการคิดจะช่วยให้นักเรียนมีจินตนาการสูง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น (Adler, 2002)

2. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพสูงกว่าการเรียนรู้ปกติและช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนให้อยู่ในระดับดี ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Slavin, 1988; ญรัฐกาญจน์ เลิศยะโส, 2553) เห็นได้ว่า แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนที่ดีขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายได้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ระหว่างการทดลองที่สูงขึ้นตามลำดับ

3. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

2. เมตาคอกนิชันในการเขียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การเขียนเรื่องสั้น ในวิชา การเขียน 2 ท 31202 จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ (1) เปิดประตูสู่เรื่องสั้น (2) การเขียนเรื่องสั้น

เน้นเสนอโครงเรื่อง (3) การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร (4) การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก และ (5) การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง

4. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะการเขียนเรื่องสั้นเนื่องจาก เรื่องสั้นมีองค์ประกอบของการเขียนที่สอดคล้องกับระดับและประสบการณ์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ซึ่งปรับขั้นตอนการสอนมาจากกลวิธีเอสซีพีซี ที่สร้างขึ้นโดย Wiesendanger, Perry และ Braun (2011) ซึ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการวางแผนการเขียนเรื่อง โดยนักเรียนได้ตระหนักรู้ถึงเป้าหมายและอธิบายแนวคิด จัดระเบียบความคิดรวมถึงองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่อง นอกจากนี้นักเรียนสามารถกำกับควบคุมตนเองในกระบวนการเขียนได้ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. *ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (suggest)* เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทั้งห้องช่วยกันตั้งเป้าหมายวางแผนการเขียนโดยการระดมสมองเพื่อเสนอตัวละคร และสร้างฉากของเรื่องจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนตามลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการเลือก

2. *ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (choose)* เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อวางแผนการเขียนพร้อมทั้งระดมสมองคิดพิจารณาเลือกตัวละครและฉากที่จะปรากฏในเนื้อเรื่องอีกครั้ง จากตัวละครและฉากที่นักเรียนทั้งห้องได้ช่วยกันระดมสมองเสนอไว้ในขั้นที่ 1

3. *ขั้นวางโครงเรื่อง (plan)* เป็นขั้นตอนที่นักเรียนใช้ความคิดร่วมกันวางโครงเรื่องเพื่อพัฒนาเป็นเนื้อเรื่องจากขั้นตอนที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละกลุ่มจะวางโครงเรื่องในแต่ละส่วน ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำกับตรวจสอบโครงเรื่องให้สัมพันธ์กับเนื้อหา ตัวละครและฉากที่เลือกไว้

4. *ขั้นสร้างงานเขียน (compose)* เป็นขั้นตอนที่ใช้โครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนางานเขียน โดยสมาชิกภายในกลุ่มจับคู่และหมุนเวียนเขียนเรื่องในแต่ละส่วนตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้จนครบ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มระดมสมองคัดเลือกและประเมินเนื้อหาในแต่ละส่วนเพื่อนำเนื้อหา มาประกอบกันเป็นเรื่องที่สมบูรณ์ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ ในขั้นตอนนี้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำกับตรวจสอบแก้ไขการใช้ภาษา และความถูกต้องของเนื้อเรื่องทั้งหมด เพื่อเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมากที่สุดมานำเสนอให้แก่สมาชิกกลุ่มอื่นในชั้นเรียน

ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเขียนเรื่องสั้นโดยเรียงเรียงความคิดเพื่อนำเสนอเนื้อหา ประสบการณ์ และจินตนาการอันแสดงถึงลักษณะเฉพาะของงานเขียนด้วยภาษาที่สละสลวย ถูกต้องตามประเภทของงานเขียน และนำเสนองานเขียนที่มีคุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและด้านสติปัญญาซึ่งในงานวิจัยนี้ครอบคลุมงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น 4 ประเภท ได้แก่ (1) เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (2) เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร (3) เรื่องสั้นเน้นเสนองาน และ (4) เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง วัดได้จากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ในการตรวจแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตรวจงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับจาก อธิกมาส มากจ้อย (2553) และถวัลย์ มาศจรัส (2545) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ 2 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านเนื้อหา** คือ ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ซึ่งมีเนื้อหาที่แสดงถึงการจินตนาการของผู้เขียน เนื้อหาสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นแต่ละประเภท มีการสร้างความคิดใหม่โดยเรียงเรียงความคิดและองค์ประกอบของเรื่องสั้นได้เข้าใจ กลมกลืนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีเนื้อหาแฝงคุณค่าในด้านการเสริมสร้างทักษะชีวิตแก่ผู้อ่าน

2. **ด้านการใช้ภาษา** คือ ความสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหา สามารถสื่อความคิดและสื่ออารมณ์ให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการคล้อยตามเนื้อเรื่อง อีกทั้งใช้คำและประโยคได้เหมาะสมกับตัวละคร ฉาก และประเภทของเรื่องสั้น

เมตาคอกนิชันในการเขียน หมายถึง การตระหนักรู้ในวิธีการเรียนรู้ถึงเป้าหมายและเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองเพื่อควบคุมหรือกำกับตนเองในกระบวนการเขียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (1) การวางแผนการเขียน โดยการคิดก่อนการเขียนว่าจะเขียนอะไร วางแผนการเขียนโดยเลือกตัวละครและฉากจากประสบการณ์เดิม (2) การกำกับตรวจสอบงานเขียน โดยการเขียนเรื่องให้สัมพันธ์กับตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องที่กำหนด (3) การประเมินผลงานเขียน โดยการสะท้อนปัญหาการเขียนและตัดสินผลงานเพื่อให้งานเขียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วัดได้จากแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน ซึ่งประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการและแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจาก วไลพร ฉายา (2548) และ O'Malley และ Chamot (1990)

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูภาษาไทยสามารถนำแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ในการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ หรือการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ในวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน
2. ครูและผู้สนใจสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการสอนเขียนในวิชาภาษาต่างประเทศ เช่น การสอนเขียนเรียงความ หรือการสอนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียน
3. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปประยุกต์ใช้ในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์หรืองานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ได้
4. นักเรียนสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินการเขียนของตนเอง อันจะส่งผลให้ทักษะการเขียนพัฒนาขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับทักษะอื่นๆ ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลวิธีเอสซีพีซี
 - 1.1 ที่มาและความหมายของกลวิธีเอสซีพีซี
 - 1.2 ความสำคัญของกลวิธีเอสซีพีซี
 - 1.3 ขั้นตอนการสอนกลวิธีเอสซีพีซี
 - 1.4 แนวทางการสอนโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี
2. แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 2.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 2.2 องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 2.3 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.1 ความหมายของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.2 ความสำคัญของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.3 ลักษณะของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.4 ประเภทของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.5 ประโยชน์ของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.6 การสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 3.7 การสอนเขียนเรื่องสั้น
4. เมตาคอกนิชัน
 - 4.1 ความหมายของเมตาคอกนิชัน
 - 4.2 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน
 - 4.3 ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียน

- 4.4 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน
- 4.5 การพัฒนาเมตาคอกนิชันในการเขียน
- 4.6 การวัดเมตาคอกนิชัน
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมตาคอกนิชันในการเขียน
 - 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. กลวิธีเอสซีพีซี

กลวิธีเอสซีพีซีเป็นกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ผู้วิจัยนำเสนอที่มาและความหมาย ความสำคัญและขั้นตอนการสอนของกลวิธีเอสซีพีซี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ที่มาและความหมายของกลวิธีเอสซีพีซี

SCPC เป็นอักษรย่อของ suggest, choose, plan, และ compose กลวิธีเอสซีพีซีเป็นกลวิธีสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2011 โดย Wiesendanger, Perry และ Braun (2011: 451-455) อาจารย์มหาวิทยาลัยลวงดูด ประเทศสหรัฐอเมริกา

กลวิธีเอสซีพีซี หมายถึง วิธีการเรียนการสอนเขียนที่เสริมสร้างพัฒนาทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และสร้างงานเขียนที่ต่อเนื่องกันเป็นลำดับเพื่อพัฒนาความสามารถที่จะสร้างสรรค์งานเขียน โดยช่วยให้นักเรียนอธิบายแนวคิด จัดระเบียบความคิด และองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่อง

1.2 ความสำคัญของกลวิธีเอสซีพีซี

กลวิธีเอสซีพีซีเป็นกลวิธีที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจากจินตนาการ และประสบการณ์ เนื่องจากกลวิธีเอสซีพีซีช่วยให้นักเรียนสามารถคิดวางแผน กำหนดและคัดเลือกตัวละคร ฉาก รวมถึงวางโครงเรื่องอย่างเป็นระบบและชัดเจน กลวิธีเอสซีพีซีช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความคิดจากขั้นตอนหนึ่งไปสู่อีกขั้นตอนหนึ่งได้ดีเพราะทุกขั้นตอนของกลวิธีเอสซีพีซีนักเรียนจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาในแต่ละส่วนตามตัวละคร ฉากและโครงเรื่องที่นักเรียนได้กำหนดไว้ ทำให้ไม่สับสนในการเขียน

นอกจากนี้ในทุกขั้นตอนของกลวิธีเอสซีพีซีช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการระดมความคิดวางแผนการสร้างตัวละคร ฉาก และโครงเรื่อง รวมถึงอธิบายแนวคิด จัดระเบียบ ความคิดและองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่องได้ โดยแต่ละขั้นตอนนักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือ ฟังพากันและรับผิดชอบร่วมกันในการเขียนจากประสบการณ์และจินตนาการของแต่ละบุคคลมา สร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ Wiesendanger, Perry และ Braun (2011: 451-455)

1.3 ขั้นตอนการสอนด้วยกลวิธีเอสซีพีซี

กลวิธีเอสซีพีซีประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (suggest) 2) ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (choose) 3) ขั้นวางโครงเรื่อง (plan) และ 4) ขั้นสร้างงานเขียน (compose) ตามที่ Wiesendanger, Perry และ Braun (2011) พัฒนาไว้ ดังนี้

1) *ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (suggest)* เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนตั้งห้องช่วยกัน ตั้งเป้าหมาย วางแผนการเขียนโดยการระดมสมองเพื่อเสนอตัวละคร และสร้างฉากของเรื่อง จากประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนตามลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการเลือก ขั้นตอนนี้ใช้เวลา 10 นาที รายละเอียดของขั้นตอนนี้มีดังนี้

1.1 ครูกระตุ้นให้นักเรียนในชั้นเรียนเกิดความคิดในการสร้างตัวละครในเรื่อง จากประสบการณ์ของนักเรียน โดยให้นักเรียนระดมสมองเสนอชื่อตัวละคร

1.2 ครูให้นักเรียนแสดงเหตุผลของการเลือกตัวละครเหล่านั้น

1.3 ครูกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองเสนอแนะฉากของเรื่อง โดยระบุสถานที่และ เวลา (อดีต ปัจจุบัน อนาคต) จากประสบการณ์เดิมของนักเรียน (ขั้นตอนนี้เหมือนกับการกำหนดตัวละคร)

1.4 ครูเขียนชื่อตัวละคร ฉาก และเหตุผล ที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาน

2) *ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (choose)* เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อวางแผน ในการเขียน พร้อมทั้งคิดพิจารณาเลือกตัวละคร และฉากที่จะปรากฏในเนื้อเรื่องอีกครั้ง จากตัวละคร และฉากที่นักเรียนตั้งห้องได้ช่วยกันระดมสมองเสนอไว้ในขั้นที่ 1 ขั้นตอนนี้ใช้เวลา 5-10 นาที รายละเอียดของขั้นตอนนี้มีดังนี้

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวนสมาชิกกลุ่มละ 6 คน (หรือตามความเหมาะสม ของจำนวนนักเรียน)

2.2 ครูแจกกระดาษและปากกาสี ให้แต่ละกลุ่มเพื่อใช้เขียนตัวละคร และฉากที่เลือก

2.3 ครูให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดพิจารณาเลือกตัวละคร 3 ตัว และฉาก 1 ฉาก จากบนกระดานที่นักเรียนตั้งห้องช่วยกันเสนอไว้ในขั้นตอนที่ 1

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนตัวละคร และฉากที่เลือกลงบนกระดาษที่ครูแจกให้

3) *ขั้นวางแผนเรื่อง (plan)* เป็นขั้นตอนที่นักเรียนใช้ความคิดร่วมกันวางแผนเรื่องเพื่อพัฒนาเนื้อเรื่องจากขั้นตอนที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละกลุ่มจะวางแผนเรื่องโดยให้ความสำคัญกับการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง โดยกำกับตรวจสอบให้สัมพันธ์กันทั้งเนื้อหา ตัวละครและฉากที่ได้เลือกไว้ ขั้นตอนนี้ใช้เวลา 15-20 นาที รายละเอียดของขั้นตอนนี้มีดังนี้

3.1 ครูให้แต่ละกลุ่มวางแผนเรื่อง โดยแบ่งเป็นสามส่วน คือ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

3.2 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า การเปิดเรื่องนั้นให้แนะนำตัวละคร ระบุฉาก และแสดงนัยของปมปัญหา อีกทั้งการดำเนินเรื่องจะต้องแสดงปมปัญหา และการปิดเรื่องจะต้องอธิบายวิธีการแก้ปมปัญหาว่า ได้รับการแก้ไขได้อย่างไร

3.3 นักเรียนในกลุ่มระดมสมองคิดโครงเรื่องจากประสบการณ์และจินตนาการ

3.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรบ้างในเรื่อง

3.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนข้อความ 3 ข้อความ ลงในกระดาษ โดยแต่ละส่วนของโครงเรื่องจะปรากฏข้อความ 3 ข้อความ แต่ละข้อความต้องสอดคล้องกับตัวละคร และฉากที่เลือกไว้

4) *ขั้นสร้างงานเขียน (compose)* เป็นขั้นตอนที่ใช้โครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนางานเขียน โดยสมาชิกภายในกลุ่มจับคู่และหมุนเวียนเขียนเรื่องในแต่ละส่วนตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้จนครบ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มระดมสมองคัดเลือกและประเมินเนื้อหาในแต่ละส่วนมาประกอบกันเป็นเรื่องที่สมบูรณ์โดยจะต้องสัมพันธ์กับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ สมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำกับตรวจสอบแก้ไขภาษา และความถูกต้องของเนื้อเรื่องทั้งหมดเพื่อเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมากที่สุดนำเสนอให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้ทราบ ขั้นตอนนี้ใช้เวลา 25 นาที รายละเอียดมีดังนี้

4.1 ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มจับคู่กัน โดยมีนักเรียน 3 คู่ ในแต่ละกลุ่ม

4.2 นักเรียนแต่ละคู่เขียนเรื่องในส่วนที่ได้ตกลงกันภายในกลุ่ม

4.3 นักเรียนทบทวนโครงเรื่องทั้งหมด จากนั้นเขียนในส่วนที่ได้รับมอบหมาย โดยเหตุการณ์จะต้องสอดคล้องกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ (ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาและการสะกดคำ)

4.4 นักเรียนแต่ละคู่สลับหมุนเวียนกันเพื่อเขียนเรื่องในส่วนที่ยังไม่ได้เขียน

4.5 นักเรียนนำเนื้อเรื่องในแต่ละส่วนมารวมกัน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูเนื้อหาทั้งหมดของเรื่องว่า สอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้หรือไม่ (ดังนั้นแต่ละกลุ่มจะมีเนื้อเรื่องทั้งหมด 3 เรื่อง)

4.6 นักเรียนในกลุ่มช่วยกันเลือกโครงเรื่อง โดยเนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับโครงเรื่องและสมบูรณ์ที่สุด จากนั้นตรวจสอบการใช้ภาษาและการสะกดคำอีกครั้ง

4.7 นักเรียนนำเสนอผลงานการเขียนของกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้ทราบ

4.8 ครูและนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น อีกทั้งครูเสริมกำลังใจแก่นักเรียนว่า นักเรียนสามารถพัฒนางานเขียนของตนเองในครั้งต่อไปได้

1.4 แนวทางการสอนโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี

การนำกลวิธีเอสซีพีซีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดการเรียนการสอนตามแนวทางต่อไปนี้ (Wiesendanger, Perry และ Braun, 2011: 454-455)

- 1) ครูควรให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนเกี่ยวกับประเภทของร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ครูควรสร้างบรรยากาศในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเล่าประสบการณ์ของตนเองให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้คิด และใช้ประสบการณ์หรือจินตนาการของตนเองมาใช้ในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
- 3) ครูควรให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เมื่อนักเรียนขอคำปรึกษา
- 4) ครูควรลดบทบาทของตนเองให้เหลือน้อยที่สุดและส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ด้วยตัวเองให้มากที่สุด
- 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนปฏิบัติซ้ำหลายครั้งจะส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางการใช้กลวิธีเอสซีพีซีกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ และพัฒนางานเขียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องอันเป็นประโยชน์ในระยะยาว

กลวิธีเอสซีพีซีเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และสร้างงานเขียนที่ต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ในกลวิธีดังกล่าว นักเรียนจะเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และใช้กระบวนการคิดควบคู่อยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกระบวนการเมตาคอกนิชัน อีกทั้งเป็นการตระหนักรู้ในการเขียนของนักเรียน ดังนั้นเป้าหมายของกลวิธีนี้คือ การพัฒนาความสามารถที่จะสร้างสรรค์งานเขียนโดยช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการวางแผนการเขียน อธิบายแนวคิด จัดระเบียบความคิด และองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่องดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้กลวิธีเอสซีพีซียังช่วยนักเรียนให้ความสำคัญกับเนื้อหาในแต่ละส่วนของเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องที่นักเรียนได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยแต่ละชั้นตอนนักเรียนมีส่วนร่วมในการเขียน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเรียนเช่นนี้ จะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสร้างตัวละคร ฉาก และสามารถสร้างสรรค์เรื่องสั้นเรื่องใหม่ๆ ได้

2. แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นพื้นฐานของความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ โดยนักเรียนต้องทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีสมาชิกภายในกลุ่มความสามารถ ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการที่สร้างความรู้และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อนักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอความหมาย องค์ประกอบ และประโยชน์ของแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนช่วยกันเรียนรู้เป็นสำคัญ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

ทิมพันซ์ เดชะคุปต์ (2544: 6) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีสอนแบบหนึ่ง โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานพร้อมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กโดยทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเองและงานส่วนรวมร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันและกันมีทักษะการทำงานกลุ่มเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายส่งผลให้เกิดความพอใจอันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมมือ

ทิสนา แคมมณี (2550: 98) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ของกลุ่มย่อยที่มีสมาชิกภายในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายความสำเร็จของกลุ่ม

Johnson และ Johnson (1994: 6-7) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดขึ้นโดยการคละกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน นักเรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน เพื่อให้กลุ่มของตนประสบผลสำเร็จในการเรียน

Slavin (1995: 5) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสอนกลุ่มย่อยประมาณ 4 คน ที่ต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนในการจัดกลุ่ม กล่าวคือ นักเรียนที่มีความสามารถสูงและต่ำ จำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีความสามารถปานกลาง 2 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีหน้าที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ค้นคว้าหาคำตอบและรับผิดชอบต่อการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2.2 องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งเน้นให้นักเรียนทำความร่วมมือกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีความหลากหลายทางความสามารถของสมาชิก ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการ (Johnson และ Johnson, 1994: 31-37) กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (positive interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นๆ ด้วยเพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้นักเรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน (positive goal interdependence) การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม (positive reward interdependence) การให้งานหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำหรือใช้ร่วมกัน (positive resource interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน (positive role interdependence)

2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face - to - face promotive interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ใ่วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่หลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้นักเรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานเป็นกลุ่มย่อย (interpersonal and small - group skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับและไว้วางใจกันและกันซึ่งครูควรสอนและฝึกให้นักเรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครูหรือนักเรียน หรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงานเพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (metacognition) คือ นักเรียนสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 122) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยกัน (positive interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายในการรับผิดชอบความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกว่า งานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) การปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (face to face promotive interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน รวมถึงการถามและตอบคำถามด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน เป็นต้น

3) การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มอย่างน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม การสังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง และทดสอบเป็นรายบุคคล เป็นต้น

4) การฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานแลทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interdependence and small group skills) นักเรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ การเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และการทำความรู้จักไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

5) การฝึกกระบวนการกลุ่ม (group process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่ม สามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด และเพราะเหตุใด อีกทั้งต้องรู้วิธีแก้ไขปัญหาว่า จะมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นทางการ

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือต้องให้ความสำคัญว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญที่จะทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองจึงมีส่วนสำคัญ ในขณะเดียวกันการช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นๆ ก็สำคัญด้วยเช่นกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงานการเรียนรู้ร่วมกัน หรือการมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน เป็นต้น

2) การมีปฏิสัมพันธ์แบบส่งเสริมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษาหารือร่วมกันอย่างใกล้ชิด การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยการรับฟังเหตุผลของสมาชิกแต่ละคนก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานอย่างเต็มที่ มีการตรวจสอบว่า สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยสมาชิกแต่ละคนให้ข้อมูลย้อนกลับหรือแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ทำให้กลุ่มมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุด ทั้งนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความมั่นใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่สำคัญที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ โดยสมาชิกภายในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือให้ความรู้แก่กันและกัน ทั้งนี้ครูควรแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้

5) กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้สมาชิกภายในกลุ่มดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายในการทำงานร่วมกันโดยจะต้องดำเนินงานตามแผน ตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นพบว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์แบบส่งเสริมกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน การใช้ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และกระบวนการกลุ่ม มีลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้และความสำเร็จของตนเองและของกลุ่ม ผู้วิจัยจึงเห็นว่า องค์ประกอบของแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดคล้องกับกลวิธีเอสซีพีซี ที่นักเรียนได้พัฒนางานเขียนของตนเอง จากจินตนาการ ประสบการณ์และได้สร้างความรู้จากการร่วมกันระดมสมอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและกลวิธีการเอสซีพีซีมาใช้ในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนมีการวางแผนการเขียน อธิบายแนวคิด จัดระเบียบความคิด และองค์ประกอบพื้นฐานของเนื้อเรื่อง ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

2.3 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันร่วมกันในการทำงาน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

อารี สันทรวี (2543: 36-37) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อนักเรียนไว้ 10 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 2) นักเรียนมียุทธวิธีในการเรียนที่ดีขึ้น
- 3) นักเรียนมีความทรงจำที่ดีขึ้น
- 4) นักเรียนมีแรงจูงใจภายในมากขึ้น
- 5) นักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น
- 6) นักเรียนชอบเรียนวิชาต่าง ๆ มากขึ้น
- 7) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู
- 8) นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากขึ้น
- 9) นักเรียนรู้สึกกว่าตนเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน
- 10) นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองหรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง

Johnson และ Johnson (1987: 34-39) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 11 ประการ สรุปได้ ดังนี้

- 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะได้พัฒนาการคิดอยู่เสมอ
- 2) นักเรียนมีความสามารถทางด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น เพราะได้พัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผล
- 3) นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากยิ่งขึ้น เพราะได้แสดงความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน
- 5) นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น เพราะได้เรียนรู้ร่วมกันจึงส่งผลต่อการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้
- 6) นักเรียนมีความสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่ดี เพราะได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนทัศนะ สร้างทัศนคติทางความคิดในการมองโลกในแง่ดีต่อการเห็นต่างกันของคนอื่น
- 7) นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น เพราะความแตกต่างทางความคิด นักเรียนจึงปรับเปลี่ยนมุมมองการคิดให้เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น
- 8) นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของผู้อื่นมากขึ้น เพราะได้มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางการเรียน
- 9) นักเรียนเชื่อมั่นในตัวเองมากยิ่งขึ้น เพราะเกิดการยอมรับตนเองในการทำงาน
- 10) นักเรียนคาดหวังกับการทำงานกลุ่มในครั้งต่อไปมากขึ้น และรู้จักวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า
- 11) นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนมากขึ้น เพราะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือมีประโยชน์ต่อนักเรียน ในด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทักษะการคิดและการสื่อสารพัฒนาสูงขึ้นตามลำดับ และด้านพฤติกรรม ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนดียิ่งขึ้น สามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ อีกทั้งรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากยิ่งขึ้น

3. การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ 8 ด้าน ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ ประเภทการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ประโยชน์ของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ การสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และการสอนเขียนเรื่องสั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความหมายของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้ให้ความหมายของคำว่า ร้อยแก้วและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ความหมายของร้อยแก้ว

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้ให้ความหมายของร้อยแก้วไว้ ดังนี้

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553: 133-134) กล่าวว่า ร้อยแก้วเป็นงานเขียนที่ไม่มีลักษณะบังคับในการแต่ง ผู้เขียนมีอิสระในการเลือกใช้ถ้อยคำในการเขียนและวิธีนำเสนอต่างๆ ร้อยแก้วก็มีลักษณะเฉพาะตามแต่ละประเภทของร้อยแก้ว เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี ข่าว เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 4) กล่าวว่า ร้อยแก้ว คือคำประพันธ์ที่ไม่กำหนดบังคับตามฉันทลักษณ์ แต่จะใช้ฉันทลักษณ์เพียงบางส่วนก็ได้เพื่อเพิ่มความไพเราะ

กล่าวโดยสรุป ร้อยแก้วหมายถึง งานเขียนที่ไม่มีลักษณะบังคับฉันทลักษณ์แบบร้อยกรอง ผู้เขียนมีอิสระในการเลือกใช้ถ้อยคำในการเขียนและวิธีนำเสนอต่างๆ ตามแต่ละประเภท เช่น นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น

ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2532: 1) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียนซึ่งทำให้เกิดเป็นผลงานเขียนที่ไม่เหมือนใคร

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 4) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเองหรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2552: 3) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่มโดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนเองเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 42) กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องมีความคิดและจินตนาการที่ดี ตลอดจนมีคลังคำอย่างหลากหลายสามารถนำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

Torrance (1962: 244) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิดที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของคน สัตว์และสิ่งแวดล้อมที่แปลกแตกต่างจากธรรมชาติที่เป็นอยู่

Furner (1973: 544) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด มีวิธีการเขียนที่เป็นลักษณะเฉพาะ ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น ผลงานที่เกิดขึ้นอาศัยประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน

กล่าวโดยสรุป การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดีที่ผู้เขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ต่างๆ และจินตนาการของผู้เขียนอย่างเป็นอิสระมีความแปลกใหม่ด้วยภาษาที่สละสลวยอันแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเองในขณะเดียวกันก็สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านด้วย

จากความหมายของร้อยแก้วและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนงานที่เป็นความเรียง ไม่มีลักษณะบังคับรูปแบบฉันทลักษณ์ เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น ผู้เขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ต่างๆ จากจินตนาการของตนเองอย่างเป็นอิสระด้วยภาษาที่สละสลวย อันแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเอง อีกทั้งเป็นงานเขียนที่แปลกใหม่น่าสนใจในด้านความคิดที่แสดงถึงเนื้อหาของเรื่องด้านการใช้ถ้อยคำและให้คุณค่าในทางสร้างสรรค์

3.2 ความสำคัญของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นการใช้ความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้ทราบ ดังนั้นการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นการใช้ความคิดริเริ่มอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เขียนตระหนักถึงความสำคัญของงานเขียนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถด้านการเขียนของผู้เขียนเอง นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2533: 2) กล่าวว่า การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์นอกจากจะเป็นการฝึกทักษะการเขียนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนแล้ว ยังก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความคิดและสื่อความหมายให้เกิดประโยชน์ที่ต้องการสูงสุด อีกทั้งยังเป็นการฝึกการคิดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นอันจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลอีกทางหนึ่ง และยังเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูเข้าใจถึงความแตกต่างของนักเรียน ช่วยให้เกิดความคุ้นเคยและเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคลเพราะจากงานเขียนจะแสดงให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้เขียน

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

- 1) ความสำคัญต่อชีวิต
 - 1.1 เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันโลกทันเหตุการณ์
 - 1.2 เกิดอาชีพใหม่ๆ จากการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ เช่น นักโฆษณา นักเขียน นักเขียนบทวิทยุหรือโทรทัศน์ โฆษก พิธีกร นักโต้วาที การแสดงเดี่ยว (ทอล์กโชว์) นักแปล เป็นต้น
 - 1.3 เกิดการสืบสานรากเหง้าทางวัฒนธรรม ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงซึ่งเป็นทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิต ฯลฯ
- 2) ความสำคัญต่อบุคคล
 - 2.1 พัฒนามองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ
 - 2.2 ทำให้เกิดภูมิปัญญา (wisdom) ด้านต่างๆ ด้วยตนเอง อาทิ ด้านภาษา ด้านเหตุผล ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น
- 3) ความสำคัญต่อสังคม
 - 3.1 เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคมระหว่างสังคมต่อสังคม ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมและอารยธรรมใหม่ของการติดต่อสื่อสาร
 - 3.2 เป็นการจุดประกายความคิดให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในสังคมที่มาจากการนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

Tidyman (1974: 22) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดจากประสบการณ์ โดยการใช้ความสามารถทางภาษาสร้างสรรค์เรื่องราวที่น่าติดตาม เป็นการฝึกความสามารถทางภาษาและส่งเสริมให้เกิดพรสวรรค์ที่ดีต่อวรรณกรรม อันมีผลต่อความสามารถในการปรับอารมณ์ และการอยู่ในสังคมที่ดี

กล่าวโดยสรุป การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญต่อตัวผู้เขียน ช่วยให้เกิดพัฒนาความคิด โดยการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกผ่านกระบวนการเขียน ทำให้พัฒนาการเขียน อีกทั้งยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ลักษณะของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ต่างๆ และจินตนาการของผู้เขียนอย่างเป็นอิสระ รวมถึงมีความแปลกใหม่ด้วยภาษาที่สละสลวย ประณีตอันแสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง งานเขียนที่ผลิตออกมานั้นมีคุณค่าอย่างสร้างสรรค์และในขณะเดียวกันก็สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านอีกด้วย งานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละงานเขียนจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้อธิบายถึงลักษณะของงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สรุปได้ ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2531: 1-3) และชนะ เวชกุล (2542: 35) กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้สอดคล้องกัน โดยลักษณะของการเขียนสรุปได้ ดังนี้

1) มีรูปแบบการเขียนที่เฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป เนื่องจากผู้เขียนแต่ละคนมีความคิด จินตนาการและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

2) มีความคิด ภาพ เรื่องราวต่างๆ ในใจ โดยผู้เขียนจะต้องสร้างจินตนาการโดยคัดเลือกความคิดเหล่านั้นถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน ด้วยการใชภาษาที่สละสลวย มีท่วงทำนองทำให้เกิดภาพในใจของผู้อ่านตามที่ผู้เขียนต้องการได้

3) มีคุณค่าด้านจิตใจและสติปัญญา งานเขียนเชิงสร้างสรรค์นอกจากจะเป็นงานเขียนที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์และให้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังต้องให้ผู้อ่านได้ต่อยอดความคิด มีความรู้สึกในทางที่ดีเสริมสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

- 1) ให้ความคิดที่แปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ได้ลอกเลียนผู้อื่นมาเป็นความคิดของตนหรือดัดแปลงมาอย่างแยกคายด้วยภูมิปัญญาของตน
- 2) ใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด ทั้งนี้จะต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
- 3) สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปีติยินดี ความพิศวง ความสงบ ความอาลัย ความซาบซึ้ง ฯลฯ อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้
- 4) เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดเป็นคติในการดำรงชีวิตชี้ให้เห็นคุณและโทษ แนะนำให้คนรู้จักสังเกต พิจารณาสິงต่างๆ โดยแยกคาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงามหรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของนันทนาการ

กล่าวโดยสรุป การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) จินตนาการ คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องใช้จินตนาการหรือความคิดให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการคล้อยตาม นอกจากนั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องสร้างภาพในใจให้ชัดเจนก่อนเสมอ จากนั้นจึงจัดองค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียนเข้าไปให้ครบถ้วนเป็นเรื่องราวส่งผลให้งานเขียนมีลักษณะเฉพาะตนแปลกใหม่ไม่ซ้ำใครอันเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้และจินตนาการของผู้เขียนเอง
- 2) สำนวนภาษาดี คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่สละสลวย มีความหมายและท่วงทำนองดี ซึ่งสามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านได้
- 3) คุณค่าด้านจิตใจและสติปัญญา การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องให้คุณค่าด้านจิตใจ สติปัญญาและความคิดความรู้สึกที่ดีงาม สามารถจรรโลงใจผู้อ่านทำให้มองโลกในแง่ดี และเกิดประโยชน์อันดีต่อส่วนรวม

3.4 ประเภทของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ประสบการณ์สร้างสรรค์งานเขียนออกมาทำให้ได้งานเขียนที่แปลกใหม่ แสดงความคิด ความรู้ ด้านการใช้ภาษาและคุณค่า ดังที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้จำแนกประเภทของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้

ประกาศรึ สีหอำไพ (2531: 73-110) แบ่งประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย การเขียนเรียงความ การเขียนบทความ การเขียนเรื่องสั้น การเขียนนวนิยาย การเขียนเรื่องสำหรับเด็กและการเขียนบทละครพูดซึ่งการจำแนกประเภทดังกล่าวสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 42) ที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กำหนดหลักสูตรให้นักเรียนเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3 ประเภท ดังนี้

- 1) ประเภทความเรียง ได้แก่ เรียงความ บทความ เรื่องเล่า จดหมาย บันทึก ฯลฯ
- 2) ประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน หนังสือเด็ก เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน นวนิยาย
- 3) ประเภทสารคดี ได้แก่ สารคดีบุคคล สารคดีโอกาสพิเศษ สารคดีประวัติศาสตร์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีแนะนำวิธีทำ สารคดีเด็ก สารคดีสตรี สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ สารคดีความทรงจำ และสารคดีจดหมายเหตุ

อภิมาส มากจ้อย (2553: 37-39) ได้แบ่งประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยสรุปจากประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของสมพร มั่นตะสูตร ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

- 1) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ หมายถึง การเขียนที่ใช้รูปแบบในการเขียนที่แปลกใหม่หรือนำรูปแบบเดิมมาดัดแปลงให้เกิดรูปแบบในการเขียนขึ้นใหม่ ในด้านรูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้
- 2) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหาและแนวคิด คือ การเขียนที่เสนอเนื้อหาและแนวคิดที่แปลกใหม่ อาจทำในรูปแบบเดิมหรือรูปแบบใหม่ควบคู่กันไป
- 3) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธีการใช้ภาษา คือการเขียนที่สรรหาวิธีการต่างๆ อย่างแปลกใหม่และสรรหาถ้อยคำ สำนวนโวหารที่ให้ความแปลกใหม่มาใช้ในการเขียนของตน เพื่อสร้างความประทับใจตามความคิดและจินตนาการตามการสร้างสรรค์ของผู้เขียน
- 4) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ คือการเขียนที่ให้ความคิดในด้านจินตนาการ นั่นคือ ผู้อ่านได้อ่านงานเขียนแล้วเกิดจินตนาการต่อเนื่องในทางที่สร้างสรรค์ มีการนำแนวคิดที่ผู้เขียนเสนอไปปฏิบัติหรือลองปฏิบัติให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุป การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามรูปแบบการเขียนและวิธีการนำเสนอได้ ดังนี้

- 1) รูปแบบของการเขียน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 ประเภทความเรียง เช่น บทความ เรียงความ บันทึก เป็นต้น
 - 1.2 ประเภทบันเทิงคดี เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น
 - 1.3 ประเภทสารคดี เช่น สารคดีบุคคล สารคดีประวัติศาสตร์ สารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น
- 2) วิธีการนำเสนอ แบ่งออกเป็น 4 วิธี ได้แก่
 - 2.1 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ คือ การเขียนที่ใช้รูปแบบในการเขียนที่แปลกใหม่และสามารถนพรูปแบบเดิมมาดัดแปลงให้เป็นรูปใหม่ในการเขียน
 - 2.2 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา คือ การเขียนที่เสนอเนื้อหาและแนวคิดที่แปลกใหม่
 - 2.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธีการใช้ภาษา คือ การใช้ถ้อยคำที่แปลกใหม่เพื่อสร้างความประทับใจ ตามความคิดและจินตนาการตามการสร้างสรรค์ของผู้เขียน
 - 2.4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ คือ การเขียนที่ผู้เขียนแสดงความคิดของตนออกมาส่งผลต่อผู้อ่านเมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการในการอ่านและนำแนวคิดไปปฏิบัติต่อไปให้เกิดผลที่ดี

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละรูปแบบสามารถใช้วิธีการนำเสนอหลายได้หลายแนวทางตามความต้องการของผู้เขียนเพื่อให้งานเขียนออกมาในลักษณะที่หลากหลายและสร้างสรรค์รูปแบบแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใครซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการเขียนประเภทเรื่องสั้นเป็นเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

3.5 ประโยชน์ของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์หลายประการทั้งต่อครูและนักเรียน ดังที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเขียนได้กล่าวไว้สรุปได้ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2537: 39) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะการเขียน ดังนี้

- 1) พัฒนาการเขียนคำ ประโยคและเรื่องราวต่างๆ โดยนักเรียนสามารถเลือกใช้ภาษาที่ดีทำให้เกิดความซาบซึ้งและเกิดความสนใจ
- 2) พัฒนาความสามารถทางภาษาในทักษะการเขียนมากกว่าความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

- 3) นักเรียนได้แสดงออกอย่างเสรี เป็นการส่งเสริมความสามารถตามธรรมชาติทางวรรณคดีที่มีในนักเรียนให้สร้างผลงานเขียนที่มีคุณค่าทางภาษาและวรรณคดี
- 4) นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากประสบการณ์ที่เคยผ่านมาตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน
- 5) ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการเขียนแสดงทางจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

Burn, Broman และ Alberta (1974: 189-170) กล่าวถึงประโยชน์ของเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ว่ามีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ดังนี้

- 1) ประโยชน์ที่มีต่อครู ช่วยให้ครูเข้าใจความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน และช่วยให้ครูเกิดความคุ้นเคยเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล และรู้ถึงความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของนักเรียน
- 2) ประโยชน์ที่มีต่อนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีจิตใจกล้าแข็ง คิดอย่างรวดเร็ว ได้แสดงความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และมีสุนทรียภาพ นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้นักเรียนทดลองความสามารถในการเขียนรวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิด ความเข้าใจและแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่ได้พบเห็น

กล่าวโดยสรุป การเขียนสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนเพราะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางด้านทักษะการเขียน ด้านอารมณ์ สังคมและปัญญา นอกจากนั้นนักเรียนได้ฝึกคิด ได้แสดงอารมณ์หรือความคิดทางการเขียน อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างงานเขียนตามความคิดและจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูสามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทำให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น ดังนั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงมีคุณค่าและประโยชน์ยิ่ง และควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการวางแผนแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.6 การสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงพฤติกรรม การสร้างสรรค์ ทางด้านความคิด จินตนาการและทักษะการเขียนของนักเรียนซึ่งช่วยให้นักเรียนตระหนักว่า ได้ผลิตงานเขียนที่มีลักษณะเฉพาะตัว ไม่ซ้ำใคร ดังนั้นการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการสร้างสรรค์จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีแนวทางในการสอน ขั้นตอนในการสอน รวมถึงการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งผู้สอนต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง รายละเอียดเกี่ยวกับการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีดังนี้

3.6.1 แนวทางการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

นักการศึกษาได้เสนอแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายแนวทาง ดังนี้

Hayden (1972 อ้างถึงใน อัจฉรา ชิวพันธ์, 2552: 5-8) ได้เสนอแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ กล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

1) ครูมีบุคลิกที่สร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนตลอดเวลา ดังนั้นครูควรจะเป็นผู้มีบุคลิกของการเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อจูงใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนด้วย ลักษณะของครูที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 จัดกิจกรรมเร้าใจใหม่ ๆ
- 1.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกด้านต่าง ๆ
- 1.3 รับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- 1.4 ใช้คำถามทำให้เกิดคำตอบหลาย ๆ อย่าง
- 1.5 กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น
- 1.6 ชมเชยและให้กำลังใจ
- 1.7 มีประชาธิปไตยในการสอน

2) จัดบรรยากาศให้จูงใจ การจัดบรรยากาศในการเรียนที่จูงใจให้นักเรียนรักการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูทำได้โดยไม่ให้บรรยากาศในการทำงานเคร่งเครียดเกินไปเพื่อให้นักเรียนจะได้ทำงานด้วยความสบายใจ เช่น แบบฝึกหัดที่ใช้ควรมีลักษณะจูงใจให้อยากทำ ไม่มากจนน่าเบื่อหน่าย กิจกรรมที่ใช้ควรให้เกิดความสนุกสนานอยากที่จะเรียน เป็นต้น

3) เริ่มจากสิ่งใกล้ตัว การเขียนจากสิ่งที่ใกล้ตัวของนักเรียน นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งในการสอนการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เพราะจะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนให้อยากเขียน อยากเล่าในสิ่งที่มีประสบการณ์ร่วมทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะเขียนงานต่างๆ อย่างสบายใจ สิ่งใกล้ตัวนักเรียนที่สามารถนำมาใช้อาจเป็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เริ่มจากในครอบครัว โรงเรียนหรือสถานที่ต่างๆ ที่นักเรียนมีประสบการณ์ผ่านมา เช่น การเขียนเล่าเรื่องของตน การเขียนบันทึกประจำวัน การแต่งคำประพันธ์เรื่องที่ตนสนใจ การเขียนจดหมายเล่าเรื่องที่ยากเล่าสู่เพื่อนๆ ฯลฯ

4) ยั่วยุให้มีความคิดที่แตกฉาน ในการจัดกิจกรรมสำหรับการเขียนสร้างสรรค์ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ ด้วยความคิดริเริ่มของตนและครูสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้หลายทาง

5) สนุกสนานในการเรียน การจัดกิจกรรมการสอนเขียนสร้างสรรค์นั้นควรคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยเพื่อให้นักเรียนสนุกสนานไม่น่าเบื่อ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดและประสบการณ์ต่างๆ ของเขาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจ และรักในการเรียน

6) ฝึกผู้เรียนให้เกิดทักษะ ครูผู้สอนควรมีแนวทางในการปฏิบัติที่จะนำเอาหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการเขียนมาใช้ให้ถูกทาง ตลอดจนการฝึกฝนตนเองให้เกิดความชำนาญ ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะของการส่งภาษาซึ่งจะต้องอาศัยการฝึกฝนบ่อยๆ การที่ครูมีความสามารถในการเขียนและถ่ายทอดวิธีให้นักเรียนทราบถึงแนวทางนั้นๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาในการเขียนได้ สิ่งที่ครูควรถ่ายทอดให้นักเรียนฝึกฝนให้เกิดทักษะในการเขียน ดังนี้

6.1) ฝึกให้เป็นผู้ที่รักการอ่าน รักการค้นคว้าหาความรู้ ความรู้ที่ได้มาจากการอ่านหรือการฟังซึ่งจะช่วยให้เด็กมีข้อมูลหรือวัตถุดิบทางด้านเนื้อหา สารความรู้ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางที่สามารถจะนำเอามาอ้างอิงหรือนำมาเป็นแนวทางในการลำดับความคิด และเนื้อหาในการเขียนเรื่องได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การอ่านยังเป็นแนวทางในด้านเทคนิควิธีการในการเขียนเรื่องของผู้อื่นด้วยว่ามีสิ่งใดที่ดีและนำมาเป็นแบบอย่าง หรือมีสิ่งใดที่ตนเองยังต้องปรับปรุงแก้ไข

6.2) ฝึกให้รู้จักการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองเมื่อได้อ่านหรือฟังสิ่งใด ๆ มาแล้วเพื่อทำให้ความคิดแตกฉาน สามารถหาแนวทางในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

6.3) ฝึกให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการที่จะเขียนโดยการนำประสบการณ์ของตนเองที่มีอยู่มาประกอบการเขียน ประกอบกับความรู้ที่ได้จากการอ่านมาช่วยให้เกิดความมั่นใจในการเขียนยิ่งขึ้น

6.4) ฝึกให้มีความตั้งใจจริงที่จะเขียนอย่างสม่ำเสมอเพราะการฝึกบ่อยๆ จะช่วยให้การเขียนมีพัฒนาการขึ้น

6.5) ฝึกให้มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อนำข้อดีข้อมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขผลงานการเขียนในครั้งต่อไปให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

Strickland (1957: 291-292) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมการเขียนสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1) ครูต้องสร้างบรรยากาศโดยรักและเมตตาต่อนักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างใกล้ชิด อีกทั้งเข้าใจ ให้กำลังใจเสมอและเสริมแรงทางบวกให้มาก เช่น ชมเชย ยกย่อง และงดเว้นการตำหนิ เป็นต้น

2) ให้อิสระในการทำงานแก่นักเรียนที่จะคิด และทำ ครูต้องยืดหยุ่นทั้งการใช้เวลาและระเบียบหรือรูปแบบการทำงานให้ลดลง ควรให้อิสระแก่นักเรียน

3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนได้เลือกอ่านหนังสืออย่างอิสระเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

4) ครูควรให้โอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้จากการอ่าน การประดิษฐ์เศษวัสดุ และประสบการณ์โดยการเล่า รายงาน อภิปรายและสรุปผลด้วยตนเองเสมอ

5) ครูสอนต้องกระตุ้น ชี้แนะให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างความแปลกใหม่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีกิจกรรมต่างๆ ที่สนุกสนานเพลิดเพลินอยู่เสมอ โดยครูเองต้องให้ความสนใจในการแสดงออกของนักเรียนและส่งเสริมการแสดงออกอย่างกว้างขวาง

Smith (1973: 469-471) ได้เสนอหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะต้องได้ผลงานใหม่ที่แตกต่างกันออกไปหรือมีลักษณะเฉพาะตัว

2) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เน้นกระบวนการทางความคิดแบบอเนกนัย (divergent thinking) ซึ่งเป็นการคิดที่ได้หลายแนวทางหลายแง่มุม ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว

3) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยแรงจูงใจอย่างมากที่จะก่อให้เกิดกระบวนการคิด เช่น บรรยากาศที่ไม่เครียด การชมเชยและครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด พัฒนาความคิดและมีอิสระในการแสดงความคิดอย่างเต็มที่ โดยการตั้งคำถามให้นักเรียนสามารถตอบคำถามได้หลายๆ แนว

4) ครูควรมีบทบาทเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือและชี้แนะนักเรียนให้เกิดกระบวนการคิด

5) กระบวนการทำงานมีความสำคัญเท่ากับผลงาน เริ่มตั้งแต่ให้นักเรียนได้รับปัญหา ช่วงเวลาที่คิดแก้ปัญหา มองเห็นปัญหา เกิดแนวคิด ผลงานสำเร็จและประเมินผล ตามลำดับ

6) ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักนำความคิดมาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมและความคิดใหม่

7) ครูควรจัดสถานการณ์เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ห้องเรียนที่สะดวกสบายและสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสุข เป็นต้น

8) การให้นักเรียนอ่านงานเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายๆ ประเภทจะช่วยให้นักเรียนรู้จักแนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

9) การพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลควรเน้นและชมเชยในเนื้อหาที่แปลกใหม่ มีลักษณะเฉพาะตัวและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

10) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียน การวิจารณ์และการประเมินตนเองได้ โดยการแสดงผลงานของแต่ละคนในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ช่วยกันวิจารณ์ จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดและการเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น ซึ่งช่วยพัฒนาการเขียนให้ดียิ่งขึ้น

11) การเรียนการสอนต้องอาศัยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เช่น การเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน

กล่าวสรุปได้ว่า ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูมีบทบาทสำคัญที่จะกระตุ้นชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิด จินตนาการได้อย่างอิสระเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดบรรยากาศในการเรียนที่สนุกสนานเพื่อส่งเสริมการเขียนให้แก่แก่นักเรียน และเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นจินตนาการของนักเรียนให้แสดงออกอย่างอิสระในการเขียนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ครูและนักเรียนควรร่วมกันตั้งจุดประสงค์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการเขียน และเมื่อมีผลงานการเขียนออกมาจะต้องร่วมกันวิจารณ์งานเพื่อพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้น

3.6.2 ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประสบผลสำเร็จซึ่งนักการศึกษาได้ศึกษาลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

Furner (1973: 130) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

- 1) ขั้นจูงใจ ครูเป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ โดยสร้างความรู้สึกรักอยากเขียนให้แก่แก่นักเรียน
- 2) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิด ครูเป็นผู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้มีแนวคิดในการเขียนเพิ่มขึ้น
- 3) ขั้นเขียน นักเรียนเขียนเรื่องได้อย่างอิสระ
- 4) ขั้นแลกเปลี่ยนผลงาน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้ว ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนผลงานการเขียนเพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดใหม่เพิ่มขึ้น
- 5) ขั้นติดตามผล นักเรียนเขียนเรื่องต่อเนื่องจากความคิดเดิมหรือแก้ไขข้อบกพร่องของงานเขียนให้ดียิ่งขึ้น

Crafton (1979: 42-49) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

- 1) ขั้นกระตุ้นและส่งเสริม ครูสร้างความสนใจแก่นักเรียนโดยการสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ต่างๆ
- 2) ขั้นสร้างแรงจูงใจ ครูให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจในการเขียน
- 3) ขั้นสืบค้น ครูให้นักเรียนหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่ตนสนใจ เช่น การสืบค้นจากห้องสมุด การสัมภาษณ์ เป็นต้น
- 4) ขั้นร่างงานเขียน ครูให้นักเรียนเขียนโครงร่างก่อนลงมือเขียน
- 5) ขั้นแก้ไข ครูให้นักเรียนแก้ไขงานเขียนหลังจากได้ข้อมูลย้อนกลับ

กล่าวโดยสรุป ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้

- 1) ขั้นวางแผนการเขียน คือ นักเรียนกำหนดรูปแบบของการเขียนโดยการสร้างตัวละคร และฉากจากประสบการณ์เดิมหรือจากสิ่งที่ทราบ ซึ่งครูมีหน้าที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน
- 2) ขั้นปฏิบัติการเขียน คือ ครูสอนกลวิธีการเขียนให้นักเรียนเพื่อกำกับควบคุมกระบวนการเขียน นักเรียนต้องเขียนโครงร่างไว้เป็นแนวทางในการเขียนเรื่อง อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบการเขียนจากโครงร่างได้เสมอเมื่อพบปัญหาขณะเขียน
- 3) ขั้นตรวจสอบแก้ไขงานเขียน คือ การตรวจสอบงานเขียนและสร้างงานเขียนใหม่ตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อนและครู

3.6.3 การประเมินผลการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

การประเมินผลการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและครอบคลุมลักษณะต่างๆ ของงานเขียนด้วย เนื่องจากงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนเฉพาะบุคคล ที่แสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด อารมณ์และจินตนาการที่แปลกใหม่ แตกต่างกันไป ในแต่ละบุคคลนักการศึกษาได้เสนอหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนสร้างสรรค์ไว้หลายเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 10-12) ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1) ด้านเนื้อเรื่อง พิจารณาแนวคิด การลำดับความคิด การอ้างเหตุผล และการขยายความอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน
- 2) ด้านการใช้ภาษา พิจารณาระดับของภาษาที่ใช้ว่าถูกต้องตามลักษณะของเรื่อง พิจารณาการใช้คำ ประโยค การสร้างย่อหน้าและการใช้สำนวนโวหาร

3) ด้านรูปแบบ พิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนชนิดนั้นๆ หรือไม่ เช่นเรียงความ บทความ เรื่องสั้น เป็นต้น

4) ด้านกลไกประกอบการเขียนอื่นๆ พิจารณาการคำนึงถึงเรื่องตัวสะกดการันต์ ลายมือ และความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

พิสมัย สิงห์แก้ว (2519) กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้พิจารณางานเขียนว่า สิ่งที่สำคัญในการพิจารณางานเขียน คือ ความคิดสร้างสรรค์ ความสมเหตุสมผลในเนื้อหา ความสามารถในการใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียนและกลไกในการเขียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 11) กล่าวถึงลักษณะของการพิจารณาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ที่น่าสนใจ 4 ประการ คือ

1) ให้ความคิดแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ลอกเลียนผู้อื่น มาเป็นความคิดที่ผู้เขียนคิดขึ้นเอง หรือดัดแปลงอย่างแยกกายด้วยภูมิปัญญาของตน

2) ใช้ภาษาคมคายกะทัดรัด ทั้งนี้ต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

3) สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปีติยินดี ความพิศวง ความสงบ ความซาบซึ้ง ความอาลัย ความมั่นใจ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

4) เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณและโทษ อีกทั้งแนะนำให้ผู้รู้จักสังเกตพิจารณาสิ่งต่างๆ โดยแยกกาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงามหรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของบันเทิงนาการ เป็นต้น

Ryan (1994: 28-29 อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543: 77) ได้ให้เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบแยกส่วน (analytic rubric) ซึ่งเป็นแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนงาน โดยแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1) แนวคิด

- ระดับ 4
- แนวคิดทั้งหมดใหม่ ริเริ่ม
 - จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
 - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด

- ระดับ 3 - แนวคิดใหม่มีอยู่บ้าง
 - จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
 - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิดเป็นส่วนใหญ่
- ระดับ 2 - แนวคิดใหม่น้อย
 - จุดเน้นไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
 - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิดค่อนข้างน้อย
- ระดับ 1 - แนวคิดไม่สมบูรณ์
 - ไม่มีจุดเน้น
 - ไม่มีรายละเอียด
- ระดับ 0 - ไม่มี

2) การจัดระบบความคิด

- ระดับ 4 - แนวคิดทั้งหมดมีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 3 - แนวคิดส่วนใหญ่มีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 2 - บางแนวคิดมีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผลน้อยมาก
- ระดับ 1 - แนวคิดมีความต่อเนื่องน้อยมาก
 - ไม่มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - ไม่มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 0 - ไม่มี

3) การเลือกคำ

- ระดับ 4 - การเลือกใช้คำหลากหลายได้อย่างเหมาะสม
 - คำที่ใช้ขยายแนวคิดได้อย่างชัดเจน
- ระดับ 3 - การเลือกใช้คำหลากหลายมีอยู่บ้าง
 - ส่วนใหญ่ใช้คำที่เหมาะสม
 - คำที่ใช้สนับสนุนแนวคิด

- ระดับ 2 - การเลือกใช้คำพ้องๆ ขาดหลากหลาย
 - บางคำมีความเหมาะสม
 - คำที่ใช้ไม่ค่อยสนับสนุนแนวคิด
- ระดับ 1 - การเลือกใช้คำไม่เหมาะสม
 - คำที่ใช้ไม่สนับสนุนแนวคิด
- ระดับ 0 - ไม่มี

4) โครงสร้างของประโยค

- ระดับ 4 - เขียนได้ชัดเจน
 - เขียนประโยคได้ครบถ้วนสมบูรณ์
 - มีความหลากหลายของความยาวประโยคที่ใช้
- ระดับ 3 - ประโยคส่วนใหญ่เขียนได้ชัดเจน
 - เขียนประโยคง่ายๆ
 - ความยาวของประโยคที่ใช้มีความหลากหลายบ้าง
- ระดับ 2 - บางประโยคไม่ชัดเจน
 - ใช้ประโยคง่ายๆ
 - มีความหลากหลายของความยาวของประโยคน้อยมาก
- ระดับ 1 - ประโยคไม่ชัดเจน
 - ใช้ประโยคง่ายๆ น้อยมาก
 - ไม่มีมีความหลากหลายของความยาวของประโยคที่ใช้
- ระดับ 0 - ไม่มี

5) ด้านกลไกในการเขียน

- ระดับ 4 - ผิดพลาดน้อยมากหรือไม่มีเลย
- ระดับ 3 - มีที่ผิดพลาดบ้าง
- ระดับ 2 - มีที่ผิดพลาดค่อนข้างมาก
- ระดับ 1 - มีที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรงมาก
- ระดับ 0 - ไม่ทำ

ลักษณะของการเขียนทั้ง 5 ด้าน ข้างต้นสามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบแยกส่วน

ระดับคะแนน	แนวคิด	การจัดระบบความคิด	การเลือกคำ	โครงสร้างของประโยค	กลไกในการเขียน
4	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดทั้งหมดใหม่ ริเริ่ม - จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดทั้งหมดต่อเนื่อง - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้คำหลากหลายได้อย่างเหมาะสม - คำที่ใช้ขยายแนวคิดได้อย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนได้ชัดเจน - เขียนประโยคได้ครบถ้วนสมบูรณ์ - มีความหลากหลายของความยาวประโยคที่ใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผิดพลาดน้อยมากหรือไม่มีเลย
3	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดใหม่มีอยู่บ้าง - จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิดเป็นส่วนใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดส่วนใหญ่ต่อเนื่อง - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้คำหลากหลายมีอยู่บ้าง - ส่วนใหญ่ใช้คำที่เหมาะสม - คำที่ใช้สนับสนุนแนวคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - ประโยคส่วนใหญ่เขียนได้ชัดเจน - เขียนประโยคง่าย ๆ - ความยาวของประโยคที่ใช้มีความหลากหลายบ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่ผิดพลาดบ้าง
2	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดใหม่มีน้อย - จุดเน้นไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง - มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิดค่อนข้างน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - บางแนวคิดมีความต่อเนื่อง - มีจุดเริ่ม ส่วนกลาง ส่วนท้าย - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผลน้อยมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้คำพื้นฐานๆ ความหลากหลาย - บางคำมีความเหมาะสม - คำที่ใช้ไม่ค่อยสนับสนุนแนวคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - บางประโยคไม่ชัดเจน - ใช้ประโยคง่ายๆ - มีความหลากหลายของความยาวของประโยคน้อยมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่ผิดพลาดค่อนข้างมาก
1	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดไม่สมบูรณ์ - ไม่มีจุดเน้น - ไม่มีรายละเอียด 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดมีความต่อเนื่องน้อยมาก - ไม่มีส่วนเริ่มต้น ส่วนกลาง และส่วนท้าย - ไม่มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้คำไม่เหมาะสม - คำที่ใช้ไม่สนับสนุนแนวคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - ประโยคไม่ชัดเจน - ใช้ประโยคง่ายๆ น้อยมาก - ไม่มีมีความหลากหลายของความยาวของประโยคที่ใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรงมาก
0	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ทำ

นอกจากนี้ อธิกมาส มากจู้ย (2553: 55-63) ได้สร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยปรับจากเกณฑ์การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 10-12) และ Ryan (1994: 27-29 อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543: 1-3) ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน คือความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจน และเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเขียนและมีองค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วน ถูกต้องตามหลักเฉพาะของงานเขียน โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ความสมจริง ชัดเจนของเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่
 - การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน
 - การนำเสนอข้อมูลได้สมจริง
- 1.2 ความเหมาะสมของกลวิธีการเขียนกับเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่
 - การเลือกประเภทของการเขียนได้สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการและวัตถุประสงค์ของการเขียน
 - การเลือกกลวิธีการเขียนได้น่าสนใจ น่าติดตาม สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการ
 - การเลือกกลวิธีการให้รายละเอียดได้อย่างเหมาะสม
- 1.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่
 - การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการมีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง
- 1.4 นำเสนอเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่
 - การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการใหม่ๆ ที่แตกต่างจากตัวบทเดิม
- 1.5 ลักษณะเฉพาะของงานเขียน
 - องค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วนตามลักษณะของงานเขียน
 - องค์ประกอบของแต่ละส่วนของงานเขียนมีความถูกต้อง

2) ด้านการเรียบเรียงความคิด คือ ความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิด ได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา กลวิธีการเขียน ตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การลำดับความคิด ได้แก่

- การลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ และสมเหตุสมผล

2.2 การขยายความคิด ได้แก่

- การขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างครอบคลุม และชัดเจน
- การใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม

2.3 การปรับเปลี่ยน ดัดแปลง ได้แก่

- การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหาตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม
- การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงกลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านการใช้ภาษา คือความสามารถทางภาษาในการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนและรูปประโยคได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความหลากหลาย น่าสนใจให้ความรู้สึกคล้อยตามและสามารถเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนแต่ละประเภท พร้อมทั้งการสะกดคำ การเว้นวรรคและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และประโยค ได้แก่

- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างถูกต้องตรงความหมาย
- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างหลากหลาย
- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้น่าสนใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม
- การใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน
- การเชื่อมประโยคและขยายความได้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา

3.2 การเลือกใช้ระดับภาษา ได้แก่

- การเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียน
- การใช้ระดับภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง

3.3 กลไกภาษา

- การเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี
- การเว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
- การใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4) ด้านคุณค่าของงานเขียน คือ ความสามารถในการนำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและความสามารถในการนำเสนองานเขียนที่ให้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 คุณค่าของงานเขียน ได้แก่

- งานเขียนให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจ
- งานเขียนให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา

4.2 ประโยชน์ของงานเขียน ได้แก่

- งานเขียนมีประโยชน์ต่อตนเอง
- งานเขียนมีประโยชน์ต่อสังคม

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถสรุปรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

เกณฑ์	ระดับคะแนน		5	4	3	2	1
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง		
1. ด้านเนื้อหาจินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน (ร้อยละ 30)	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้น่าสนใจน่าติดตาม มีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง - องค์ประกอบของงานเขียนมีความถูกต้องครบถ้วนตามลักษณะเฉพาะของงานเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง มีประเด็นแต่ไม่ชัดเจน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน โดยส่วนใหญ่ - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้น่าสนใจน่าติดตามและมีความสอดคล้องกันตลอดโดยส่วนมาก - องค์ประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางองค์ประกอบไป แต่ไม่มีผลกับเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง แต่ขาดประเด็นและมีข้อมูลที่ไมเกี่ยวข้องอยู่บ้าง - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนเพียงบางส่วน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้น่าสนใจน่าติดตาม ในบางส่วนมีความสอดคล้องกันบ้าง - องค์ประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางส่วนที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องไม่สมจริงมีประเด็นไม่เกี่ยวข้องกัน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการไม่น่าสนใจ ไม่น่าติดตาม ขาดความสอดคล้องของเนื้อหา - องค์ประกอบของงานเขียนไม่ถูกต้อง ขาดองค์ประกอบหลายองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องไม่สมจริง ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงประเด็น - นำเสนอเนื้อหาที่ไม่แตกต่างจากงานเขียนเดิมลอกเลียนแบบผู้อื่นทั้งหมด - องค์ประกอบของงานเขียนไม่ถูกต้อง ขาดองค์ประกอบที่เขียนหลายองค์ประกอบที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด 		

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

เกณฑ์	ระดับคะแนน				
	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
2. การเรียบเรียงความคิด (ร้อยละ 25)	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้อย่างครอบคลุมชัดเจน อีกทั้งใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม - ปรับเปลี่ยนดัดแปลงเนื้อหาหรือกลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้ไม่ครบถ้วน การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังไม่ชัดเจนในบางประเด็นแต่ไม่มีผลกระทบกับเนื้อหา - ปรับเปลี่ยนดัดแปลงเนื้อหาหรือกลวิธีการเขียนไม่ชัดเจนนัก มีบางส่วนที่ลอกเลียนแบบผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับความคิดยังสับสนอยู่บ้าง การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังสับสนบ้าง มีผลกระทบกับเนื้อหาบางส่วน - ปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหาหรือกลวิธีการเขียนไม่ชัดเจนนัก โดยส่วนมากยังมีการลอกเลียนแบบผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับความคิด มีความสับสน ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด ซึ่งทำให้อาการความต่อเนื่องของเนื้อหาและไม่เข้าใจ - ขาดความชัดเจนในการปรับเปลี่ยนดัดแปลงเนื้อหาหรือกลวิธีการเขียนลอกเลียนแบบผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบ ลำดับความคิดสับสนมาก ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด ทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง สื่อความไม่เข้าใจ - ไม่ได้ปรับเปลี่ยนดัดแปลงเนื้อหาหรือกลวิธีการเขียนในงานเขียนของตนเอง แต่ลอกเลียนแบบงานของผู้อื่น
3. ด้านการใช้ภาษา (ร้อยละ 25)	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค ที่ถูกต้องตรง ความหมายและหลากหลายน่าประทับใจ ให้ความรู้สึกล้อตาม 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค ระดับภาษาถูกต้องบ้างแต่ไม่กระทบการสื่อความหมาย และสื่อความประทับใจและรู้สึกล้อตาม 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ถ้อยคำสำนวน ประโยคและระดับภาษาไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อ การสื่อความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ถ้อยคำสำนวน ประโยคและระดับภาษา ไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้ยาก 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ถ้อยคำสำนวน ประโยคที่ถูกต้องไม่ตรง ความหมายและไม่หลากหลาย ไม่ประทับใจ ไม่ให้ความรู้สึกล้อตาม

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

เกณฑ์	ระดับคะแนน		5	4	3	2	1
			ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง
3. ด้านการใช้ภาษา (ต่อ) (ร้อยละ 25)	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ระดับภาษาถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนใช้ภาษาในระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง - เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งหมด 		<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ เว้นวรรคตอนและเครื่องหมายวรรคตอนผิดบ้างแต่ยังทำให้การสื่อความไม่ผิดไปจากเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำผิด 5-7 คำ แต่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน เข้าใจได้พอสมควร เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดไปจากเดิม จนอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนสะกดคำผิด 8-10 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับรูปแบบการเขียน - เขียนสะกดคำผิดเกิน 10 คำและทำให้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อความที่เขียนได้ 	
4. คุณค่าของงานเขียน (ร้อยละ 20)	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมทั้งหมด 		<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ในส่วนใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่งระหว่างด้านจิตใจหรือด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมได้ในบางส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่งระหว่างด้านจิตใจหรือด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมได้น้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนไม่ให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่านไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและไม่เป็นประโยชน์กับตนเองและสังคม 	

นอกจากนี้ วัลลีย์ มาศจรัส (2545: 101-102) ได้กล่าวไว้ว่า ท่วงทำนองการเขียนเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการเขียนเรื่องสั้นที่จะช่วยให้ผู้เขียนไม่เกิดความสับสนและสามารถสร้างงานเขียนตามต้องการได้ เนื่องจากท่วงทำนองการเขียนเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาเป็นตัวหนังสือ ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียนเอง โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาท่วงทำนองในการเขียนไว้ ดังนี้

1. ความชัดเจน ได้แก่ ความแจ่มชัดของภาษาเขียนที่มีความกระชับ ไม่คลุมเครือ
2. ความกระชับของถ้อยคำ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่ตรงกับความหมาย
3. คำมีอำนาจ สามารถสะกดให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมไปกับลีลาการเขียนในแต่ละบทแต่ละตอนได้อย่างต่อเนื่อง
4. มีแนวคิดใหม่ หมายถึง ในท่วงทำนองการเขียนแต่ละครั้งมีการถ่ายทอดความคิดแปลกใหม่ มีคุณค่าอยู่เสมอซึ่งทำให้อ่านเกิดความรู้สึกไม่ซ้ำซากจำเจ
5. มีการเน้นสิ่งที่ควรเน้น ได้แก่ การเขียนที่มีการย้ำเน้นเป็นพิเศษในข้อความหรือความคิดที่ต้องการจะบอกหรือต้องการให้อ่านจดจำด้วยการขีดเส้นใต้ข้อความนั้นๆ (ถ้าเขียนหรือพิมพ์ดีดธรรมดา) หรืออาจจะใช้ตัวพิมพ์เอน ตัวพิมพ์หนาเพื่อให้แตกต่างจากตัวพิมพ์ธรรมดาก็ได้
6. มีความงดงามและสละสลวย คือ การเลือกใช้คำ การใช้ประโยคที่เป็นเอกภาพเดียวกัน อ่านแล้วไม่สะดุดหู ถ้อยคำสละสลวยฟังดูไพเราะ

เกณฑ์การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและความเป็นระบบของเกณฑ์ที่ใช้ประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นครูควรสร้างหลักเกณฑ์ที่แน่นอน น่าเชื่อถือ และครอบคลุมลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละประเภท เพื่อไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีคุณภาพ

ผลการศึกษาเกณฑ์การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือ วารสารและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นพบว่า เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้างต้นส่วนใหญ่เน้นการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งใช้ในการประเมินงานเขียนหลายประเภท แต่ยังไม่เป็นเกณฑ์การประเมินเฉพาะสำหรับใช้ในการประเมินการเขียนเรื่องสั้นโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาและสังเคราะห์แนวทางในการประเมินผลจนได้แนวทางการประเมินผลการเขียนเรื่องสั้นที่สอดคล้องและครอบคลุมโดยผู้วิจัยได้ปรับจากองค์ประกอบของเรื่องสั้น เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของอิกิมาส มากัจูย (2553) ที่ปรับจากเกณฑ์การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ

ประสิทธิ์ ภาพยกลอน (2518: 10-12) และ Ryan (1994: 27-29 อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543: 1-3) และเกณฑ์การพิจารณาท่วงทำนองการเขียนของ ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 101-102) มาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นซึ่งมีองค์ประกอบและรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1) **ด้านเนื้อหา** คือ ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ (1.1) การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท (1.2) การเรียบเรียงความคิด (1.3) การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต ซึ่งรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 **การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท**
คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น มีจินตนาการที่สร้างสรรค์ในการเขียน มีเอกลักษณ์ในงานเขียนที่เป็นของตัวเอง เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาจินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับประเภทของเรื่องสั้นและมีองค์ประกอบของงานเขียนเรื่องสั้นครบถ้วนถูกต้องตามรูปแบบการเขียนเรื่องสั้น ได้แก่

1.1.1 จินตนาการและความสมจริงของเนื้อหา ได้แก่

- การนำเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเภทของเรื่องสั้น

อย่างชัดเจน มีประเด็น

- การนำเสนอจินตนาการของเรื่องอย่างสร้างสรรค์

1.1.2 กลวิธีการนำเสนอ ได้แก่

- การเลือกประเภทของเรื่องสั้นได้สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการที่สร้างสรรค์และประเภทของเรื่องสั้น

- การเลือกกลวิธีการเขียนได้น่าสนใจ น่าติดตาม สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการที่สร้างสรรค์

- การนำเสนอเนื้อหาและจินตนาการที่สร้างสรรค์สอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง

1.1.3 ความมีเอกลักษณ์ ได้แก่

- การนำเสนอเรื่องสั้นที่เกิดจากจินตนาการที่สร้างสรรค์ โดยมีได้คัดลอกหรือเลียนแบบงานเขียนของผู้อื่น งานเขียนมีความน่าสนใจ

1.1.4 รูปแบบงานเขียน ได้แก่

- องค์ประกอบของการเขียนเรื่องสั้นครบถ้วน ถูกต้อง

- การเขียนเรื่องสั้นได้ถูกต้องตามประเภทของเรื่องสั้นที่กำหนดให้

1.2 *การเรียบเรียงความคิด* คือ ความสามารถในการสร้างความคิดใหม่ เรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดและเชื่อมโยงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราว องค์ประกอบของเรื่องสั้นได้เข้าใจ และกลมกลืนเป็นเรื่องเดียวกันโดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 การสร้างความคิด ได้แก่

- การถ่ายทอดความคิดใหม่

1.2.2 การลำดับความคิด ได้แก่

- การลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและ

สมเหตุสมผล

1.2.3 การขยายความคิด ได้แก่

- การอธิบายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน
- การใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม

1.2.4 การเชื่อมโยงความคิด ได้แก่

- การเชื่อมโยงความคิด เนื้อหาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2.5 ความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราว ได้แก่

- การถ่ายทอดเรื่องราวได้เข้าใจตลอดทั้งเรื่อง
- การเรียงร้อยองค์ประกอบของเรื่องสั้นได้อย่างกลมกลืนเป็นเรื่อง

เดียวกัน

1.3 *การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต* คือ ความสามารถในการนำเสนอเรื่องสั้นที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1 คุณค่าของงานเขียน ได้แก่

- เรื่องสั้นให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจ และสติปัญญา

1.3.2 ประโยชน์ของงานเขียน ได้แก่

- เรื่องสั้นมีประโยชน์ต่อตนเอง
- เรื่องสั้นมีประโยชน์ต่อสังคม

2) **ด้านการใช้ภาษา** คือ ความสามารถในการสื่อความคิดของผู้แต่ง โดยเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนและรูปประโยคได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความหลากหลายน่าสนใจให้ความรู้สึกคล้อยตามและสามารถเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้น พร้อมทั้งการสะกดคำ การเว้นวรรคและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และประโยคได้แก่

- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างหลากหลายและถูกต้องตรงความหมาย
- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้น่าสนใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม
- การใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน
- การเชื่อมประโยคและขยายความได้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา

2.2 การเลือกใช้ระดับภาษา ได้แก่

- การเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้น
- การใช้ระดับภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง

2.3 กลไภภาษา

- การเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี
- การเว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
- การใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถสรุปรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น

เกณฑ์	ระดับคะแนน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1) ด้านเนื้อหา (70 คะแนน) 1.1 การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท (30 คะแนน)		<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเภทของเรื่องสั้นอย่างชัดเจนครบถ้วนทุกประเด็น - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องสั้นได้อย่างสร้างสรรค์สอดคล้องกับเนื้อหาทั้งหมด - นำเสนอกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่แปลกใหม่ มีจินตนาการที่สร้างสรรค์ โดยมิได้ลอกเลียนผู้อื่นและนำเสนอใจตลอดทั้งเรื่อง - องค์กรประกอบของเรื่องสั้นมีความถูกต้องครบถ้วนและเขียนถูกต้องตามประเภทของเรื่องสั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเภทของเรื่องสั้นอย่างชัดเจนครบถ้วน แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องสั้นได้สร้างสรรค์สอดคล้องกับเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ - นำเสนอกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่แปลกใหม่ มีจินตนาการที่สร้างสรรค์มิได้ลอกเลียนผู้อื่นความน่าสนใจของเรื่องมีอยู่บ้าง - องค์กรประกอบของเรื่องสั้นมีความถูกต้องแต่ขาดบางประเด็นซึ่งไม่มีผลต่อเนื้อหา เขียนถูกต้องตามประเภทของ เรื่องสั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเภทของเรื่องสั้นอยู่บ้าง แต่ขาดประเด็นสำคัญบางประเด็น ทั้งมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่มาก - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องสั้นได้สร้างสรรค์เล็กน้อยและสอดคล้องกับเนื้อหาเล็กน้อย - นำเสนอกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่แปลกใหม่ มีจินตนาการที่สร้างสรรค์บ้าง และมีบางส่วนลอกเลียนผู้อื่นโดยมิได้ดัดแปลงความน่าสนใจของเรื่องมีน้อย - องค์กรประกอบของเรื่องสั้นขาดบางประเด็นซึ่งบางองค์ประกอบส่งผลกระทบต่อเนื้อหาและเขียนถูกต้องตามประเภทของเรื่องสั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเภทของเรื่องสั้น ไม่มีประเด็นสำคัญ - นำเสนอเนื้อหาจินตนาการของเรื่องสั้นได้อย่างไม่สร้างสรรค์และไม่สอดคล้องกับเนื้อหา - นำเสนอกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่ไม่แปลกใหม่ มีจินตนาการที่ไม่สร้างสรรค์ ทั้งคัดลอกงานเขียนของผู้อื่นและงานเขียนไม่น่าสนใจ - องค์กรประกอบของเรื่องสั้นไม่ถูกต้อง ขาดองค์ประกอบของงานเขียนที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น (ต่อ)

เกณฑ์ ระดับคะแนน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1.2 การเรียบเรียงความคิด (20 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความคิดใหม่เรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้อย่างครอบคลุมชัดเจนพร้อมทั้งใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสมทั้งยังเชื่อมโยงความคิดและเนื้อหาเข้าด้วยกันอย่างระบบ - เรียงร้อยองค์ประกอบของเรื่องสั้นได้กลมกลืนเป็นเรื่องเดียวกันทำให้ผู้อ่านเข้าใจตลอดทั้งเรื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความคิดใหม่ เรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้ไม่ครบถ้วน การใช้เหตุผลประกอบความคิด ยังไม่ชัดเจนในบางประเด็นแต่ไม่มีผลกระทบกับเนื้อหา เนื่องจากยังสามารถเชื่อมโยงความคิดกับเนื้อหาเข้ากันได้ - เรียงร้อยองค์ประกอบของเรื่องสั้นได้แต่ขาดความกลมกลืนแต่ไม่กระทบต่อผู้อ่านเพราะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดยังสับสนอยู่บ้าง การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังสับสนและการเชื่อมโยงความคิดกับเนื้อหาได้บางส่วน ส่งผลกระทบกับเนื้อหา - เรียงร้อยองค์ประกอบของเรื่องสั้นยังสับสนอยู่บ้าง งานเขียนขาดความกลมกลืนทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้เพียงบางส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบการจัดลำดับความคิดมีความสับสนมาก ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด จนทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง สื่อความไม่เข้าใจเนื่องจากขาดการเชื่อมโยง - เรียงร้อยองค์ประกอบของเรื่องสั้นไม่เป็นระบบขาดความกลมกลืนเป็นเรื่องเดียวกันทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง
1.3 การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (20 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเรื่องสั้นที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเรื่องสั้นที่ให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ในส่วนใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าด้านใดด้านหนึ่งระหว่างด้านจิตใจหรือด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ในบางส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนองานเขียนไม่ให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน ไม่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น (ต่อ)

เกณฑ์	ระดับคะแนน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1.3 การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (20 คะแนน)		- นำเสนอเรื่องสั้นที่สะท้อนมุมมองความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้เหมาะสมและสร้างสรรค์ตลอดทั้งเรื่อง	- นำเสนอเรื่องสั้นที่สะท้อนมุมมองความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้เหมาะสมและสร้างสรรค์แต่มีประเด็นบางประเด็นที่ไม่มีเหตุผล	- นำเสนอเรื่องสั้นที่สะท้อนมุมมองความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผลเพียงส่วนน้อย และสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้เพียงเล็กน้อย	- นำเสนอเรื่องสั้นที่สะท้อนมุมมองความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นไม่ได้ ไม่มีเหตุผล อีกทั้งไม่สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้และไม่สร้างสรรค์
2) ด้านการใช้ภาษา (30 คะแนน)		- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค ที่ถูกต้องตรงความหมายและหลากหลายน่าประทับใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม	- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยค ระดับภาษาถูกต้องบ้าง แต่ไม่กระทบต่อการสื่อความหมาย แต่น่าประทับใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม	- เลือกใช้ถ้อยคำสำนวน ประโยค และระดับภาษาถูกต้องน้อยมาก ส่งผลกระทบต่อการสื่อความหมาย ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ประทับใจ และไม่คล้อยตามเกือบทั้งหมด	- เลือกใช้ถ้อยคำสำนวน ประโยค ที่ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงความหมาย และไม่หลากหลายรวมถึงไม่ประทับใจ ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่คล้อยตาม
		- เลือกใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้น รวมทั้งใช้ภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง	- เลือกใช้ระดับภาษาได้เหมาะสมกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้นบ้าง รวมทั้งใช้ภาษาระดับเดียวกันแต่ไม่ตลอดทั้งเรื่อง	- เลือกใช้ระดับภาษาได้ แต่ไม่เหมาะสมกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้น รวมทั้งใช้ภาษาไม่เป็นระดับเดียวกันอยู่มาก	- เลือกใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องกับตัวละครและประเภทของเรื่องสั้น

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น (ต่อ)

เกณฑ์ \ ระดับคะแนน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
2) ด้านการใช้ภาษา (ต่อ) (30 คะแนน)	- เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งหมด	- เขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ เว้นวรรคตอนและเครื่องหมายวรรคตอนผิดบ้างแต่ยังสามารถสื่อความได้	- เขียนสะกดคำผิด 5-7 คำ แต่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน เข้าใจได้พอสมควร เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดไปจากเดิมจนอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้	- เขียนสะกดคำผิดเกิน 10 คำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจได้

3.7 การสอนเขียนเรื่องสั้น

เรื่องสั้น เป็นงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาจากการเล่าประสบการณ์ หรือใช้จินตนาการของผู้เขียน ด้วยความสมจริงและน่าเชื่อถือก่อให้เกิดผลต่อผู้เขียนและผู้อ่านที่แสดงให้เห็นคุณค่าของเรื่องสั้น ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการสอนเขียนเรื่องสั้นดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.7.1 ความหมายของเรื่องสั้น

นักการศึกษาและนักเขียนได้กล่าวถึงความหมายของเรื่องสั้นไว้ ดังต่อไปนี้

ประกาศรี สีหอำไพ (2531: 92) กล่าวถึง ความหมายของเรื่องสั้นไว้ว่า เรื่องสั้น คือ วิกฤตการณ์ที่มีเหตุสัมพันธ์ต่อเนื่องไปสู่ผล ซึ่งเรียกว่าจุดสุดยอดของเรื่อง มีลักษณะการดำเนินเรื่องที่มีจุดหมายอย่างเดียว มีผลอย่างเดียว ใช้เวลาการเดินทางเรื่องสั้นรวดเร็ว มีความยาวประมาณ 4-5 พันคำ มีทั้งเรื่องสั้นขนาดยาว และเรื่องยาวขนาดสั้น มีโครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและบทสนทนาที่รัดกุมกระชับไม่มีรายละเอียดมากนัก ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับ สินี เต็มสงใส (2553: 16) ที่กล่าวว่า เรื่องสั้นเกิดจากเหตุการณ์หนึ่งหรือหลายเหตุการณ์ที่สืบเนื่องจากเหตุไปสู่ผลที่เรียกว่า จุดสุดยอด (climax)

เปลื้อง ณ นคร (2535: 128) กล่าวถึงความหมายของเรื่องสั้นโดยสรุปได้ว่า เรื่องสั้น (short story) เป็นบันเทิงคดี ที่บรรจุคำประมาณ 1,000 คำ ถึง 10,000 คำ โดยใช้เวลาอ่าน 5 ถึง 40 นาที

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 24) กล่าวว่า เรื่องสั้นคืองานเขียนบันเทิงคดีที่เสนอความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว และเหตุการณ์เดียวในเวลาจำกัด

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2548: 32) กล่าวว่า เรื่องสั้นคืองานเขียนที่มีขนาดสั้น มีเนื้อหาจำลองภาพชีวิตที่มีประเด็นความคิดหรือแนวคิดสำคัญเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง

Poe (1842 อ้างถึงใน Otfinoski, 2005: 11) ได้ให้ความหมายว่า เรื่องสั้นเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดีที่มีขนาดสั้น ใช้เวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงในการอ่าน ผู้เขียนควรใช้คำประมาณ 2,000 ถึง 8,000 คำ

Joyce (1985 อ้างถึงใน Graham, 2007: 43) กล่าวว่าเรื่องสั้นคืองานเขียนที่แสดงจินตนาการจากประสบการณ์ได้ไม่จำกัด มีจำนวนคำไม่เกิน 10,000 คำ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ซับซ้อนหรือจากประสบการณ์ของผู้เขียนเมื่อปิดเรื่องผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดได้

กล่าวโดยสรุป เรื่องสั้น คือ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีขนาดสั้นที่เกิดจากจินตนาการ หรือประสบการณ์ของผู้แต่ง มีองค์ประกอบที่จำกัด กล่าวคือ โครงเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครน้อย มีแก่นเรื่องเดียว ใช้ฉากและเวลาในการดำเนินเรื่องจำกัดและมีจำนวนคำอยู่ระหว่าง 1,000 – 10,000 คำ

3.7.2 ลักษณะของเรื่องสั้น

นักการศึกษาและนักเขียนได้อธิบายลักษณะของเรื่องสั้นไว้ ดังนี้

วัลยา วิวัฒน์ศร (2538: 27-30) กล่าวถึงลักษณะของเรื่องสั้น สรุปได้ดังนี้

1) มุมมอง เรื่องสั้นใช้มุมมองแบบที่คนจำกัดขอบเขตกล่าวคือ มี “ผม” มี “ฉัน” เป็นผู้เล่าเรื่องและเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ส่งผลให้รู้จักตนเองเป็นอย่างดี สามารถเล่าเรื่องให้ผู้อ่าน คล้อยตามได้ อย่างไรก็ตามเรื่องสั้นที่ผู้เล่าเรื่องมิได้เป็นตัวละครก็มีอยู่บ้าง ผู้เขียนต้องใช้มุมมองแบบ พรรณณะที่ไร้ขอบเขตเข้าไปในจิตใจของตัวละคร ให้ผู้อ่านได้รับรู้ความคิดของตัวละครได้

2) ตัวละคร ตัวละครจะมีจำนวนจำกัด มีจำนวนหนึ่งตัวถึงสามตัว นอกเหนือจากนี้ จะเป็นตัวละครประกอบที่ไม่มีความสำคัญอันใด เนื่องจากจำนวนตัวละครถูกจำกัดโดยความสั้นของเรื่อง

3) โครงเรื่อง เรื่องสั้นจะมีโครงเรื่องเดียว อาจมีโครงเรื่องรองมาขยายความบ้าง ในกรณีที่มีความยาวเพียงพอ แก่นเรื่องว่าด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เช่น ความยากจน โรคเอดส์ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ผู้เขียนมักให้ความสำคัญกับเด็ก นอกจากนี้การเปิดเรื่องจะเป็นไปอย่าง ฉับพลัน เข้าสู่ความนำทันทีไม่พรรณนาฉากหรือตัวละครที่ยาว การปิดเรื่องแต่เดิมมักจบด้วยการพลิก ความคาดหมายของผู้อ่าน แต่ในปัจจุบันมักปิดเรื่องแบบธรรมดาไม่พลิกสถานการณ์

4) สถานที่ สถานที่ คือ ฉากของเรื่องจะเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่งเพื่อรองรับโครงเรื่อง เดียวหากเป็นเรื่องสั้นขนาดยาวอาจมีหลายสถานการณ์ได้

5) เวลา ช่วงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะใช้เวลาไม่มากนักเพราะโครงเรื่องและฉากจำกัด หากมีการย้อนอดีตก็เป็นเวลาที่อ้างถึงคนละเวลากับที่เกิดเหตุการณ์

รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2542: 68-69) กล่าวถึงลักษณะของเรื่องสั้นไทยในปัจจุบัน สรุปได้ ดังนี้

1) ใช้เหตุการณ์เป็นหลัก ผู้เขียนเสนอปมปริศนาให้ผู้อ่านสงสัย และติดตามเรื่อง จากนั้นจะขมวดปมปัญหาให้เข้มข้นเร้าอารมณ์ผู้อ่านแล้วจึงค่อยคลายปมด้วยการจบเรื่องแบบหักมุม หรือพลิกความคาดหมาย

2) ใช้ความคิดหรืออารมณ์เป็นหลัก ผู้เขียนดำเนินเรื่องด้วยการพรรณนาหรือบรรยายความคิดความรู้สึกจนถึงความรู้สึกที่หมดสิ้นแล้วจึงหยุด นอกจากนี้ด้านเนื้อหาจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ โดยสะท้อนปัญหาสังคม การเมือง ความรุนแรง ความอยุติธรรมหรือโน้มน้าวให้ร่วมมือร่วมใจกันต่อสู้เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้ดีกว่าเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 52-54) อธิบายลักษณะของเรื่องสั้นที่ควรสังเกต โดยสรุปได้ ดังนี้

- 1) โครงเรื่อง เรื่องสั้นมีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน
- 2) แนวคิด แนวคิดในเรื่องสั้นสามารถสร้างความประทับใจเพียงแนวคิดเดียว
- 3) ตัวละคร เรื่องสั้นมีตัวละครที่มีบทบาทสำคัญไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ตัว
- 4) การดำเนินเรื่อง การดำเนินเรื่องของเรื่องสั้นรวดเร็วและกระชับ
- 5) เนื้อหา เนื้อหาในเรื่องสั้นจะนำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นปมปัญหาหรือเสนอปมขัดแย้งในความคิดหรือการกระทำ ในส่วนสุดท้ายของเรื่องต้องคลายปมปัญหาหรือความขัดแย้งให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่อง
- 6) ฉาก เรื่องสั้นจะไม่เน้นฉากหรือบรรยากาศในเรื่อง และไม่นิยมพรรณนารายละเอียดแต่กล่าวสั้นๆ ตรงไปตรงมา
- 7) การปิดเรื่อง การจบเรื่องหักมุมเป็นการเร้าความสนใจของผู้อ่าน และยังสามารถเข้าใจแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายของการนำเสนอ
- 8) บทสนทนา บทสนทนาแสดงถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ทราบอารมณ์ ความรู้สึก บุคลิกลักษณะ และคุณธรรมของตัวละคร นอกจากนี้ยังสร้างความสมจริงตามธรรมชาติของพฤติกรรมตัวละคร

ลักษณะของเรื่องสั้นตามที่นักวิชาการและนักเขียนกล่าวไว้ สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

- 1) ความยาว เรื่องสั้นมักกำหนดด้วยจำนวนคำหรือด้วยระยะเวลาอ่าน กล่าวคือมีจำนวนคำระหว่าง 1,000 – 15,000 คำ และใช้เวลาในการอ่านสั้นจากจำนวนเรื่องที่ยาวพอประมาณ
- 2) รูปแบบ เรื่องสั้นมีรูปแบบกะทัดรัด กระชับ บรรจุเนื้อหาของเรื่องด้วยถ้อยคำที่จำกัด และแสดงอารมณ์ ความคิดความรู้สึก ผู้อ่านเกิดความสงสัยและอยากอ่านให้จบ รูปแบบของเรื่องสั้นมีประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 โครงเรื่องไม่ซับซ้อน

2.2 ตัวละครมีจำกัด อาจมีเพียงหนึ่งถึงสี่ตัว

- 2.3 ฉากที่ปรากฏในเรื่องมีจำกัดเพียงหนึ่งหรือสองฉาก
- 2.4 ช่วงเวลาของเหตุการณ์สั้น และอาจเป็นเหตุการณ์เดียว
- 2.5 การพัฒนาการของตัวละครมีน้อย แต่มีรูปแบบและพฤติกรรมน่าติดตาม
- 3) ความเป็นเอกภาพ เรื่องสั้นจะมีเนื้อหาประการเดียว และมีความคิดหลักของเรื่องเพียงด้านเดียว
- 4) การใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ในเรื่องสั้นจะใช้บรรยายโวหาร และพรรณนาโวหารเพื่อเล่าเหตุการณ์หรือบรรยายลักษณะของตัวละคร และฉาก นอกจากนั้นยังใช้ภาษาเพื่อบทสนทนา โดยภาษาที่ใช้จะต้องกระชับ ชัดเจน
- 5) ความคิดสร้างสรรค์ เรื่องสั้นเป็นเรื่องแต่งที่สมมุติขึ้น โดยใช้จินตนาการ ประสพการณ์ของผู้แต่งด้วยภาษาสมจริงน่าเชื่อถือทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตาม

3.7.3 ประเภทของเรื่องสั้น

ประเภทของเรื่องสั้นมีหลายประเภท แต่ละประเภทพิจารณาเกณฑ์ในการแบ่งแตกต่างกันออกไป ทั้งพิจารณาตามลักษณะการเขียน เนื้อหา ฉากที่ใช้ รวมทั้งโครงสร้างของเรื่องสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของเรื่องสั้น ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาเรื่องสั้นตามลักษณะโครงสร้าง ซึ่งนักการศึกษาและนักเขียนได้แบ่งประเภทของเรื่องสั้นไว้ ดังนี้

เรื่องสั้นแบ่งตามลักษณะโครงสร้างเป็น 4 ประเภท (เปลื้อง ณ นคร, 2535: 130-131; อิงอร สุพันธ์ุณี, 2548: 20-22; สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์, 2549: 151-152) ดังนี้

- 1) เรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง (plot story) เป็นเรื่องสั้นที่มีเค้าเรื่องซับซ้อน น่าฉงนใจ และจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่นึกว่าจะเป็นเช่นนั้น
- 2) เรื่องสั้นชนิดเฟื่องที่จะแสดงลักษณะของตัวละคร (character story) เป็นเรื่องสั้นที่ผู้เขียนถือตัวละครเป็นสำคัญ และต้องการเสนอลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดของคนเป็นสำคัญ
- 3) เรื่องสั้นชนิดที่ถือฉากเป็นสำคัญ (atmosphere story) เรื่องสั้นประเภทนี้จะพรรณนาฉากเป็นสำคัญ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกนึกคิดตาม ตัวละคร และพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่กับฉากนั้นๆ
- 4) เรื่องสั้นชนิดที่แสดงแนวความคิดเห็น (theme story) เป็นเรื่องสั้นที่ผู้เขียนมีอุดมคติหรือต้องการชี้ให้เห็นความจริงอย่างหนึ่งของชีวิต

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 61) ได้อธิบายลักษณะเพิ่มเติมในแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) เรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง (plot story) เรื่องสั้นชนิดนี้เป็นเรื่องสั้นที่มีการกำหนดโครงเรื่องไว้อย่างซับซ้อน มีการผูกปมเรื่องไว้ให้เกิดความฉงนสนเท่ห์ บางครั้งเนื้อหาในเรื่องก็ทำให้ผู้อ่านเขวไปทางหนึ่งทำให้คิด และคาดเดาว่าเรื่องจะจบแบบใด แต่พอถึงตอนจบ ผู้เขียนกลับหักมุมเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นการจบที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง

2) เรื่องสั้นชนิดเฟื่องแสดงลักษณะของตัวละคร (character story) เรื่องสั้นชนิดนี้แตกต่างจากชนิดแรกตรงที่มุ่งแสดงบุคลิกภาพของตัวละครเป็นหลัก เป็นการวาดภาพตัวละครอ่านออกมาทางตัวหนังสือเพื่อชี้ให้เห็นว่าตัวละครนั้นๆ มีลักษณะนิสัยอย่างไร ลักษณะของตัวละครที่กล่าวนี้จะเป็นลักษณะที่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษ เช่น เกรี้ยวกราด มีเมตตากรุณา มีความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างฝังจิตฝังใจ ฉลาดเกินคน โง่จนถึงที่สุด กตัญญู คังแค้น เป็นต้น

เรื่องสั้นที่เฟื่องแสดงถึงลักษณะตัวละครเช่นนี้ก็เพื่อที่ผู้เขียนจะได้สื่อสารเรื่องราวออกมาได้สมจริงเพราะในชีวิตจริงของมนุษย์หนีไม่พ้นเรื่อง รัก โลภ โกรธ หลง หากแต่เมื่อเป็นตัวละครแล้วผู้เขียนมักสร้างลักษณะของตัวละครให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่ต้องการ

3) เรื่องสั้นชนิดที่ถือฉากเป็นสำคัญ (atmosphere story) หมายถึง เรื่องสั้นที่ผู้เขียนเน้นการพรรณนาฉาก (setting) โดยมีตัวละครเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่กับฉากนั้นๆ

เรื่องสั้นชนิดถือฉากเป็นส่วนสำคัญผู้เขียนจะบรรยายฉากและสร้างฉากด้วยความละเอียดจนผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพจากการอ่านได้อย่างชัดเจน เพราะฉาก (สถานที่) บางแห่งที่นักเขียนสร้างขึ้นมาจะมีลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้สึกอย่างหนึ่งอย่างใดได้เสมอ เช่น ความทึบของไม้ในป่าช้า บรรยากาศขึ้นอับกลิ่นสาบสาง เหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความวังเวงขึ้นได้ ยิ่งผู้เขียนบรรยายได้ละเอียดเพียงใดก็โน้มน้าวอารมณ์ของผู้อ่านให้ตื่นเต้นไปตามคำบรรยายของฉากได้

4) เรื่องสั้นชนิดแสดงแนวความคิดเห็น (theme story) เรื่องสั้นชนิดนี้แสดงให้เห็นแนวความคิด เป็นเรื่องสั้นในแนวอุดมคติที่ต้องการชี้ให้เห็นประเด็นทางด้านความคิดใดความคิดหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ หรือแสดงให้เห็นถึงความเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใด รวมถึงการวิพากษ์สังคมโดยผ่านตัวละคร

กล่าวโดยสรุป เรื่องสั้นแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง คือ เรื่องสั้นที่มีโครงเรื่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดการดำเนินเรื่องต้องเร้าความสนใจของผู้อ่านให้สงสัยใคร่รู้ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งแล้วจะเกิดเหตุการณ์ใดตามมา

2) เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร คือ เรื่องสั้นที่มีตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้นประเภทนี้จะแสดงถึงสภาพจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเป็นหลัก ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตัวละครนั้นมีบุคลิกเฉพาะในตัว และเข้าใจความคิดบางอย่างที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อโดยผ่านจากตัวละครหลัก

3) เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก คือ เรื่องสั้นที่มีฉากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้นประเภทนี้มุ่งพรรณนาฉาก ให้สัมพันธ์กับโครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร เพื่อให้เรื่องเป็นหนึ่งเดียวกัน ผู้เขียนมุ่งเร้าอารมณ์ผู้อ่านให้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับบรรยากาศของเรื่องมากที่สุด

4) เรื่องสั้นเน้นเสนอแนวความคิดเห็น คือ เรื่องสั้นที่ความสำคัญของเรื่องอยู่ที่แนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่านในลักษณะของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เห็นความเป็นจริงของชีวิตโดยมีตัวละครเป็นผู้แสดงแนวคิดเหล่านั้น

ในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำว่า “แก่นเรื่อง” แทนคำว่า “แนวความคิดเห็น” ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า แนวความคิดเห็นนั้นมีได้หลายแนวทาง ซึ่งต่างจากกับแก่นเรื่องที่มีเพียงประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับสุทัศน์ วงศ์กระบกถาวร (2550: 114) ที่กล่าวว่า แก่นเรื่องเป็นแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง que ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้อ่าน ดังนั้นเรื่องสั้นที่ใช้ในงานวิจัยนี้จึงมี 4 ประเภท ดังนี้ (1) เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (2) เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร (3) เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก และ (4) เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง

3.7.4 องค์ประกอบของเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้นทำให้เรื่องสั้นสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นส่วนประกอบที่ประสานกัน เป็นเรื่องราวขึ้นมา ซึ่งจากการศึกษาเอกสารที่นักการศึกษาและนักเขียน (สุทัศน์ วงศ์กระบกถาวร, 2550: 105; มานพ ถนอมศรี, 2548: 81; กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 52; ถวัลย์ มาศจรัส, 2545: 93; สินี เต็มสงใส, 2553: 23-24; พิมาน แจ่มจรัส, 2537; Otfinoski, 2005: 15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรื่องสั้นไว้ โดยสรุปได้ดังนี้

1) แนวคิดหรือแก่นเรื่อง (theme) คือ แก่นของเนื้อเรื่อง และมีรายละเอียดขยายแนวคิดออกไปหรือกล่าวได้ว่าแนวคิดคือความคิดรวบยอดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอหรือต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจ อีกทั้งเป็นจุดกำเนิดที่คิดต่อจากประเด็นของเรื่องและบทสรุปของเรื่องซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านอ่านเรื่องสั้นจบและสร้างความประทับใจเพียงแนวคิดเดียวเท่านั้น

2) โครงเรื่อง (plot) คือ การขยายแก่นเรื่องเป็นลำดับเหตุการณ์เรื่องราวในเรื่อง เพื่อให้ผู้เขียนเขียนเรื่องสั้นได้ โดยมีปัญหาหรือความขัดแย้งเป็นหลักในการวางโครงเรื่องให้ดำเนินไปอย่างน่าสนใจตั้งแต่เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่อง

3) ตัวละคร (characters) คือ ผู้ดำเนินเรื่องให้เป็นไปตามโครงเรื่อง ตัวละครในเรื่องสั้นส่วนใหญ่มีเพียงไม่กี่ตัว อาจจะเป็น คน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานที่โดยผู้เขียนต้องคำนึงถึงความสมจริง ความมีเหตุผลในการสร้างตัวละครนั้น และสอดคล้องกับส่วนอื่นๆ ของเรื่อง

4) ฉากหรือบรรยากาศ (setting) คือ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เวลา รวมทั้งบรรยากาศต่างๆ ที่เกิดเหตุการณ์ซึ่งเป็นจุดกำเนิดเรื่องราวหรือให้ตัวละครดำเนินเรื่องราว ฉากจะต้องมีความสมจริง และสัมพันธ์กับพฤติกรรมของตัวละครที่สอดคล้องกับโครงเรื่องและแนวคิดของเรื่อง

5) บทสนทนา (dialogue) คือ คำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่องที่แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ เข้าใจตัวละครจากบทสนทนาและทำให้เรื่องราวสมเหตุสมผลขึ้น

6) ปมปัญหา (conflict) คือ องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เรื่องสั้นชวนติดตามซึ่งเกิดจากความขัดแย้งทางความคิดและความขัดแย้งโดยพฤติกรรมของตัวละคร

7) กลวิธีการเล่าเรื่องหรือมุมมอง (point of view) คือ วิธีการที่ผู้เขียนใช้ในการเล่าเรื่องราวให้ผู้อ่านทราบโดยกำหนดว่าใครคือผู้เล่าเรื่อง หรือเล่าเรื่องโดยให้ผ่านสายตาหรือมุมมองใคร โดยส่วนใหญ่ผู้เขียนจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 หรือสรรพนามบุรุษที่ 3 ให้เป็นผู้เล่าเรื่องซึ่งผู้อ่านรับรู้เรื่องราวผ่านมุมมองที่ผู้เขียนกำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของเรื่องสั้น ได้แก่ (1) แนวคิดหรือแก่นเรื่อง (2) โครงเรื่อง (3) ตัวละคร (4) ฉากหรือบรรยากาศ (5) บทสนทนา (6) ปมปัญหา (7) กลวิธีการเล่าเรื่องหรือมุมมอง โดยมีรายละเอียดดังที่สรุปไว้ข้างต้น

3.7.5 แนวทางและขั้นตอนการสอนเขียนเรื่องสั้น

การศึกษาและนักเขียนได้ให้แนวทางและขั้นตอนในการเขียนเรื่องสั้นไว้หลายแนวทาง ดังนี้

เจือ สตะเวทิน (2522: 48-67) กล่าวว่า วิธีการเขียนเรื่องสั้นที่น่าสนใจควรรู้จักวิธีการวางโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง รายละเอียดที่ผู้เขียนควรคำนึงในการเขียนเรื่องสั้น ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ กล่าวโดยสรุปดังนี้

- 1) โครงเรื่อง โดยมีหลักการสร้างโครงเรื่องดังนี้
 - 1.1 โครงเรื่องต้องมีปัญหาให้แก่ มีความขัดแย้งของตัวละครเป็นการผูกปมปัญหาของเรื่องให้ซับซ้อนขึ้น
 - 1.2 การดำเนินเรื่อง ควรดำเนินเรื่องให้น่าติดตามโดยมีอุปสรรคขัดขวาง
 - 1.3 การแก้ปมปัญหาให้คลี่คลายควรเป็นลำดับขั้นตอนจนถึงจุดสุดยอด (climax) ของเรื่องหรือปิดเรื่อง
- 2) ตัวละคร ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 สร้างตัวละครให้สมจริง
 - 2.2 การแสดงอุปนิสัยของตัวละครอาจใช้การบทสนทนา
 - 2.3 การแสดงอุปนิสัยของตัวละครต้องคงที่ตลอดทั้งเรื่อง
 - 2.4 ตัวละครควรมีไม่มาก
- 3) ฉาก การสร้างฉากควรคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้
 - 3.1 เลือกฉากให้เหมาะสมกับเรื่อง
 - 3.2 การสร้างฉากควรสร้างจากสิ่งที่รู้ อย่าเขียนฉากที่ไม่รู้หรือรู้จักเพียงผิวเผิน อาจส่งผลให้งานเขียนผิดพลาดได้
- 4) บทสนทนา ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้
 - 4.1 สั้น กระชับ
 - 4.2 ง่ายและเป็นไปตามธรรมชาติ เหมาะสมกับตัวละคร
 - 4.3 รู้จักหลากคำ
- 5) การเปิดเรื่อง การเปิดเรื่องเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องไปจนจบการเปิดเรื่องมีหลายวิธี ดังนี้
 - 5.1 สร้างให้มีการกระทำ เช่น การยิงปืน รถชนกัน การกระโดดน้ำเพื่อฆ่าตัวตาย เป็นต้น
 - 5.2 เปิดเรื่องโดยการใช้บทสนทนาด้วยถ้อยคำที่แปลกเพื่อให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ
 - 5.3 เปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากและบรรยากาศที่ทำให้ผู้อ่านสนใจ

นอกจากนี้ กล้วย มาศจรัส (2545: 145) ได้กล่าวถึงหลักการเปิดเรื่องที่น่าสนใจ ดังนี้ ถ้าต้องการแสดงลักษณะของตัวละคร (character story) ควรเริ่มเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวละคร ถ้าต้องการบรรยากาศ ความรู้สึก (atmosphere story) ควรเริ่มด้วยการพรรณนาถึงฉาก และถ้าเป็นเรื่องที่วางโครงเรื่อง (plot story) ควรเปิดเรื่องด้วยการเจรจาของตัวละคร

- 6) การดำเนินเรื่อง ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้
 - 6.1 มุ่งดำเนินเรื่องไปสู่จุดหมาย ไม่ควรนำเรื่องอื่นที่ไม่เป็นผลต่อเรื่องมาเกี่ยวข้อง
 - 6.2 ควรผูกปมไว้อย่างน้อย 1 แห่ง ให้มีความขัดแย้งกันจากนั้นค่อยคลี่คลายปม
- 7) การปิดเรื่อง เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านต้องการทราบว่าเรื่องจะจบอย่างไร โดยทำได้ 2 วิธี ดังนี้
 - 7.1 การปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านประหลาดใจ
 - 7.2 การปิดเรื่องที่ธรรมดา กล่าวคือ จบลงด้วยความสำเร็จหรือความล้มเหลวอย่างใดอย่างหนึ่ง

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 104-106) กล่าวถึงขั้นตอนในการเขียนเรื่องสั้น ดังนี้

- 1) นำเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่พบเจอมาเป็นโครงเรื่องในการเขียน
- 2) เมื่อมีเหตุการณ์แล้ว นำเหตุการณ์ที่ได้มาจัดวางโครงเรื่องใหม่ ด้วยการคัดเลือกบางสถานการณ์มานำเสนอ
- 3) คิดเนื้อหาของเรื่องให้สอดคล้องกับโครงเรื่อง
- 4) จัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องใหม่ โดยกำหนดให้มีเหตุการณ์เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องอย่างมีเอกภาพ
- 5) เขียนเรื่องสั้นตามโครงเรื่องที่วางไว้

สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร (2550: 151-152) ได้เสนอขั้นตอน 9 ขั้น ในการเขียนเรื่องสั้นไว้ ดังนี้

- 1) ตั้งประเด็น ผู้เขียนต้องตั้งประเด็นจากประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม ต้องเป็นประเด็นที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และมีมุมมองไม่สอดคล้องกับผู้อื่น
- 2) เห็นภาพรวม หมายถึง วางโครงเรื่องให้เห็นลำดับขั้นตอนวิธีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง ความขัดแย้ง และปิดเรื่องโดยสัมพันธ์กัน
- 3) สวมลีลา หมายถึง ควรเลือกใช้คำให้สมจริงเกิดอารมณ์สะท้อนใจผู้อ่าน มีความกะทัดรัดชัดเจนและตรงประเด็น
- 4) หาแนวทาง หมายถึง ผู้เขียนสร้างจินตนาการจากเรื่องจริงหรือข้อมูลที่ได้รับมา โดยมีความสมจริงเป็นตัวรองรับจินตนาการ
- 5) สร้างผลงาน หมายถึง การลงมือเขียนตามขั้นตอนที่วางไว้ โดยใส่รายละเอียดองค์ประกอบต่างๆ ให้เรื่องราวสมบูรณ์
- 6) อ่านให้จบ ผู้เขียนควรพิจารณางานเขียนอีกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่อง

- 7) ทบทวนแก้ หมายถึง แก้ไขคำผิด การใช้ภาษา เพื่อให้งานเขียนมีความกลมกลืน สละสลวย
- 8) ดีแม่เรื่อง หมายถึง ส่งเรื่องให้ผู้อื่นได้อ่าน เพื่อพิจารณางานเขียนของตนเอง
- 9) ไม่เคืองโกรธ หมายถึง ยอมรับคำแนะนำและข้อวิจารณ์งานเขียนเพื่อนำมาปรับปรุงผลงานของตนอีกครั้ง

กล่าวโดยสรุป แนวทางและขั้นตอนการเขียนเรื่องสั้นนั้น มีหลายแนวทางที่ครูสามารถนำมาจัดการเรียนการสอน ซึ่งการพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นได้นั้น ครูจะต้องศึกษา ลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้น องค์ประกอบของเรื่องสั้น แม้กระทั่งผลงานเขียนของนักเขียนที่มีชื่อเสียง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางให้นักเรียนฝึกฝนในงานเขียนเรื่องสั้น ครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือชี้แนะแนวทางในการเขียน โดยนักเรียนจะต้องใช้จินตนาการสร้างสรรค์ผลงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น ผ่านศิลปะการใช้ภาษา และเลือกใช้กลวิธีการเขียนได้อย่างอิสระ หรือตามความถนัดของแต่ละคน

4. เมตาคอกนิชัน

เมตาคอกนิชัน คือ การตระหนักรู้ หรือการรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเองโดยอาศัย องค์ประกอบต่างๆ ในการคิด การวางแผน การจัดระบบความคิด การตรวจสอบการคิดของตนเอง และการประเมินตนเอง มีผู้กำหนดชื่อเรียกแตกต่างกันไป ได้แก่ เมตาคอกชัน การรู้คิด และ อภิปัญญา ซึ่งในเอกสารงานและวิจัยส่วนใหญ่ใช้คำว่า เมตาคอกนิชัน ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า เมตาคอกนิชัน

4.1 ความหมายของเมตาคอกนิชัน

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันไว้ ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544: 155-156) ให้ความหมายว่า เมตาคอกนิชัน คือ การควบคุมและการประเมินการคิดของตนเอง ความสามารถของบุคคลที่ได้รับการพัฒนาเพื่อควบคุมกระบวนการทางปัญญาหรือกระบวนการคิด มีความตระหนักในงานและสามารถใช้ยุทธวิธีทำงานจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์

Flavell (1979: 906-911) ให้ความหมายว่า เมตาคอกนิชันเป็นกระบวนการคิดของบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งที่ตนรู้ และได้เรียนรู้ ปรากฏเป็นความรู้ หรือกิจกรรมทางการคิดที่มีเป้าหมาย และมีทิศทางหรือเรียกว่าเป็นการคิดเกี่ยวกับการคิด (cognition about cognition)

Wenden (1985: 1-7) ให้ความหมายว่า เมตาคอกนิชันคือ วิธีการที่ผู้เรียนควบคุมและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยการวางแผนการเรียนรู้ การควบคุม ตรวจสอบการใช้ภาษา และการประเมินการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพิจารณาถึงแนวทางในการตัดสินใจในการเรียนรู้ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ และตัดสินใจ ใช้วิธีการเรียนรู้ต่างๆ

Cubukcu (2008: 83) ให้ความหมายว่า เมตาคอกนิชันคือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและผลของปัญญาในแต่ละบุคคล และหมายถึงการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมอย่างต่อเนื่อง และการประสานกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างและรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ นักการศึกษา (Derry และ Murphy, 1986: 1; Osman และ Hannafin, 1992: 83-89; Kauchak และ Eggen, 1993: 292; Woolfolk, 1995: 261) ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันที่สอดคล้องกันไว้ สรุปได้ว่า เมตาคอกนิชัน คือ การที่ผู้เรียนมีสติ ตระหนักรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดและมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งยังมีความสามารถที่จะควบคุมกระบวนการคิดในขณะที่เรียนรู้ได้

ความหมายของเมตาคอกนิชันข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เมตาคอกนิชันหมายถึง การรู้หรือการตระหนักรู้ และการรับรู้วิธีในการเรียนรู้ เข้าใจกระบวนการคิดของตนเอง รวมทั้งความสามารถของบุคคลในการควบคุมกระบวนการคิดของตนเอง ขณะเรียนรู้ ตลอดจนการวางแผนกำกับ ติดตาม หรือตรวจสอบความคิดของตนเอง และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้

4.2 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน

เมตาคอกนิชัน คือ การตระหนักรู้ หรือการรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง ซึ่งเป็นหลักที่สำคัญในการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ ในการคิด การวางแผน การจัดระบบความคิด การตรวจสอบการคิดของตนเอง และการประเมินตนเองหลังทำกิจกรรม ดังนั้นนักการศึกษา (Baker และ Brown, 1984: 21-24; Flavell, 1985: 105-107) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันโดยสรุปได้ว่า

Baker และ Brown (1984: 21-24) กล่าวถึงองค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน โดยสรุปได้ดังนี้

1) การตระหนักรู้ (awareness) เป็นการตระหนักรู้ของบุคคลถึงทักษะกลวิธีและแหล่งข้อมูลจำเป็นต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวได้ว่า เป็นเรื่องของบุคคลที่รู้ถึงสิ่งที่ตนเองคิด และสอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนรู้ อีกทั้งสามารถอธิบาย สรุปใจความสำคัญ หรือจัดบันทึกให้ผู้อื่นทราบได้ เป็นการสะท้อนความคิดของตนเองเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ความสามารถในการกำกับตนเอง (self-regulation) เป็นความสามารถในการกำกับตนเอง จะต้องรู้ว่าทำงานอย่างไร และเมื่อไหร่ หรือกำกับตนเองในขณะที่กำลังคิดแก้ปัญหา พิจารณาว่า เข้าใจในเรื่องนั้นหรือไม่ รวมถึงวางแผนขั้นตอนในการทำงาน การทดสอบวิธีการการใช้ความสามารถที่มีอยู่ในการทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงกลวิธีเพื่อแก้ปัญหาและการใช้เวลาในการดำเนินการทำกิจกรรม รวมถึงการประเมินความพยายามในการทำงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้

Flavell (1985: 105-107) ได้แบ่งองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันเป็น 2 องค์ประกอบสรุปได้ดังนี้

1) ความรู้ในเมตาคอกนิชัน (metacognitive knowledge) คือส่วนของความรู้ทั้งหมดที่บุคคลสะสมไว้ในความจำระยะยาว เป็นการที่บุคคลรู้ว่าตนเองรู้อะไร และจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างไรซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ในเมตาคอกนิชันของบุคคลนั้นแบ่งออกเป็น 3 ตัวแปร ดังนี้

1.1. ตัวแปรด้านบุคคล หมายถึง บุคคลรู้ถึงความสามารถทางปัญญา กล่าวคือ การรู้ถึงความถนัดและความสามารถของบุคคล รู้ว่าลักษณะอย่างไรจึงจะทำงานเฉพาะอย่างได้ดี

1.2. ตัวแปรด้านงาน หมายถึง บุคคลรู้ถึงลักษณะงานที่ทำ กล่าวคือ การรู้ว่าสิ่งใดทำให้งานยาก หรือง่าย รวมถึงรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคของงานที่จะเกิดขึ้น

1.3. ตัวแปรด้านกลวิธี หมายถึง บุคคลรู้ถึงกลวิธีที่เหมาะสมในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ วิธีการที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ การจัดระบบ การวางแผน การลงมือปฏิบัติและการประเมินผล ทั้งในสิ่งที่ทำไปแล้วและสิ่งที่จะทำต่อไป ตลอดจนการตรวจสอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2) ประสบการณ์ในเมตาคอกนิชัน (metacognitive experience) คือ ประสบการณ์ทางความคิดที่บุคคลสามารถควบคุมได้ซึ่งมีความสำคัญต่อการกำกับตนเอง (self-regulation) ในกิจกรรมการคิด การที่บุคคลรู้ว่าทำงานนั้นเมื่อไร มีวิธีการวางแผน ประเมินผล ตรวจสอบวิธีการใช้กลวิธีอย่างไร นอกจากนั้นการคาดคะเนคำตอบไว้ล่วงหน้า การหาวิธีแก้ไขปัญหาและการกำกับตนเองในการใช้เวลา

รวมถึงความสามารถของบุคคลในขณะที่กำลังแก้ปัญหาคือ แนวทางการกำกับ และควบคุมตนเอง ในกิจกรรมทางความคิด

นอกจากนี้ Flavell ได้แบ่งการกำกับ และควบคุมตนเองออกเป็นกระบวนการย่อย 3 กระบวนการ ดังนี้

1) การวางแผน (planning) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมาย อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ว่าจะเรียนรู้อะไร และทำให้ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพด้วยวิธีใด

2) การกำกับ (monitoring) หมายถึง การทบทวนความคิดเกี่ยวกับแผนที่วางไว้ว่า เป็นไปได้เพียงใด เป็นการทบทวนความสนใจต่อการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการคิดพิจารณาความเหมาะสม และ ความถูกต้องของวิธีการหรือขั้นตอนที่เลือกใช้

3) การประเมิน (evaluating) หมายถึง การประเมินการวางแผนเป็นการตรวจสอบ หลังจากทำกิจกรรม และประเมินผลสัมฤทธิ์ว่าถูกต้องเหมาะสมเพียงไร ตลอดจนการประเมินปัญหา ข้อผิดพลาดที่พบเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไข ซึ่งการประเมินทำให้ทราบความก้าวหน้า ของตนเอง

องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันที่นักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้เสนอไว้ สรุปได้ว่า เมตาคอกนิชันประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การตระหนักรู้ หรือ ความรู้ในเชิงเมตาคอกนิชัน เป็นการตระหนักรู้ถึงทักษะกลวิธี แหล่งข้อมูลที่จำเป็น ประกอบด้วยความรู้ด้านข้อเท็จจริง ด้านวิธีการ และด้านกลวิธีต่างๆ ซึ่งมีผลต่อ การทำงานของแต่ละบุคคลโดยรู้ว่าต้องทำอะไร และอย่างไร เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ประสบการณ์ในเมตาคอกนิชัน หรือการกำกับตนเอง เป็นกลวิธีที่ใช้ควบคุม ตรวจสอบ ติดตามกระบวนการคิดของตนเองให้ดำเนินไปตามขั้นตอนที่วางไว้ ประสบการณ์ในเมตาคอกนิชัน หรือการกำกับตนเองมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การวางแผน การกำกับ และการประเมินผล

4.3 ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียน

เมตาคอกนิชันในการเขียน เป็นกระบวนการตระหนักรู้ของตนเองในการเขียน เพื่อให้งาน เขียนมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วง นักการศึกษาได้ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียนไว้ ดังนี้

O' Malley และ Chamot (1990) ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียนว่า การตระหนักในการใช้ความรู้ ความคิดของตนเองในกระบวนการเขียน รวมทั้งมีการกำกับตนเองในขณะที่เขียน และประเมินความสำเร็จของกิจกรรมจากผลงานการเขียน

Zimmerman และ Reisemberg (1997: 75) ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียนว่า คือการตระหนักรู้และวิธีการกำกับตนเองเกี่ยวกับกระบวนการเขียนของตนเอง

นอกจากนี้ นักการศึกษา (Flavell, 1979; Brown, 1980; Flower และ Hayes, 1981) ให้ความหมายของเมตาคอกนิชันในการเขียนที่สอดคล้องกันไว้ สรุปได้ว่า เมตาคอกนิชันในการเขียนคือการที่ผู้เขียนตระหนักรู้ในกระบวนการเขียนของตนเอง โดยรู้ว่าจะวางแผนการเขียนและกำกับตรวจสอบงานเขียนอย่างไร ด้วยวิธีการใด รวมทั้งประเมินผลงานการเขียนของตนเองว่า ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่วางแผนไว้หรือไม่

กล่าวโดยสรุป เมตาคอกนิชันในการเขียน หมายถึง การตระหนักรู้ถึงเป้าหมาย และกำกับควบคุมตนเองในกระบวนการเขียน รวมทั้งประเมินผลงานการเขียนของตนเพื่อให้งานเขียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน

นักการศึกษาได้อธิบายองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนไว้ ดังนี้

Wenden (1985: 4-5) อธิบายองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนไว้ 3 องค์ประกอบ กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1) การวางแผนการเขียน คือ การกำหนดขั้นตอนการเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนว่า ผู้เขียนต้องการเขียนอะไร และด้วยวิธีใดที่จะเกิดประสิทธิภาพต่องานเขียน ตลอดจนการวางแผนการใช้ภาษาในการเขียน นอกจากนี้ ผู้เขียนจำเป็นต้องตั้งวัตถุประสงค์ และเกณฑ์การประเมินที่ใช้วัดผลงานการเขียน

2) การตรวจสอบการใช้ภาษา คือ การตรวจสอบงานเขียนว่า ผู้เขียนมีข้อผิดพลาดใดในการใช้ภาษา และมีวิธีปรับปรุงแก้ไขงานเขียนนั้นอย่างไร ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตนเอง

3) การประเมินการเขียน คือ การประเมินการวางแผนวิธีการตรวจสอบ และประเมินผลลัพธ์ของงานเขียนในภาพรวม

วิไลพร ฉายา (2548: 63-65) ได้อธิบายองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนโดยปรับจากองค์ประกอบเมตาคอกนิชันของ O'Malley และ Chamot (1990) ครอบคลุมองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนที่กำหนดไว้ในงานวิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีการรู้คิดโดยตรงที่มีต่อการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันที่ O'Malley และ Chamot กล่าวไว้มีรายละเอียด ดังนี้

1) การวางแผน (planning) คือ การตั้งเป้าหมายของการทำกิจกรรมโดยหาแนวคิดหรือกำหนดขั้นตอนในการทำกิจกรรมเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมบรรลุผลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การคิดก่อนการทำกิจกรรม (advance organizer) คือ การให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายหรือกำหนดขั้นตอนและแนวทางในการทำกิจกรรม

1.2 การวางแผนการจัดกิจกรรม (organizational planning) คือ การวางแผนการทำกิจกรรมตามเป้าหมายหรือแนวคิดที่กำหนดไว้ อีกทั้งให้ความสนใจกับกระบวนการใช้ภาษา เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมบรรลุผลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

1.3 การให้ความสนใจในรายละเอียด (selective attention) คือ การกำหนดเป้าหมายว่าจะให้ความสนใจในรายละเอียดของการทำกิจกรรม เช่น เนื้อหา คำสำคัญ ประโยค เครื่องหมายวรรคตอน หรือความสนใจของเนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นต้น

1.4 การจัดการตนเอง (self-management) คือ การวางแผนเงื่อนไขในการทำกิจกรรม เช่น กำหนดเวลา หรือสถานที่ ที่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรม เป็นต้น

2) การกำกับตรวจสอบ (monitoring) คือ กำกับควบคุมตนเองในการใช้กลวิธีที่เหมาะสมในระหว่างการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และมีวิธีปรับปรุงแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาด ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความเข้าใจ และการตรวจสอบผลของการทำกิจกรรม (monitoring comprehension and monitoring production) คือ การพิจารณาทบทวนความเข้าใจของตนในการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของผลงานหลังการทำกิจกรรมว่าสอดคล้องหรือไม่

3) การประเมินผล (evaluation) คือ การประเมินผลงานการทำกิจกรรมว่าบรรลุผลตามขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่ หากไม่บรรลุผลจะต้องกลับไปพิจารณาในขั้นตอนเหล่านั้นเพื่อเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.1 การประเมินตนเอง (self-assessment and self-reflection) คือ การตรวจสอบผลการทำกิจกรรมว่า ตนเองประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรมหรือไม่ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม และเมื่อไหร่จึงควรนำกระบวนการที่ใช้ในการทำกิจกรรมเหล่านั้นกลับมาใช้

องค์ประกอบของเมตาคอกนิกซ์ในการเขียนที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 องค์ประกอบของเมตาคอกนิกซ์ของ O'Malley และ Chamot (1990)

องค์ประกอบของเมตาคอกนิกซ์	องค์ประกอบย่อย	ความหมาย	รายละเอียด
1. การวางแผน	1.1 การคิดก่อนการทำกิจกรรม 1.2 การวางแผนการจัดกิจกรรม 1.3 การให้ความสนใจในรายละเอียด 1.4 การจัดการตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ วางแผนจัดกิจกรรมตามเป้าหมาย ให้ความสนใจในรายละเอียดของการทำงาน วางแผนเงื่อนไขในการจัดกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ระบุแนวทางและกำหนดเป้าหมายการวางแผนการทำงาน วางแผนทำกิจกรรมตามเป้าหมายหรือแนวคิดที่กำหนดไว้ และให้ความสนใจกับกระบวนการใช้ภาษาเพื่อให้การทำงานบรรลุผล ให้ความสนใจในรายละเอียดของการทำงาน เช่น เนื้อหา คำสำคัญ ประโยค เครื่องหมายวรรคตอน หรือเนื้อหา เป็นต้น กำหนดเวลาหรือสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน
2. การกำกับตรวจสอบ	2.1 การตรวจสอบความเข้าใจและผลของการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> พิจารณา ตรวจสอบ หรือทบทวนการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบความเข้าใจและความถูกต้องเหมาะสมของการทำงานและผลที่เกิดขึ้น
3. การประเมินผล	3.1 การประเมินตน	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบและสะท้อนสิ่งที่ได้จากการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบผลการทำงานว่าตนเองประสบผลสำเร็จหรือไม่ เป็นการสะท้อนสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม และเมื่อไหร่จึงควรนำกระบวนการที่ใช้ในการทำงานเหล่านั้นกลับมาใช้

นอกจากนี้ วิไลพร ฉายา (2548: 63-65) ได้อธิบายองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร ซึ่งปรับจากองค์ประกอบเมตาคอกนิชันของ O'Malley และ Chamot ที่กำหนดไว้ในงานวิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีการรู้คิดโดยตรงที่มีต่อการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การวางแผน (planning) เป็นขั้นตอนก่อนการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การคิดก่อนการเขียน (advance organizer) คือ การเข้าใจวัตถุประสงค์ การระบุเป้าหมาย และจุดประสงค์ของการเขียนอภิปรายโวหาร เช่น การกำหนดโครงร่างและวัตถุประสงค์ของการเขียนอภิปรายโวหารเป็นรายข้อก่อนลงมือแก้ไขงานเขียน เป็นต้น

1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน (organizational planning) คือ การวางแผนการเขียนตามลำดับเนื้อหา อีกทั้งการวางแผนแก้ไขงานเขียนล่วงหน้าจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ เพื่อให้การเขียนบรรลุผลตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ได้แก่ การวางแผนในการแก้ไขงานเขียนอภิปรายโวหารในแต่ละส่วน การวางแผนใช้กลวิธีในการเขียนอภิปรายโวหาร และการวางแผนใช้ความรู้พื้นฐานในการเขียนเพื่อเชื่อมโยงสู่การเขียนอภิปรายโวหาร

1.3 การให้ความสนใจในการเขียน (selective attention) คือ การวางแผนให้ความสนใจในลักษณะเฉพาะของการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร โดยเฉพาะการลำดับความคิดในการเขียน การตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียน การตั้งชื่อหัวข้อ การเชื่อมโยงของเนื้อหาทั้งหมด อีกทั้งให้ความสนใจการใช้ภาษาในแต่ละย่อหน้า

1.4 การจัดการตนเองในการเขียน (self-management) คือ การวางแผนเงื่อนไขในการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร เพื่อให้งานเขียนสำเร็จลุล่วง ได้แก่ การรู้กลวิธีการเขียนที่หลากหลายและการเลือกใช้กลวิธีในการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดไว้

2) การกำกับตรวจสอบ (monitoring) เป็นขั้นระหว่างการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน (monitoring comprehension) คือ การพิจารณาทบทวนความเข้าใจของตนในการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของงานเขียนว่าสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ อีกทั้งตรวจสอบความสามารถของตนเองในการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารว่า มีมากน้อยเพียงใด

2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน (monitoring production) คือ การพิจารณากลวิธีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการผลงานการเขียน เช่น การเลือกใช้กลวิธีในการเขียนจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน การเลือกใช้วิธีการแก้ไขการเขียนให้เหมาะสมเมื่อพบปัญหาในการเขียนอภิปรายโวหาร

3) การประเมินผล (evaluation) เป็นขั้นหลังการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง (self-assessment) คือ การพิจารณา กลวิธีในการเขียนว่าตนเองประสบผลสำเร็จหรือไม่ มีข้อค้นพบอะไรระหว่างการเขียน เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม และเมื่อไหร่จึงควรนำกลวิธีที่ใช้ในการเขียนเหล่านั้น กลับมาใช้

3.2 การสะท้อนการเขียนของตนเอง (self-reflection) คือ การระบุปัญหาปัญหาหรือ ข้อผิดพลาดที่พบในระหว่างและหลังการเขียน เพื่อนำข้อค้นพบไปแก้ไขผลงานการเขียนให้มี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3.3 การประเมินผลงานการเขียนของตนเอง (self-evaluating) คือ การพิจารณาตัดสิน ผลงานการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารว่า กลวิธีที่ใช้ในการเขียนมีส่วนทำให้งานเขียนประสบ ผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

ผลการศึกษารายการประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนจากหนังสือ และเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องข้างต้นพบว่า องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนข้างต้นส่วนใหญ่ครอบคลุม ลักษณะสำคัญของเมตาคอกนิชัน ที่ระบุถึงการวางแผน การกำกับตรวจสอบ และการประเมินผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาและสังเคราะห์องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการ สร้างแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียน ในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนของ วไลพร ฉายา (2548) ที่ปรับจาก แนวความคิดของ O'Malley และ Chamot (1990) มาปรับใช้เพื่อสร้างแบบวัดเมตาคอกนิชันในการ เขียนเรื่องสั้นของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ซึ่งมีองค์ประกอบและรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการเขียน (planning) เป็นขั้นก่อนการเขียนเรื่องสั้น ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การคิดก่อนการเขียน (advance organizer) คือ การคิด การสร้างประสบการณ์ และความรู้อันพื้นฐานก่อนการเขียนเรื่องสั้น รวมถึงกำหนดปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการเขียน เรื่องสั้นไว้ล่วงหน้า

1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน (*organizational planning*) คือ การกำหนดเป้าหมายในการเขียนเรื่องสั้น การวางแผนการเขียนโครงเรื่อง และการวางแผนแนวทางการแก้ไข ปัญหาเมื่อพบปัญหาในการเขียนเพื่อให้การเขียนเรื่องสั้นสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 การให้ความสนใจในการเขียน (*selective attention*) คือ การมุ่งสนใจเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน โดยให้รายละเอียดของโครงเรื่อง และอ่านเรื่องสั้นของนักเขียนเพื่อพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นของตนเอง รวมถึงวิธีการแก้ปัญหาเมื่องานเขียนติดขัด

1.4 การจัดการตนเองในการเขียน (*self-management*) คือ การกำหนดเงื่อนไข จุดมุ่งหมาย สถานที่ และเวลาเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในการเขียนเรื่องสั้น อีกทั้งการเลือกใช้กลวิธีในการแก้ไขปัญหากการเขียนเรื่องสั้นเมื่อพบปัญหาในการเขียน

2) การกำกับตรวจสอบการเขียน (*monitoring*) เป็นขั้นระหว่างการเขียนเรื่องสั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน (*monitoring comprehension*) คือ การติดตาม ตรวจสอบความเข้าใจ ความถูกต้องของโครงเรื่องที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงทบทวนวิธีการเขียนเรื่องสั้น และแก้ไขหากพบปัญหาเหล่านั้น

2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน (*monitoring production*) คือ การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และวิธีการเขียนเรื่องสั้นเพื่อให้การเขียนเรื่องสั้นมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินการเขียน (*evaluating*) เป็นขั้นหลังการเขียนเรื่องสั้น ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง (*self-assessment*) คือ การพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และตัดสินผลงานว่า เนื้อเรื่องสอดคล้องกับโครงเรื่อง และแก่นเรื่องที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

3.2 การประเมินผลงานการเขียนของตนเอง (*self-evaluating*) คือ การตัดสินวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่ทำให้ผลงานประสบผลสำเร็จ และเกิดความก้าวหน้าในการเขียนเรื่องสั้นของตนเอง

3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง (*self-reflection*) คือ การระบุปัญหาที่ตนเองพบระหว่างและหลังการเขียนเรื่องสั้น เพื่อพิจารณาแก้ไขงานเขียน และเพิ่มความเชื่อมั่นในการเขียนเรื่องสั้นให้มากขึ้น

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถสรุปรายละเอียดองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนเรื่องสั้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน	องค์ประกอบย่อย	รายละเอียด
1) การวางแผนการเขียน (ก่อนการเขียนเรื่องสั้น)	1.1 การคิดก่อนการเขียน 1.2 การวางแผนการจัดการเขียน 1.3 การให้ความสนใจในการเขียน 1.4 การจัดการตนเองในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • การคิด การสร้างประสบการณ์และความรู้พื้นฐานก่อนการเขียนเรื่องสั้น • การกำหนดปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของการเขียนเรื่องสั้นไว้ล่วงหน้า • การกำหนดเป้าหมายในการเขียนเรื่องสั้น • การวางแผนการเขียนโครงเรื่อง • การวางแผนแนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อพบปัญหาในการเขียนเพื่อให้การเขียนเรื่องสั้นสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ • การมุ่งสนใจเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน สนใจโครงเรื่องและตัวอย่างเรื่องสั้นเพื่อพัฒนาการเขียนของตนเอง • การสนใจวิธีการแก้ปัญหามื่องานเขียนติดขัด • การกำหนดเงื่อนไข จุดมุ่งหมาย สถานที่ และเวลาเพื่อช่วยการเขียนเรื่องสั้น • การเลือกใช้กลวิธีในการแก้ไขปัญหการเขียนเรื่องสั้นเมื่อพบปัญหาในการเขียน
2) การกำกับตรวจสอบการเขียน (ระหว่างการเขียนเรื่องสั้น)	2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน 2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • การติดตาม ตรวจสอบความเข้าใจและความถูกต้องของโครงเรื่องที่กำหนดไว้ • การทบทวนวิธีการเขียนเรื่องสั้น และแก้ไขหากพบปัญหาในการเขียน • การทดสอบหรือตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและวิธีการเขียนเรื่องสั้น เพื่อให้งานเขียนมีประสิทธิภาพ
3) การประเมินการเขียน (หลังการเขียนเรื่องสั้น)	3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง 3.2 การประเมินผลงานการเขียนของตนเอง 3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> • การพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา • การตัดสินเนื้อเรื่องว่า สอดคล้องกับโครงเรื่องและแก่นเรื่องที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด • การตัดสินวิธีการเขียนเรื่องสั้นที่ทำให้ผลงานประสบผลสำเร็จเพื่อนำไปพัฒนางานเขียนให้ก้าวหน้าต่อไป • การระบุปัญหาที่พบในการเขียนเรื่องสั้น และพิจารณาแก้ไข เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการเขียนในครั้งต่อไป

4.5 การพัฒนาเมตาคognitionในการเขียน

การพัฒนาเมตาคognitionในการเขียน คือ แนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เขียนให้มีความสามารถในการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาทักษะ วิธีการ หรือขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอลำดับขั้นตอนของการพัฒนาทวิวิธีเมตาคognitionในการเขียนไว้ ดังนี้

Flower และ Hayes (1986) เสนอขั้นตอนของการพัฒนาทวิวิธีเมตาคognitionในการเขียน 3 ขั้นตอน กล่าวโดยสรุป ดังนี้

- 1) การวางแผนการเขียน ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดประสงค์ในการเขียน สร้างแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน และจัดระเบียบความคิดให้สัมพันธ์กัน
- 2) การแปลความคิด ผู้เขียนนำเสนอความรู้ และความคิดเป็นข้อความ
- 3) การตรวจสอบการเขียน ผู้เขียนตรวจสอบผลงานและปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

Englert, Raphael และ Anderson (1991) เสนอขั้นตอนของการพัฒนาทวิวิธีเมตาคognitionในการเขียน 3 ขั้นตอน กล่าวโดยสรุป ดังนี้

- 1) การวางแผนการเขียน เป็นขั้นตอนสร้างความคิดของผู้เขียนโดยตั้งคำถามกับตัวเอง เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเขียน การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เขียน และการจัดการความคิดที่เกิดจากการระดมสมองเพื่อใช้ประโยชน์ในการเขียน
- 2) การตรวจสอบการเขียน ผู้เขียนคิดโครงเรื่องให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการเขียน และแนวคิดของเรื่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเป็นงานเขียนในลำดับต่อไป
- 3) การประเมินการเขียน ผู้เขียนตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาดในงานเขียนว่า บรรลุผลตามโครงเรื่องที่ตั้งไว้หรือไม่เพื่อให้สามารถควบคุมกระบวนการเขียนของตนเองได้

Anderson (2002) กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาทวิวิธีเมตาคognitionในการเขียนเป็นกระบวนการใช้ความรู้ความคิดอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างงานเขียนให้มีประสิทธิภาพได้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเตรียมและวางแผนในการเขียน การวางแผนการเขียนสำหรับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนการเขียน นักเรียนจะต้องรู้ว่าอะไรที่ตรงการจะทำให้สำเร็จ และทำอย่างไร

- 2) การเลือกใช้กลวิธีการเขียน การเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการเขียน โดยครูแนะนำกลวิธีการเขียนให้แก่แก่นักเรียน และนักเรียนฝึกใช้กลวิธีเหล่านั้นในการเขียน
- 3) การรู้วิธีปรับกลวิธีที่ใช้ในการเขียน นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนใช้กลวิธีการเขียน ถ้าหากกลวิธีนั้นไม่เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4) การใช้กลวิธีที่หลากหลายในการเขียน นักเรียนสามารถใช้กลวิธีในการเขียนหลายวิธี และสามารถเชื่อมโยง จัดการกลวิธีต่างๆ ได้ เมื่อเจอปัญหาในการเขียนจะปรับเปลี่ยนใช้กลวิธีอื่นอย่างไร
- 5) การประเมินผลการเขียน ครูช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักประเมินกลวิธีที่ตนเองใช้ว่า ได้ผลหรือไม่โดยการตั้งคำถามกับตัวเองหรือบันทึก

การพัฒนาเมตาคอกนิชันในการเขียนที่นักการศึกษาได้เสนอไว้ สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาเมตาคอกนิชันในการเขียน ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

- 1) การวางแผนการเขียน เป็นการกำหนดโครงเรื่องของการเขียน และเลือกกลวิธีที่จะใช้ในการเขียน รวมถึงสร้างแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน และจัดระเบียบความคิดให้สัมพันธ์กัน
- 2) การกำกับควบคุมและตรวจสอบการเขียน เป็นการเขียนตามขั้นตอนที่ได้เขียนไว้ และตรวจสอบความเข้าใจของตนเองขณะเขียน โดยจะต้องรู้ว่าตนเองจะใช้กลวิธีในการเขียนนั้นๆ อย่างไร และเมื่อไหร่ รวมถึงมีวิธีการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเมื่อพบข้อผิดพลาด
- 3) การประเมินการเขียน เป็นการตรวจสอบผลการเขียนว่าบรรลุตามโครงเรื่องที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยประเมินว่าเข้าใจในเรื่องที่เขียนหรือไม่ หากพบข้อผิดพลาดผู้เขียนต้องทราบถึงสาเหตุและมีวิธีการแก้ไขงานเขียนถูกต้อง นอกจากนี้ในขั้นตอนนี้ยังเป็นขั้นประเมินกลวิธีที่ใช้ในการเขียนว่าบรรลุผลหรือไม่

4.6 การวัดเมตาคอกนิชัน

นักการศึกษาได้ศึกษาวิธีวัดเมตาคอกนิชัน โดยสรุปได้ดังนี้

Garner (1989) ได้อธิบายถึงวิธีวัดเมตาคอกนิชันโดยการใช้ถ้อยคำ กล่าวโดยสรุป ดังนี้

- 1) การสัมภาษณ์ (interview techniques) เป็นการใช้คำถามเพื่อให้ผู้ตอบ ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นว่าเข้าใจในเรื่องราวหรือกิจกรรมที่ทำเสร็จแล้ว
- 2) การคิดออกเสียง (think-aloud method) เป็นการถ่ายทอดความคิดของผู้ตอบออกมาเป็นคำพูดซึ่งได้ลำดับขั้นตอนไว้แล้ว หรือรายงานความคิดทุกอย่างออกมาในขณะที่ทำงานทำให้ผู้ฟัง ตรวจสอบความคิดได้ ลักษณะของกระบวนการนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 รายงานเป็นคำพูด (direct verbalization) เป็นการพูดรายงานความคิด

2.2 การบันทึกถ้อยคำ (recording the content of short term memory) เป็นการบันทึกข้อมูลแสดงความคิด ดังนั้นจึงต้องใช้กระบวนการคิด และเวลาคิดมากกว่ากระบวนการรายงานเป็นคำพูด

3) การอธิบาย (explanation) เป็นการรายงานความคิดของผู้รายงาน ด้วยถ้อยคำจากกระบวนการคิดขั้นที่สูงกว่าในกระบวนการคิดออกเสียง ซึ่งเกิดจากการถามให้ผู้ตอบคำถามแก้ปัญหา และใช้ความคิดแสดงการสังเคราะห์เพื่อแสดงถ้อยคำออกมา

Schraw และ Dennison (1994:460-475) สร้างเครื่องมือวัดเมตาคอกนิชันจำนวน 52 ข้อ โดยให้ทำเครื่องหมายลงในช่องที่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ ตามแต่ละข้อ เครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยใช้มาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความตระหนักรู้ในเมตาคอกนิชัน ประกอบด้วย 2 ส่วน แบ่งตามองค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับพุทธิปัญญาของตน (knowledge about one's own cognition) หมายถึง ความตระหนักรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง การรู้จักเลือกใช้กลวิธีที่หลากหลายอย่างเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างคำถาม เช่น ฉันมักจะรู้ว่าจะต้องใช้กลวิธีใดในการเรียนให้มีประสิทธิภาพ หรือ ฉันรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง เป็นต้น

2) การกำกับกระบวนการทางพุทธิปัญญา (regulation about one's own cognition) หมายถึง การรับรู้ในการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการตรวจสอบผลลัพธ์ เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ ตัวอย่างคำถาม เช่น ฉันสามารถบอกได้ว่าเข้าใจหรือไม่เข้าใจอะไรหรือก่อนลงมือปฏิบัติงาน ฉันจะถามตนเองเสมอถึงสิ่งที่จะช่วยในการทำงานให้สำเร็จ เป็นต้น

O'Neil และ Abedi (1996: 25-27) สร้างแบบสอบถามวัดเมตาคอกนิชัน จำนวน 20 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบเมตาคอกนิชัน 4 ด้าน กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1) การวางแผน (planning) เช่น ฉันทำความเข้าใจคำถามก่อนลงมือปฏิบัติ หรือ ฉันตัดสินใจใช้กลวิธีเหล่านั้นในการแก้ปัญหา เป็นต้น

2) การตรวจสอบตนเอง (self-checking) เช่น ฉันจะตรวจสอบการทำงานของฉันเสมอในขณะที่ปฏิบัติงาน หรือ ฉันติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

3) กลวิธีทางพุทธิปัญญา (cognitive strategy) เช่น ฉันวิเคราะห์ข้อคำถามก่อนลงมือตอบคำถามเสมอ หรือ ฉันใช้เทคนิค กลวิธีที่หลากหลายในการปัญหาหรือตอบคำถาม เป็นต้น

4) ความตระหนักรู้ (awareness) เช่น ฉันตระหนักรู้ถึงกลวิธีที่ใช้ในการทำงานและตระหนักรู้ว่าจะใช้กลวิธีเหล่านั้นเมื่อไหร่ หรือ ฉันตระหนักรู้ถึงความรู้ ความคิดของตนเอง เป็นต้น

นอกจากนี้ Learning Disabilities Resource Community (อ้างถึงใน พรรณราย เทียมทัน, 2545) ได้กล่าวถึงวิธีวัดเมตาคอกนิชันที่นิยมใช้กัน คือ การเขียนรายงานด้วยตัวเอง (self-report) จำแนกเป็น 4 ประเภท กล่าวโดยสรุป ดังนี้

- 1) การรายงานย้อนหลัง (retrospective verbal report) เป็นการรายงานย้อนกลับโดยระลึกถึงความรู้ กระบวนการที่คิดได้ขณะทำกิจกรรม
- 2) การรายงานระหว่างการทำกิจกรรม (concurrent verbal report) เป็นการบันทึกความคิดระหว่างการทำกิจกรรม
- 3) การเขียนรายงานภายหลัง (written verbal report) เป็นการตอบแบบทดสอบหรือแบบบันทึกหลังจากทำกิจกรรม
- 4) การประเมิน (self-estimate) เป็นการประเมินพฤติกรรมในการเรียนทั้งก่อนและหลังการเรียน

กล่าวโดยสรุป นักการศึกษาได้สร้างเครื่องมือวัดเมตาคอกนิชันไว้หลายแนวทาง อาทิ การสัมภาษณ์ การคิดออกเสียง การอธิบาย การเขียนรายงาน แบบตรวจสอบตนเอง หรือแบบสอบถาม เป็นต้น ทั้งนี้เครื่องมือวัดเมตาคอกนิชันต้องสอดคล้องกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน คือ การตระหนักรู้ และการรับรู้วิธีในการเรียนรู้ เพื่อวัดความเข้าใจกระบวนการคิดของตนเอง รวมทั้งวัดความสามารถของบุคคลในการควบคุมกระบวนการคิดของตนเองขณะเรียนรู้ ตลอดจนการวางแผน กำกับ ติดตามหรือตรวจสอบความคิด และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เมตาคอกนิชันในการเขียน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยในประเทศ

วรรณภา เครื่องเนียม (2531) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพและทำให้ผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก กับนักเรียนที่ไม่ใช้แบบฝึก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไล ปฐมปัทมา (2539) ศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การเขียนบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร การเขียนเรื่องจากจินตนาการ และการเขียนนิทาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนแบบชินเนคติกส์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547) ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึก รวมทั้งทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีธาสมุทร อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ ประเด็นสนทนากลุ่ม แบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนและครูต้องการให้มีการพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยที่มีรูปภาพประกอบ นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานและผลการเรียนรู้อาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จินตนา สุทธสาส์น (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของ วิลเลียมส์ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์การประเมินการเขียนและแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับดี (2) นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์

อติมาส มากจ้อย (2553) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 คน ใช้เวลา 1 ภาคเรียน ในการทดลองพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน (2) ขั้นเชื่อมโยงตัวบท (3) ขั้นร่างงานเขียน (4) ขั้นประเมินผลงาน (5) ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังบอกว่าการเรียนรู้ตามรูปแบบ การเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

เอกนรินทร์ สีพันธ์ (2554) ศึกษาการใช้ภาพประกอบกิจกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน โดยแต่ละแผนจะใช้ภาพในการประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนการเขียนเรื่องสั้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ภาพประกอบ กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรื่องสั้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Jobe (1975) ศึกษาเรื่อง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการเลือกหัวข้อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อย่างอิสระ ผลการวิจัยพบว่า ถ้านักเรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อในการเขียนด้วยตนเอง นักเรียนจะ สามารถเขียนงานออกมาได้ดี หัวข้อที่เลือกมักจะเป็นเรื่องของตัวเอง สัตว์ เรื่องตาม จินตนาการและประสบการณ์ตรงที่นักเรียนพบเจอเหล่านี้ คือ อิทธิพลสำคัญต่อการเลือกหัวข้อ ของนักเรียน

Andrew และ Martha (1996) ศึกษาเรื่อง การเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายที่เรียนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผล ต่อการสร้างสรรค์งานเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนมากกว่าการสอนของครู

Adler (2002) ศึกษาเรื่อง บทบาทการปฏิบัติพัฒนาการเขียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาเลือกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งนักเรียนทั้งหมดอาศัยอยู่ในชุมชนชานเมืองนิวยอร์ก เพื่อพัฒนาความเข้าใจความแตกต่างของวัยรุ่นและพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูจำนวน 4 คน นักเรียนจำนวน 24 คน โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนเปิดความคิดและคอยช่วยเหลือนักเรียน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนเข้าใจในเนื้อหา และมีจินตนาการสูง ซึ่งส่งผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำได้หลายแนวทาง ได้แก่ การใช้แบบฝึก การใช้ภาพประกอบการสอนและการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เช่น รูปแบบซินเนคติกส์ การสอนตามทฤษฎีสหบท เป็นต้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม เปิดโลกทัศน์ให้แก่ นักเรียน เอื้ออำนวยในการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมตาคอกนิชันในการเขียน

งานวิจัยในประเทศ

ตะวัน วงศ์สัจจา (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้กลวิธีอภิปัญญาในการเขียนของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษและภาษาเพื่ออาชีพ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีอภิปัญญาในการเขียน ซึ่งประกอบด้วย (1) กลวิธีกำหนดความสนใจในการเขียน (2) กลวิธีด้านการเตรียมการ และการวางแผน (3) กลวิธีด้านการประเมินความรู้กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษและภาษาเพื่ออาชีพ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2544 ที่กำลังศึกษาวิชาการเขียนเบื้องต้น จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีอภิปัญญาด้านการเตรียมการและการวางแผนมากที่สุด โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติม การตั้งเป้าหมาย การฝึกฝนการเขียน และการวางแผนการเขียน รองลงมาคือการใช้กลวิธีประเมินความรู้ ลำดับสุดท้าย คือ การใช้กลวิธีกำหนดความสนใจในการเขียน โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม และตั้งใจในการเขียน

วไลพร ฉายา (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีการรู้คิดโดยตรงที่มีต่อการแก้ใขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกอบรมนักศึกษาให้ปรับปรุงงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารโดยใช้กลวิธีการรู้คิด โดยให้วางแผน ตรวจสอบ และประเมินสิ่งที่ได้ปรับปรุง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการรู้คิดของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนิสิตที่มีความสามารถมากในการเขียน จำนวน 10 คน และกลุ่มนิสิตที่มีความสามารถน้อยอีก 10 คน การฝึกอบรมให้ปรับปรุงงานเขียน โดยที่นิสิตได้รับการฝึกอบรมให้ใช้กลวิธีการรู้คิด จำนวน 9 กลวิธี ในระหว่างการฝึกอบรม นิสิตเขียนบันทึกรายสัปดาห์เพื่อสะท้อนความคิดที่มีต่อการฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการรู้คิด แบบสัมภาษณ์และแบบฝึกกลวิธีการรู้คิด 9 กลวิธี งานเขียนฉบับร่างที่ 1 และ 2 ของนิสิต ผลจากการวิจัยพบว่า หลังจากการฝึกอบรม นิสิตทั้งสองกลุ่มใช้กลวิธีการรู้คิดจำนวนมากขึ้นและในปริมาณที่มากขึ้นด้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นิสิตกลุ่มที่มีความสามารถในการเขียนน้อย ได้พัฒนาความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ชนิดา พงศ์นภารักษ์ (2550) วิจัยเรื่อง การใช้กลวิธีปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความ และการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับก้าวหน้า กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน เขียน ตอ 43201 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยแผนการสอนที่ใช้กลวิธีปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้รับการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษความสามารถในการเขียนสรุปความ และการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังจากได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษการเขียนสรุปความ และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาของผู้เรียนเพิ่มขึ้น และอยู่ในระดับดีทุกด้าน หลังจากได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา

Robin (2552) วิจัยเรื่อง ผลของการใช้กลวิธีอธิบายปัญหาที่มีต่อการเขียนรายงานวิจัยภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนรายงานวิจัยภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและแรงจูงใจก่อนและหลังการใช้กลวิธีอธิบาย ปัญหา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือแบบทดสอบการเขียนวิจัยและแบบสอบถามแรงจูงใจ ใช้วัดก่อนและหลังเรียนด้วยกลวิธีอธิบาย ผลการวิจัยสรุปว่า ความสามารถในการเขียนรายงานวิจัยของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังใช้วิธีอธิบายและความสามารถในการเขียนรายงานวิจัยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

งานวิจัยต่างประเทศ

Martin (1987) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีการเรียนรู้เมตาคอกนิชันที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ผู้วิจัยรวบรวมงานวิจัยทางด้านกลวิธีการเรียนรู้เมตาคอกนิชันและงานวิจัยด้านกลวิธีการสอนการเขียน เพื่อออกแบบวิธีควบคุมและการตรวจสอบการเรียนรู้ภาษาสำหรับการสอนการเขียน ซึ่งส่งผลต่อการอ่านด้วย ผลการวิจัยสรุปว่า เมตาคอกนิชันเกี่ยวข้องกับกระบวนการควบคุมกิจกรรมการใช้ความรู้ความคิดของบุคคล แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ความรู้ (2) ประสบการณ์ (3) เป้าหมาย (4) กลวิธี นักเรียนสามารถตระหนักรู้ในขั้นตอนที่เขียน คือ คิดเกี่ยวกับการคิด ตระหนักรู้ถึงเป้าหมายและทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น วางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตรวจสอบว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และแก้ไขหากไม่บรรลุเป้าหมายในครั้งแรก งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้สอนมีทางเลือกในการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะการสอนที่เน้นการคิด

Devien, Railey และ Boshoff (1993) ได้ศึกษาเมตาคอกนิชันที่ใช้ในงานเขียนของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก และเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นกลุ่มละ 10 คน ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรด้านบุคคล กิจกรรมที่ทำ และกลวิธีที่ใช้ในการเขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกและภาษาที่สอง มีเมตาคอกนิชันในการเขียนที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่องานเขียน ทำให้งานเขียนมีความแตกต่างกันอันเป็นผลมาจากกระบวนการเมตาคอกนิชัน

Hung (1993) ได้ศึกษาผลของการควบคุมตนเอง ต่อการแก้ไขปรับปรุงงานเขียน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันมีความสามารถในการเขียนที่ดีกว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเขียนแบบ การอ่านและการเขียน และกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนด้านการเขียน แสดงว่าการฝึกฝนการควบคุมตนเองมีผลต่อการแก้ไขปรับปรุงงานเขียน โดยนักเรียนมีการตระหนักรู้ในการแก้ไข ส่งผลต่อคุณภาพในงานเขียนที่ดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียน สรุปได้ว่า เมตาคอกนิชันเกี่ยวข้องกับกระบวนการควบคุมการเขียนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่สูง โดยนักเรียนมีการวางแผนการเขียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตรวจสอบงานเขียนว่า บรรลุเป้าหมายหรือไม่ อีกทั้งแก้ไขงานเขียนหากไม่บรรลุเป้าหมายในครั้งแรก นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันในการเขียนมีความสามารถทางการเขียนดีขึ้น

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

งานวิจัยในประเทศ

เบญจภรณ์ ศรีจันทร์ทาศ (2550) วิจัยเรื่องการบูรณาการแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการเรียนแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 36 คน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคจิกซอว์ เทคนิคเอสทีเอที (STAD) และเทคนิคซีไออาร์ซี (CIRC) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการบูรณาการแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการเรียนแบบร่วมมือมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลอง

ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553) ได้พัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการฝึกเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแคนดงพิทยาคม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 37 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการฝึกเขียนมีประสิทธิภาพดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงร้อยแก้วของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อวิธีการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ในระดับมาก

ทิพวรรณ พันธุ์เลิศ (2553) ได้ศึกษาผลการจัดเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค LT (learning together) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค LT (learning together) มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Gooden-Jones (1996) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการเขียนโดยใช้ กลวิธีแบบร่วมมือของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่มีความสามารถจำกัดทางภาษาอังกฤษ ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และให้นักศึกษาเขียน ความเรียงเกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนของตนเองในการเรียนรู้แบบร่วมมือ รวมทั้งผู้วิจัยใช้การเขียนที่ หลากหลายรูปแบบเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลต่อความสามารถทางการเขียนของนักศึกษาที่สูงขึ้น เนื่องจากได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

Slavin (1995) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค CIRC เรื่องการอ่านและการเขียนภาษาสเปนและภาษาอังกฤษเข้าด้วยกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 2 ภาษาเข้าด้วยกันมีประสิทธิภาพสูงกว่า การเรียนแบบปกติ

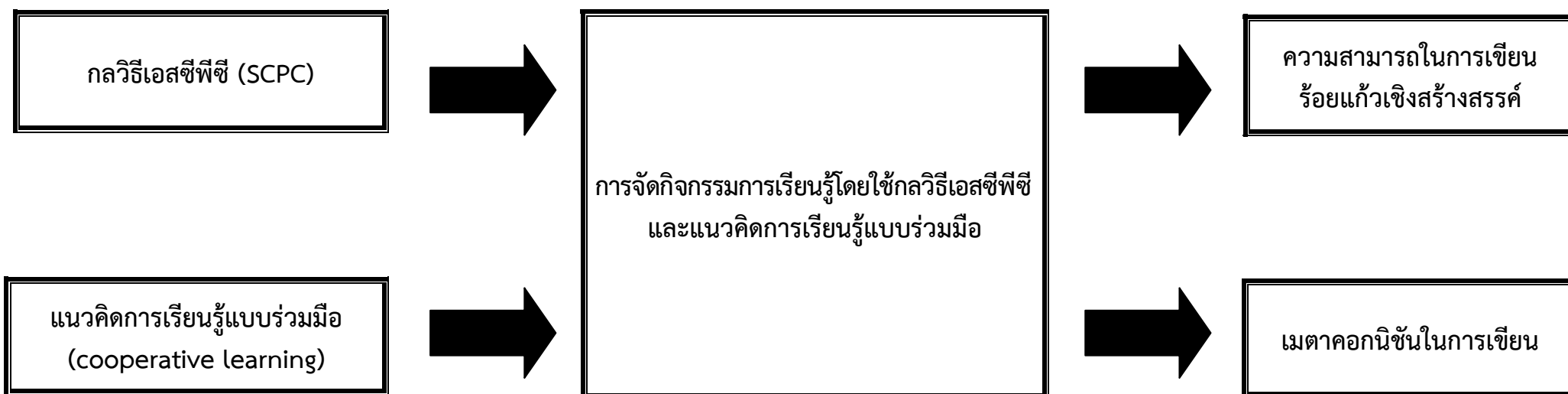
Keyler (1999) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจทัศนคติของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถช่วยให้นักเรียน เข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการเรียน อีกทั้งเป็นการฝึกความเชื่อมั่นให้กับตนเองและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำนักเรียนเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาระหว่างการทำ กิจกรรม

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค CIRC กระทำในรูปแบบของการการอ่านและการสอนเขียน ควบคู่กัน อีกทั้งยังใช้แบบฝึกในการพัฒนาทักษะการเขียน รวมถึงใช้เทคนิค LT (learning together) เทคนิคจิ๊กซอว์ หรือเทคนิคเอสทีเอตี (STAD) ส่งผลให้นักเรียนมีความคิด เกิดการเรียนรู้และนำความรู้ นั้นไปพัฒนาทักษะด้านการอ่าน และโดยเฉพาะทักษะด้านการเขียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ให้แก่แก่นักเรียนได้

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดต่างๆ ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 นี้ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังสอดคล้องกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน คือ การวางแผนการเขียน การกำกับควบคุมตนเองในขณะที่เขียน และการประเมินผลการเขียนของตนเพื่อหาข้อผิดพลาดเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอีกด้วย (O'Malley และ Chamot, 1990)

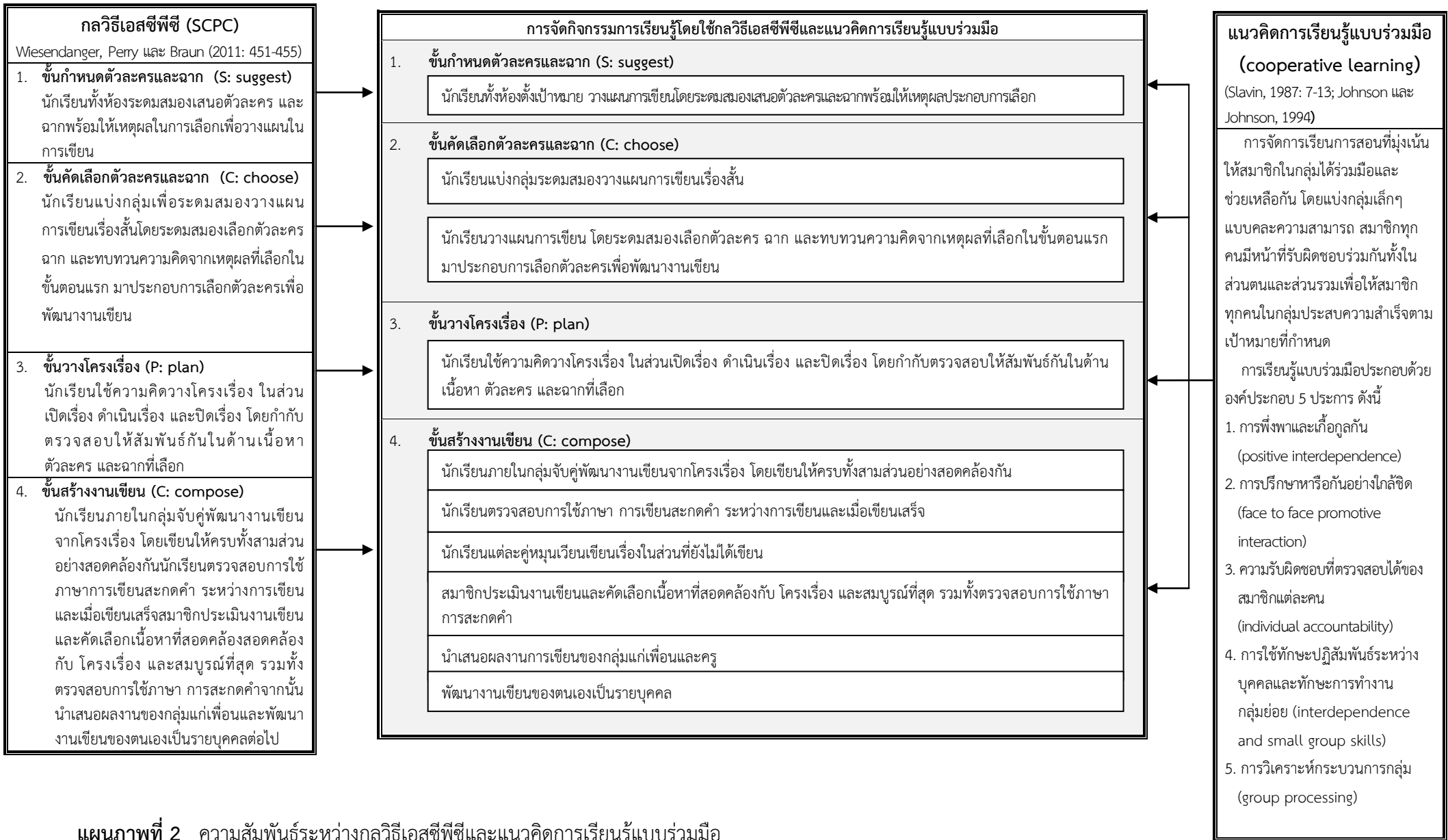
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี เป็นหลัก ซึ่งกลวิธีเอสซีพีซีประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (suggest) (2) ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (choose) (3) ขั้นวางโครงเรื่อง (plan) และ (4) ขั้นสร้างงานเขียน (compose) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนแสดงให้เห็นการทำงานร่วมกันของนักเรียนในการระดมความคิด เลือกตัวละคร ฉาก และวางโครงเรื่อง รวมถึงสร้างงานเขียนและตรวจสอบ ประเมินผลงานหลังจากปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้น อีกทั้งนักเรียนยังช่วยเหลือพึ่งพากันในการเขียนและมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้การทำงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษากลวิธีเอสซีพีซี แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เมตาคอกนิชันในการเขียนและความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน มากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังแผนภาพที่ 1

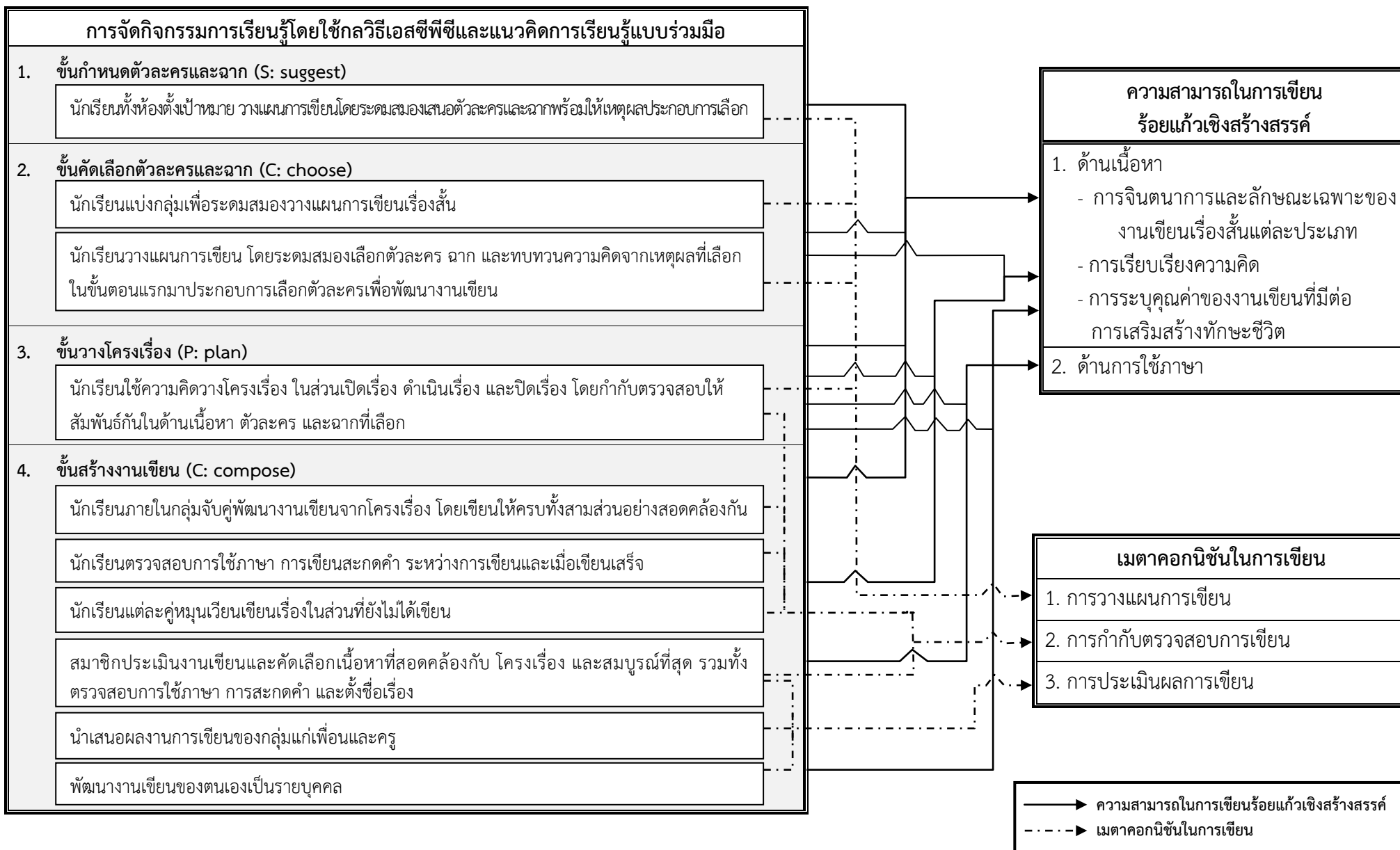

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวทางการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียน สรุปได้ดังแผนภาพที่ 2 และ 3 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แผนภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นและเมตาคอกนิชันในการเขียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 2. การออกแบบการวิจัย
 3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
 6. การวิเคราะห์ข้อมูล
- รายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความและงานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีเอสซีพีซี การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และเมตาคอกนิชันในการเขียน

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการเขียน ที่กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในรายวิชาเพิ่มเติมของสถานศึกษาจากคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาที่หลักสูตรสถานศึกษานั้นๆ กำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้

1.3 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน

2. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi - experimental design) แบบกลุ่มเดียววัดแบบอนุกรมเวลา (one - group time series design) ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวแต่มีการวัดซ้ำตามเวลาที่กำหนดหลายครั้ง ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง ดังแบบแผนการวิจัยในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การออกแบบการวิจัย

กลุ่ม	เวลา					
	1	2	3	4	5	6
E	O ₁	X O ₂₁	X O ₂₂	X O ₂₃	X O ₂₄	O ₃

E	คือ	กลุ่มทดลอง
O ₁	คือ	ผลที่วัดได้ก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน
O ₂₁	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบบันทึกการเรียนรู้
O ₂₂	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบบันทึกการเรียนรู้
O ₂₃	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบบันทึกการเรียนรู้
O ₂₄	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบบันทึกการเรียนรู้
O ₃	คือ	ผลที่วัดได้หลังการทดลองด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน
X	คือ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร

ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน จำนวน 35 คน ที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติม ท 31202 การเขียน 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวแทนของประชากรนักเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีพันธกิจสำคัญในการพัฒนานักเรียน คือ พัฒนานักเรียนให้เป็นเลิศทางวิชาการ ให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งพันธกิจเหล่านี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้วิจัยที่มุ่งศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลอง และเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเป็นตัวแทนของนักเรียนที่ผ่านการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผ่านการเรียนวิชาภาษาไทยและได้ฝึกฝนทักษะการเขียนมาอย่างน้อยเป็นเวลา 6 ปี จากการเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจนมีพื้นฐานความรู้ทักษะทางการเขียนและการฝึกฝนการเขียนมาพอสมควร ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มนักเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาและฝึกฝนความสามารถทางการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งการดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละประเภทยังมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ คือ 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ 2) แบบวัดเมตาคognition ในการเขียน (ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดูในภาคผนวก ข)

4.1.1 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบความสามารถแบบอัตนัยที่ใช้ประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น

2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเรื่องสั้นเพื่อนำมากำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

3) สร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ แบบทดสอบระหว่างเรียน 4 ฉบับ ได้แก่ ประเภทของเรื่องสั้นที่เน้น โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง รวมถึงแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ ที่มีลักษณะคู่ขนานกัน กล่าวคือ เป็นข้อสอบที่วัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา โดยมีรูปแบบและจำนวนข้อคำถามเท่ากัน อีกทั้งมีค่าความยากง่ายใกล้เคียงกัน แบบทดสอบแต่ละฉบับมีจำนวน 1 ข้อ 100 คะแนน

4) นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถามและการใช้ภาษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

5) นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 5 ท่าน (รายนามดังปรากฏในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในคำสั่ง

ผลการตรวจพิจารณาพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีความชัดเจน แต่อาจไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับจินตนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ 2 ประการดังนี้

1) ข้อคำถามที่ใช้ในการเขียนเรื่องสั้นไม่ควรกำหนดประเด็นที่แคบเพราะจะมีผลต่อจินตนาการในการเขียนของนักเรียน ควรให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากประเด็นที่หลากหลายหรือน่าสนใจ เช่น ประเด็นทางค่านิยมในสังคม หรือประเด็นทางวัฒนธรรม เป็นต้น

2) ผู้วิจัยควรยกข้อความที่น่าสนใจหรือภาพประกอบมาเป็นข้อคำถาม โดยให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากข้อความหรือภาพนั้นๆ

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร เพื่อดูความเหมาะสมของแบบทดสอบและเวลาที่กำหนด

7) นำผลงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น (รายละเอียดในข้อ 4.1.2) จากนั้นนำคะแนนสอบของผู้เรียนไปหาคุณภาพโดยใช้สูตรคำนวณหาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถแบบอัตนัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (cronbach alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบพบว่า แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ทั้งหมดฉบับ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .57 - .83 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .22 - .32 และมีค่าความเที่ยง .99 ทั้งหมดฉบับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพที่ต้องมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 และมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเพื่อใช้ประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนและองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของแบบวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น และเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบและแผนการจัดการเรียนรู้

3. พัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้ปรับจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของอภิมาส มากัญ (2553) ที่ปรับจากเกณฑ์การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของประสิทธิ์ กาย์กลอน (2518: 10-12) Ryan (1994: 27-29 อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543: 1-3)

และเกณฑ์การพิจารณาที่วางทำนองการเขียนของ ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 101-102) มาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น โดยกำหนดสัดส่วนคะแนนตามความสำคัญขององค์ประกอบของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 70 คะแนน ประกอบด้วย การจินตนาการและลักษณะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท 30 คะแนน การเรียบเรียงความคิด 20 คะแนน และการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต 20 คะแนน 2) ด้านการใช้ภาษา 30 คะแนน

4. นำเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางเนื้อหา การใช้ภาษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ผลการตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์พบว่า เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ต้องการวัด อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 ควรปรับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ โดยควรปรับคำว่า “ต้องปรับปรุง” เป็นคำว่า “ควรปรับปรุง” และคำว่า “ปานกลาง” เป็นคำว่า “พอใช้” เพื่อให้สอดคล้องกับระดับภาษาที่ใช้

5.2 ควรเพิ่มรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยของการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต ในด้านเนื้อหาให้มีรายละเอียดสอดคล้องของกับทักษะชีวิตตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการนำทักษะชีวิตไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.3 ควรปรับภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกณฑ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ คำว่า “ประเภทของงานเขียน” เป็นคำว่า “ประเภทของเรื่องสั้น” และคำว่า “การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น” เป็นคำว่า “การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องและไม่ตรงความหมาย” เนื่องจากข้อความไม่สัมพันธ์กับเกณฑ์การพิจารณาในด้านการใช้ภาษา

6. ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์ (รายละเอียดดูในบทที่ 2 หน้า 49-55)

7. นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ตามคำแนะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร โดยนำผลงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนทักษะการเขียนภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน จากนั้นหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ นำผลการตรวจมาหาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ยุกท โภยวรรณ, 2551: 289) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนมีความสอดคล้องกันในระดับสูง

4.1.2 แบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน

แบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ คือแบบตรวจสอบรายการ และแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

ฉบับที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบรายการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมตาคอกนิชันในการเขียน
- 2) สร้างแบบตรวจสอบรายการ ให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน

คือ 1) การวางแผน 2) การกำกับตรวจสอบ และ 3) การประเมินผล (Baker และ Brown, 1984: 21-24; Flavell, 1985: 105-107 อ้างถึงใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544: 157-159) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนของ วไลพร ฉายา (2548) ที่ปรับจากแนวความคิดของ O'Malley และ Chamot (1990) มาปรับใช้เพื่อสร้างแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ซึ่งมีองค์ประกอบในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

- 1) *การวางแผนการเขียน (planning)* ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 1.1 การคิดก่อนการเขียน (advance organizer)
 - 1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน (organizational planning)
 - 1.3 การให้ความสนใจในการเขียน (selective attention)
 - 1.4 การจัดการตนเองในการเขียน (self-management)
- 2) *การกำกับตรวจสอบการเขียน (monitoring)* ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้

- 2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน (monitoring comprehension)
- 2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน (monitoring production)
- 3) การประเมินการเขียน (evaluating) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
- 3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง (self-assessment)
- 3.2 การประเมินผลงานการเขียนของตนเอง (self-evaluating)
- 3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง (self-reflection)
- 3) เลือกประเภทของแบบตรวจสอบรายการ โดยกำหนดเป็นมาตรฐานค่า 4 อันดับ (rating scale) ตามแนวการสร้างมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert) คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัตินานๆครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัตินานๆครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบตรวจสอบรายการ โดยพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนเมตาคอกนิชันในการเขียน	การตัดสินการปฏิบัติที่เกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียน
1.00 - 1.49	มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนระดับควรปรับปรุง
1.50 - 2.49	มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนระดับพอใช้
2.50 - 3.49	มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนระดับดี
3.50 - 4.49	มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนระดับดีมาก

4) นำแบบตรวจสอบรายการที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

5) นำแบบตรวจสอบรายการที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก ข้อ 3-5) ประเมินความสอดคล้องของแบบตรวจสอบรายการก่อนนำไปทดลองใช้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งคำนวณได้จากสูตร IOC (index of congruence) ผู้วิจัยนำผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาแปลงเป็นคะแนน

คือ มีความคิดเห็นสอดคล้องให้คะแนนเป็น 1 มีความคิดเห็นไม่แน่ใจ ให้คะแนนเป็น 0 และมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องให้คะแนนเป็น -1

6) นำคะแนนที่ได้มาคำนวณตามสูตรดัชนีความสอดคล้อง (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ง) และคัดเลือกแบบตรวจสอบรายการที่มีค่าความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไปโดยแบบตรวจสอบรายการที่ใช้วัดเมตาคอกนิชันในการเขียนมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .85 และมีจำนวนข้อที่อยู่ในเกณฑ์ 41 ข้อ รวมทั้งตรวจพิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการตรวจแบบตรวจสอบรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอ ดังนี้

- 1) ปรับการใช้ภาษาในข้อ 1 จาก “นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากความคิด” แก้ไขเป็น “นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากจินตนาการ”
- 2) ปรับการใช้ภาษาในข้อ 2 จาก “นักเรียนพิจารณาลักษณะสำคัญของเรื่องสั้น” แก้ไขเป็น “นักเรียนศึกษาลักษณะสำคัญของเรื่องสั้น”
- 3) ปรับการใช้ภาษาในข้อ 4 จาก “นักเรียนวางแผนการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า” แก้ไขเป็น “นักเรียนวางแผนทางการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า”
- 4) ปรับการใช้ภาษาในข้อ 5 จาก “นักเรียนวางแผนและกำหนดหลักในการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆของเรื่องสั้น” แก้ไขเป็น “นักเรียนวางแผนและกำหนดหลักในการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้น”
- 5) ปรับข้อคำถามในข้อ 8 จาก “นักเรียนพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถวางแผนการเขียนเรื่องสั้น” แก้ไขเป็น “นักเรียนพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถกำหนดตัวละคร มาก และโครงเรื่องได้” เพื่อให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
- 6) ข้อคำถามในข้อ 9 สามารถแยกเป็นประเด็นข้อคำถามย่อยได้ เนื่องจากข้อคำถามที่ยาว และถามในหลายประเด็นในข้อเดียว
- 7) ปรับการใช้ภาษาจากคำว่า “วิธีการ” แก้ไขเป็น “หลักการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้น”
- 8) ควรตัดข้อคำถามหรือรวมข้อคำถามในข้อ 6, 11, 14, 15, 24, 29, 38, และ 39 เนื่องจากข้อคำถามมีความใกล้เคียงกับข้อคำถามอื่นๆ ที่ถามในประเด็นเดียวกัน เช่น ข้อคำถามในข้อ 14 ถามว่า “นักเรียนกำหนดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อเขียนเรื่องสั้นเช่น หาที่สงบในการเขียนหรือสถานที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวกก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น เป็นต้น” และข้อคำถามข้อ 15 ที่ถามว่า “นักเรียนไม่สนทนากับคนรอบข้างหรือปิดเครื่องมือสื่อสารก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น” ซึ่งข้อคำถามทั้งสองข้อเป็นคำถามในประเด็นการกำหนดสภาพแวดล้อมก่อนการเขียนเรื่องสั้น เป็นต้น

7) นำแบบตรวจสอบรายการมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนจำนวน 35 ข้อ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนทั้ง 3 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 รายละเอียดของแบบตรวจสอบรายการ เพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน

องค์ประกอบของ เมตาคอกนิชันในการเขียน	จำนวน ข้อคำถาม	ข้อคำถาม ในแบบวัด
ส่วนที่ 1 ก่อนการเขียนเรื่องสั้น		
1. การวางแผนการเขียน (planning)	17	
1.1 การคิดก่อนการเขียน (advance organizer)	4	1 - 4
1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน (organizational planning)	4	5 - 8
1.3 การให้ความสนใจในการเขียน (selective attention)	4	9 - 12
1.4 การจัดการตนเองในการเขียน (self - management)	5	13 - 17
ส่วนที่ 2 ระหว่างการเขียนเรื่องสั้น		
2. การกำกับตรวจสอบการเขียน (monitoring)	10	
2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน (monitoring comprehension)	5	18 - 22
2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน (monitoring production)	5	23 - 27
ส่วนที่ 3 หลังการเขียนเรื่องสั้น		
3. การประเมินการเขียน (evaluating)	8	
3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง (self - assessment)	2	28 - 29
3.2 การประเมินผลงานการเขียนของตนเอง (self - evaluating)	4	30 - 33
3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง (self - reflection)	2	34 - 35
รวม	35	

8) นำแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบตรวจสอบรายการ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (cronbach alpha coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนพบว่า ค่าความเที่ยงเท่ากับ .92

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเมตาคอกนิชันในการเขียน
- 2) สร้างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลให้นักเรียนบันทึกผลหลังจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละขั้นตอนเพื่อใช้วัดเมตาคอกนิชันในการเขียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเขียนของนักเรียน แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญของเมตาคอกนิชันในการเขียน ดังนี้

2.1 การวางแผนการเขียน เป็นการบันทึกขั้นตอนการวางแผนก่อนการเขียนเรื่องสั้นว่ามีขั้นตอนการวางแผนในการเลือกตัวละคร ฉาก และวางโครงเรื่อง อย่างไร

2.2 การกำกับและตรวจสอบการเขียนเป็นการบันทึกขั้นตอนการเขียนโครงเรื่องว่าสอดคล้อง สัมพันธ์กับตัวละครและฉากที่เลือกไว้หรือไม่ อีกทั้งระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขขณะเขียนเรื่องสั้น

2.3 การประเมินผลการเขียน เป็นการบันทึกการตรวจสอบผลการเขียนเรื่องสั้นว่าได้บรรลุตามโครงเรื่องที่ตั้งไว้หรือไม่ ประเมินผลงานเขียนเรื่องสั้นว่าอยู่ในระดับใด อีกทั้งระบุข้อผิดพลาดของผลงานพร้อมทั้งให้แนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนางานเขียนในครั้งต่อไป

- 3) นำแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหาและการใช้ภาษาแล้วจึงนำแบบบันทึกการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไข

- 4) นำแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก ข้อ 3-5) ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน และให้ข้อเสนอแนะผลการตรวจพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดให้นักเรียนบันทึก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมทั้งสิ้น 18 แผน และ (2) ชุดคำถามซึ่งใช้ถามนักเรียน (ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองดูในภาคผนวก ข)

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีเอสซีพีซี แนวคิดแบบร่วมมือ และการเขียนเรื่องสั้นเพื่อใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยเพิ่มเติมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อกำหนดเนื้อหาในการสอน
- 3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เนื้อหาและเวลาในการจัดกิจกรรมของแผนการจัดการเรียนการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

หน่วยการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	จำนวนคาบ/แผน
1	เปิดประตูสู่เรื่องสั้น	2
2	การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง	4
3	การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร	4
4	การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก	4
5	การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง	4
รวม		18

4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นแผนรายหน่วยจำนวน 5 ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องสั้น ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2-5 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรื่องสั้นโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน ผู้วิจัยเรียงลำดับเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการเขียนเรื่องสั้น เนื่องจากการเขียนเรื่องสั้นแต่ละครั้งผู้เขียนส่วนมากจะวางโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์เป็นลำดับแรกเพื่อให้สามารถเขียนเรื่องได้ จากนั้นกำหนดตัวละคร ฉากและแก่นเรื่องที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านได้ทราบเพื่อให้สอดคล้องกับแก่นเรื่องที่กำหนดไว้ตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับขั้นตอนการเขียนเพื่อศึกษาพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนตามความยากง่ายของการเขียน

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาความเหมาะสมของกิจกรรม และการใช้ถ้อยคำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลองจำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 18 แผน (ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคผนวก ค)

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรมและการใช้ถ้อยคำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 5 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนการสอนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น เนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

8.1 ควรปรับภาษาที่ใช้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงการดำเนินกิจกรรมโดยเน้นพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าพฤติกรรมของครู

8.2 ควรใช้ตัวอย่างเรื่องสั้นที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นในแต่ละประเภทนั้นๆ

8.3 ควรตรวจสอบเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นให้ความรู้พื้นฐานให้มีความเหมาะสม

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเพื่อดูความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และเวลาที่กำหนด ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า

9.1 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บางชั้นยังไม่เหมาะสม เช่น ในชั้นการสร้างงานเขียน (c: compose) นักเรียนใช้เวลาในการเขียนเรื่องสั้นมาก ทำให้ไม่สามารถนำเสนอผลงานของกลุ่มได้ เป็นต้น

9.2 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี

10) นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2.3 ชุดคำถาม

ผู้วิจัยสร้างชุดคำถามโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและตำราที่เกี่ยวข้องกับเมตาคognitionชั้นในการเขียน
- 2) สร้างชุดคำถามเพื่อใช้ถามนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรมการเขียนในแต่ละขั้นตอนเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเมตาคognitionชั้นในการเขียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเขียนของนักเรียน

ชุดคำถามประกอบด้วย 4 ชุดคำถาม ได้แก่ 1) ชุดคำถามขั้นการกำหนดตัวละครและฉาก 2) ชุดคำถามขั้นการคัดเลือกตัวละครและฉาก 3) ชุดคำถามการวางโครงเรื่อง และ 4) ชุดคำถามการสร้างงานเขียน เพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มี 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยใช้ชุดคำถามถามนักเรียนระหว่างบันทึกการเรียนรู้ว่า ในแต่ละขั้นตอนนี้ทำอะไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานเขียนต่อไป

3) นำชุดคำถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหาและการใช้ภาษาแล้วจึงนำชุดคำถามไปปรับปรุงแก้ไข

4) นำชุดคำถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ ผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่าชุดคำถามควรใช้ชื่อคำถามที่นักเรียนเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน

5) นำชุดคำถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเพื่อดูความเหมาะสมของชื่อคำถาม และความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อชุดคำถาม

ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนเข้าใจในชื่อคำถามแต่การถามของครูเป็นการทำลายสมาธิของนักเรียนระหว่างการบันทึกการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำข้อสังเกตที่ได้มาเป็นข้อมูลเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสม

6) นำผลการทดลองใช้ชุดคำถามมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงชุดคำถามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ออกหนังสือการดำเนินงานวิจัยและนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาจังหวัดน่าน เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.2 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi - experimental design) วัตแบบอนุกรมเวลา (the one - group time series design) ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการวัดซ้ำตามเวลาที่กำหนดหลายครั้ง ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เมตาคอกนิชันในการเขียน และพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

5.3 ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนก่อนการทดลอง โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน (pre - test) จำนวน 1 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 90 นาที เพื่อวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น และให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบรายการเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน จำนวน 35 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น และนำคะแนนที่ได้มาจำแนกความสามารถของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปใช้จัดกลุ่มในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

5.4 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ยกเว้นหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เปิดประตูสู่เรื่องสั้น ที่มีจำนวน 2 แผน รวมเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอนทั้งหมด 18 คาบ ใช้เวลาสอน 3 คาบ/สัปดาห์ รวมระยะเวลาที่ใช้ คือ 6 สัปดาห์

5.5 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จากผลงานการเขียนเรื่องสั้นเป็นรายบุคคล รวมทั้งเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้และชุดคำถาม รวมถึงการสังเกตของผู้วิจัยเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนและใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.6 ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนหลังเรียน เมื่อผู้วิจัยสอนครบตามกำหนด (post - test) ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ข้อ ใช้เวลา 90 นาที และแบบตรวจสอบรายการเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน จำนวน 35 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

5.7 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นและประเมินเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน

5.8 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ก่อน ระหว่างและหลัง รวมถึงแบบตรวจสอบรายการที่ใช้วัดเมตาคอกนิชันในการเขียน ระหว่างก่อนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำคะแนนการวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และข้อมูลจากแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มาคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 11.5 โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

6.1.1 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test dependence) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.1.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test dependence) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.1.3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละช่วงระยะเวลาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one - way analysis of variance with repeated measures) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.1.4 การเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test dependence) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.1.5 การเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t -test dependence) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

6.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกหลังการเรียนรู้และชุดคำถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์สร้างข้อสรุป จากการอ่านแบบบันทึกหลังการเรียนรู้และการตอบชุดคำถามของนักเรียน

6.2.2 ผู้วิจัยคัดลอกข้อความที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสรุปประเด็นสำคัญ

6.2.3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของความเรียงประกอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อาจมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ และชุดคำถาม

นอกจากนี้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้บันทึกวีดิทัศน์การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อเป็นหลักฐานยืนยัน สนับสนุนหรือข้อสังเกตเพิ่มเติมในพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลการตอบคำถาม ข้อสังเกตเพิ่มเติมที่พบมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นเพื่อนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังจะกล่าวไว้ในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.3 ผลการเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากการบันทึกการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ก่อน ระหว่าง และหลังการเขียนเรื่องสั้น

2.2 ข้อมูลจากการสอบถามโดยใช้ชุดคำถาม ข้อมูลทั้งสองส่วนใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของเมตาคอกนิชัน จำแนกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1.1 การวางแผนการเขียน

2.1.2 การกำกับตรวจสอบการเขียน

2.1.3 การประเมินการเขียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แสดงผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	100	62.94	11.539	83.26	7.905	10.071	.000*

*p<.05

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนเท่ากับ 62.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.539 และมีคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 83.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.905 เมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แสดงผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35)

ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	คะแนน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านเนื้อหา	70	45.31	7.981	58.37	5.786	9.104	.000*
1.1 การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท	30	19.40	3.806	25.89	2.311	9.551	.000*
1.2 การเรียบเรียงความคิด	20	12.91	2.106	15.94	1.494	7.898	.000*
1.3 การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต	20	13.00	2.351	16.54	2.305	7.218	.000*
2. ด้านการใช้ภาษา	30	17.63	3.881	24.89	2.207	11.233	.000*

*p<.05

จากตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้านเมื่อพิจารณาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละด้านพบว่า

ด้านเนื้อหา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยการจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท การเรียบเรียงความคิด และการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตในภาพรวมก่อนการทดลองเท่ากับ 45.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.981 และหลังการทดลองเท่ากับ 58.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.786 เมื่อนำคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ มาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า คะแนนความสามารถด้านเนื้อหาในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการใช้ภาษา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลองเท่ากับ 17.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.881 และหลังการทดลองเท่ากับ 24.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.207 เมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า คะแนนความสามารถด้านการใช้ภาษาในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แสดงผลตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35)

ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	คะแนน	ช่วงเวลาในการประเมิน											
		ก่อน		ระยะเวลาการทดลอง								หลัง	
		การทดลอง		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4		การทดลอง	
\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านเนื้อหา	70	45.31	8.263	52.09	7.220	54.46	7.620	54.68	7.073	56.05	6.066	58.34	6.110
1.1 การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท	30	19.40	3.806	23.43	3.046	24.20	2.847	24.63	2.522	25.11	2.069	25.86	2.311
1.2 การเรียบเรียงความคิด	20	12.91	2.106	14.77	2.237	15.09	2.201	15.34	2.155	15.43	1.836	15.94	1.494
1.3 การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต	20	13.00	2.351	13.89	1.937	15.17	2.572	14.71	2.396	15.51	2.161	16.54	2.305
2. ด้านการใช้ภาษา	30	17.63	3.881	20.06	3.412	21.26	3.081	22.97	2.955	23.14	2.510	24.89	2.207
รวม	100	62.94	11.538	72.14	8.691	75.17	9.593	77.66	9.213	79.20	8.203	83.26	7.905

จากตารางที่ 11 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นตั้งแต่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 62.94, 72.14, 75.71, 77.66, 79.20 และ 83.26 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้านในแต่ละระยะเวลาการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำแนกรายด้านโดยรวมสูงขึ้น ยกเว้นระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นฉากที่มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในหัวข้อการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตเท่ากับ 14.71 ต่ำกว่าระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นตัวละครที่มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในหัวข้อการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตเท่ากับ 15.17

การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลาการทดสอบ ทั้ง 6 ครั้ง ได้แก่ 1) ก่อนการทดลอง 2) ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง 3) ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร 4) ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก 5) ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง และ 6) หลังการทดลอง รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ 5 ช่วงระยะเวลา เพื่อทดสอบว่าคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one - way analysis of variance with repeated measures) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 5 ช่วงเวลา หากพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างการทดสอบครั้งที่ 1-2, 2-3, 3-4, 4-5, และ 5-6 จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของการทดลองมาทดสอบว่า ช่วงเวลาใดที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมีความแตกต่างกัน แสดงผลตามตารางที่ 12 และแผนภาพที่ 4

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละช่วงเวลา (N=35)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	8637.638	5	1727.528	36.693	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	8003.695	170	47.081		
รวม	16641.333	175			

*p<.05

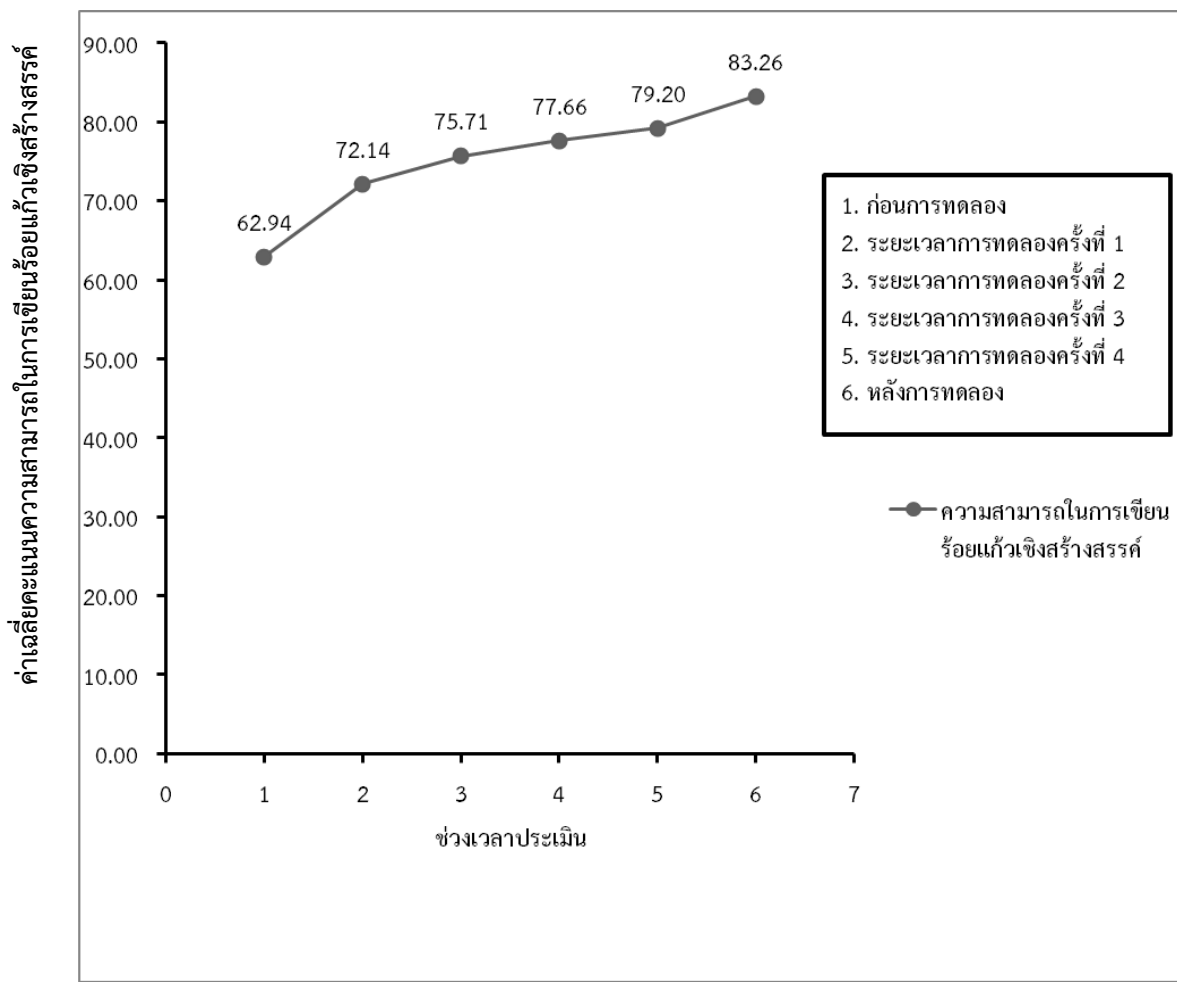
จากตารางที่ 12 พบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละช่วงเวลาของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของบอนเฟอโรนี (bonferroni) แสดงผลตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละระยะเวลาการทดลอง (N=35)

ระยะเวลาการทดลอง	ค่าเฉลี่ย \bar{X} (คะแนน)	ก่อนการทดลอง	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	หลังการทดลอง
ก่อนการทดลอง	62.94	-	9.200*	12.771*	14.714*	16.257*	20.314*
ครั้งที่ 1	72.14		-	3.571	5.514*	7.057*	11.114*
ครั้งที่ 2	75.71			-	1.943	3.486	7.543*
ครั้งที่ 3	77.66				-	1.543	5.600
ครั้งที่ 4	79.20					-	4.507*
หลังการทดลอง	83.26						-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องไปจนถึงระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นแก่นเรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในระยะเวลาก่อนการทดลองถึงระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง และระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่องไปจนถึงหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์แสดงได้ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละระยะเวลาการทดลอง (N=35)

แผนภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ระดับคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในการเขียนเรื่องสั้นเน้นโครงเรื่องสูงขึ้นตามลำดับ ดังนี้ ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 62.94 ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 72.14 ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละครมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 75.71 ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉากมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 77.66 ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.20 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.26

1.3 ผลการเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แสดงผลตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
เมตาคอกนิชันในการเขียน	2.626	0.342	3.071	0.326	8.229	.000*

*p<.05

จากตารางที่ 14 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนก่อนเรียนเท่ากับ 2.63 และมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนหลังเรียนเท่ากับ 3.07 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเมตาคอกนิชันในการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แสดงผลตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (N=35)

องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การวางแผนการเขียน						
1.1 การคิดก่อนการเขียน	2.657	0.445	3.057	0.359	5.351	.000*
1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน	2.642	0.416	3.007	0.455	4.867	.000*
1.3 การให้ความสนใจในการเขียน	2.528	0.405	2.942	0.454	5.663	.000*
1.4 การจัดการตนเองในการเขียน	2.565	0.398	3.142	0.358	7.426	.000*
รวม	2.596	0.307	3.043	0.312	10.111	.000*
2. การกำกับตรวจสอบการเขียน						
2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน	2.680	0.428	3.240	0.462	5.949	.000*
2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน	2.668	0.447	3.114	0.431	4.730	.000*
รวม	2.674	0.396	3.177	0.407	6.416	.000*
3. การประเมินการเขียน						
3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียน ของตนเอง	2.814	0.595	3.085	0.647	1.780	0.84
3.2 การประเมินผลงานการเขียน ของตนเอง	2.607	0.519	3.028	0.452	4.854	.000*
3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง	2.485	0.548	2.857	0.550	3.465	.001*
รวม	2.628	0.464	3.000	0.452	4.202	.000*

*p<.05

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้านก่อนและหลังการทดลองมีรายละเอียด ดังนี้

การวางแผนการเขียน พบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการวางแผนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.596 และหลังการทดลองเท่ากับ 3.043 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การคิดก่อนการเขียน การวางแผนการจัดการเขียน การให้ความสนใจในการเขียนและการจัดการตนเองในการเขียนมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกด้าน โดยเฉพาะการจัดการตนเองในการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 3.142 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดในด้านนี้เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสินพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

การกำกับตรวจสอบงานเขียน พบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการกำกับตรวจสอบงานเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.674 และหลังการทดลองเท่ากับ 3.177 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน และการตรวจสอบผลงานการเขียนมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้งสององค์ประกอบ โดยเฉพาะการตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 3.240 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดในด้านนี้ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสินพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

การประเมินการเขียน พบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการประเมินการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.628 และหลังการทดลองเท่ากับ 3.000 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง การประเมินผลงานเขียนของตนเอง และการสะท้อนการเขียนของตนเองพบว่า การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเองมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการโดยผู้วิจัยอ่านบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน การสอบถามนักเรียนโดยใช้ชุดคำถาม และการบันทึกวีดิทัศน์ขณะนักเรียนทำกิจกรรม รวมทั้ง การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซี และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่างๆ เพื่อสรุปกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีผลต่อเมตาคอกนิชันในการเขียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งแสดงถึง กระบวนการที่นำไปสู่ความตระหนักรู้ในการรู้คิดในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกับ องค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนทั้ง 3 ด้าน คือ 1. การวางแผนการเขียน 2. การกำกับ ตรวจสอบการเขียน 3. การประเมินผลการเขียน รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตาม ประเด็นต่อไปนี้

1. การวางแผนการเขียน

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนวางแผนในการเขียน เรื่องสั้นโดยการกำหนดตัวละคร ฉากและโครงเรื่องสอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การคิดก่อนการเขียน

1.1.1 การคิดโดยอาศัยประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิมก่อน การเขียนเรื่องสั้น

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ในขั้นกำหนด ตัวละครและฉาก (s: suggest) นักเรียนกำหนดเป้าหมายวางแผนในการเขียนเรื่องสั้นด้วยตนเอง เช่น การเลือกตัวละครและฉากจากประสบการณ์ของตัวเองและให้เหตุผลประกอบในการเลือก เป็นต้น อันแสดงให้เห็นถึงการคิด การสร้างประสบการณ์และความรู้พื้นฐานที่มีของนักเรียน ดังตัวอย่างแบบ บันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: suggest)

1. นักเรียนมีวิธีการในการวางแผนกำหนดตัวละครและฉากอย่างไร จงอธิบาย

ถ้าคิดตัวละครและฉากก่อนจะสมัครตั้งชื่อ... ทำให้รู้ถึงจุดเริ่มต้นและระหว่างฉากกับตัวละครสอดคล้องกัน... เช่น
 ชื่อตัวละครและฉาก... ใช้นามสกุลจากสถานที่เกิด... หรือตั้งชื่อตัวละครอย่าง... ง่ายๆ... ง่ายๆ... ง่ายๆ...

แผนภาพที่ 5 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิมก่อนการเขียนเรื่องสั้น

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้วางแผนก่อนการเขียน โดยกำหนดตัวละครและฉากจากประสบการณ์ของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้นอีกทั้งกำหนดตัวละครและฉากให้สอดคล้องกัน

1.1.2 การคิดปัญหาและแนวทางแก้ไขการเขียนเรื่องสั้นไว้ล่วงหน้า

ผู้วิจัยได้ใช้ชุดคำถามถามนักเรียนและสังเกตพฤติกรรมขณะสนทนาพบว่า นักเรียนคิดถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการเขียนเรื่องสั้นและวางแผนแนวทางแก้ไขไว้ล่วงหน้า แต่ไม่เกิดขึ้นในครั้งแรกในการเขียนเรื่องสั้นเน้นโครงเรื่อง โดยจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เห็นได้จากการตอบคำถามจากชุดคำถามที่ 1 ที่ถามว่า “นักเรียนคิดถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการเขียนเรื่องสั้นและวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้าหรือไม่ อย่างไร” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ไม่ได้คิดไว้ล่วงหน้า มีปัญหาที่แก้ปัญหาเอาตรงนั้น”

(ชุดคำถามที่ 1: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง)

“คิดไว้ก่อน ร่างปัญหาลงในเศษกระดาษว่ามีปัญหาอะไรบ้างที่จะเกิดขึ้น พร้อมวิธีแก้ไขปัญหาเพราะถ้าไม่คิดเมื่อเกิดปัญหาจริงจะใช้เวลามาก งานจะไม่เสร็จ”

(ชุดคำถามที่ 1: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร)

“คิดไว้ค่ะ เพื่อจะได้สะดวกในการแต่งเรื่องสั้นให้เร็วขึ้น เช่น เมื่อคิดโครงเรื่องไม่ออกก็จะใช้วิธีถามครู หรือให้เพื่อนช่วยกันวางโครงเรื่องใหม่อีกครั้ง เอาที่เห็นตรงกัน”

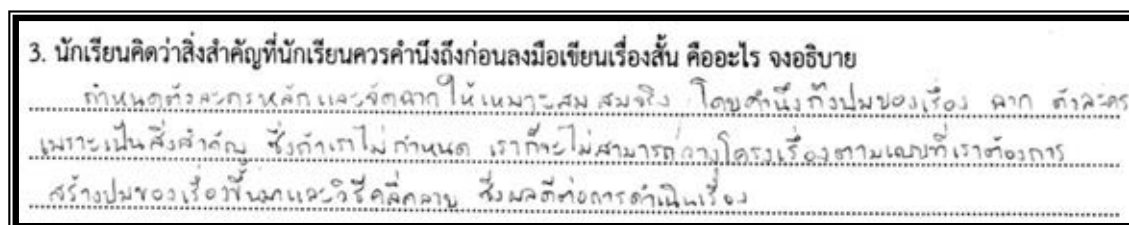
(ชุดคำถามที่ 1: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก)

ตัวอย่างการตอบคำถามของนักเรียนแสดงให้เห็นว่า นักเรียนวางแผนโดยคิดปัญหาและแนวทางแก้ไขไว้ล่วงหน้าก่อนการเขียน ในระยะแรกยังไม่มี การคิดปัญหาในการเขียน แต่เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำในครั้งต่อไป นักเรียนจึงเกิดการเรียนรู้และวางแผนการเขียนเรื่องสั้นที่จะส่งผลให้การเขียนนั้นประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.2 การวางแผนการจัดการการเขียน

1.2.1 การกำหนดเป้าหมายในการเขียนเรื่องสั้นให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) นักเรียนได้กำหนดเป้าหมายในการเขียนเรื่องสั้นโดยการคำนึงถึงสิ่งสำคัญก่อนการเขียนเรื่องสั้น ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

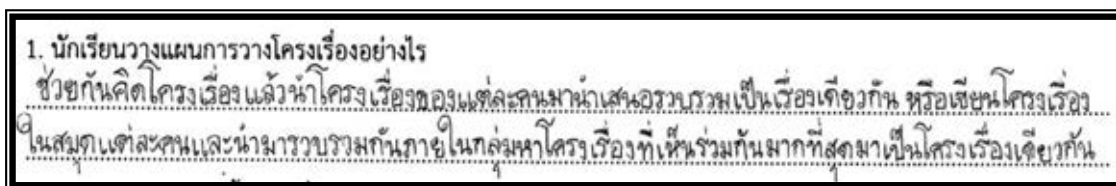

แผนภาพที่ 6 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการกำหนดเป้าหมายในการเขียนให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น

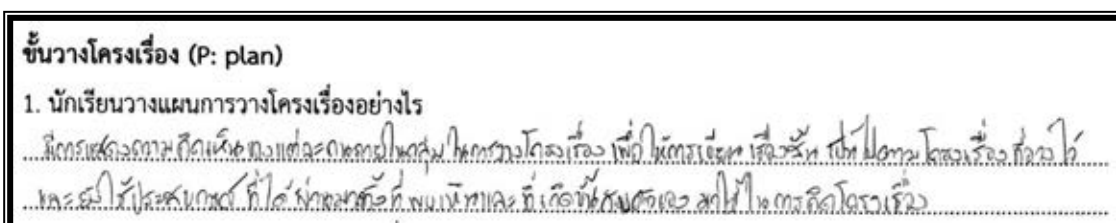
ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการเขียนเรื่องสั้นโดยให้เนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ ตัวละครและฉากที่กำหนดไว้ รวมถึงปมปัญหาและวิธีคลี่คลายตามลำดับ เป็นการวางแผนการเขียนไว้ล่วงหน้า

1.2.2 การวางโครงเรื่องโดยเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม

ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการวางโครงเรื่องเพื่อให้งานเขียนเรื่องสั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เช่น วางแผนเขียนโครงเรื่องโดยการระดมสมองจากเพื่อนในกลุ่ม โดยให้โครงเรื่องให้สอดคล้องกับตัวละครและฉากที่เลือกไว้ให้เชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องและประสบการณ์ที่ผ่านมาหรือวางแผนการเขียนโครงเรื่องด้วยการที่สมาชิกภายในกลุ่มเขียนโครงเรื่องของตนเอง จากนั้นแต่ละคนอ่านโครงเรื่องของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและคัดเลือกโครงเรื่องที่สมาชิกเห็นตรงกัน เป็นต้น ดังตัวอย่างจากแบบบันทึกการเรียนรู้เป็นรายบุคคลต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการวางโครงเรื่องโดยเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม

แผนภาพที่ 8 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการระดมสมองคิดโครงเรื่องและการวางโครงเรื่องโดยเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีวิธีการวางแผนการเขียนด้วยวิธีต่างๆ เช่น การระดมสมองคิดโครงเรื่อง และวางแผน คิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เคยประสบ เป็นต้น โดยใช้วางแผนการเขียนโครงเรื่องเพื่อให้งานเขียนเรื่องสั้นบรรลุผล เป็นต้น ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลนี้ สอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการตอบคำถามของนักเรียนจากชุดคำถามที่มีวิธีการวางโครงเรื่องในลักษณะเดียวกัน ดังตัวอย่างชุดคำถามต่อไปนี้

“หนูเขียนโครงเรื่องลงในกระดาษก่อน ร่างพอให้ได้เค้าโครงแล้วนำมาเขียนจากสิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวัน หรือไม่ก็จากประสบการณ์ชีวิตของตัวเองค่ะ”

(ชุดคำถามที่ 3: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก)

1.2.3 การวางแผนและวิธีแก้ไขเมื่อพบปัญหาในการเขียนเรื่องสั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและการใช้ชุดคำถามพบว่า นักเรียนวางแผนการจัดการเขียนโดยการวางแผนแนวทางการแก้ไข ปัญหาเมื่อพบปัญหาในการเขียนเรื่องสั้นทั้ง 2 ขั้นตอน คือ ขั้นคัดเลือกตัวละคร (c: choose) ปัญหาที่พบ เช่น สมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นในการเลือกตัวละครและฉากที่แตกต่างกัน วิธีการแก้ปัญหาโดยสมาชิกในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลของการเลือกตัวละครนั้น เป็นต้น ขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ปัญหาที่พบเช่นเดียวกันกับขั้นคัดเลือกตัวละคร คือ สมาชิกมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน วิธีแก้ปัญหา คือ สมาชิกแต่ละคนนำเสนอโครงเรื่องของตนเองจนครบแล้วสมาชิกทั้งหมดลงความคิดเห็นเลือกโครงเรื่องที่ดีที่สุด หรือปัญหาการเปิดเรื่องและปิดเรื่องไม่ได้ แก้ปัญหาโดยขอความช่วยเหลือจากครูให้ช่วยชี้แนะ

แนวทางในการวางโครงเรื่อง ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามดังต่อไปนี้

4. ในขณะที่นักเรียนวางโครงเรื่องนักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง พร้อมระบุแนวทางแก้ไข	
ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
- สมาชิกมีความเห็นแตกต่างกันในการวางโครงเรื่อง	- แต่ละคนเห็นโครงของของตัวเองไม่ร่วมกัน คิด จากนั้นเอาโครงเรื่องของตัวเองแต่ละคน มาพิจารณาร่วมกันว่าโครงใดดีที่สุด

แผนภาพที่ 9 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาในการวางโครงเรื่อง

“ตัวละครดำเนินไปไม่ตามโครงเรื่องที่กำหนด แก้ปัญหาโดยการสอบถามครูว่ามีแนวทางอย่างไร หรือไม่ก็ปรับเปลี่ยนโครงเรื่องใหม่โดยพิจารณาจากตัวละครและฉากที่เลือกไว้อีกครั้ง”

(ชุดคำถามที่ 2: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและการตอบชุดคำถามข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักเรียนวางแผนการจัดการเขียนทั้งการวางโครงเรื่องเป็นลำดับ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขได้ ข้อสังเกตที่พบ คือ การทำงานกลุ่มอาจส่งผลต่อการเขียนเรื่องสั้น เนื่องจากความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการเมตาคอกนิชันในการเขียนก็ช่วยให้งานเขียนดำเนินต่อไปได้เมื่อนักเรียนช่วยกันหาแนวทางในการเขียนเรื่องสั้นให้ประสบผลสำเร็จ

1.2.4 การคิดวางแผนการเขียนเรื่องสั้นโดยให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นประเภทนั้นๆ

การเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภทจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของงานเขียนนั้นๆ นักเรียนจึงต้องวางแผนการเขียนเรื่องสั้นให้สอดคล้องกับประเภทของเรื่องสั้น จากการพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลพบว่า นักเรียนคิดวางแผนการเขียนเรื่องสั้นเมื่อรู้ว่าจะต้องเขียนเรื่องสั้นประเภทอะไร โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในด้านนั้นๆ ดังตัวอย่างจากแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

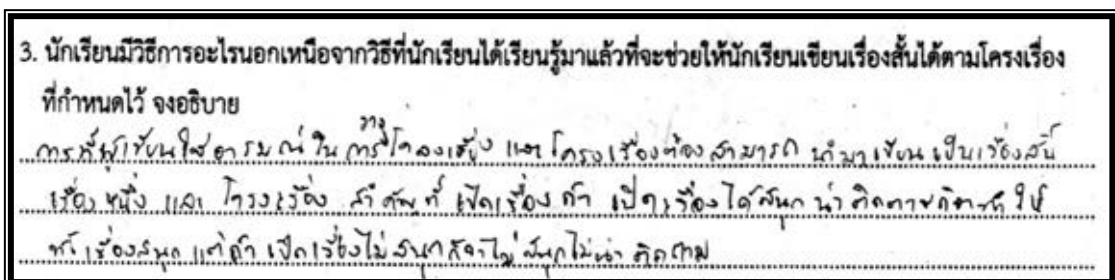
แผนภาพที่ 10 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก่อนการเขียนเรื่องสั้น

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนวางแผนการเขียนโดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของเรื่องสั้นในด้านต่างๆ

1.3 การให้ความสนใจในการเขียน

1.3.1 การให้ความสนใจในวางแผนเรื่อง

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ในขั้นวางแผนเรื่อง (p: plan) นักเรียนได้ให้ความสำคัญกับโครงเรื่องที่จะต้องมีการสอดคล้องกันเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

แผนภาพที่ 11 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ให้ความสนใจในการวางแผนเรื่อง

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนให้ความสนใจในการเขียนในโดยการคิดวางแผนการเขียนเรื่องสั้นให้โครงเรื่องน่าสนใจ โดยเฉพาะการเปิดเรื่องที่ต้องสร้างความสนใจผู้อ่าน

1.3.2 การให้ความสนใจในการเขียนเรื่องสั้นโดยการศึกษาจากตัวอย่างงานเขียนหรือภาพยนตร์ เป็นต้น

ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากวิดีโอแล้วพบว่า นักเรียนสนทนากันถึงลักษณะของฉากในภาพยนตร์ที่เคยชม หรือลักษณะของตัวละครที่พบในละครแล้วนำเสนอให้เพื่อนในกลุ่มทราบเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้น สอดคล้องกับการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนจากชุดคำถามที่ 1- 3 พบว่า นักเรียนให้ความสนใจผลงานเขียนของผู้อื่น หรือวิธีการต่างๆ ที่จะช่วยให้วางโครงเรื่องได้ ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

<p>3. นักเรียนมีวิธีการอะไรนอกเหนือจากวิธีที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้ตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ จงอธิบาย</p> <p>ให้ดูคนที่เขาเขียนแล้ว และให้ดูที่ตัวละครแล้วแล้วแล้วแล้ว แล้ว อธิบายว่าตัวละครในหนังสือเป็นอย่างไร หรือ นำเรื่องราวมาเล่าแล้วแล้วแล้ว แล้ว ให้จินตนาการความหมายเพียงก็ได้ แต่ก็เป็นเรื่องสั้น</p>

แผนภาพที่ 12 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ให้ความสนใจในการวางโครงเรื่องจากภาพยนตร์หรือตัวอย่างงานเขียน

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการให้ความสนใจในการเขียน โดยอ่านหนังสือเรื่องสั้น หรือหนังสือที่เน้นองค์ประกอบเฉพาะในด้านนั้นๆ เช่น เน้นฉาก เป็นต้น เพื่อใช้วางโครงเรื่องและเป็นการพัฒนาโครงเรื่องของตนเอง

1.4 การจัดการตนเองในการเขียน

1.4.1 การกำหนดวิธีที่ทำให้เขียนเรื่องสั้นได้สำเร็จ

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ในขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) นักเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายหรือใช้กลวิธีอื่นๆ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในการเขียนเรื่องสั้น ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

<p>3. นักเรียนมีวิธีการอะไรนอกเหนือจากวิธีที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้ตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ จงอธิบาย</p> <p>- ใช้วิธีอ่าน ทบทวนที่โครงเรื่องมาแล้ว</p> <p>- คำนึงถึงเวลา และคนที่ได้เขียน</p> <p>- ในทบทวนทุกครั้ง คนอื่นช่วย</p>
--

แผนภาพที่ 13 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการกำหนดวิธีในการเขียนเรื่องสั้น

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการวางโครงเรื่องว่า ให้แต่ละส่วน คือ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่องให้น่าสนใจ โดยใช้กลวิธีต่างๆ เช่น การใช้ประสบการณ์เดิมของผู้เขียนหรือใช้ตัวอย่างของเรื่องสั้นที่เคยอ่านมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานเขียนเรื่องสั้นของตัวเอง

1.4.2 การจัดการสภาพแวดล้อมให้อำนวยต่อการเขียนเรื่องสั้น

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่า นักเรียนมีการจัดการตนเองในการเขียน สถานที่และเวลาที่จะช่วยในการเขียนเรื่องสั้น กล่าวคือ ช่วงของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระยะที่ 2 ได้มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนสถานที่ในการวางโครงเรื่อง จากนั่งทำงานเป็นกลุ่มกลายเป็นแยกการเขียนโครงเรื่องเพียงลำพัง นักเรียนบางคนเขียนในบริเวณกลุ่มของตนเอง นักเรียนบางคนเปลี่ยนสถานที่ในการเขียน จากนั้นจึงนำผลงานที่ได้มาเสนอให้สมาชิกในกลุ่มทราบ โดยระดมสมองคัดเลือกโครงเรื่องที่ดีและน่าสนใจเพื่อพัฒนางานเขียนในลำดับต่อไป

2. การกำกับตรวจสอบการเขียน

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนมีการกำกับตรวจสอบในการเขียนเรื่องสั้นโดยการตรวจสอบการทำงานของกลุ่มว่าสอดคล้องกับการวางแผนไว้หรือไม่ นักเรียนทบทวนวิธีการเขียนเรื่องสั้นอย่างต่อเนื่องและมีวิธีการแก้ไขหากเกิดปัญหาในการเขียน รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและวิธีการเขียนเรื่องสั้นเพื่อให้งานเขียนเรื่องสั้นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียน

2.1.1 การตรวจสอบโครงเรื่องและแก้ไขเมื่อพบปัญหาในการเขียนเรื่องสั้น

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนและการตอบคำถามจากชุดคำถามจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ในขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) นักเรียนตรวจสอบความเข้าใจ ความถูกต้อง และวิธีการเขียนเรื่องสั้นตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ และแก้ไขหากพบปัญหาระหว่างการเขียนเรื่องสั้น ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

3. นักเรียนคิดว่าอะไรคือข้อผิดพลาดที่พบในผลงานการเขียน และนักเรียนมีแนวทางแก้ไขอย่างไร	
ข้อผิดพลาด	แนวทางแก้ไข
- การเขียนชื่อเรื่องและสำนวนเรื่องยังไม่ดีพอ	- คิดหาสิ่งที่ตัวเองสนใจโดยดูจากโครงเรื่องที่ตัวเองได้ ทำที่ จะทำให้เกิดความรู้สึกและสำนวนเรื่องที่จะยาวน่าสนใจ
- การสำนวนเรื่องจะยาวกว่าจะจบเรื่องเร็วเกินไป	- แต่คือเขียนให้ออกใจแล้วสั้น แล้วค่อยหาอีกเรื่องมา ใหม่ให้สั้นกว่า

แผนภาพที่ 14 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงข้อผิดพลาดและแนวทางแก้ไข

“คือคิดโครงเรื่องได้ แต่พอจะมาเขียนในแต่ละส่วนมันเขียนไม่ได้ หนูแก้ปัญหาโดยการถามครู ครูก็บอกว่าให้ใช้วิธีที่เคยเรียนมา เช่น การเขียนบรรยาย การเขียนพรรณนา มาช่วยในการเขียนในแต่ละส่วน พอหนูลองนำมาใช้ก็ช่วยในระดับหนึ่งค่ะ

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนโดยการขอคำแนะนำจากครู หรือสมาชิกในกลุ่มพิจารณาการเขียนโครงเรื่องใหม่อีกครั้ง

2.1.2 การหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้การเขียนเรื่องสั้นบรรลุผล

ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนเปลี่ยนวิธีการทำงานจากวิธีการเดิมที่สมาชิกแต่ละคู่หมุนเวียนการเขียนเรื่องในแต่ละ ส่วนของเรื่องสั้นไปเป็นการเขียนทั้งสามส่วนแล้วจึงนำมาพิจารณาร่วมกันอีกครั้งเพื่อลดการใช้เวลา ในการเขียนให้น้อยลง และเป็นการแก้ปัญหาการเขียนเรื่องในแต่ละส่วนที่ไม่ต่อเนื่องกัน

2.2 การตรวจสอบผลงานการเขียน

2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน การตอบคำถามจากชุดคำถาม และการสังเกตจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและ แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาว่าสอดคล้องกับ โครงเรื่องที่ตั้งไว้หรือไม่ ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

<p>2. นักเรียนมีวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของผลงานอย่างไร</p> <p>- คำละครและฉากสัมพันธ์ สอดคล้องกันหรือไม่</p> <p>- ชื่อประกอบครบถ้วนหรือไม่</p> <p>- ตรวจสอบว่ามีความผิดพลาดในตอนไหน และแก้ไขที่ตรงไหน</p>
--

แผนภาพที่ 15 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

2.2.2 การตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา

ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนช่วยกันตรวจสอบการใช้ภาษาในผลงานของกลุ่มและแก้ไขให้ถูกต้องทันทีเมื่อพบข้อผิดพลาด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ให้สมาชิกอ่านเรื่องดูว่าสมจริงหรือไม่ หาข้อผิดพลาดของการวาง
ประโยคและการขยายความของเรื่องสั้น”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร)

“ตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องด้วยการนำใบความรู้ที่ครูแจกให้
มาดูองค์ประกอบของเรื่องว่าตรงกันมั้ย ดูการใช้คำว่ากระซิบ เขียนถูกต้องหรือเปล่า”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนตรวจสอบผลงานการเขียนของกลุ่มโดยการตรวจสอบความสัมพันธ์ของเนื้อหากับโครงเรื่องที่กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษาว่าถูกต้องหรือไม่ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า สมาชิกของกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา หากไม่แน่ใจหรือสงสัยในการใช้ภาษานักเรียนจะสอบถามความถูกต้องของการใช้ภาษาจากครู

3. การประเมินการเขียน

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนและการตอบคำถามจากชุดคำถามจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่า นักเรียนสนใจในการประเมินผลงานของกลุ่ม โดยประเมินความสำเร็จของผลงานว่าพึงพอใจหรือไม่และสะท้อนการเขียนของกลุ่มได้ สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเอง

3.1.1 การประเมินคุณภาพงานเขียนจากความสอดคล้องด้านเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนและการตอบคำถามจากชุดคำถามจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่า หลังการเขียนเรื่องสั้น นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ประเมินคุณภาพงานเขียนของกลุ่มโดยพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

3. นักเรียนคิดว่าอะไรคือข้อผิดพลาดที่พบในผลงานการเขียน และนักเรียนมีแนวทางแก้ไขอย่างไร	
ข้อผิดพลาด	แนวทางแก้ไข
- ภาฯใช้คำในภาพแต่งเรื่อง/ใช้คำพูดไปเขียน และใช้คำซ้ำกันมาก	- ให้นิพนธ์ฯ อ่านแล้วช่วยกันแก้ไข - ปรับการใช้ภาษา

แผนภาพที่ 16 ตัวอย่างบันทึกรายบุคคลที่แสดงถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา

“เรื่องสั้นของกลุ่มเมื่ออ่านแล้วเข้าใจ แต่ยังไม่น่าตื่นเต้น อยากมีเวลาเขียนมากขึ้น”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนพิจารณางานเขียนของกลุ่มและประเมินคุณภาพของงานเขียนได้ โดยเห็นว่า การใช้ภาษาในเรื่องสั้นยังไม่กระชับ และองค์ประกอบของเรื่องบางส่วนยังไม่สัมพันธ์กันกับโครงเรื่อง และต้องการเวลาในการเขียนเพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและข้ามกลุ่มว่า เวลาในการเขียนไม่เพียงพอ ต้องการมีเวลาในการเขียนให้มากขึ้น และนักเรียนบางคนต้องการฝึกฝนการเขียนเรื่องสั้นให้มากขึ้น ครูจึงให้คำแนะนำแก่นักเรียนว่า อยากเขียนอะไรให้ลงมือเขียนทันทีโดยไม่ต้องสนใจรูปแบบของการเขียน และให้นักเรียนอ่านงานเขียนเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการเขียนต่อไป

3.2 การประเมินผลงานเขียนของตนเอง

3.2.1 การประเมินผลงานการเขียนเรื่องสั้นว่าอยู่ในเกณฑ์ใด

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนและการตอบคำถามจากชุดคำถามจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนสามารถประเมินผลงานเรื่องสั้นว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยส่วนใหญ่คิดว่าผลการเขียนเรื่องสั้นอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ระยะแรกของการเขียน คือ เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอยู่ในระดับควรปรับปรุง และเพิ่มระดับขึ้นมาตามลำดับ ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

5. นักเรียนคิดว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มอยู่ในระดับใด ดี 😊 พอใช้ 😊 หรือควรปรับปรุง ☹️ จงอธิบาย

ควรปรับปรุง เพราะ ไม่มีชิ้นงานในการเขียนเรื่องสั้น และคิดว่าคงเขียนเรื่องสั้นเป็นคิวแรก

แผนภาพที่ 17 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงการประเมินการเขียนอยู่ในระดับควรปรับปรุง

5. นักเรียนคิดว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มอยู่ในระดับใด ดี 😊 พอใช้ 😊 หรือควรปรับปรุง ☹️ จงอธิบาย

ดี ในเรื่องสั้น สี่ เพราะสี่ประสมทวนี่ สี่ควรวี่ หนึ่งสี่ทักข ในกร หนึ่งสี่

ฉันทภาพสี่สี่ สี่

แผนภาพที่ 18 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลรายบุคคลที่แสดงการประเมินการเขียนอยู่ในระดับดี

“ประสบผลสำเร็จในการเขียนเรื่องสั้น ถึงแม้ตอนแรกจะเขียนไม่ได้ แต่พอได้เขียนไปเรื่อยๆ ก็เขียนได้ แต่ยังไม่ดีเท่าไร ต้องฝึกอีกเยอะ แล้วคะแนนของหนู ก็ออกมาดีค่ะ”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนประเมินผลงานเขียนเรื่องสั้นเพราะความพึงพอใจในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก “พอใช้” เป็น “ดี” ตามลำดับ เนื่องจากในระยะแรกนักเรียนไม่เคยเขียนเรื่องสั้น แต่ในระยะต่อไปเมื่อนักเรียนได้ทดลองเขียนแล้วจึงสามารถเขียนเรื่องสั้นได้ แต่ยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่ เช่น การใช้ภาษา เป็นต้น

นอกจากนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากวีดิทัศน์ที่บันทึกไว้พบว่า นักเรียนปรึกษาหารือร่วมกันหลังจากที่เขียนผลงานเสร็จ และชื่นชมผลงานว่าเขียนได้ดี เป็นที่พึงพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม สมาชิกบางกลุ่มก็ไม่พอใจในผลงานเนื่องจากสมาชิกบางคนไม่ช่วยทำงานจึงทำให้ผลงานไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

3.3 การสะท้อนการเขียนของตนเอง

3.3.1 การสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ตระหนักรู้ในการเขียนเรื่องสั้น

ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียนและการตอบคำถามจากชุดคำถาม พบว่า นักเรียนสามารถสะท้อนผลงานการเขียนเรื่องสั้น โดยเห็นว่าการวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลทำให้เกิดการคิดอยู่เสมอว่าจะเขียนอย่างไร และเมื่อพบปัญหาในการเขียนจะแก้ปัญหาด้วยวิธีใด ดังตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลต่อไปนี้

<p>6. นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นต่อไปอย่างไร</p> <p>หลังจากสอบภาคเรียนที่ 1 ปีนี้ เรื่องสั้น ของดริ์ ก้อน มาง 100</p>

แผนภาพที่ 19 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่ใช้ประสบการณ์ในการเขียนครั้งก่อนมาพัฒนางานเขียนในครั้งต่อไป

4. นักเรียนคิดว่าอะไรคือส่วนสำคัญที่ทำให้ผลงานสำเร็จลุล่วง จงอธิบาย

การรวมนักเรียนเข้าด้วยกันช่วยเสริมแรงให้เพราะสมาชิกวันหนึ่งต้องเห็นเรื่องกันและกัน ถ้าเห็นต่าง ก็จะแสดงความคิดเห็นใหม่ที่ดีกว่าใหม่ ความสำคัญคือทำในทางสำเร็จ

แผนภาพที่ 20 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม

4. นักเรียนคิดว่าอะไรคือส่วนสำคัญที่ทำให้ผลงานสำเร็จลุล่วง จงอธิบาย

การวางแผนเรื่อง เพราะเป็นบททดลองเรื่องซึ่งก่อนที่ผลการทำในสิ่งเรื่องได้ ว่าคือมีทางวิธีการเรื่อง

บทเรียนคือ - ยึดเรื่อง

- คิดเรื่อง

- ยึดเรื่อง

แผนภาพที่ 21 ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลที่แสดงถึงความสำคัญของการวางแผนเรื่องในแต่ละส่วน

“ตอนแรกเขียนเรื่องไม่ออก พอรู้ว่าการเขียนเรื่องจากประสบการณ์ที่
รู้จะช่วยเขียนได้ ผมก็เลยคิดจากเรื่องที่ผมเจอมาเอามาเขียนเป็นเรื่อง ก็เขียนได้ยาวขึ้น”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก)

“หนูใช้กลวิธีที่ครูสอนไปใช้กับงานเขียนเดี่ยว เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้
เรื่องสั้นเป็นเรื่องที่สมบูรณ์มากขึ้นและสนุกขึ้นอีกด้วย ทำให้การเขียนเรื่องสั้นไม่ยากอย่าง
ที่คิด แถมยังเขียนแล้วสนุกอีกด้วย”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลและตัวอย่างการตอบชุดคำถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถสะท้อนการเขียนเรื่องสั้นได้ โดยเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้เขียนเรื่องสั้นได้ สามารถนำไปใช้พัฒนางานเขียนของตนเอง รวมทั้งกระบวนการกลุ่มมีส่วนทำให้การเขียนเรื่องสั้นประสบผลสำเร็จเพราะสมาชิกทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีส่วนร่วมในการพิจารณาการกำหนดตัวละครฉากและการวางแผนเรื่องประกอบกับความสามัคคีจึงทำให้งานเขียนประสบผลสำเร็จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่กล่าวมาทั้งหมดซึ่งได้จากการบันทึกการเรียนรู้ การตอบคำถามของนักเรียนและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียน โดยการคิด การวางแผนการเขียน การกำกับตรวจสอบการเขียน และการประเมินผลการเขียน เพื่อให้งานเขียนบรรลุเป้าหมายและสามารถนำไปพัฒนาการเขียน ร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในครั้งต่อไปได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อน ระหว่างและหลังการจ้ดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 3) เพื่อเปรียบเทียบเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคารจังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่-น่าน จำนวน 35 คน ที่เรียนรายวิชาเพิ่มเติม ท 31202 การเขียน 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวแทนของประชากร ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้เนื่องจากเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีพันธกิจสำคัญในการพัฒนานักเรียน คือ พัฒนานักเรียนให้เป็นเลิศทางวิชาการ ให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งพันธกิจเหล่านี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้วิจัยที่มุ่งศึกษาและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนจึงทำให้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลอง และเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเป็นตัวแทนของนักเรียนที่ผ่านการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผ่านการเรียนวิชาภาษาไทยและได้ฝึกฝนทักษะการเขียนมาอย่างน้อยเป็นเวลา 6 ปี จากการเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจนมีพื้นฐานความรู้ทักษะทางการเขียนและการฝึกฝนการเขียนมาพอสมควร ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มนักเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาและฝึกฝนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 18 แผน ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องสั้น ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผน ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2-5 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรื่องสั้นโดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน แต่ละแผนใช้เวลาสอน 1 คาบ คาบละ 50 นาที

1.2 ชุดคำถาม เป็นข้อคำถามเพื่อใช้ถามนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรมการเขียนในแต่ละขั้นตอนเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเมตาคอกนิชันในการเขียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยชุดคำถามประกอบด้วย 4 ชุดคำถาม

ผู้วิจัยนำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองที่กล่าวมาข้างต้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีน่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเรื่องการจัดกิจกรรมและเวลาก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ 100 คะแนน ใช้เวลา 90 นาที เพื่อวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา ซึ่งมีค่าความเที่ยง .99 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .57 - .83 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .22 - .32 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพที่ต้องมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20

ในการประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เป็นเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น โดยพิจารณาองค์ประกอบ 2 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านเนื้อหา ได้แก่ การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท การเรียบเรียงความคิดและการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (2) ด้านการใช้ภาษา เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผลการตรวจให้คะแนนมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง

2.2 แบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ คือแบบตรวจสอบรายการซึ่งเป็นแบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น โดยกำหนดเป็นมาตรฐานประมาณค่า 4 อันดับ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .85 และแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลซึ่งเป็นแบบบันทึกของนักเรียนที่ใช้บันทึกผลหลังทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น เช่นกัน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการเรียนการสอน การประเมินผล ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอน จากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และทำแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนเพื่อทดสอบก่อนเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ระหว่างการทดลองผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จากผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเก็บข้อมูลเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนจากแบบบันทึกการเรียนรู้ ชุดคำถามและการสังเกต ผู้วิจัยวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนหลังการสอนเมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น จากนั้นนำคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนของกลุ่มตัวอย่างมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test dependence) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นอกจากนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one - way analysis of variance with repeated measures) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละช่วงระยะเวลาของการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

- 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นตามลำดับ
- 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเมตาคอกนิชันในการเขียนในภาพรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานของการวิจัยโดยกำหนดประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น ได้แก่ 1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งรวมถึงพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ และ 2. เมตาคอกนิชันในการเขียนรายละเอียดการอภิปรายแต่ละประเด็นมีดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนสูงขึ้น สาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้น เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก กลวิธีเอสซีพีซีเป็นกลวิธีที่นักเรียนได้พัฒนางานเขียนของตนเองจากจินตนาการและประสบการณ์ในชั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) ขึ้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) และขึ้นวางโครงเรื่อง (p: plan) จากการสังเกตการสอนพบว่า ในชั้นตอนดังกล่าวข้างต้นเป็นชั้นตอนที่นักเรียนเลือกตัวละคร ฉาก และวางโครงเรื่องอย่างไม่จำกัดความคิดจากจินตนาการและประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนบางคนให้เหตุผลว่า เลือกตัวละครที่อยู่รอบตัวเรา เช่น ตัวเราเองหรือตัวละครโจรเพราะเคยเห็นในภาพยนตร์ เป็นต้น และเลือกฉากที่เคยเห็น เช่น ฉากโรงเรียน เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนใช้ประสบการณ์และจินตนาการอย่างอิสระ โดยครูเป็นผู้สังเกตและคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนพบปัญหาและต้องการคำปรึกษา พฤติกรรมที่กล่าวมานี้ ทำให้นักเรียนเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jobe (1975) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยการให้อิสระทางความคิดแก่นักเรียนในการเลือกหัวข้อทำให้นักเรียนเขียนเรื่องจากการแสดงความคิด และจินตนาการออกมาได้ดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศในการเรียนโดยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อนักเรียนพบปัญหาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกระตุ้นและช่วยเหลือให้แนวทางในการทำกิจกรรมแก่นักเรียน ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ในระยะแรกพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มวางโครงเรื่องยังไม่ได้ ครูจึงเสนอแนะแนวทางการวางโครงเรื่องแก่นักเรียนว่า ให้ลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่องอะไรเกิดขึ้นก่อนและหลัง นอกจากนี้ควรวางโครงเรื่องจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของนักเรียนเอง หลังจากการเรียนรู้ผ่านไปหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถวางโครงเรื่องได้ดีบางกลุ่มคิดจากเหตุการณ์และประสบการณ์จริงจึงทำให้วางโครงเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Adler (2002) และ Graham and Perin (2007) ที่พบว่า ครูที่ช่วยเหลือนักเรียนในด้านเนื้อหา วิธีสอนการเขียน หรือแม้กระทั่งการเปิดมุมมองในการคิดจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีจินตนาการสูงซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้สูงยิ่งขึ้น

ประการที่สอง กลวิธีเอสซีพีซีช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้จากการร่วมกันระดมสมองอันแสดงถึงการทำงานร่วมกันของนักเรียนในการสร้างสรรค์งานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เพราะในแต่ละขั้นตอนของการทำกิจกรรม นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเขียนและรับผิดชอบงานร่วมกันเพื่อให้ผลงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ สมาชิกภายในกลุ่มได้ระดมความคิดเลือกตัวละคร ฉาก และวางโครงเรื่อง นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือพึ่งพากันในการเขียนวางโครงเรื่องและเขียนเรื่องจากโครงเรื่องทีวางไว้ในแต่ละส่วน แสดงถึงความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้งานเขียนเรื่องสั้นบรรลุผลตามเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) (Johnson และ Johnson, 1994) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ร่วมมือช่วยเหลือกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อทำงานร่วมกันทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อสังเกตที่พบประการหนึ่ง คือ ในขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) เป็นขั้นตอนที่สมาชิกภายในกลุ่มจับคู่และหมุนเวียนเขียนเรื่องในแต่ละส่วนตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้จนครบ ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า ในช่วงหน่วยการเรียนรู้ที่สองเป็นต้นไป สมาชิกหลายกลุ่มจะไม่หมุนเวียนเขียนเรื่อง โดยแต่ละคู่จะเขียนเรื่องทั้งสามส่วนให้เสร็จแล้วจึงนำเรื่องที่เขียนเสร็จมาเปลี่ยนให้แต่ละคู่อ่าน จากนั้นจึงคัดเลือกเรื่องที่ดีที่สุดเป็นผลงานของกลุ่ม

ข้อสังเกตข้างต้นเห็นได้ว่า การเรียนรู้ร่วมกันมีส่วนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะหาวิธีการเขียนที่สะดวกและไม่ให้เกิดปัญหาในการเขียน เนื่องจากการหมุนเวียนเขียนเรื่องของแต่ละคู่ทำให้เรื่องไม่สัมพันธ์กัน แม้ว่าพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนี้จะไม่เป็นไปตามที่กลวิธีเอสซีพีซีเสนอไว้บ้าง แต่นักเรียนก็รู้จักวิธีการปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด ดังนั้นนักเรียนจึงหาแนวทางที่จะทำให้การเขียนราบรื่นและสำเร็จลุล่วง กล่าวได้ว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ฝึกฝน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Slavin (2006) และผลการวิจัยของ ญัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553) ที่พบว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีส่วนรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง เพื่อเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลให้ความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่สูงขึ้น

เมื่อพิจารณาประเด็นการวิจัยอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ **พัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์** ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทของการเขียนเรื่องสั้น และองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละช่วงเวลาสูงขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มาทดสอบเปรียบเทียบรายคู่พบว่า คะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยเฉลี่ยในช่วงเวลาการเขียนเรื่องสั้นเน้นโครงเรื่อง (ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1) ไปจนถึงการเขียนเรื่องสั้นเน้นแก่นเรื่อง (ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากระยะเวลาของการวัดความสามารถในช่วงเวลาประเมินระหว่างการทดลองทั้ง 4 ครั้ง มีระยะเวลาในการประเมินที่จำกัด และระยะเวลาในการทดลองแต่ละครั้งไม่เท่ากัน ซึ่งอาจส่งผลต่อพัฒนาการความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นที่ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งนักเรียนไม่ได้ฝึกฝนการเขียนอย่างต่อเนื่องเพราะข้อจำกัดของเวลาในการทดลอง และมีแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการเขียนน้อย จึงส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภทได้เพียงเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wiesendanger, Perry และ Braun (2011) ที่กล่าวว่า การเขียนซ้ำและบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนางานเขียนของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในระยะยาวได้

เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในด้านการใช้ภาษามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท ด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต และด้านการเรียบเรียงความคิด โดยนำเสนอผลอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านการใช้ภาษา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการใช้ภาษาที่สูงขึ้น โดยนักเรียนสามารถเลือกใช้คำ สำนวน และประโยคได้ถูกต้องตรงตามความหมายเหมาะสมกับเรื่องสั้นแต่ละประเภท จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการใช้ภาษา เนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก นักเรียนมีอิสระในการกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉากของเรื่องสั้นแต่ละประเภทในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) และขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) ซึ่งตัวละครและฉากที่นักเรียนเลือกนั้นมาจากประสบการณ์ของนักเรียน จากการตรวจผลงานการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนพบว่า นักเรียนเลือกตัวละครจากประสบการณ์ เช่น เพื่อนในห้องเรียน พ่อแม่ หรือ

บุคคลในชุมชน เป็นต้น และเลือกฉากสอดคล้องกับตัวละคร เช่น โรงเรียน หมู่บ้าน หอพัก เป็นต้น ภาษาที่ใช้ในการเขียนจึงต้องสอดคล้องเหมาะสมกับฉากและตัวละครซึ่งนักเรียนสามารถใช้ภาษาในการเขียนเรื่องสั้นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับตัวละครและฉากที่เลือกไว้ อาจกล่าวได้ว่า การเลือกตัวละครและฉากจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนทำให้เรื่องราวที่ปรากฏในเรื่องมีความสมจริง ภาษาที่ใช้หรือบทสนทนาจึงเหมาะสมกับตัวละครและฉากเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย อีกทั้งช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้นได้เพราะเขียนเรื่องที่มาจากจินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ Byrnes (2005) ที่กล่าวว่า การกระตุ้นให้นักเรียนได้นำประสบการณ์เดิมมาใช้ในเนื้อหาจะช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาให้สูงขึ้น

ประการที่สอง นักเรียนได้เรียนรู้ลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นแต่ละประเภทและลักษณะการใช้ภาษาของผู้เขียนจากตัวอย่างเรื่องสั้น ทำให้นักเรียนเรียนรู้และศึกษาการใช้ภาษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับตัวละครและฉากในเรื่องสั้นแต่ละประเภท ส่งผลให้นักเรียนนำวิธีการใช้ภาษาไปประยุกต์ใช้ในการเขียนของตนเองอย่างสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ตัวละครและฉาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lin (2006) ที่พบว่า การเรียนรู้จากตัวอย่างงานเขียนส่งผลให้งานเขียนของนักเรียนมีคุณภาพสูงขึ้น

ประการที่สาม นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มย่อยทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า ชั้นสร้างงานเขียน (c: compose) นักเรียนจะจับคู่กันเขียนเรื่องสั้นในแต่ละส่วน ซึ่งระหว่างการเขียนนักเรียนจะช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาควบคู่ไปด้วย หลังจากนั้นจึงนำผลงานทั้งหมดมาพิจารณาร่วมกัน แล้วจึงคัดเลือกส่วนที่ดีที่สุดและตรวจสอบการใช้ภาษา ความถูกต้องของเนื้อหาของงานเขียนที่สอดคล้องกับโครงเรื่อง นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการตรวจสอบงานเขียนก่อนส่งงาน

ลักษณะการทำงานของนักเรียนดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือในด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face to face promotive Interaction) ของ Johnson and Johnson (1994) ที่กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของสมาชิกก่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาการคิด และการเรียนรู้เหตุผลของกันและกันทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับในการทำงาน นอกจากนี้ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษานักเรียนได้สอบถามการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากครู และครูได้ให้คำแนะนำการใช้ภาษาแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนตรวจสอบงานเขียนอย่างรอบคอบ ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาในเรื่องสั้นดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Lewis (2003) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับของครูแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนตรวจสอบ

และทบทวนผลงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเห็นข้อดีและข้อบกพร่องของผลงานทำให้ความสามารถในการทำงานของตนเองพัฒนาในครั้งต่อไปได้

2) ด้านการจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภทที่สูงขึ้น โดยนักเรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาและจินตนาการได้สมจริง และสอดคล้องกับงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท เนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก นักเรียนได้ระดมสมองเสนอตัวละครและฉากอย่างอิสระในชั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการบันทึกวีดิทัศน์พบว่า นักเรียนเสนอตัวละครและฉาก พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบในการเสนออย่างกระตือรือร้นตามความสนใจของนักเรียน โดยครูซักถามถึงเหตุผลที่เลือกเพราะอะไร นักเรียนให้คำตอบว่า “คิดเอง” หรือ “คิดตัวละครและฉากมาจากเหตุการณ์ที่เคยเจอ”

ถึงแม้ว่าในช่วงระยะเวลาในการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง นักเรียนจะเสนอตัวละครและฉากไม่มากนัก แต่ครูได้แนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนคิดตัวละครและฉากจากแหล่งข้อมูลที่เคยศึกษาหรือประสบการณ์ของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถเสนอตัวละครและฉากได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นในช่วงระยะเวลาในการทดลองในครั้งต่อไป

การให้คำแนะนำของครูในช่วงต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Adler (2002) ที่กล่าวว่า ครูที่ช่วยเหลือนักเรียนในด้านเนื้อหา วิธีสอนการเขียน หรือแม้กระทั่งการเปิดมุมมองในการคิดจะช่วยให้นักเรียนมีจินตนาการสูงซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้สูงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทุกขั้นตอนของการกิจกรรมนักเรียนได้คัดเลือกตัวละคร ฉากและวางโครงเรื่องรวมทั้งสร้างงานเขียนอย่างอิสระไม่จำกัดความคิด จินตนาการและประสบการณ์ ส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้นได้ ดังตัวอย่างคำตอบจากการใช้ชุดคำถามต่อไปนี้

“หนูสร้างตัวละคร ฉาก โครงเรื่องจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวคะ จากประสบการณ์และจากจินตนาการด้วย คือสามารถนำทุกอย่างรอบตัวมาสร้างเป็นงานเขียนได้”

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง)

ตัวอย่างการตอบชุดคำถามข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักเรียนสร้างงานเขียนจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและจินตนาการของนักเรียน ซึ่งข้อมูลจากการตอบชุดคำถามนี้สอดคล้องกับ กล้วย มาศจรัส (2545: 81) และ มานพ ถนอมศรี (2548: 82) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์เป็นจุดเริ่มต้นของการเขียน และเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างยิ่งของการเขียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิดา กุลาภัทร์แสงทอง (2554) กล่าวไว้ว่า การใช้ข้อมูลจากท้องถิ่นที่อยู่ช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ได้

ประการที่สอง การจัดลำดับเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภทสูงขึ้นตามลำดับ โดยจัดเนื้อหาตามประเภทของเรื่องสั้นตามลำดับคือ เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก และเรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง ผู้วิจัยเรียงลำดับเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการเขียนเรื่องสั้น เนื่องจากการเขียนเรื่องสั้นแต่ละครั้ง ผู้เขียนส่วนมากจะวางโครงเรื่องจัดลำดับเหตุการณ์เป็นลำดับแรกเพื่อให้สามารถเขียนเรื่องได้ จากนั้นจึงกำหนดตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง เพื่อให้นักเรียนได้เขียนเรื่องสั้นตามประเภทของเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นที่แตกต่างกัน และซับซ้อนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สินี เต็มสงไส (2553: 23-27) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนของการเขียนเรื่องสั้นต้องปฏิบัติตามลำดับ คือ วางโครงเรื่องเป็นลำดับแรก สร้างตัวละคร สร้างฉาก และระบุแก่นเรื่อง ตามลำดับ

ประการที่สาม นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดและจินตนาการของตนเองในขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) และขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการบันทึกวีดิทัศน์พบว่า นักเรียนได้เสนอตัวละครและฉากจากประสบการณ์และจินตนาการของตนเองพร้อมแสดงเหตุผลในการนำเสนอก่อนการคัดเลือกทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน สามารถนำเสนอเนื้อหาตามจินตนาการและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับประเภทของการเขียนเรื่องสั้น กล่าวคือ เรื่องสั้นแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่ต่างกัน นักเรียนจึงให้ความสำคัญตามลักษณะเฉพาะของประเภทนั้นๆ เช่น เรื่องสั้นประเภทเน้นโครงเรื่อง นักเรียนแต่ละกลุ่มจะให้ความสำคัญกับการวางโครงเรื่องให้มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เรื่องสั้นประเภทเน้นเสนอตัวละคร นักเรียนก็จะให้ความสำคัญในการเลือกตัวละครและบรรยายลักษณะของตัวละคร เป็นต้น

3) ด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สูงขึ้น โดยนักเรียนสามารถนำเสนอเรื่องสั้นที่มีคุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สูงขึ้นเนื่องมาจาก ครูได้มอบหมายให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างเรื่องสั้นแต่ละประเภทก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้นักเรียนระบุคุณค่าที่ได้จากเรื่อง ซึ่งนักเรียนสามารถระบุคุณค่าของเรื่องได้ จากนั้นครูแนะนำแนวทางในการสร้างงานเขียนแก่นักเรียนว่า เรื่องสั้นแต่ละเรื่องจะต้องระบุคุณค่าที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน แม้ว่าเรื่องสั้นเรื่องนั้นจะสร้างมาจากประสบการณ์ หรือจินตนาการ หากแต่ยังต้องสอดแทรกคุณค่าลงในงานเขียนด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลงานการเขียนเรื่องสั้นของแต่ละกลุ่มในช่วงระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 1 เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง พบว่า ผลงานการเขียนเรื่องสั้นของแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ระบุคุณค่าของงานเขียน เนื่องจากนักเรียนให้ความสนใจกับการคัดเลือกตัวละคร ฉาก โดยเฉพาะการวางโครงเรื่อง จึงละเลยการระบุคุณค่าที่ผู้อ่านจะได้รับ และจากการตอบคำถามของนักเรียนจากการสุ่มถามโดยใช้ชุดคำถาม พบว่า มีนักเรียนเพียงบางส่วนเท่านั้นที่กล่าวว่าการสร้างงานเขียนจะให้ความสำคัญกับการตระหนักถึงข้อคิดและประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ ส่วนนักเรียนที่เหลือให้ความสำคัญกับการวางโครงเรื่องให้มีความสอดคล้องของเนื้อหา ตัวละครและฉากที่เลือกไว้ ดังนั้นครูจึงต้องแนะนำนักเรียนให้ความสนใจด้านระบุคุณค่าของงานเขียนด้วย ซึ่งช่วงระยะเวลาในการทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัวละคร นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ระบุคุณค่าที่ต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่านมากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตในระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถรายด้านลดลงจากระยะเวลาในการประเมินระหว่างทดลองครั้งที่ 2 เรื่องสั้นเน้นเสนอตัว ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนให้ความสำคัญในการบรรยายฉากจนละเลยการระบุคุณค่าของงานเขียน ครูจึงต้องแนะนำนักเรียนว่า อย่าละเลยการระบุคุณค่าของงานเขียนในงานเขียนเรื่องสั้นประเภทต่อไป ซึ่งเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการระบุคุณค่า ระยะเวลาการทดลองครั้งที่ 4 เรื่องสั้นเน้นเสนอแก่นเรื่อง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถรายด้านเพิ่มขึ้นจากการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก ตามลำดับ

4) ด้านการเรียบเรียงความคิด

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการเรียบเรียงความคิดที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สูงขึ้น โดยนักเรียนสามารถเรียบเรียงความคิดในการนำเสนอเนื้อหาให้สอดคล้องกันอย่างครอบคลุมชัดเจนสูงขึ้น จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในด้านการเรียบเรียงความคิด สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียบเรียงความคิดสูงขึ้นเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับ ตั้งแต่คัดเลือกตัวละคร ฉาก วางโครงเรื่อง และสร้างงานเขียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเรียบเรียงและจัดลำดับความคิดในการเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ที่นักเรียนจะต้องวางแผนการคิดโครงเรื่องในแต่ละส่วน ได้แก่ การเปิดเรื่องการดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง ให้สอดคล้องกันและมีความน่าสนใจ รวมทั้งขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) ที่นักเรียนจะต้องจับคู่ระดมสมองในการพัฒนาโครงเรื่องโดยการเขียนรายละเอียดเพิ่มเติมให้งานเขียนสมบูรณ์และสอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพิจารณาผลงานการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนในช่วงเวลาในการประเมินระหว่างการทดลองระยะแรกพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีรูปแบบการเขียนเรื่องสั้นเพียงหนึ่งย่อหน้าหรือสามย่อหน้า ทำให้เนื้อหาของเรื่องสั้นอ่านยากเพราะไม่มีการแบ่งย่อหน้าหรือรูปแบบการเขียนที่มีรูปแบบสอดคล้องกับงานเขียนประเภทอื่น ซึ่งการเขียนเรื่องสั้นนั้นสามารถมีหลายย่อหน้า รูปแบบการเขียนไม่จำกัดขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีการนำเสนอของผู้เขียน แต่หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป นักเรียนได้เห็นตัวอย่างวิธีการเขียนเรื่องสั้น ทำให้นักเรียนมีรูปแบบการเขียน การลำดับความคิดที่สูงขึ้นตามลำดับ ดังตัวอย่างคำตอบจากการใช้ชุดคำถามต่อไปนี้

*“การอ่านเรื่องสั้นเพิ่มเติม ทำให้เห็นตัวอย่างเรื่องสั้น และวิธีการเขียน
และรูปแบบการเขียนของนักเขียนว่าเขาเขียนอย่างไร และก็นำไปปรับใช้กับงานเขียน
ของตัวเอง”*

(ชุดคำถามที่ 4: ระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 เรื่องสั้นเน้นเสนอฉาก)

ตัวอย่างการตอบชุดคำถามข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักเรียนศึกษากลวิธีการเขียน และรูปแบบจากตัวอย่างเรื่องสั้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียบเรียงความคิดในงานเขียนของตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น ตามประเด็นที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาลักษณะของงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นของนักเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำเสนอประเด็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. *ด้านเนื้อหา* ผลงานการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนโดยส่วนใหญ่มีเนื้อหามาจากประสบการณ์ เช่น เรื่องสั้นของนักเรียนกลุ่มหนึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของหญิงชราคนหนึ่งที่อยู่ลำพังและรอการกลับมาของลูก (ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่มในหน้า 241) ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้ได้นำเนื้อหาบางส่วนจากบุคคลในชุมชนมาใช้ในงานเขียน เป็นต้น หรือเรื่องสั้นที่ใช้จินตนาการในการนำเสนอเนื้อหา เช่น ผลงานเรื่องสั้นรายบุคคลเรื่องหนึ่งที่เนื้อหาเกี่ยวกับ เด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่ตัดสินใจทำแท้ง สุดท้ายเธอเดินทางออกจากเมืองหลวงสู่บ้านเกิดของตนเองพร้อมกับอีกหนึ่งชีวิตในท้องของเธอ (ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายบุคคลในหน้า 242) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนใช้ประสบการณ์และจินตนาการมาพัฒนางานเขียนได้ ทำให้ผลงานน่าสนใจ น่าติดตามสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท โดยนักเรียนได้ระบุคุณค่าที่เป็นประโยชน์และให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน ถึงแม้ว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นในครั้งแรกยังมีข้อผิดพลาดหรือไม่ระบุคุณค่าบ้าง แต่เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้ว ผลงานการเขียนเรื่องสั้นดีขึ้นตามลำดับ (คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในหน้า 231) รวมถึงการเรียบเรียงความคิดในการนำเสนอเนื้อหายังสอดคล้องกันกับ ตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องอย่างครอบคลุมและชัดเจน

2. *ด้านการใช้ภาษา* ผลงานการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนโดยส่วนใหญ่ใช้ภาษาในการเขียนเรื่องสั้นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องที่เลือกไว้ โดยมีสาเหตุมาจากการเลือกตัวละคร ฉากและวางโครงเรื่องจากประสบการณ์หรือจินตนาการของนักเรียน ทำให้เนื้อเรื่องที่ปรากฏมีความสมจริง ภาษาที่ใช้ในการบรรยายหรือพรรณนา รวมถึงบทสนทนาจึงเหมาะสมและสอดคล้องกัน ดังตัวอย่างการเปิดเรื่องจากผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่ม (ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่มในหน้า 241) ดังนี้

“เสียงย่างเดินที่โอดเคี้ยวของยายมีผ่านทุ่งนาที่มีรวงข้าวสีทอง
อร่าม ขณะที่ดวงอาทิตย์คล้อยลับต้นไม้ใหญ่ แสดงแดดอ่อนๆ กระทบที่ร่างและคันหาบ
ยายมีให้เห็นเงา ยายมีรู้สึกเหนียวล้าจากการหาบของชาย ใบหน้าดูซีดเขียวเหมือนคน
กำลังหมดแรง”

(ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่ม)

จากตัวอย่างการเปิดเรื่องในผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่มพบว่า นักเรียนใช้ภาษาได้ สอดคล้องกับบรรยากาศของเรื่องโดยใช้ภาษาบรรยายถึงฉากในตอนเย็นที่ให้ภาพของแสงอาทิตย์ กระทบกับต้นข้าวทำให้เห็นสีของต้นข้าวเป็นสีทอง และกระทบกับร่างกายของตัวละคร คือ ยายมี แสดงให้เห็นถึงลักษณะภายนอกของตัวละครที่มีใบหน้าซีดเซียว นอกจากนี้นักเรียนยังให้ภาพใบหน้า ของตัวละครที่แสงแดดมากระทบชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยใช้คำเปรียบเทียบ จากข้อความที่ว่า “ใบหน้าดูซีดเซียวเหมือนคนกำลังจะหมดแรง” กล่าวได้ว่า การนำประสบการณ์และจินตนาการมาใช้ ในเนื้อหาช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนให้สูงขึ้น

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อลักษณะของงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นเช่นกัน (ตัวอย่าง การบันทึกใบงานการวางโครงเรื่องในหน้า 233-237) กล่าวคือ นักเรียนมีอิสระในการกำหนดและ คัดเลือกตัวละครและฉากของเรื่องสั้นแต่ละประเภทในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) และ ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) ซึ่งตัวละครและฉากที่นักเรียนเลือกนั้นมาจากประสบการณ์ ของนักเรียน จากการพิจารณาผลงานการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนพบว่า นักเรียนเลือกตัวละครจาก ประสบการณ์ เช่น บุคคลในชุมชน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นต้น และเลือกฉากสอดคล้องกับตัวละคร เช่น หมู่บ้าน โรงเรียน เป็นต้น ขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) นักเรียนได้วางโครงเรื่องจากประสบการณ์ และจินตนาการของตนเอง และสามารถนำเสนอเนื้อหาตามจินตนาการและใช้อย่างเหมาะสมกับ ประเภทของการเขียนเรื่องสั้นในขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) โดยนักเรียนให้ความสำคัญกับตัว ละคร ฉาก และโครงเรื่องที่ได้กำหนดไว้ให้สอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง อีกทั้งให้ความสำคัญกับ ลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นแต่ละประเภท เช่น เรื่องสั้นประเภทเน้นโครงเรื่อง นักเรียนแต่ละกลุ่มจะ ให้ความสำคัญกับการวางโครงเรื่องให้มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เรื่องสั้นประเภทเน้นเสนอตัวละคร นักเรียนก็จะให้ความสำคัญในการเลือกตัวละครและบรรยายลักษณะของตัวละคร ภาษาที่ใช้ใน การเขียนจึงต้องสอดคล้องเหมาะสมกับฉากและตัวละครซึ่งนักเรียนสามารถใช้ภาษาในการเขียน เรื่องสั้นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับตัวละครและฉากที่เลือกไว้ นอกจากนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้สอดแทรกข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านจากการระดมสมอง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของ สมาชิกแต่ละคน นำมาเป็นข้อคิดที่ปรากฏในเรื่องสั้นของกลุ่ม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมนักเรียนจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลงานการเขียนไปตามลำดับ ส่งผลต่อลักษณะผลงานการเขียนเรื่องสั้น ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

2. เมตาคอกนิชันในการเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีเมตาคอกนิชันในการเขียนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียนสูงขึ้น

สาเหตุที่ทำให้เมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีขั้นตอน ที่กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักรู้ในวิธีการเขียนและเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองควบคู่กับ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กล่าวคือ นักเรียนมีการวางแผน (planning) ในขั้นกำหนดตัวละครและ ฉาก (s: suggest) ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) และขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ซึ่งจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า นักเรียนวางแผนการเขียนเรื่องสั้นโดยการคิดและระดมสมอง ในการกำหนดตัวละคร และฉากจากจินตนาการ หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียน รวมถึง การวางแผนภายในกลุ่มในการคิดโครงเรื่อง ซึ่งเป็นการคิดก่อนการเขียน การวางแผนการจัดการ การเขียนและการจัดการตนเองในการเขียน ทำให้นักเรียนตระหนักและให้ความสนใจในตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องที่กำหนดไว้

เมื่อนักเรียนวางแผนการเขียนแล้ว ในขั้นตอนต่อไปเป็นการกำกับตรวจสอบการเขียน (monitoring) ซึ่งอยู่ในขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) และขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) ซึ่งจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า นักเรียนใช้ความคิดจากประสบการณ์เดิม หรือความคิดเห็นของแต่ละคนในการวางโครงเรื่อง เพื่อพัฒนาไปสู่การเขียนเรื่องสั้น จากการที่นักเรียนมีการวางแผน มีเป้าหมายในการเขียน ทำให้นักเรียนพยายามทำความเข้าใจและให้ความสนใจในการเขียน ซึ่งจาก การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนจะตรวจสอบงานเขียนเรื่องสั้นให้ สอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้ เมื่อพบปัญหาก็จะหาวิธีการแก้ไขทันทีเพื่อให้เขียนเรื่องสั้นต่อไป ได้ตามที่ต้องการ เช่น เมื่อนักเรียนวางโครงเรื่องไม่ได้ สมาชิกในกลุ่มหาวิธีแก้ไขโดยการระดมสมอง เสนอความคิดเห็น ประสบการณ์ จินตนาการ เพื่อเสนอโครงเรื่องที่น่าสนใจ จากนั้นจึงดำเนินการ ขั้นตอนต่อไป หรือนักเรียนขอคำแนะนำจากครูเพื่อให้ครูเสนอแนะแนวทางในการวางโครงเรื่อง เป็นต้น

พฤติกรรมที่กล่าวไว้ข้างต้นส่งผลต่อการประเมินงานเขียน (evaluating) ในขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) หลังจากที่ผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มเสร็จสิ้น นักเรียนจะประเมินคุณภาพผลงานโดยการตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษา ความสัมพันธ์ของเรื่องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้ หากมีข้อบกพร่องจะแก้ไขทันที ซึ่งการประเมินผลงานการเขียนเป็นการสะท้อนถึงการทำงานว่าวิธีการในการเขียนที่นำมาใช้นั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ O'Malley และ Chamot (1990) ที่เสนอไว้ว่า การวางแผนการเขียน การกำกับตรวจสอบการเขียน และการประเมินผลการเขียนทำให้นักเรียนตระหนักรู้ในวิธีการเรียนรู้ถึงเป้าหมายและเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองเพื่อควบคุมหรือกำกับตนเองตลอดการทำงานนั้น โดยตระหนักว่า ตนเองเขียนอะไร ด้วยวิธีใดและผลเป็นอย่างไร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วไลพร ฉายา (2548) ที่พบว่า การใช้กลวิธีเมตาคอกนิชันโดยตรงในการปรับปรุงงานเขียนสามารถทำให้เขียนเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของเมตาคอกนิชันในการเขียนพบว่า นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการกำกับตรวจสอบการเขียนมากที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนการเขียนและการประเมินการเขียนตามลำดับ โดยนำเสนอผลอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1) การกำกับตรวจสอบการเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการกำกับตรวจสอบงานเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งค่าเฉลี่ยทั้งคู่อยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อการกำกับตรวจสอบการเขียน

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการกำกับตรวจสอบการเขียนสูงขึ้น เนื่องจากในขั้นสร้างงานเขียน (c: compose) นักเรียนจะจับคู่เขียนเรื่องสั้นในแต่ละส่วนตามโครงเรื่องที่วางไว้ เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาในการเขียนโครงเรื่องนักเรียนจะตรวจสอบปัญหาโดยการกลับไปดูที่โครงเรื่องว่ากำหนดไว้อย่างไร หากเขียนต่อไม่ได้จึงคิดวิธีการแก้ไขจากการสังเกตพฤติกรรมพบว่า นักเรียนบางกลุ่มพบปัญหาในการเขียนและได้แก้ไขปัญหาการเขียนโดยวางโครงเรื่องใหม่ในส่วนที่ติดขัด หรือกำหนดโครงเรื่องใหม่ทั้งหมดจากการแสดงความคิดเห็นร่วมกันของสมาชิกเพื่อคัดเลือกโครงเรื่องที่เห็นสอดคล้องกันเป็นโครงเรื่องใหม่และดำเนินการพัฒนางานเขียนในลำดับต่อไป ซึ่งเป็นวิธีการกำกับตรวจสอบของนักเรียนในการเขียนที่ส่งผลต่อเมตาคอกนิชันในการเขียน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนและการตรวจสอบผลงานการเขียนพบว่า ค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้งสององค์ประกอบ โดยเฉพาะการตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านนี้ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสินพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

สาเหตุที่ทำให้การตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเนื่องจาก กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือในชั้นสร้างงานเขียน (c: compose) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาขณะเขียนโครงเรื่องว่าสอดคล้องกับตัวละคร ฉากและโครงเรื่องที่กำหนดไว้หรือไม่ และตรวจสอบวิธีการเขียนเรื่องสั้นตามขั้นตอนที่ให้นักเรียนจับคู่เขียนในแต่ละส่วนและหมุนเวียนเขียนเรื่องในส่วนที่ไม่ได้เขียนจากขั้นตอนนี้พบว่า นักเรียนเกิดปัญหาในการวางโครงเรื่องทำให้โครงเรื่องที่เขียนไม่สอดคล้องและต่อเนื่องกัน นักเรียนจึงแก้ไขวิธีที่ใช้การเขียนเรื่องสั้นจากการหมุนเวียนเขียนเป็นไม่หมุนเวียนโดยสมาชิกตกลงร่วมกันเขียนทั้งสามส่วน แล้วจึงนำผลงานของแต่ละคู่มาพิจารณาร่วมกันอีกครั้ง จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีการกำกับตรวจสอบวิธีการเขียนเพื่อให้ผลงานสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ การพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้ การใช้ชุดคำถามและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนยังตรวจสอบผลงานการเขียนในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษาควบคู่กัน ซึ่งพบหลายวิธี ได้แก่ การปรึกษาร่วมกัน การเปรียบเทียบผลงานกับตัวอย่างเรื่องสั้นในแต่ละประเภทว่ามีลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันหรือไม่ และตรวจสอบด้วยใบความรู้ที่ครูแจกให้ รวมถึงการสอบถามครูเมื่อต้องการความช่วยเหลือ จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีวิธีการตรวจสอบผลงานการเขียนหลายวิธี ซึ่งวิธีเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียน

2) การวางแผนการเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการวางแผนการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งคู่อยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อการวางแผนการเขียน

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการวางแผนการเขียนสูงขึ้นเนื่องจาก ทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือนักเรียนจะต้องมีการวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเขียน เริ่มตั้งแต่คิดวางแผนการกำหนดตัวละคร และฉากจากประสบการณ์เดิมหรือจากจินตนาการ จากนั้นสมาชิกในกลุ่มระดมสมองคัดเลือกตัวละครและฉากเพื่อนำไปใช้ในการวางโครงเรื่อง เมื่อวางโครงเรื่องแล้วเสร็จในขั้นตอนสุดท้าย นักเรียนช่วยกันเขียนโครงเรื่องในแต่ละส่วน กล่าวได้ว่านักเรียนมีการคิดวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนรู้เป้าหมายที่จะทำให้การเขียนเรื่องสั้นประสบผลสำเร็จ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การคิดก่อนการเขียนการวางแผน การจัดการเขียน การให้ความสนใจในการเขียนและการจัดการตนเองในการเขียนพบว่า มีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกด้าน โดยเฉพาะการจัดการตนเองในการเขียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงที่สุด เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสินพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

สาเหตุที่ทำให้การจัดการตนเองในการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ความสำคัญแก่นักเรียน โดยนักเรียนมีความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ครูมีหน้าที่ในการชี้แจงรายละเอียดวิธีการทำกิจกรรมในครั้งแรก และเป็นผู้คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักเรียนเมื่อเกิดปัญหา

เมื่อพิจารณาจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนสถานที่ในการวางโครงเรื่อง จากที่นั่งเป็นกลุ่มเปลี่ยนเป็นแยกการเขียนโครงเรื่องเพียงลำพัง นักเรียนบางคนเขียนโครงเรื่องในบริเวณกลุ่มของตนเอง บางคนเปลี่ยนสถานที่ในการเขียน จากนั้นจึงนำผลงานที่ได้มาเสนอให้สมาชิกในกลุ่มทราบแล้วระดมสมองคัดเลือกโครงเรื่องที่ดีและน่าสนใจเพื่อพัฒนางานเขียนในลำดับต่อไป จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีการกำหนดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเขียนเรื่องสั้น ดังนั้นกระบวนการทำกิจกรรมทั้งหมดนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอน หากพบปัญหาก็กหาทางจัดการแก้ไข ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ ส่งผลให้นักเรียนต้องจัดการตนเองเพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ ในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (s: suggest) ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (c: choose) และขั้นวางโครงเรื่อง (p: plan) ผู้วิจัยสังเกตว่า ในขั้นตอนเหล่านี้ นักเรียนจะใช้ประสบการณ์ที่ตนเคยพบ มากำหนดแนวทางในการเขียนเรื่องสั้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้นได้ เพราะมีการคิดก่อนการเขียน และผู้วิจัยยังพบว่า ในช่วงระยะแรกของการทดลอง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้คิดปัญหาที่จะเกิดขึ้นก่อนการเขียน แต่หลังจากได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ในระยะต่อมา นักเรียนเกิดการเรียนรู้และคิดวางแผน กำหนดปัญหาและวิธีแก้ไขที่จะเกิดขึ้นระหว่างการเขียนส่งผลต่อการวางแผนการเขียนของนักเรียนที่กำหนดวิธีการวางแผนการเขียนแตกต่างกันไปเช่น นักเรียนช่วยกันวางแผนโครงเรื่อง หรือต่างคนต่างวางโครงเรื่อง จากนั้นจึงนำมาพิจารณาร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนยังให้ความสนใจในการเขียน เช่น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจะต้องเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท นักเรียนจะให้ความสนใจในลักษณะเฉพาะนั้นๆ หรือคิดวางแผนการเขียนร่วมกันเพื่อให้โครงเรื่องน่าสนใจทั้งในส่วนเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่องและปิดเรื่อง ตามลำดับ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงนักเรียนมีเมตาคอกนิชันในด้านการวางแผนการเขียน เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3) การประเมินผลการเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการประเมินผล การเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งคู่ อยู่ในเกณฑ์ดีทั้งก่อนและหลังการทดลอง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อการประเมินผลการเขียน

สาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนมีเมตาคอกนิชันในการเขียนด้านการประเมินผลการเขียน สูงขึ้น เนื่องมาจากหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ นักเรียนได้ประเมินงานเขียนเรื่องสั้นของกลุ่ม เช่น ประเมินคุณภาพของเรื่องสั้นว่าใช้ ภาษากระชับ ชัดเจนหรือไม่ องค์กรประกอบของเรื่องสั้นครบถ้วนชัดเจนหรือไม่ อย่างไร หรือการประเมิน เรื่องสั้นว่าอยู่ในระดับใด ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพราะอะไร แสดงให้เห็นถึงการประเมินผลที่ได้จาก การทำกิจกรรม ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงกระบวนการในการเขียนเรื่องสั้นว่า มีประสิทธิภาพมากน้อย เพียงใด พฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นแสดงว่า นักเรียนมีเมตาคอกนิชัน คือ ตระหนักรู้ในการคิดของ ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและผลการวิจัยของ Schraw และ Dennisson (1994) ที่กล่าวว่า การกระทำที่รู้ถึงวิธีการเรียนรู้ การวางแผน การตั้งเป้าหมายในการทำงาน รวมทั้งการตรวจสอบวิธี การตรวจสอบขั้นตอนการเรียนรู้ และประเมินผลการทำงาน การกระทำเหล่านี้แสดงถึงการมีเมตาคอกนิชัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การประเมินคุณภาพงานเขียน ของตนเอง การประเมินผลงานเขียนของตนเองและการสะท้อนการเขียนของตนเองพบว่า การประเมินคุณภาพงานเขียนของตนเองมีค่าเฉลี่ยเมตาคอกนิชันในการเขียนก่อนและหลัง การทดลองไม่แตกต่างกัน สาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนให้ความสนใจในการประเมินงานเขียนเรื่องสั้น ในภาพรวมว่าผลงานอยู่ในระดับใดมากกว่าการให้ความสนใจในการประเมินรายละเอียดด้านคุณภาพ ของเรื่องสั้น อาจจะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่พิจารณาเรื่องการใช้ภาษา แต่หากละเอียดในการพิจารณา ถึงความสอดคล้องของเนื้อหาหลังจากปรับแก้โครงเรื่อง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพิจารณาแบบบันทึกการเรียนรู้และการตอบคำถามของนักเรียนจาก ชุดคำถามพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า การทำงานร่วมกันทำให้การเขียนเรื่องสั้นประสบผลสำเร็จ เพราะนักเรียนได้ช่วยเหลือกันในการทำงานทุกขั้นตอนเป็นการสะท้อนการเขียนเรื่องสั้นหลังการจัด กิจกรรมและระบุข้อผิดพลาดต่างๆ ที่พบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานเขียนต่อไป ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ Johnson และ Johnson (1994) กล่าวโดยสรุปว่า การวิเคราะห์กระบวนการทำงาน ของกลุ่ม (group processing) ช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงานเพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (metacognition) คือ นักเรียนสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรม ของตนที่ได้ทำไป

ผลการอภิปรายในด้านพัฒนาการความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อความสามารถและพัฒนาการในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ ทั้งในด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนางานเขียนต่อไป นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังส่งผลต่อเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยในด้านการวางแผนการเขียน การกำกับตรวจสอบงานเขียนและการประเมินผลการเขียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเกิดการตระหนักรู้ในการคิดในตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ครูควรวิเคราะห์ ประเมินความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนว่า นักเรียนมีความแตกต่างกันในด้านความรู้และทักษะการเขียนหรือไม่ หากมีความแตกต่าง ครูควรปรับฐานความรู้ของนักเรียนให้เท่ากันก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้การปรับฐานความรู้ของนักเรียนให้เท่ากันยังช่วยให้ครูเตรียมประเด็นในการนำเสนอเนื้อหา สื่อการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนและรายวิชา

1.2 ครูควรให้ความสำคัญกับการสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และให้นักเรียนเห็นว่าการเขียนเป็นเรื่องที่ไม่ยาก นอกจากนี้ครูควรให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในแต่ละขั้นตอนของการทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการเขียน

1.3 ครูควรให้ความสำคัญกับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดกลุ่ม เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จมากขึ้น นอกจากนี้ ครูควรอธิบายบทบาท หน้าที่และความแตกต่างของบุคคลภายในกลุ่มให้นักเรียนเข้าใจ

1.4 ครูควรให้ความสำคัญกับการบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนและการสอบถามนักเรียนทุกครั้งที่ในการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน หลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินความสามารถของนักเรียนและครูจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

1.5 ครูควรจัดลำดับเนื้อหาและเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยจัดลำดับเนื้อหาสาระให้มีความซับซ้อนขึ้นตามลำดับเพื่อให้นักเรียนเข้าใจตามลำดับและไม่ซับซ้อนเกินความสามารถของนักเรียน และจัดเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา

1.6 ครูควรแนะนำนักเรียนให้ความสำคัญกับการระบุคุณค่าของงานเขียนก่อนลงมือเขียนเพื่อให้เนื้อหาของงานเขียนเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

2.1 ควรศึกษาพัฒนาการการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในทุกๆ ด้าน

2.2 ควรศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลต่อตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ เช่น ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ประเภทนิทาน นวนิยาย หรือความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของเมตาคอกนิชันและผลการเรียนของนักเรียนว่าเมตาคอกนิชันส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียนหรือไม่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จินตนา สุทธสาส์น. (2548). *การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจือ สตะเวทิน. (2522). *การเขียนอย่างสร้างสรรค์ ภาษาไทยจากฟ้าเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- ชนะ เวชกุล. (2542). *การเขียนสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: บารมีการพิมพ์.
- ชนิดา พงศ์นภารักษ์. (2550). *การใช้กลวิธีอภิปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความและการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับก้าวหน้า*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2532). *การเขียน 2*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ณัฐกาญจน์ เลิศยศ. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตะวัน วงศ์สัจจา. (2545). *การศึกษาการใช้กลวิธีอภิปัญญาในการเขียนของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษและภาษาเพื่ออาชีพ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *เรื่องสั้นและการเขียนเรื่องสั้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษร.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: อักษร.
- ทิพวรรณ พันธุ์เลิศ. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทิตินา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. ปทุมธานี: นาคร.
- นวิกุลม. (2555). *สารภาพ Portrait of my life*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: KOOB.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2533). *พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *เกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment)*. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 15 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 77.
- เบญจภรณ์ ศรีจันทร์ภาศ. (2550). *การบูรณาการแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการเรียนแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับก้าวหน้า*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2531). *การเขียนสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). *การเขียนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เปลื้อง ณ นคร. (2535). *ศิลปะแห่งการประพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- พรรณราย เขียมทัน. (2544). *ผลของการใช้เทคนิคที่พหุความรู้เบื้องต้นและเมตาคognitionชั้นที่มีต่อความสำเร็จในการสืบค้นข้อมูลบนเว็ลด์ไวด์เว็บ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 2*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- พิมาน แจ่มจรัส. (2550). *เขียน*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- พิสมัย อำไพพันธุ์. (2535). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: โครงการตำราคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่.
- พิสมัย สิงห์แก้ว. (2519). *การใช้เรื่องสั้นของมโนล จรรย์รงค์ สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มานพ ถนอมศรี. (2548). เรื่องสั้นคืออะไร. *วารสารวิชาการ* 8, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม): 80-84.
- ยุทธ ไกรวรรณ. (2553). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2542). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วนิดา กุลภัทร์แสงทอง. (2554). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณมา เครื่องเนียม. (2531). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จ.อุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณมา บัวเกิด. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความ และทักษะการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วไลพร ฉายา. (2548). *ผลของการสอนกลวิธีการรู้คิดโดยตรงที่มีต่อการแก้ไขงานเขียนเชิงอภิปรายโวหารของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต. สาขาภาษาอังกฤษศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วัลยา วิวัฒน์สร. (2538). *วรรณวินิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. (2551). *ผลการใช้แบบจำลองการสอน STIM เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2550). *น้ำแข็งยุนิต ตราควายบิน*. กรุงเทพมหานคร: 113.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2555). *ร้อยคม*. กรุงเทพมหานคร: 113.
- วีไล ปฐมปัทมะ. (2539). *ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบชินเนคติคส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิไลพร อ้ายสม. (2546). *ผลของการใช้ภาพเพื่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสหศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2548). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ยากอะไรเลย*. กรุงเทพมหานคร: นวสาส์นการพิมพ์.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2553). *คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์*. สุพรรณบุรี: ศูนย์เรียนรู้ทุ่งสักวาศรม.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2535). *ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัดประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2542). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์: เรียงความ ย่อความ และสรุปความ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ROADMAP จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *หนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย วิจิตรภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา ประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2549). *กลเม็ดการเขียนให้เก่ง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์.
- สิทธา พินิจภูวดล. (2526). *การเขียน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สินี เต็มสงใส. (2553). *คุณก็เป็นนักเขียนได้*. กรุงเทพมหานคร: เครือเถา.
- สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร. (2550). *บันเทิงคดีประเภทเรื่องสั้น*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อธิกมาส มากจ้อย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย. (2547). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารี สัตถ์หวี. (2543). *พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2552). *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิงอร สุพันธุ์วัฒน์. (2548). *ปริทัศน์เรื่องสั้นไทย*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรินทร์ สีพันธ์. (2554). *การใช้ภาพประกอบกิจกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

- Adler, M. R. (2002). The role of play in writing development: A study of four high school creative writing classes. *Dissertation Abstracts International*, 63, 1(July): 117-A.
- Anderson, N. J. (2002). *The role of metacognition in second language teaching and learning*. [Online]. Available from: <http://www.cal.org/ericcll/digest/0110anderson.html>. [2013, February 7]
- Andrew, S., and Martha, S. (1996). Crafting short fiction: Case studies of two twelfth-grade students in a fine arts magnet school creative writing class. *Dissertation Abstracts International*, 56(October): 3860.
- Baker, L., and Brown, A. L. (1984). Metacognition skill and reading. *Handbook of reading research*. New York: Longman.
- Brown, A. L. (1980). Metacognitive development and reading. In R. J. Spiro, B. C. Bruce, and W. F. Brewer (Eds.), *Theoretical issues in reading comprehension*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Burns, P. C., Broman, B. L., and Alberta, L. W. (1974). *The language arts in the childhood education*. Chicago: Rand McNally.
- Byrnes, H. (2005). Content-based foreign language instruction. In C. Sanz (Ed.), *Mind and context in adult second language acquisition*. Washington DC: Georgetown University Press.
- Crafton, L. (1981). *The reading process as a transactional learning experience*. Unpublished doctoral dissertation Indiana University Bloomington.
- Cross, D. R., and Paris, S. G. (1986). Developmental and instruction analysis of children's metacognition and reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*, 80 (June): 131-142.
- Cubucu, F. (2008). How to enhance reading comprehension through metacognitive strategies. *The Journal of International Social Research*. 1(2), 83-91.
- Derry, S. J., and Murphy, D. A. (1986). A designing systems that train learning ability: From theory to practice. *Review of Educational Research* 56: 1-39.

- Devine, J., Railey, K., and Boshoff, P. (1993). The implications of cognitive models in L1 and L2 writing. *Journal of Second Language Writing* 2: 203-225.
- Englert, G. S., Raphael, T. E., Anderson, L. M., Anthony, H. M., and Stevensons, D. D. (1991). Making strategies and self-talk visible: Writing instruction in regular and special education classroom. *American Educational Research Journal*, 28 (2), 337-372.
- Flavell, J. H. (1979). Metacognitive and cognitive monitoring: A new area of psychological inquiry. *American Psychologist*, 34: 906-911.
- Flavell, J. H. (1985). *Cognitive development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Flower, L., and Hayes, J. R. (1981). A cognitive process theory of writing. *College Composition and Communication*, 32: 365-387.
- Furner, B. A. (1973). Creative writing through creative dramatics. *Elementary School English*, 50 (1): 3.
- Garner, R., and Alexander, P. A. (1988). Metacognition: Answered and unanswered questions. *Educational Psychologist*. 24 (March): 143-158.
- Gooden-Jones, E. M. (1996). Developing writing proficiency through cooperative learning strategies in limited english proficient college students. *Dissertation Abstracts International*, 57 (November).
- Graham, R. (2007). *How to write fiction (and think about it)*. Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Graham, S., and Perin, D. (2007). A meta-analysis of writing instruction for adolescent students. *Journal of Educational Psychology*, 99: 445-476.
- Hung, Lee Kum. (1993). *Metacognition in writing: the effect of self-regulation training on revision*. [Online]. Available from: <http://www.fed.cuhk.edu.hk/en/cuma/93khlee/abstract.htm>. [2012, September 7]
- Jobe, R. A. (1975). Factor that influence children's free choice of topics for creative writing. *Dissertation Abstracts International*, 35(2): 7529-A.
- Johnson, D. W., and Johnson, R. T. (1987). *Learning together and alone: cooperative, competitive and individualistic learning*. 2nd ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

- Johnson, D.W., and Johnson, R.T. (1994). An overview of cooperative learning. *Creativity and collaborative learning*. Baltimore Maryland: Paul H. Brookes Publishing.
- Kauchak, D. P., and Eggen, P.D. (1993). Teaching thinking skill. *Learning and teaching: Research-based methods*. Boston: Allyn & Bacon.
- Keyler, M. (1999). Middle school students' perceptions of cooperative learning. *Dissertation Abstracts International*. 61, 4 (October): 1071-A.
- Lewis, M. (2003). Giving feedback in language classes. The university of Auckland. *RELC Portfolio Series 1*. SEAMEO Regional Language Centre.
- Lin, B. (2006). Genre-based teaching and Vygotskian principles in EFL: The case of a university writing course. *Asian EFL Journal* 8,3 (september): 226-248.
- Martin, M. J. (1987). The effects of instruction in metacognition strategies for composing on reading achievement and writing achievement. *Dissertation Abstracts International*. University of south Caroling, 164.
- Miller, M. (1991). Self-assessment as a specific strategy for teaching the gifted learning disabled. *Journal for the Education of the Gifted*, 14, 178-187.
- O'Malley, J. M., and Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- O'Neil, H. F., Jr., and Abedi, J. (1996). *Reliability and validity of a state metacognitive inventory: Potential for alternative assessment*. Los Angeles: University of California.
- Osman, M. E., and Hannafin, M. J. (1992). Metacognition research and theory: Analysis and implications for instructional design. *Education Technology Research and Development*, 40: 83-89.
- Otfinoski, S. (2005). *Extraordinary short story writing*. New York: Franklin Watts.
- Robin, H. G. (2009). *Effects of metacognitive strategies on English research report writing and motivation of EFL undergraduate medical science students*. Master's Thesis. Department of Teaching English, Education, Chiang Mai University.
- Schraw, G., and Dennison, R. S. (1994). Assessing metacognitive awareness. *Contemporary Educational Psychology*, 19(4): 460-475.

- Slavin, R.E. (1987). Learning cooperative and the cooperative school. *Educational Leadership*, 45(11): 7-13.
- Slavin, R. E. (1988). Synthesis of research on grouping in elementary and secondary schools. *Educational Leadership*, 46 (1), 67-77.
- Slavin, R.E. (1995). *Theory, research and practice*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Slavin, R.E. (2006) *A Model of Effective Instruction*. [Online]. Available from: <http://www.succesforall.net/images/pdf/modeleffect.html>. [2012, September 1]
- Smith, J. A. (1973). *Creative teaching of the language art in the elementary school*. Boston: Allyn and Bacon.
- St. Romain. (1975). A study of difference in creative writing of children under varying stimuli. *Dissertation Abstracts International*, 36, 1(July): 244-A.
- Strickland, R. G. (1957). *The language arts in the elementary school*. Boston: Heath.
- Tidyman, W. F. (1974). *Creative writing*. New York: McGraw-Hill Book.
- Torrance, P. E. (1962). *Guilding creative talent*. New York: Prentice-Hall.
- Wiesendanger, K. D., Perry, J. R., and Braun, G. (2011). Suggest-Choose-Plan-Compose: A Strategy to help students learn to write. *The Reading Teacher* 64, 6 (March): 451-455.
- Wenden, A. L. (1985). Helping language learners think about learning. *ELT Journal*, 40(1): 3-12.
- Woolfork, A. E. (1995). *Educational psychology*. America: Allyn & Bacon.
- Zimmerman, B., and Reisemberg, R. 1997. Becoming a self-regulated writer: A social cognitive perspective. *Contemporary Educational Psychology*, (22): 73-101.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา
คณบดีและผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี
หัวหน้าสาขาวิชาศิลปะการแสดง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย และ
รักษาการหัวหน้ากองส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ดร. อธิมาส มากจ้อย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. อาจารย์สุวิตรา เลิศวรรณวิทย์
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดลองใช้เครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. อธิมาส มากจ้อย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์
- 2) แบบวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น
- 3) แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
- 4) ชุดคำถาม

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ฉบับก่อนเรียน)

- คำชี้แจง:**
1. **วัตถุประสงค์ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 2. **ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นฉบับนี้มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ วัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น 2 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 **ด้านเนื้อหา (70 คะแนน) ประกอบด้วย**
 - 1) การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท (30คะแนน)
 - 2) การเรียบเรียงความคิด (20 คะแนน)
 - 3) การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (20 คะแนน)
 - 2.2 **ด้านการใช้ภาษา (30 คะแนน)**
 3. **เวลาในการทำข้อสอบ และการตรวจให้คะแนน**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นฉบับนี้ ใช้เวลาในการทำทั้งหมด 90 นาที ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น คะแนนเต็ม 100 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากรูปภาพและข้อความที่กำหนดให้ โดยไม่จำกัดประเภท
ของเรื่องสั้น ความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เด็กอยากเป็นผู้ใหญ่
ผู้ใหญ่อยากเป็นเด็ก

ที่มา: นีวกลม. (2555). *สารภาพ Portrait of My Life*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: KOOB.

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ฉบับหลังเรียน)

- คำชี้แจง:**
1. **วัตถุประสงค์ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 2. **ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นฉบับนี้มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ วัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น 2 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 **ด้านเนื้อหา (70 คะแนน) ประกอบด้วย**
 - 1) การจินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเรื่องสั้นแต่ละประเภท (30คะแนน)
 - 2) การเรียบเรียงความคิด (20 คะแนน)
 - 3) การระบุคุณค่าของงานเขียนที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (20 คะแนน)
 - 2.2 **ด้านการใช้ภาษา (30 คะแนน)**
 3. **เวลาในการทำข้อสอบ และการตรวจให้คะแนน**
แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นฉบับนี้ ใช้เวลาในการทำทั้งหมด 90 นาที ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้นที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น คะแนนเต็ม 100 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากรูปภาพและข้อความที่กำหนดให้ โดยไม่จำกัดประเภทของเรื่องสั้น ความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

ก็คน
ที่ไม่เลือนหาย
ไปกับการเวลา

ที่มา: นีวกลม. (2555). *สารภาพ Portrait of My Life*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: KOOB.

แบบวัดเมตาคognitionชั้นในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น

ชื่อ.....ห้อง.....เลขที่.....

คำชี้แจง: 1. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติการเขียนเรื่องสั้นทั้งก่อนระหว่าง และหลังการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้นในแต่ละข้อว่านักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่แสดงระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติจริงมากที่สุดเพียงข้อละ 1 หมายเลข ระดับการปฏิบัติแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้งที่
- 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้งหรือเกือบทุกครั้ง
- 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติน้อยครั้งหรือนาน ๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง นักเรียนไม่ปฏิบัติเลย

2. แบบตรวจสอบรายการในครั้งนี้ ไม่มีผลใดๆ ต่อคะแนนการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนแต่ประการใด และไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดังนั้นนักเรียนมีอิสระในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ตัวอย่าง:

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ (4)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติน้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
○	นักเรียนหาข้อมูลในการเขียนเรื่องสั้นจากห้องสมุดหรือเว็บไซต์ ก่อนลงมือเขียน		✓		

จากคำตอบในข้อ ○ แสดงว่า นักเรียนหาข้อมูลในการเขียนเรื่องสั้นจากห้องสมุดหรือเว็บไซต์ ก่อนลงมือเขียนบ่อยครั้งหรือเกือบทุกครั้ง

ส่วนที่ 1: ก่อนการเขียนเรื่องสั้น					
ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
1	นักเรียนวางแผนการเขียนโดยคิดเชื่อมโยงจินตนาการ และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น				
2	นักเรียนวางแผนการเขียนโดยศึกษาลักษณะสำคัญของเรื่องสั้นแต่ละประเภทก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น				
3	นักเรียนคิดถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการเขียนเรื่องสั้น และวางแผนทางการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า				
4	นักเรียนวางแผนและกำหนดวิธีที่จะใช้ในการเขียนเรื่องสั้น เพื่อช่วยให้งานเขียนสำเร็จลุล่วง ก่อนการเขียนเรื่องสั้น				
5	นักเรียนตั้งคำถามว่า การเขียนเรื่องสั้นมีขั้นตอนอะไรบ้าง ก่อนการเขียนเรื่องสั้น				
6	นักเรียนวางโครงเรื่องและร่างประเด็นย่อยๆ ก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น				
7	นักเรียนวางแผนการเขียนโดยใช้ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ในการกำหนดตัวละคร ฉาก และโครงเรื่อง				
8	นักเรียนพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถ กำหนดตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องได้ และพยายาม หาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ				
9	นักเรียนอ่านงานเขียนของผู้อื่นเพื่อให้ได้ความรู้และสาระ ในเรื่องที่อ่านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้น				
10	นักเรียนกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้อ่านก่อนการเขียนเรื่องสั้น				
11	นักเรียนแยกโครงเรื่องออกเป็นส่วนๆ และให้รายละเอียด เบื้องต้นในแต่ละส่วนนั้น				
12	นักเรียนคิดวิธีแก้ปัญหาเมื่อกำหนดโครงเรื่องไม่ได้				
13	นักเรียนคิดว่า ความกังวลในการเขียนเรื่องสั้นมีส่วนทำให้ โครงเรื่องมีปัญหาและส่งผลกระทบต่อเนื้อหาของเรื่อง				
14	นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่องสั้น เช่น ต้องการเขียนเรื่องสั้นให้ได้หลังจากที่เรียนวิชาการเขียน				

ส่วนที่ 1: ก่อนการเขียนเรื่องสั้น					
ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
15	นักเรียนกำหนดเวลาและสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเขียนเรื่องสั้น เช่น หาที่สงบในการเขียนหรือสถานที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่สนทนากับคนรอบข้าง หรือปิดเครื่องมือสื่อสารก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น เป็นต้น				
16	นักเรียนพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวางโครงเรื่อง แล้วจึงเริ่มวางโครงเรื่องใหม่อีกครั้งจากขั้นตอนที่พบปัญหานั้น				
17	นักเรียนปรึกษาครู เพื่อน หรือหาข้อมูลในการเขียนเรื่องสั้นด้วยตัวเอง เมื่อคิดเรื่องที่จะเขียนไม่ได้				
ส่วนที่ 2: ระหว่างการเขียนเรื่องสั้น					
ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
18	นักเรียนใช้วิธีการนำเสนอเรื่องสั้นตามโครงเรื่องและแก่นเรื่องที่กำหนดไว้				
19	นักเรียนตรวจสอบผลของการเขียนเรื่องสั้นเป็นระยะว่าปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วหรือไม่				
20	นักเรียนพิจารณาตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องที่กำหนดไว้มากขึ้น เมื่อพบว่าข้อมูลเหล่านั้นมีความสำคัญกับการเขียนเรื่องสั้น				
21	นักเรียนทบทวนวิธีการเขียนเรื่องสั้นของตน และเขียนเรื่องสั้นตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้				
22	นักเรียนตรวจพบข้อผิดพลาดในการเขียนเรื่องสั้น และแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นทันที				
23	นักเรียนทบทวนและทำความเข้าใจโครงเรื่องทุกครั้งเมื่อรู้สึกว่ายาวเกินไปหรือสั้นเกินไป				
24	นักเรียนตรวจสอบเนื้อเรื่องให้สอดคล้องกับขั้นตอนของการเลือกตัวละครและฉาก ตามที่กำหนดไว้				

ส่วนที่ 2: ระหว่างการเขียนเรื่องสั้น					
ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
25	นักเรียนตรวจสอบเนื้อเรื่องแต่ละส่วนทั้งในส่วนเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่อง ตามโครงเรื่องที่วางไว้				
26	นักเรียนตรวจสอบวิธีการที่ตนเลือกใช้ในการนำเสนอ ตัวละคร ฉาก และโครงเรื่อง จากผลงานของนักเรียนว่า เป็นไปตามที่นักเรียนวางแผนไว้หรือไม่				
27	นักเรียนทบทวนวิธีการที่ใช้ในการเขียนเรื่องสั้นจากผลงานของ นักเรียนว่าวิธีเหล่านั้นทำให้ผลงานประสบผลสำเร็จหรือไม่				
ส่วนที่ 3: หลังการเขียนเรื่องสั้น					
ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อยครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติ (1)
28	นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และการเขียนสะกดคำหลังจากเขียนเรื่องสั้นเสร็จ				
29	นักเรียนประเมินผลงานการเขียนเรื่องสั้นว่า มีความสอดคล้องกับตัวละคร ฉาก และโครงเรื่อง				
30	นักเรียนเห็นว่า หลักในการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้นที่นักเรียนใช้ในการเขียนทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนเรื่องสั้นมากขึ้น				
31	นักเรียนประเมินผลงานของตนว่า ตนได้นำหลักและวิธีการ นำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้นตามที่ได้เรียนรู้จาก ครูไปใช้ในการเขียนเรื่องสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากหรือ น้อยเพียงใด				
32	นักเรียนตัดสินผลงานเรื่องสั้นของตนว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่				
33	นักเรียนให้ผู้อื่นประเมินผลงานของตนเพื่อนำข้อมูล จากการประเมินไปพัฒนางานเขียนของตนเองต่อไป				
34	นักเรียนบันทึกปัญหาในการเขียนเรื่องสั้นเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนางานเขียนต่อไป				
35	นักเรียนมั่นใจว่า ตนมีความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น				

แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้น ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

การเขียนเรื่องสั้น

ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

1. นักเรียนมีวิธีการเขียนเรื่องสั้นอย่างไร

.....

.....

2. นักเรียนมีวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของผลงานอย่างไร

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าอะไรคือข้อผิดพลาดที่พบในผลงานการเขียน และนักเรียนมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

ข้อผิดพลาด	แนวทางแก้ไข

4. นักเรียนคิดว่าอะไรคือส่วนสำคัญที่ทำให้ผลงานสำเร็จลุล่วง จงอธิบาย

.....

.....

5. นักเรียนคิดว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มอยู่ในระดับใด ดี 😊 พอใช้ 😐 หรือควรปรับปรุง 😞 จงอธิบาย

.....

.....

6. นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นต่อไปอย่างไร

.....

.....

ชุดคำถาม

คำชี้แจง: ชุดคำถามต่อไปนี้เป็นข้อคำถามสำหรับครูเพื่อใช้ถามนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 1 ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)

1. นักเรียนมีวิธีการกำหนดตัวละครและฉากอย่างไร
2. นักเรียนกำหนดตัวละครและฉากอย่างคร่าวๆ โดยเชื่อมโยงฉากและตัวละครกับประสบการณ์เดิมหรือไม่ อย่างไร
3. นักเรียนคิดตัวละครและฉากไว้ล่วงหน้า เมื่อทราบประเภทของเรื่องสั้นที่จะเขียนหรือไม่ อย่างไร

ชุดที่ 2 ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)

1. นักเรียนมีวิธีการคัดเลือกฉากและตัวละครอย่างไร
2. การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้คัดเลือกฉากและตัวละครประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร
3. นักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคระหว่างการคัดเลือกฉากและตัวละครหรือไม่ หากพบปัญหาจงระบุแนวทางแก้ไข

ชุดที่ 3 ขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)

1. นักเรียนมีวิธีการวางโครงเรื่องอย่างไร
2. นักเรียนมีวิธีการเขียนโครงเรื่องอย่างไร
3. นักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคระหว่างการวางโครงเรื่องหรือไม่ หากพบปัญหาจงระบุแนวทางแก้ไข

ชุดที่ 4 ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

1. นักเรียนมีวิธีการเขียนเรื่องสั้นอย่างไร
2. นักเรียนคำนึงถึงสิ่งใดบ้างระหว่างการเขียนเรื่องสั้น จงอธิบาย
3. นักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคระหว่างการเขียนเรื่องสั้นเรื่องหรือไม่ หากพบปัญหาจงระบุแนวทางแก้ไข
4. นักเรียนคิดว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร
5. นักเรียนได้อะไรหลังจากการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้น

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

- 1) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย
- 2) ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิชา การเขียน 2 ท 31202

จำนวน 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลา 250 นาที

ผู้สอน นายอนุรักษ์ ไชยฮัง

สอนวันที่.....

สาระสำคัญ

โครงเรื่อง คือ การกำหนดเรื่องราวสำคัญอย่างเป็นเหตุเป็นผลกันตั้งแต่การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่องเพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงผลของการแก้ไขนั้นว่าสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร ดังนั้นเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) คือ เรื่องสั้นที่ผู้แต่งให้ความสำคัญกับโครงเรื่องเป็นพิเศษโดยมีโครงเรื่องซับซ้อนสร้างความสงสัยให้กับผู้อ่านและจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่นึกกว่าจะเป็นเช่นนั้น

ผลการเรียนรู้

1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะและวิธีการสร้างโครงเรื่อง
2. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง
3. รู้และเข้าใจวิธีการกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉาก
4. รู้และเข้าใจลักษณะวิธีการวางโครงเรื่อง
5. รู้และเข้าใจลักษณะวิธีการสร้างเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง
6. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะและวิธีการสร้างโครงเรื่องได้
2. อธิบายความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
3. อธิบายลักษณะเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
4. วางโครงเรื่องใหม่จากเรื่องสั้นที่อ่านได้
5. ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
6. กำหนดและคัดเลือกตัวละครที่ใช้ในกับเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
7. กำหนดและคัดเลือกฉากที่ใช้ในกับเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้

8. วางโครงเรื่องและเชื่อมโยงเนื้อหาตามกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
9. ใช้ภาษาในการเรียบเรียงในการเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างถูกต้อง
10. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)

1. ความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)

เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) เป็นเรื่องสั้นที่มีการกำหนดโครงเรื่องไว้ อย่างซับซ้อน มีการผูกปมเรื่องให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยให้กับผู้อ่านว่าเกิดเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านั้นได้ อย่างไร หรือสงสัยว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งขึ้นแล้วจะเกิดเหตุการณ์ใดตามขึ้นมาอีกซึ่งยากต่อการคาดเดาว่าเรื่องจะจบลงในลักษณะอย่างไร ทำให้คิดและคาดเดาว่าเรื่องน่าจะจบแบบนี้แต่ผู้เขียนกลับจบเรื่องลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่ก็กว่าจะเป็นเช่นนั้น (อิงอร สุพันธุ์วณิช, 2548: 21)

2. ความหมายของโครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งตามมาซึ่งในโครงเรื่องจะมีการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

3. องค์ประกอบของโครงเรื่อง แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1) การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นในฉากแรกของเรื่องเพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องนั้นๆ ด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. เปิดเรื่องด้วยคำสนทนา
2. เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก
3. เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร

3.2) การดำเนินเรื่อง คือ การกำหนดปมปัญหาความขัดแย้งเพื่อเร้าความสนใจให้ผู้อ่านติดตามจนถึงจุดสุดยอด (climax) ซึ่งการดำเนินเรื่องอาจกระทำได้โดย ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา ดำเนินเรื่องย้อนหลัง หรือดำเนินเรื่องตามลำดับสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์จริง

3.3) การปิดเรื่อง คือการจบเรื่องซึ่งคลี่คลายปมปัญหาทั้งหมด หรือทิ้งประเด็นให้ผู้อ่านคิดต่อไปได้ การปิดเรื่องจะมี 2 ลักษณะคือ จบแบบธรรมดา ผู้อ่านคาดเดาตอนจบได้หรือเรื่องราวจบลงแบบประสพผลสำเร็จหรือไม่ก็ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงและจบแบบให้ผู้อ่านประหลาดใจหรือพลิกความคาดหมายการจบเรื่องแบบนี้เรียกว่า การจบแบบหักมุม

4. ลักษณะของโครงเรื่อง แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1) ความสมจริง มีความน่าเชื่อถือ สมเหตุสมผลและเป็นไปได้แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการก็ตาม ผู้เขียนต้องเขียนเรื่องให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าการนั้นมีเหตุผลของเรื่องราวที่ทำให้เกิดความเชื่อถือโดยปราศจากข้อสงสัย

4.2) ความสนใจน่าติดตาม การสร้างความสนใจน่าติดตามเกิดจากกลวิธีต่างๆ เช่น การสร้างปมปัญหา สร้างปริศนาที่ชวนให้ผู้อ่านต้องการหาคำตอบหรือการให้ตัวละครอยู่ในภาวะคับขันไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อนซึ่งทำให้อ่านเกิดความสงสัยว่าตัวละครจะหาทางออกอย่างไร เป็นต้น

4.3) ความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น โครงเรื่องมีส่วนให้แก่นเรื่องชัดเจนอย่างไร ช่วยให้การสร้างฉากเป็นไปอย่างสมจริงหรือไม่ หรือโครงเรื่องช่วยให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างราบรื่นสอดคล้องกันหรือไม่ เป็นต้น

4.4) ความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์ โครงเรื่องต้องจำลองแบบอย่างของชีวิตมนุษย์ และสามารถนำมาเทียบเคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์ได้

5. วิธีสร้างโครงเรื่อง การสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่อไปนี้

5.1) โครงเรื่องต้องมีปมปัญหา มีความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละครเอง หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อม

5.2) การดำเนินเรื่องต้องมีอุปสรรคเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่าน มีการชอนบงบางอย่างให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย สะเทือนอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกร่วมกับการดำเนินเรื่อง

5.3) ปิดเรื่อง ปิดเรื่องด้วยสารประโยชน์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้กับผู้อ่าน รับรู้ด้วยจุดสุดยอดของเรื่อง

6. วิธีการสร้างตัวละคร การสร้างตัวละคร ผู้เขียนควรพิจารณา ดังนี้

6.1) สร้างตัวละครให้สมจริง แม้ว่าตัวละครในเรื่องสั้นจะเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสมมติหรือจินตนาการขึ้นมาก็ตาม แต่ตัวละครในเรื่องสั้นก็คือแบบจำลองชีวิตมนุษย์จริงๆ ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมกระทำต่างๆ ของตัวละครควรเป็นสิ่งสามารถแสดงออกมาได้

ในกรณีที่สร้างตัวละครไม่สมจริงหรือเกินจริงเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้เขียนจะต้องพิจารณาว่าจะสร้างตัวละครอย่างไร ในลักษณะใดจึงจะสอดคล้องกับแก่นเรื่องได้ดีที่สุด

6.2) การแนะนำตัวละคร ผู้เขียนให้รายละเอียดไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ ลักษณะนิสัย ที่มาหรือแม้แต่ความนึกคิด

6.3) ตัวละครมีลักษณะนิสัยคงที่หรือมีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะนิสัยของตัวละครที่คงที่คือ การที่ตัวละครมีลักษณะนิสัยอย่างไรในตอนต้นเรื่องก็เป็นไปอย่างนั้นจนจบเรื่อง ส่วนลักษณะนิสัยที่เปลี่ยนแปลง คือ ตัวละครมีนิสัยที่เปลี่ยนไปจากต้นเรื่องเพราะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

7. *วิธีการสร้างฉาก* การสร้างฉาก ผู้เขียนควรพิจารณาดังนี้

สร้างฉากให้มีความสมจริง การกำหนดฉากในเรื่องสั้นนั้น ผู้เขียนต้องใช้สถานที่จริง เป็นฉากควรบรรยายรายละเอียดของฉากให้ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง และมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและลักษณะบุคลิกของตัวละคร แม้ว่าผู้เขียนจะสร้างฉากจินตนาการก็ตามผู้เขียนต้องคำนึงถึงความชัดเจนและถูกต้องของฉากเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพตาม

8. *การสร้างงานเขียน*

การสร้างงานเขียนเรื่องสั้นสิ่งสำคัญคือการวางโครงเรื่อง เพราะโครงเรื่อง คือ ลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่องที่เกิดขึ้นและเป็นเหตุเป็นผลกันตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง การสร้างโครงเรื่องเริ่มจากกำหนดตัวละครที่แสดงรายละเอียดบุคลิกลักษณะและลักษณะนิสัย รวมถึงฉากของเรื่องที่แสดงลำดับเวลา สภาพแวดล้อมที่ทำให้ตัวละครดำเนินหรือสร้างความขัดแย้งให้กับตัวละคร ต่อจากนั้นคัดเลือกตัวละคร จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนจะต้องเห็นภาพรวมของเรื่องก่อนที่จะลงมือเขียน ผู้เขียนต้องเชื่อมโยงโครงเรื่องในแต่ละส่วนทั้งส่วนเปิดเรื่อง ส่วนดำเนินเรื่องและส่วนปิดเรื่องให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างได้ใจความและเป็นหนึ่งเดียวกันสอดคล้องกับตัวละครและฉากที่กำหนดไว้ โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนที่ให้ความหลากหลาย น่าประทับใจและให้ความรู้สึกคล้อยตาม รวมถึงเลือกใช้ระดับภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวละคร เพื่อให้ได้ผลงานเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์

ที่มา: ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *เรื่องสั้นและการเขียนเรื่องสั้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

ฉัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. ปทุมธานี: นาค.

อิงอร สุพันธ์ุณี. 2548. *ปริทัศน์เรื่องสั้นไทย*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม
คาบที่ 1 * (50 นาที)	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนดูคลิปตัวอย่างภาพยนตร์เรื่องแวมไพร์ทไวไลท์ (ภาคที่ 1) จากนั้นครูสุ่มนักเรียนจำนวน 1 คน ที่เคยชมภาพยนตร์เรื่องนี้เล่าเรื่องโดยย่อให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความน่าสนใจของภาพยนตร์ที่ทำให้เรื่องน่าติดตามเพิ่มเติม จากนั้นครูเชื่อมโยงลักษณะของโครงเรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์สู่การสอนเรื่องการเขียนเรื่องสั้น

* คาบที่ 1 เป็นคาบที่ให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียนก่อนลงมือเขียน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม
	<ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้น เน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) จากนั้นครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่างโครงเรื่องประกอบการอธิบาย 4. นักเรียนสรุปประเด็นที่ได้เรียนรู้ลงในใบงานที่ 1 ความรู้พื้นฐานของโครงเรื่องและลักษณะของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง 5. นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่องพาหนะราตรีที่ครูแจกให้ 6. ครูและนักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องพาหนะราตรี 7. นักเรียนทำใบงานที่ 2 แบบฝึกหัดเรื่องพาหนะราตรี 8. นักเรียนร่วมกันสรุปกลวิธีการสร้างโครงเรื่องของเรื่องพาหนะราตรีครูบันทึกข้อสรุปกลวิธีการสร้างโครงเรื่องบนกระดาน 9. ครูให้นักเรียนวางโครงเรื่องใหม่จากเรื่องพาหนะราตรี นำส่งครูในคาบต่อไป
<p>คาบที่ 2 (50 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest) 2. ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose) 	<ol style="list-style-type: none"> 10. ครูยกตัวอย่างโครงเรื่องจากเรื่องพาหนะราตรีที่นักเรียนสร้างใหม่ในคาบแรกและตัวอย่างโครงเรื่อง เรื่องสร้อยคอเพชร มาอ่านให้นักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้นของตนเอง 11. นักเรียนทำกิจกรรมสร้างสรรค์เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง 12. นักเรียนตั้งห้องระดมสมองเสนอตัวละครและฉากโดยให้เหตุผลประกอบ 13. ครูแจกแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลให้นักเรียนบันทึกข้อมูลหลังทำกิจกรรมกำหนดตัวละครและฉากเสร็จเพื่อวัดผลตามคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน 14. ครูสุ่มถามนักเรียนถึงวิธีการกำหนดตัวละครและฉากจากชุดคำถามที่ 1 ที่ครูเตรียมไว้ 15. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคณะนักเรียนตามความสามารถในการเขียนจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนที่แตกต่างกัน กลุ่มละ 6-7 คน เพื่อร่วมระดมสมองวางแผนการเขียนเรื่องสั้น 16. นักเรียนระดมสมองวางแผนการเขียนเรื่องสั้นและทบทวนความคิดจากเหตุผลที่เลือกในขั้นตอนกำหนดตัวละครและฉากมาประกอบการเลือกตัวละครและฉากของกลุ่มและบันทึกลงในใบงาน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม
	17. ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมครูให้คำแนะนำแก่นักเรียน 18. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มถึงวิธีการคัดเลือกตัวละคร และฉากจากชุดคำถามที่ 2 ที่ครูตั้งไว้ 19. นักเรียนบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล หลังทำกิจกรรมคัดเลือกตัวละครและฉากเสร็จสิ้นเพื่อวัด เมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน
คาบที่ 3 (50 นาที) 3. ขั้นวางแผนเรื่อง (P: Plan)	20. ครูแนะนำให้แต่ละกลุ่มให้ความสำคัญกับการวางแผนเรื่อง จากตัวละครและฉากที่นักเรียนเลือก 21. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ในส่วนเปิดเรื่องให้แนะนำ ตัวละครและระบุมฉาก ซึ่งต้องแสดงนัยของปมปัญหา ส่วนดำเนินเรื่องจะต้องแสดงปมปัญหา และส่วนสุดท้าย คือ ปิดเรื่อง จะต้องอธิบายว่า ปมปัญหานั้นถูกแก้ไขได้อย่างไร 22. นักเรียนระดมสมองร่วมกันอภิปรายว่าโครงเรื่องแต่ละส่วน จะมีเหตุการณ์ใดบ้าง เขียนลงในใบงานการวางแผนเรื่อง โดยแต่ละส่วนต้องสอดคล้องกับตัวละครและฉากที่เลือกไว้ 23. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มระหว่างนักเรียนทำกิจกรรมว่ามีวิธีการวางแผนเรื่องอย่างไรจากชุดคำถามที่ 3 24. นักเรียนบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกรายบุคคลหลังทำ กิจกรรมวางแผนเรื่องเสร็จเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน ของนักเรียน
คาบที่ 4 (50 นาที) 4. ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)	25. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่ 3 คู่ และตกลงกันว่าแต่ละคู่ จะ เริ่มเขียนในส่วนใดของเรื่อง 26. นักเรียนแต่ละคู่เขียนแต่ละส่วนลงในใบงาน โดยเหตุการณ์ จะต้องสอดคล้องกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ 27. นักเรียนตรวจสอบการใช้ภาษาและการสะกดคำขณะเขียน และเมื่อเขียนเสร็จโดยตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้อง 28. นักเรียนแต่ละคู่สลับหมุนเวียนเขียนเรื่องในส่วนที่ยังไม่ได้ เขียน (นักเรียนแต่ละคู่จะได้เขียนทั้งสามส่วน) 29. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเลือกแต่ละส่วนที่ดีที่สุดและเขียน เรื่องที่สมบูรณ์ลงในใบงาน ตรวจสอบการใช้ภาษา การสะกดคำ และตั้งชื่อเรื่อง 30. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม จากชุดคำถามที่ 4 ที่ครูตั้งไว้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม
	31. นักเรียนนำเสนอผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มให้กับเพื่อนและครูฟัง 32. นักเรียนบันทึกขั้นตอนการสร้างงานเขียนลงในแบบบันทึกหลังทำกิจกรรมเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน 33. ครูมอบหมายงานเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องให้นักเรียนเขียนเป็นรายบุคคล

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คลิปตัวอย่างภาพยนตร์ เรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ (ภาคที่ 1)
2. ใบความรู้เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)
3. แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี
4. ใบงานการวางโครงเรื่อง
5. ตัวอย่างงานเขียน
 - 1) เรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี ของ วินทร์ เลียววาริณ
 - 2) ตัวอย่างโครงเรื่อง 3 โครงเรื่อง
 - 3) ตัวอย่างโครงเรื่องใหม่จากเรื่อง พาหนะราตรี ของนักเรียน
6. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
7. ชุดคำถามที่ 1-4
8. เครื่องบันทึกเสียง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน

1. การทำแบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ผลการเขียนโครงเรื่องใหม่เป็นรายบุคคล
4. การทำใบงานการวางโครงเรื่อง
5. เมตาคอกนิชันในการเขียน
6. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม
7. โครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
8. ผลการเขียนเรื่องสั้นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบความถูกต้องจากแบบฝึกหัดเรื่องพาหนะราตรี
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบผลการเขียนโครงเรื่องใหม่เป็นรายบุคคล
4. ตรวจสอบพิจารณาใบงานวางโครงเรื่อง
5. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
6. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม
7. ตรวจสอบโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
8. ตรวจสอบผลงานเขียนเรื่องสั้นโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้ว
เชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น

เครื่องมือการประเมิน

1. แบบฝึกหัดเรื่องพาหนะราตรี
2. เกณฑ์การประเมินการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. ผลงานการเขียนโครงเรื่องใหม่
4. ใบงานการวางโครงเรื่อง
5. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
6. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
7. เกณฑ์ในการประเมินโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
8. เกณฑ์ในการประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 วิชา การเขียน 2 ท 31202 เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (คาบที่ 1)*
 จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที ผู้สอน นายอนุรักษ์ ไชยฮั้ง สอนวันที่.....

สาระสำคัญ

โครงเรื่อง คือ การกำหนดเรื่องราวสำคัญอย่างเป็นเหตุเป็นผลกันตั้งแต่การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่องเพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงผลของการแก้ไขนั้นว่าสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) คือ เรื่องสั้นที่ผู้แต่งให้ความสำคัญกับโครงเรื่องเป็นพิเศษโดยมีโครงเรื่องซับซ้อนสร้างความสงสัยให้กับผู้อ่านและจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่นึกว่าจะเป็นเช่นนั้น

ผลการเรียนรู้

1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะและวิธีสร้างโครงเรื่อง
2. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะและวิธีการสร้างโครงเรื่องได้
2. อธิบายความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
3. อธิบายลักษณะเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
4. วางโครงเรื่องใหม่จากเรื่องสั้นที่อ่านได้
5. ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

สาระการเรียนรู้

เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง

1. *ความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง* เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) เป็นเรื่องสั้นที่มีการกำหนดโครงเรื่องไว้อย่างซับซ้อน มีการผูกปมเรื่องให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยทำให้เกิดคิดและ

* ครูให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียนก่อนลงมือเขียน

คาดเดาว่าเรื่องน่าจะจบแบบนี้ แต่ผู้เขียนกลับจบเรื่องลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่ก็กว่าจะเป็นเช่นนั้น

2. ความหมายของโครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งตามมาซึ่งในโครงเรื่องจะมีการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

3. องค์ประกอบของโครงเรื่อง แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1) การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นในฉากแรกของเรื่องเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องนั้นๆ ด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. เปิดเรื่องด้วยคำสนทนา คือ การเปิดเรื่องด้วยคำพูดโต้ตอบของตัวละครในเรื่อง หรือเป็นคำพูดที่สร้างความสงสัยให้ผู้อ่านอยากติดตาม
2. เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก คือ การเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงฉากสภาพบรรยากาศเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน
3. เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร คือ การเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงรูปร่าง ลักษณะ กิริยาท่าทางของตัวละคร

3.2) การดำเนินเรื่อง คือ การกำหนดปมปัญหาความขัดแย้งเพื่อสร้างความสนใจให้ผู้อ่านติดตามจนถึงจุดสุดยอด (climax) ซึ่งการดำเนินเรื่องอาจกระทำได้โดย ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา ดำเนินเรื่องย้อนหลัง หรือดำเนินเรื่องตามลำดับสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์จริง

3.3) การปิดเรื่อง คือ การจบเรื่องซึ่งคลี่คลายปมปัญหาทั้งหมด หรือทิ้งประเด็นให้ผู้อ่านคิดต่อไปได้ การปิดเรื่องจะมี 2 ลักษณะคือ จบแบบธรรมดา ผู้อ่านคาดเดาตอนจบได้หรือเรื่องราวจบลงแบบประสพผลสำเร็จหรือไม่ก็ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงและจบแบบให้ผู้อ่านประหลาดใจหรือพลิกความคาดหมาย การจบเรื่องแบบนี้เรียกว่าการจบแบบหักมุม

4. ลักษณะของโครงเรื่อง แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1) ความสมจริง มีความน่าเชื่อถือ สมเหตุสมผลและเป็นไปได้แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการก็ตาม ผู้เขียนต้องเขียนเรื่องให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าการนั้นมีเหตุผลของเรื่องราวที่ทำให้เกิดความเชื่อถือโดยปราศจากข้อสงสัย

4.2) ความสนใจน่าติดตาม การสร้างความสนใจน่าติดตามเกิดจากกลวิธีต่างๆ เช่น การสร้างปมปัญหา สร้างปริศนาที่ชวนให้ผู้อ่านต้องการหาคำตอบ หรือการให้ตัวละครอยู่ในภาวะคับขันไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อนซึ่งทำให้อ่านเกิดความสงสัยว่าตัวละครจะหาทางออกอย่างไร เป็นต้น

4.3) ความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น โครงเรื่องมีส่วนให้แก่นเรื่องชัดเจนอย่างไร ช่วยให้การสร้างฉากเป็นไปอย่างสมจริงหรือไม่ หรือโครงเรื่องช่วยให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างราบรื่นสอดคล้องกันหรือไม่ เป็นต้น

4.4) ความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์ โครงเรื่องต้องจำลองแบบอย่างของชีวิตมนุษย์ และสามารถนำมาเทียบเคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์ได้

5. วิธีสร้างโครงเรื่อง การสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่อไปนี้

5.1) โครงเรื่องต้องมีปมปัญหา มีความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละครเอง หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อม

5.2) การดำเนินเรื่องต้องมีอุปสรรคเพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่าน มีการชอนบางอย่างให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยและสะเทือนอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกร่วมกับการดำเนินเรื่อง

5.3) การปิดเรื่องต้องปิดเรื่องด้วยสาระประโยชน์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้กับผู้อ่านรับรู้ด้วยจุดสุดยอดของเรื่อง

ที่มา: ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *เรื่องสั้นและการเขียนเรื่องสั้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

ัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. ปทุมธานี: นาค.

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>ขั้นนำ (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนดูคลิปตัวอย่างภาพยนตร์ที่เรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ (ภาคที่ 1) ครูถามนักเรียนว่า ใครที่เคยชมภาพยนตร์เรื่องนี้บ้าง ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 1-2 คน ที่เคยชมเล่าเรื่องโดยย่อให้เพื่อนๆ ฟัง ครูให้นักเรียนอธิบายว่า เนื้อเรื่องของเรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ มีลักษณะอย่างไรจึงทำให้เรื่องตื่นเต้นน่าสนใจ ครูเขียนคำตอบของนักเรียนโดยสรุปลงบนกระดาน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติมถึงประเด็นความน่าสนใจของเนื้อเรื่องที่ทำให้เรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ น่าติดตาม และเชื่อมโยงสู่การเขียนเรื่องสั้นว่า นักเรียนจะต้องทราบองค์ประกอบแรกของเรื่องสั้นนั้นก็คือ การวางโครงเรื่องซึ่งจะทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ 	<p>- คลิปตัวอย่างภาพยนตร์เรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ (ภาคที่ 1)</p>
<p>ขั้นสอน (40 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูแจกใบความรู้เรื่อง โครงเรื่อง และเรื่องสั้นเน้นเสนอ โครงเรื่อง (Plot Story) ให้นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคล ครูอธิบายโดยใช้สื่อนำเสนอ PowerPoint อธิบายความหมายของ 	<p>- ใบความรู้เรื่อง โครงเรื่อง และเรื่องสั้นเน้นเสนอ โครงเรื่อง (Plot Story)</p>

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>9. นักเรียนตอบคำถามในแต่ละหัวข้อตามใบความรู้ ครูกล่าวชมเชยนักเรียน</p> <p>10. ครูและนักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อ</p> <p>11. นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี ของ วินทร์ เลียววาริณ ครูให้นักเรียนอ่านโดยใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที</p> <p>12. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องสั้นที่ได้อ่านลงในแบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี ว่าผู้เขียนใช้วิธีใดในการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง รวมถึงแก่นของเรื่องคืออะไร นอกจากนี้เพราะเหตุใดเรื่องสั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องส่วนตัวของเรื่องที่มีลักษณะเช่นนั้น นักเรียนบันทึกคำตอบลงในแบบฝึกหัด</p> <p>13. ครูให้นักเรียนคิดวางโครงเรื่องใหม่จากเรื่อง พาหนะราตรี เป็นรายบุคคลโดยทำการบ้านลงในแบบฝึกหัดและนำเสนอครูในคาบต่อไป</p> <p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <p>14. ครูสุ่มถามนักเรียนอีกครั้งเพื่อร่วมกันสรุปกลวิธีการสร้างโครงเรื่องของเรื่องสั้นที่ได้อ่านว่า เพราะเหตุใดเรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี จึงเป็นเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง ส่วนตัวของเรื่องที่มีลักษณะเช่นนั้น นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นคำตอบ ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p>	<p>- เรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี</p> <p>- แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี</p>

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คลิปตัวอย่างภาพยนตร์ เรื่อง แวมไพร์ทไวไลท์ (ภาคที่ 1)
2. ใบความรู้เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)
3. เรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี ของ วินทร์ เลียววาริณ
4. แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน

1. การทำแบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี
2. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ผลการเขียนโครงเรื่องใหม่เป็นรายบุคคล

วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบความถูกต้องจากแบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบผลการเขียนโครงเรื่องใหม่เป็นรายบุคคล

เครื่องมือการประเมิน

1. แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี
2. เกณฑ์การประเมินการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. ผลงานการเขียนโครงเรื่องใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 วิชา การเขียน 2 ท 31202 เรื่อง การกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉาก (คาบที่ 2)
 จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที ผู้สอน นายอนุรักษ ไชยอั้ง สอนวันที่.....

สาระสำคัญ

การกำหนดและคัดเลือกตัวละคร ฉาก เป็นสิ่งสำคัญในการเขียนเรื่องสั้นจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ การสร้างตัวละครและฉากจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้เขียนจะช่วยให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง นอกจากนี้การบรรยายให้รายละเอียดของตัวละครและฉากที่มีความสอดคล้องกัน ยังช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามกับเนื้อเรื่องได้

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจวิธีการกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉาก
2. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. กำหนดและคัดเลือกตัวละครที่ใช้ในเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้
2. กำหนดและคัดเลือกฉากที่ใช้ในเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

วิธีการสร้างตัวละคร การสร้างตัวละคร ผู้เขียนควรพิจารณาดังนี้

1) สร้างตัวละครให้สมจริง แม้ว่าตัวละครในเรื่องสั้นจะเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสมมติหรือจินตนาการขึ้นมาก็ตาม แต่ตัวละครในเรื่องสั้นก็คือแบบจำลองชีวิตมนุษย์จริงๆ ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมกระทำต่างๆ ของตัวละครควรเป็นสิ่งสามารถแสดงออกมาได้

ในกรณีที่สร้างตัวละครไม่สมจริงหรือเกินจริงเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้เขียนจะต้องพิจารณาว่าจะสร้างตัวละครอย่างไร ในลักษณะใดจึงจะสอดคล้องกับแก่นเรื่องได้ดีที่สุด

2) การแนะนำตัวละคร ผู้เขียนให้รายละเอียดไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ ลักษณะนิสัยที่มาหรือแม้แต่ความนึกคิด

3) ตัวละครมีลักษณะนิสัยคงที่หรือมีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะนิสัยของตัวละครที่คงที่ คือ การที่ตัวละครมีลักษณะนิสัยอย่างไรในตอนต้นเรื่องก็เป็นไปอย่างนั้นจนจบเรื่อง ส่วนลักษณะนิสัยที่เปลี่ยนแปลง คือ ตัวละครมีนิสัยที่เปลี่ยนไปจากต้นเรื่องเพราะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

วิธีการสร้างฉาก การสร้างฉาก ผู้เขียนควรพิจารณาดังนี้

สร้างฉากให้มีความสมจริง การกำหนดฉากในเรื่องสั้นนั้น ผู้เขียนต้องใช้สถานที่จริงเป็นฉาก ควรบรรยายรายละเอียดของฉากให้ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง และมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ตลอดตนลักษณะบุคลิกของตัวละคร แม้ว่าผู้เขียนจะสร้างฉากจินตนาการก็ตามผู้เขียนต้องคำนึงถึงความชัดเจนและถูกต้องของฉากเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพตาม

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>ขั้นนำ (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำตัวอย่างโครงเรื่องใหม่จากเรื่อง พาหนะราตรี ที่นักเรียนได้แก้ไขมาอ่านให้นักเรียนฟัง 2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในโครงเรื่องใหม่ว่าแตกต่างจากโครงเรื่องเดิมอย่างไร ครูให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม 3. นักเรียนฟังตัวอย่างโครงเรื่อง เรื่องสร้อยคอเพชร จากครูเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้น 4. ครูให้นักเรียนซักถามในประเด็นการสร้างโครงเรื่องจากตัวอย่างโครงเรื่องทั้งสามเพื่อโยงเข้าสู่การทำกิจกรรมสร้างสรรค์เรื่องสั้น เน้นเสนอโครงเรื่อง 	<p>- ตัวอย่างผลงานโครงเรื่องใหม่จากเรื่อง พาหนะราตรีของนักเรียน</p> <p>- ตัวอย่างโครงเรื่อง เรื่อง สร้อยคอเพชร</p>
<p>ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest) (15 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. นักเรียนทำกิจกรรมสร้างสรรค์เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องโดยครูชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการทำกิจกรรมและชี้แจงรายละเอียดของเกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนให้นักเรียนทราบ 6. นักเรียนทั้งห้องระดมสมองเสนอตัวละครจากประสบการณ์เดิม โดยให้เหตุผลประกอบ ครูเขียนตัวละครที่นักเรียนเลือกและเหตุผลลงบนกระดาน 7. นักเรียนเสนอฉาก โดยระบุเหตุผลว่าฉากเหล่านั้นจะปรากฏอยู่ในช่วงเวลาใดในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตโดยให้เหตุผลประกอบ เช่นเดียวกับการเลือกตัวละคร* 8. ครูบอกนักเรียนว่าตัวละครและฉากที่ครูเขียนลงบนกระดานนี้ ครูจะให้นักเรียนเลือกใช้ตัวละครและฉากเหล่านั้นในขั้นตอนต่อไป 	

* การระดมสมองของนักเรียนทั้งห้องในการกำหนดตัวละครและฉากเป็นการสร้างรายละเอียดเบื้องต้นก่อนลงมือเขียน

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>9. นักเรียนบันทึกข้อมูลหลังทำกิจกรรมกำหนดตัวละครและฉาก โดยครูแจกแบบบันทึกให้นักเรียนเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียนก่อนการเขียนเรื่องสั้น</p> <p>10. ระหว่างที่นักเรียนเขียนบันทึก ครูสุ่มถามนักเรียนถึงวิธีการกำหนดตัวละครและฉากว่ามีวิธีการอย่างไร โดยถามจากชุดคำถามที่ 1 ที่ครูตั้งไว้</p> <p>11. ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนด้วยเครื่องบันทึกเสียงระหว่างทำกิจกรรมไว้เพื่อตรวจสอบเมตาคอกนิชันในการเขียนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล</p>	<p>- แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล</p> <p>- ชุดคำถามที่ 1</p>
ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose) (25 นาที)	
<p>12. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-7 กลุ่ม โดยคละตามความสามารถในการเขียนที่แตกต่างกันจำนวน 6-7 คน ซึ่งครูแบ่งกลุ่มนักเรียนจากลำดับคะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นก่อนการเรียนเพื่อร่วมระดมสมองวางแผนการเขียนเรื่องสั้น</p> <p>13. ครูแจกใบงานการวางโครงเรื่องให้แต่ละกลุ่มบันทึกการทำกิจกรรม</p> <p>14. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองวางแผนการเขียนเรื่องสั้นและทบทวนความคิดจากเหตุผลที่เลือกในขั้นตอนกำหนดตัวละครและฉากมาประกอบการเลือกตัวละครและฉากของกลุ่มโดยเลือกตัวละคร 1-2 ตัว และฉาก 1 ฉาก ที่จะปรากฏในเนื้อเรื่องจากนั้นบันทึกลงในใบงาน</p> <p>15. ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนว่าจะต้องเลือกตัวละครและฉากจากรื่องราวที่นักเรียนเคยประสบเหตุการณ์ร่วมเพื่อเป็นแนวทางช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องได้</p> <p>16. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มถึงวิธีการคัดเลือกตัวละครและฉากว่ามีวิธีการอย่างไร โดยถามจากชุดคำถามที่ 2 ที่ครูตั้งไว้</p> <p>17. ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนด้วยเครื่องบันทึกเสียงระหว่างทำกิจกรรมไว้ เพื่อตรวจสอบเมตาคอกนิชันในการเขียนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>18. นักเรียนบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลหลังทำกิจกรรมคัดเลือกตัวละครและฉากเสร็จ โดยครูแจกแบบบันทึกให้นักเรียนบันทึกเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน</p>	
ขั้นสรุป (5 นาที)	
<p>19. นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการกำหนดและคัดเลือกตัวละคร ฉากของเรื่องสั้น ครูให้ข้อสรุปเพิ่มเติมแก่นักเรียน</p>	

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ตัวอย่างผลงานโครงเรื่องใหม่จากเรื่อง พาหนะราตรี ของนักเรียน
2. ตัวอย่างโครงเรื่อง เรื่องสร้อยคอเพชร
3. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
4. ชุดคำถามที่ 1 และ 2
5. เครื่องบันทึกเสียง
6. ใบงานการวางโครงเรื่อง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน

1. การทำใบงานการวางโครงเรื่อง
2. เมตาคอกนิชันในการเขียน
3. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบพิจารณาใบงานวางโครงเรื่อง
2. ตรวจสอบแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

เครื่องมือการประเมิน

1. ใบงานการวางโครงเรื่อง
2. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
3. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
วิชา การเขียน 2 ท 31202 เรื่อง การวางโครงเรื่อง (คาบที่ 3)	จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที
ผู้สอน นายอนุรักษ์ ไชยฮั้ง	สอนวันที่.....

สาระสำคัญ

การวางโครงเรื่อง คือ การที่ผู้เขียนลำดับเหตุการณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อใช้ดำเนินเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ประกอบไปด้วยการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจลักษณะวิธีการวางโครงเรื่อง
2. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถวางโครงเรื่อง และเชื่อมโยงเนื้อหาตามกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

วิธีสร้างโครงเรื่อง การสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) โครงเรื่องต้องมีปมปัญหา มีความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละครเอง หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อม
- 2) การดำเนินเรื่องต้องมีอุปสรรคเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่าน มีการซ่อนบางอย่างให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย สะเทือนอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกร่วมกับการดำเนินเรื่อง
- 3) การปิดเรื่องต้องปิดเรื่องด้วยสาระประโยชน์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้กับผู้อ่านรับรู้ด้วยจุดสุดยอดของเรื่อง

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>ขั้นนำ (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสุ่มถามนักเรียน 1 กลุ่ม เพื่อสอบถามถึงตัวละครและฉากที่กลุ่มได้เลือกว่ามีอะไรบ้าง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการเลือก 2. ครูแนะนำให้แต่ละกลุ่มพิจารณาตัวละครและฉากที่แต่ละกลุ่มเลือก เพื่อเชื่อมโยงสู่การวางโครงเรื่อง 	

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>3. ครูชี้แจงรายละเอียดว่าโครงเรื่องของแต่ละกลุ่มจะต้องแสดงคุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญา รวมทั้งเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคม</p> <p>ขั้นวางแผนโครงเรื่อง (P: Plan) (35 นาที)</p> <p>4. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าในส่วนเปิดเรื่องให้แนะนำตัวละคร ระบุฉากและแสดงนิสัยของปมปัญหาส่วนดำเนินเรื่องจะต้องแสดงปมปัญหา ส่วนสุดท้ายคือปิดเรื่องจะต้องอธิบายว่าปมปัญหาถูกแก้ไขได้อย่างไร</p> <p>5. นักเรียนระดมสมองร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรบ้างในการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง</p> <p>6. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการพิจารณาเหตุการณ์ในแต่ละส่วนของโครงเรื่องเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือจากครู</p> <p>7. นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกการทำกิจกรรมการวางแผนโครงเรื่อง</p> <p>8. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนหัวข้อสำคัญ 3 หัวข้อ เป็นการกำหนดโครงเรื่องอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ทราบว่าเรื่องที่จะเขียนนั้นประกอบด้วยหัวข้ออะไรบ้าง โดยแต่ละส่วนของโครงเรื่องจะปรากฏหัวข้อสำคัญ 3 ข้อความซึ่งต้องสอดคล้องกับตัวละคร และฉากที่เลือกไว้</p> <p>9. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มระหว่างนักเรียนทำกิจกรรมว่ามีวิธีการวางแผนโครงเรื่องอย่างไร ถามจากชุดคำถามที่ 3 ที่ครูตั้งไว้</p> <p>10. ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนด้วยเครื่องบันทึกเสียงระหว่างการทำกิจกรรมไว้เพื่อตรวจสอบเมตาคอกนิชันในการเขียนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>11. นักเรียนบันทึกขั้นตอนการวางแผนโครงเรื่องในรูปแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลหลังทำกิจกรรมวางแผนโครงเรื่องเสร็จ ครูนำผลการบันทึกของนักเรียนพิจารณาเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน</p> <p>ขั้นสรุป (10 นาที)</p> <p>12. นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการวางแผนโครงเรื่อง ครูให้ข้อสรุปเพิ่มเติม</p>	<p>- ใบงานการวางแผนโครงเรื่อง</p> <p>- ชุดคำถามที่ 3</p> <p>- เครื่องบันทึกเสียง</p> <p>- แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล</p>

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบงานการวางโครงเรื่อง
2. ชุดคำถามที่ 3
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน

1. การทำใบงานการวางโครงเรื่อง
2. เมตาคอกนิชันในการเขียน
3. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบพิจารณาใบงานวางโครงเรื่อง
2. ตรวจสอบแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

เครื่องมือการประเมิน

1. ใบงานการวางโครงเรื่อง
2. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
3. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
วิชา การเขียน 2 ท 31202 เรื่อง การสร้างงานเขียน (คาบที่ 4)	จำนวน 1 คาบ เวลา 50 นาที
ผู้สอน นายอนุรักษ์ ไชยฮั้ง	สอนวันที่.....

สาระสำคัญ

การสร้างงานเขียนเป็นขั้นตอนที่ใช้โครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนางานเขียนให้บรรลุผลตามขั้นตอนที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้เรื่องที่เขียนเป็นเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องที่สมบูรณ์

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจวิธีการสร้างเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง
2. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. วางโครงเรื่องและเชื่อมโยงเนื้อหาตามกลวิธีการเขียนได้
2. ใช้ภาษาในการเรียบเรียงในการเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างถูกต้อง
3. เขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องอย่างสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

การสร้างงานเขียน

การสร้างงานเขียนเรื่องสั้นสิ่งสำคัญคือ การวางโครงเรื่อง เพราะโครงเรื่องคือลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่องที่เกิดขึ้นและเป็นเหตุเป็นผลกันตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง การสร้างโครงเรื่องเริ่มจากกำหนดตัวละครที่แสดงรายละเอียดบุคลิกลักษณะและลักษณะนิสัย รวมถึงฉากของเรื่องที่แสดงลำดับเวลา สภาพแวดล้อมที่ทำให้ตัวละครดำเนินหรือสร้างความขัดแย้งให้กับตัวละคร ต่อจากนั้นคัดเลือกตัวละคร

หลักการสร้างงานเขียน

1. ผู้เขียนจะต้องเห็นภาพรวมของเรื่องก่อนที่จะลงมือเขียน
2. ผู้เขียนต้องเชื่อมโยงโครงเรื่องในแต่ละส่วนทั้งส่วนเปิดเรื่อง ส่วนดำเนินเรื่อง และส่วนปิดเรื่องให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างได้ใจความและเป็นหนึ่งเดียวกันสอดคล้องกับตัวละคร และฉากที่กำหนดไว้

3. ผู้เขียนใช้ถ้อยคำ สำนวน ที่ให้ความหลากหลายน่าประทับใจและให้ความรู้สึกคล้อยตาม รวมถึงเลือกใช้ระดับภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวละคร

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>ขั้นนำ (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสุ่มถามนักเรียน 1 กลุ่ม เพื่อสอบถามถึงส่วนประกอบของโครงเรื่องในแต่ละส่วนว่าเป็นอย่างไรเพื่อกระตุ้นความสนใจในการทำกิจกรรมต่อไป 2. ครูเสริมกำลังใจว่าส่วนประกอบของโครงเรื่องที่นักเรียนเขียนมานั้นสามารถพัฒนาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นได้ <p>ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose) (45 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่ 3 คู่ โดยแต่ละคู่เขียนเนื้อเรื่องแต่ละส่วน ได้แก่ ส่วนเปิดเรื่อง ส่วนดำเนินเรื่องและส่วนปิดเรื่อง 4. สมาชิกในกลุ่มตกลงกันว่าแต่ละคู่จะเริ่มเขียนในส่วนของเรื่อง 5. นักเรียนแต่ละคู่ทบทวนโครงเรื่องในขั้นตอนการวางโครงเรื่องเพื่อนำข้อมูลมาเขียนในส่วนที่ได้รับมอบหมายลงในใบงานการวางโครงเรื่องโดยเหตุการณ์จะต้องสอดคล้องกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้ 6. ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและการสะกดคำขณะเขียนและเมื่อเขียนเสร็จ 7. นักเรียนแต่ละคู่สลับหมุนเวียนเขียนเรื่องในส่วนที่ยังไม่ได้เขียน (นักเรียนแต่ละคู่จะได้เขียนทั้งสามส่วน) 8. นักเรียนนำเนื้อเรื่องในแต่ละส่วนมาร่วมกันพิจารณาเนื้อหาทั้งหมดของเรื่องแต่ละส่วนว่าสอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้หรือไม่ (แต่ละกลุ่มจะมีเนื้อเรื่องทั้งหมด 3 เรื่อง) 9. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเลือกการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่องที่ดีที่สุดเพื่อรวมกันเป็นหนึ่งเรื่องให้เนื้อหาสอดคล้องกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุด 10. นักเรียนเขียนเรื่องที่สมบูรณ์ลงในใบงานการวางโครงเรื่องรวมถึงตรวจสอบการใช้ภาษา การสะกดคำและตั้งชื่อเรื่อง 11. ครูสุ่มถามนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมว่ามีวิธีการเขียนเรื่องอย่างไร ครูถามจากชุดคำถามที่ 4 ที่ครูตั้งไว้ 12. ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนด้วยเครื่องบันทึกเสียงระหว่างการทำกิจกรรมไว้เพื่อตรวจสอบเมตาคอกนิชันในการเขียนและนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูล 	<p>- ใบงานการวางโครงเรื่อง</p> <p>- ชุดคำถามที่ 4</p> <p>- เครื่องบันทึกเสียง</p>

กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
<p>ขั้นสรุป (5 นาที)</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. สมาชิกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานการเขียนเรื่องสั้นให้กับเพื่อน และครูฟัง แต่ละกลุ่มส่งผลงานการเขียนเรื่องสั้นให้ครูตรวจ หลังการนำเสนอ 14. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และครูเสริมกำลังใจให้นักเรียนว่า แต่ละคนสามารถพัฒนางานเขียนในครั้งต่อไปได้ 15. นักเรียนบันทึกขั้นตอนการสร้างงานเขียนลงในแบบบันทึก การเรียนรู้รายบุคคลหลังทำกิจกรรมเพื่อวัดเมตาคอกนิชันในการเขียนของนักเรียน 16. นักเรียนร่วมกันสรุปการสร้างงานเขียนจากโครงเรื่องที่กำหนดไว้ ครูให้ข้อสรุปเพิ่มเติม 17. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่องคนละ 1 เรื่อง ความยาว 2 หน้ากระดาษ ส่งครูในคาบต่อไป โดยครูใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนที่สร้างขึ้นตรวจให้คะแนน 	<p>- แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล</p>

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบงานการวางโครงเรื่อง
2. ชุดคำถามที่ 4
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน

1. การทำใบงานการวางโครงเรื่อง
2. โครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
3. ผลการเขียนเรื่องสั้นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
4. เมตาคอกนิชันในการเขียน
5. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบพิจารณาใบงานวางโครงเรื่อง
2. ตรวจสอบโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
3. ตรวจสอบผลงานเขียนเรื่องสั้นโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น
4. ตรวจสอบแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
5. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

เครื่องมือการประเมิน

1. ใบงานการวางโครงเรื่อง
2. เกณฑ์ในการประเมินโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น
3. เกณฑ์ในการประเมินงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น
4. แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล
5. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือการประเมิน

ตารางที่ 16 แสดงตัวอย่างสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้	คาบที่ใช้สื่อ
1. ใบความรู้เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)	1
2. เรื่องสั้นเรื่อง พาหนะราตรี	1
3. แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี	1
4. ตัวอย่างโครงเรื่อง เรื่อง สร้อยคอเพชร	2
5. ใบงานการวางโครงเรื่อง	2 - 4

ตารางที่ 17 แสดงตัวอย่างเครื่องมือการประเมินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมิน	คาบที่ใช้สื่อ
1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	1
2. เกณฑ์การประเมินการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	1
3. เกณฑ์การประเมินโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น	4
4. แบบสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม	2 - 4

ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้

ใบความรู้เรื่อง โครงเรื่องและเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)

➤ ความหมายของเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story)

เรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง (Plot Story) เป็นเรื่องสั้นที่มีการกำหนดโครงเรื่องไว้อย่าง ชัดช้อน มีการผูกปมเรื่องให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยทำให้คิดและคาดเดาว่าเรื่องน่าจะจบแบบนี้ แต่ผู้เขียนกลับจบเรื่องลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึงหรือไม่คิดว่าจะเป็นเช่นนั้น

เรื่องสั้นประเภทนี้บางที่เรียกว่า “เรื่องสั้นหักมุม” นักเขียนที่ถนัดเขียนในแนวนี้นั้น เช่น มนัส จรรย์รงค์, อาจินต์ ปัจจพรรค์, วินทร์ เลียววาริณ เป็นต้น หรือมักเป็นเรื่องสั้นที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวน อาชญากรรม หรือผจญภัยต่างๆเป็นจำนวนมาก

➤ ความหมายของโครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพก่อให้เกิด ผลอย่างหนึ่งตามมา ซึ่งในโครงเรื่องจะมีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่อง

➤ องค์ประกอบของโครงเรื่อง แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นในฉากแรกของเรื่องเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่าน ให้ติดตามเรื่องนั้นๆด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1.1 เปิดเรื่องด้วยคำสนทนา ซึ่งเป็นบทสนทนาที่นำเข้าสู่เรื่อง หรือสร้างความสงสัยให้ผู้อ่านอยากติดตาม ดังตัวอย่างเรื่อง “อยากได้ซั๊กบทรเย็นไหม” ที่เปิดเรื่องว่า

“อยากได้ซั๊กบทรเย็นไหม” ผมถามเด็กใหม่

เด็กหนุ่มพยักหน้า

“บทรเย็นที่หนึ่ง เหยียบให้มิด” เด็กหนุ่มทำหน้าสงสัย

“ชีวิตมันไม่เหมือนถนนหลวง ถ้าป้ายมันบอกว่า ละงู 175 กิโลเมตร นั้นไม่ได้หมายความว่าเราจะเอาความเร็วรถบรรทุกประยะทางแล้วจะได้เวลาที่เราจะไปถึง ระหว่างทางมันมีคด มีโค้งหลายอย่างซึ่งเราไม่รู้ว่าจะเสียเวลากี่ม้านานแค่ไหน” ผมเร่งความเร็วขึ้นเรื่อยๆ จนเข็มวัดความเร็วชี้เลข 140

“ชีวิตก็แบบนี้ ถ้าถึงทางตรงเมื่อไหร่ก็อย่าลั้งเล เหยียบให้มิด”

(จเด็จ กำจรเดช, 2554: 119)

1.2 เปิดด้วยการบรรยายฉาก เป็นการเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงฉากสภาพบรรยากาศเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ดังตัวอย่างเรื่อง “หมากลางถนน” ที่เปิดเรื่องว่า

ก.ม.ที่ 1

เสียงวัตถุสองชนิดปะทะกันดังสนั่นจนผมสะดุ้งตื่น ไฟหน้ารถสองดวงวูบไหวผ่านความมืดไปมา ในความสลัวของทางหลวงเบื้องหน้า ร่างหนึ่งกระดอนไปไกลหลายเมตร รถตู้คันเก่าเขออกนอกเส้นแบ่งถนนไปมาจนเราทุกคนตื่นจากความงัวเงีย ผมได้ยินเสียงร้องโหยหวนดังขึ้น โดยไม่อาจแน่ใจว่า มันเป็นเสียงในความฝันหรือความจริง...”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2542: 309)

1.3 เปิดด้วยการบรรยายตัวละคร เป็นการพูดถึงรูปร่าง ลักษณะ กิริยาท่าทาง ดังตัวอย่างเรื่อง “อุปกรณ์ประกอบฉาก” ที่เปิดเรื่องว่า

“นางเอกยื่นน้ำตาซึมอยู่ข้างสระว่ายนํ้าขนาดเกือบเท่ามาตรฐานโอลิมปิก ในมือซ้ายกำกระดาษทิชชูสีขาวไว้แน่น ในสระมีเด็กชายกำลังดำผุดดำว่ายไปมา เด็กหญิงผมสั้นคนหนึ่งลอยตัวนิ่งในวงห่วงยางรูปไดโนเสาร์ตะโกนเรียกชื่อเด็กชายทั้งสองสลับไปมาเสียงก้อง...”

นางเอกใส่เสื้อยัดสีขาว กระโปรงบานสีฟ้าอ่อนยาวถึงต่าตุ้ม เธอไม่ได้มาที่นี่เพราะต้องการออกกำลังกาย...”

(ปราบดา หยุ่น, 2545: 140)

2) การดำเนินเรื่อง คือ การกำหนดปมปัญหาความขัดแย้งเพื่อเร้าความสนใจให้ผู้อ่านติดตามจนถึงจุดสุดยอด (climax) ซึ่งการดำเนินเรื่องอาจกระทำได้โดย ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา ดำเนินเรื่องย้อนหลัง หรือดำเนินเรื่องตามลำดับสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์จริง

3) การปิดเรื่อง คือการจบเรื่องซึ่งคลี่คลายปมปัญหาทั้งหมด หรือทิ้งประเด็นให้ผู้อ่านคิดต่อไปได้ การปิดเรื่องจะมี 2 ลักษณะคือ จบแบบธรรมดา ผู้อ่านคาดเดาตอนจบได้หรือเรื่องราวจบลงแบบประสพผลสำเร็จหรือไม่ก็ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง และจบแบบให้ผู้อ่านประหลาดใจหรือพลิกความคาดหมายการจบ เรื่องแบบนี้เรียกว่า “การจบแบบหักมุม”

➔ **ลักษณะของโครงเรื่อง** แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ความสมจริง มีความน่าเชื่อถือ สมเหตุสมผลและเป็นไปได้แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการก็ตาม ผู้เขียนต้องเขียนเรื่องให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่ามีเหตุผลของเรื่องราวที่ทำให้เกิดความเชื่อถือโดยปราศจากข้อสงสัย

2) ความสนใจน่าติดตาม การสร้างความสนใจน่าติดตามเกิดจากกลวิธีต่างๆ

เช่น การสร้างปมปัญหา สร้างปริศนาที่ชวนให้ผู้อ่านต้องการหาคำตอบหรือการให้ตัวละครอยู่ในภาวะคับขันไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อนซึ่งทำให้อ่านเกิดความสงสัยว่าตัวละครจะหาทางออกอย่างไร เป็นต้น

3) ความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น โครงเรื่องมีส่วนให้แก่นเรื่องชัดเจนอย่างไร ช่วยให้การสร้างฉากเป็นไปอย่างสมจริงหรือไม่ หรือโครงเรื่องช่วยให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างราบเรียบสอดคล้องกันหรือไม่ เป็นต้น

4) ความเป็นจริงในชีวิตมนุษย์ โครงเรื่องต้องจำลองแบบอย่างของชีวิตมนุษย์ และสามารถนำมาเทียบเคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์ได้

➡ **วิธีสร้างโครงเรื่อง** การสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่อไปนี้

1) โครงเรื่องต้องมีปมปัญหา มีความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละครเอง หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อม

2) การดำเนินเรื่องต้องมีอุปสรรคเพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่านมีการชอนบ่างอย่างให้อ่านเกิดความสงสัยและสะเทือนอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกร่วมกับการดำเนินเรื่อง

3) การปิดเรื่องต้องปิดเรื่องด้วยสารประโยชน์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้กับผู้อ่านรับรู้ด้วยจุดสุดยอดของเรื่อง

ที่มา: สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร. (2550). *บันทึงคดีประเภทเรื่องสั้น*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

พาหนะราตรี

วินทร์ เลียววาริณ

ประตูรถด้านหลังซ้ายถูกกระชากออก เสียงชายคนขับรถดังขึ้นทันทีว่า “คุณ...” ชายผู้เปิดประตูรถคันตัวเข้าไปนั่งในที่นั่งอย่างทุลักทุเล เพราะขนาดร่างกายอ้วนใหญ่ของเขา เขาบอกคนขับ

“แท็กซี่ ไปรามอินทรา”

“รามอินทรา?” คนขับงง

“ถนนรามอินทรา ปลายทางด่วนเอกมัย-รามอินทราไง”

คนขับลั้งเล “เฮ้อ!...”

“โง่! กำลังคิดหาข้อแก้ตัวไม่ไปซิทำ”

คนขับมองหน้าแวบหนึ่ง ก็ยิ้ม “เปล่าครับ ไปก็ไป ผมต้องไปทางนั้นอยู่แล้ว”

“ดีแล้ว เป็นคนขับแท็กซี่ อย่าเลือกผู้โดยสาร ผมรำคาญแท็กซี่สมัยนี้มาก เลือกมากเหลือเกิน ไม่รู้จะมาเป็นคนขับแท็กซี่ทำไม คิดหาแตกจากอาชีพนี้ ก็ไม่ต้องเลือกมาก”

เขารู้สึกมีศีรษะเล็กน้อย คงเพราะเหล่าครึ่งขวดกับเบียร์อีกครึ่งโหล เขาไม่ได้ดื่มกับเพื่อนร่วมรุ่นมานานร่วมปี

เพื่อนบอกเขาว่า “กินเหล้าเต็มที่แล้ว มึงไม่ได้ขับรถมาไม่ใช่หรือ? เมาแล้วค่อยนั่งแท็กซี่กลับบ้าน”

เขาคิดว่าถูกแล้วที่ไม่ได้ขับรถมา สภาพของเขาตอนนี้คงสอบไม่ผ่านการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดแน่

แสงไฟสีส้มจางในรถอาบใบหน้าคนขับครึ่งหนึ่ง ทั้งอีกครึ่งหนึ่งในเงามืด คนขับในวัยราวสี่สิบกว่าไม่น่าเกินห้าสิบ แต่งตัวสกปรกมอซอ หากเป็นเวลาปกติเขาคงเรียกแท็กซี่คันใหม่ แต่ในยามดึกเช่นนี้หารถสักคันไม่่ง่ายนัก

รถเคลื่อนตัวออกไป ถนนราตรีหลังเที่ยงคืนค่อนข้างว่าง

“รามอินทราชอยไหนครับ?” คนขับถาม

“ชอย 40”

“อ้อ! ผมรู้จัก”

“เมื่อกี้คิดว่าคุณไม่ไปเสียอีก”

“เปล่า ผมแค่่งที่มีคนเรียก...แต่ไม่เป็นไร คุณเมาอย่างนี้ ผมไปส่งก็ได้”

“เฮ้! นี่ผมไม่ได้ขอขึ้นรถฟรีนะ”

คนขับหัวเราะหึหืออย่างใจเย็น

“ใจเย็นๆทำไมกินเหล้าแล้วยังอารมณ์เสียนะ ผมต้องไปแถวนั้นอยู่แล้ว ผมก็อยู่แถวนั้นเหมือนกัน”

น้ำเสียงเย็นๆของคนขับทำให้ใจเขาสงบลงบ้าง

“รถเก่านะ” เขาเปรยขึ้น

“ก็ใช้มานานแล้วครับ”

“แอร์ก็ไม่เย็น”

“ยังไม่มีเงินซ่อมครับ”

“เช่าหรือซื้อ?”

“อะไรครับ?”

“รถคันนี้นะซี เช่าหรือซื้อ?”

“ซื้อครับ”

“ทำไมไม่ซื้อคันที่ใหม่หน่อย คนชอบขึ้นรถใหม่มากกว่า รถเก่าแอร์ไม่เย็น”

“ก็ทำไม่ได้ เงินไม่พอนี้ครับ”

เขาเชื่อว่าคนขับเป็นคนต่างจังหวัด เขาเก่งในเรื่องบอกที่มาของคนแปลกหน้า จากสถิติที่เขาเคยทำคนขับแท็กซี่ในกรุงเทพฯ ร้อยละเก้าสิบมาจากต่างจังหวัด

“มาจากไหนล่ะเรา?”

“ปราจีนครับ”

“อืม! ทำไมมาหากินที่นี่ล่ะ? ที่บ้านทำนาไม่ดีรี?”

“เปล่าครับ บ้านผมไม่ได้ทำนา”

“แล้วทำอะไร?”

“ทำสวนดอกไม้”

“แต่ไม่พอกิน จึงมาเป็นคนขับแท็กซี่?”

คนขับไม่ตอบ

“ทำไมไม่ตอบ?”

“คุณอยากรู้เรื่องส่วนตัวของผมไปทำไมครับ?”

“อ้าว! ไหง่อย่างงี้เล่า ผมถามดีดีหาว่าผมเสือก”

“ผมไม่ได้ว่าคุณเสือก”

“น้ำเสียงคุณบอก แท็กซี่นิสัยยั้งๆ มีนาบ้านเมืองจึงไม่เจริญซักที”

“ไม่เจริญยังงี้...”

“อ้าว! ก็แท็กซี่เดี๋ยวนี้เลือกงานจะตายท่า จะพินนักท่องเที่ยวยังเดียว ไม่บริการคนไทย ไม่เชื่อไปดูแถวพัฒนาพงษ์ แถวสุขุมวิท จอดเรียงเป็นแถวไม่รับคนไทย จ้องพินแต่ต่างชาติ ซี้เกียดแล้วเลือกงาน ตำรวจก็แย่พอกัน ไม่ทำงาน รับแต่ส่วย คนบ้านเมืองนี้ไม่รู้เป็นเหยื่ออะไรกันหมด กฎหมายมีไว้ทำเหยื่ออะไรไม่รู้เหมือนกัน...”

“ไม่ใช่แท็กซี่ทุกคนเป็นอย่างนั้น”

“หรือ? แล้วทำไมผมเจอแต่พวกนี้นะ...”

“คุณเมาแล้ว นอนดีกว่า เต็มถึงแล้วผมปลุกเอง”

“ไม่ได้เมา กินแค่นี้ไม่เมาหรอก คุณยังไม่ตอบเลยว่าทำไมมาขับแท็กซี่...”

“ผม..” คนขับเงยไป คล้ายกำลังสะกดอารมณ์

“อะราย...ถามแค่นี้ไม่ไหวหรือ?”

“ไม่ครับ”

“งั้นก็บอกมาว่าทำไมตกต่ำจนต้องมาขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพฯ”

“ตกต่ำ?”

“ยอมรับว่ามีใครบ้างเป็นคนขับแท็กซี่เพราะรักรถติด ก็มาขับเพราะตกต่ำทั้งนั่น! อย่างคุณดูปุ๊บก็รู้ว่าไม่ชอบขับแท็กซี่ เพราะขับรถยังกะขี่ควาย”

“ผมทำสวนดอกไม้เจ๋ง”

“อืม! ทำธุรกิจไม่ใช่เรื่องง่าย คนไม่มีหัวทำการค้าก็มักเจ๊งอย่างนี้แหละ อย่าคิดมาก คนบางคนเหมาะสำหรับขับแท็กซี่อย่างเดียว ทำอย่างอื่นไม่เป็นหรอก”

“คุณว่าผมหรือ?”

“อืม! เปล่าว่าใคร พูดรวมๆ ใครอยากรับก็รับไป เอ๊ะ! นี้คุณโมโหมผมหรือ? ประหลาด ผมพูดแต่ความจริงทั้งนั่น”

คนขับส่ายหน้าไม่ตอบคำ

“เอ๊ะ! ทำไมไม่มีมารยาท ถามแล้วไม่ตอบ แล้วนี่ส่ายหน้าทำไม? หรือว่ากำลังจะหาเรื่องไม่ไปต่อแล้ว?”

“ไปซีครับ ผมสัญญาแล้วก็ต้องไป”

เขาเหยียบคันเร่งขึ้น

“ไม่ต้องรีบก็ได้ น้องชาย ผมยังไม่อยากตายกลางถนน ขับรถให้มันดีๆ หน่อย แท็กซี่สมัยนี้ตื่นผีทั้งนั้น ขับรถอย่างกับจะรีบไปงานศพ แต่พอชนแล้วก็หนี้นเลย”

“ผมไม่เคยขับรถชนใคร”

“บอกว่าอย่าเร่งเดี่ยวอ้วกในรถนี้แล้วอย่าว่ากัน”

พาหนะชะลอลงทันที ผ่านไปหลายนาที รถหักเข้าถนนนวลจันทร์

“นี่คุณพาผมไปลัดที่ไหน?”

“เข้าทางนวลจันทร์ใกล้กว่าครับ”

“จริงหรือ? รู้ว่าคุณจะขับอ้อมเอาเงินเพิ่ม”

เสียงคนขับว่า “ถึงซอย 40 แล้ว จะลงตรงไหนครับ?”

“จอดตรงตึกแถวนั่น ช่างร้านแก๊สนะ อ่านภาษาไทยออกมั๊ย?”

“ตึกสี่สี่ไหมครับ?”

“นั่นแหละบ้านผม”

รถจอดที่หน้าตึกแถว ผู้โดยสารมองด้านหน้ารถที่มีดดำ ไม่มีแสงไฟของตัวเลข

“อ้าว! นี่คุณไม่ได้กดมิเตอร์หรือกริ? มาถึงที่แล้วเพิ่งเห็น”

เสียงคนขับเย็นๆ “รถผมไม่ใช่มิเตอร์”

“เอ๊ะ! ยังไงเนี่ย... นี่เป็นแท็กซี่เถื่อนรี กะพันผู้โดยสาร เห็นกูเป็นฝรั่งหน้าโง่หรือไรเง...”

“ผมเปล่า...”

“นึกแล้วเชียว ทีแรกจะไม่ใช่ พอไปก็ไม่กดมิเตอร์ซะงั้น อย่างนี้แล้วกูจะจ่ายเงินมึงเท่าไร
ดีวะ ไม่ต้องจ่ายตึ๋มเพราะไม่มีตัวเลข”

“ไม่ต้องจ่ายครับ คุณลงรถไปเหอะ ผมไม่คิดเงิน”

“อ๊ะ! นี่มีงประทัดกูหรือ?”

“เปล่าครับ”

“มึงเห็นกูเป็นพวกชอบหลอกแตกฟรีรี กูเพียงแต่บอกว่า กูไม่ชอบแท็กซี่ที่ไม่ใช่มิเตอร์
มันแสดงว่าไม่จริงใจ หรือไม่ก็ติดนิสัยพันฝรั่งนักท่องเที่ยวจนเคยตัว...”

“คุณไปเถอะครับ ผมส่งแค่นี้ ไม่คิดอะไร”

“นี่มีงเล่นลูกไม้อะไร? ไม่มีแท็กซี่คันไหนส่งผู้โดยสารฟรีหรือโวย กูรูนี้เสียแท็กซี่ดี... ชั่วๆ
ทั้งนั้น”

คนขับสายหน้า “บอกว่าลงไป ผมไม่คิดเงิน”

“กูไม่เชื่อ เดียวก็มีลูกไม้อีก”

คนขับเอี้ยวตัวไปยังที่นั่งด้านซ้ายเปิดช่องเก็บของดึงวัตถุชิ้นหนึ่งขึ้นมาเป็นปืนกระบอกหนึ่ง
ผู้โดยสารสร้างเมาทันที

“นี่คุณจะฆ่าผมหรือ พุดจาดีๆ ก็ได้ หรือคุณคิดจะปล้นผมใช่มั๊ย... มีนา ไม่กดมิเตอร์...”

“คุณลงไปเถอะครับ ผมจะได้ไปต่อซักที”

“ไม่ลง พอลง คุณก็จะยิงผมจากด้านหลัง”

คนขับถอนใจ เก็บปืนกลับในช่องตามเดิม ลงมาจากรถ เปิดประตูหลัง ลากผู้โดยสารลงจากรถ
แล้วเดินไปขึ้นรถที่นั่งคนขับ อึดใจต่อมาก็ขับรถออกไป

ผู้โดยสารยืนบนทางเท้า ลมเย็นทำให้สติของเขากลับคืนมาเต็มที่ เขามองรถที่แล่นออกไป
ไม่มีป้ายแท็กซี่บนหลังคาของพาหนะคันที่มาส่งเขาถึงบ้าน มันเป็นรถยนต์ส่วนบุคคล

แบบฝึกหัดเรื่อง พาหนะราตรี

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านคำถามต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. ผู้เขียนเปิดเรื่องอย่างไร

- เปิดเรื่องด้วยคำสนทนา จงอธิบาย.....
-
- เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก จงอธิบาย.....
-
- เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร จงอธิบาย.....
-

2. ผู้เขียนดำเนินเรื่องอย่างไร

- 2.1 ปมปัญหาของเรื่อง คือปมปัญหาระหว่าง..... กับ.....
- 2.2 ตัวละครแก้ปัญหาด้วยวิธีใด.....
- 2.3 ตัวละครแก้ปัญหาสำเร็จหรือไม่..... เพราะอะไร.....
-
- 2.4 จุดสุดยอด (climax) ของเรื่องคือ.....
- เห็นได้จากตอนไหน.....
- 2.5 เรื่องคลี่คลายปมปัญหาได้อย่างไร.....
- เห็นได้จากตอนไหน.....

3. ผู้เขียนจบเรื่องอย่างไร

- จบแบบมีความสุข ตัวละครประสบผลสำเร็จอย่างไร จงอธิบาย.....
-
- จบแบบเศร้า ตัวละครล้มเหลวอย่างไร จงอธิบาย.....
-
- จบแบบพลิกความคาดหมาย จงอธิบาย.....
-
- จบแบบทิ้งท้ายไว้ให้คิด จงอธิบาย.....
-

4. แก่นของเรื่องคืออะไร

- 4.1 แก่นของเรื่อง คือ.....
- เห็นได้จากตอนไหน.....

5. เพราะเหตุใด นักเรียนจึงคิดว่าเรื่องสั้นเรื่อง “พาหนะราตรี” เป็นเรื่องสั้นเน้นเสนอโครงเรื่อง
จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

6. โครงเรื่องใหม่

การเปิดเรื่อง

.....

.....

.....

.....

การดำเนินเรื่อง

.....

.....

.....

.....

การปิดเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างโครงเรื่อง

โครงเรื่อง	เนื้อเรื่องโดยย่อ
<p>➡ ตัวละครหลัก: ภรรยา ตัวละครรอง: ข้าราชการชั้นผู้น้อย, คุณนาย เศรษฐี</p>	<p>เรื่อง สร้อยคอเพชร ผู้แต่ง กิ๊ย เดอ โมปัสซัง:</p> <p>ข้าราชการชั้นผู้น้อยจะพาภรรยาไป ออกงานแต่ไม่มีเครื่องประดับจึงไปขอยืม สร้อยคอเพชรจากคุณนายซึ่งเป็นเศรษฐี ในวันงานเธอได้ทำสร้อยคอเพชรหล่นหาย ข้าราชการชั้นผู้น้อยและภรรยาไม่กล้า สู้หน้าคุณนาย คุณนายผู้มีเครื่องเพชร มากมายไม่ได้สนใจเรื่องนี้ เวลาผ่านไปสิบปี ข้าราชการชั้นผู้น้อยและภรรยาเก็บหอม รอบริบจนเก็บเงินได้ เธอจึงนำไปซื้อสร้อย เพชร แล้วนำไปคืนคุณนาย แต่คุณนายได้ ลืมเรื่องนี้ไปแล้ว หลังทราบเรื่องคุณนาย ตกใจและกล่าวว่า สร้อยคอเพชรที่ให้ยืมไป นั้นเป็นของปลอม</p>
<p>➡ ฉาก: บ้าน, งานเต้นรำ, สวนสาธารณะ</p>	
<p>➡ การเปิดเรื่อง เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละครเพื่อให้ ข้อมูลเบื้องต้นว่า ตัวละครมีฐานะปานกลาง เกิดในครอบครัวหาเช้ากินค่ำซึ่งตัวละครไม่มี สมบัติติดตัวและต้องแต่งงานกับชายผู้มี อาชีพเสมียน</p>	
<p>➡ การดำเนินเรื่อง ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องเป็นตามลำดับเวลา <u>ปมปัญหา</u> ปมปัญหาของเรื่อง คือปมปัญหภายนอก - ความขัดแย้งอันเกิดจากสาเหตุภายนอก: ภรรยาของข้าราชการชั้นผู้น้อย ผู้มีรูปร่าง งดงามน่ารัก แต่กำเนิดในครอบครัวหาเช้า กินค่ำจึงไม่มีสมบัติติดตัวทำให้ชายหนุ่มที่ ร่ำรวยไม่สนใจเธอ เธอจึงต้องแต่งงานกับ ข้าราชการชั้นผู้น้อย เธอกลัวใจและ เศร้าหมอง คิดอยู่เสมอว่าเธอควรเกิดใน ฐานะที่ดี รูปร่างหน้าตาของเธอที่งดงามจึง ขัดกับสภาพฐานะของเธอที่มีฐานะปานกลาง <u>การคลี่คลายเรื่อง</u> - เมื่อรู้ว่าสร้อยคอเพชรได้หายไป ภรรยาของ ข้าราชการชั้นผู้น้อยจึงพยายามเก็บออมเงิน โดยต้องทำงานหนัก ความสวยงามของ หน้าตาได้เลือนหายไป จนสุดท้ายเธอนำ สร้อยคอเพชรไปคืนคุณนายเศรษฐี</p>	
<p>➡ การปิดเรื่อง เรื่องสั้นเรื่องนี้จบแบบพลิกความคาดหมาย (จบแบบหักมุม) เพราะสร้อยคอเพชรที่เธอยืมจาก คุณนายเศรษฐีไปนั้นเป็นของปลอม</p>	

ใบงานการวางโครงเรื่อง

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉากลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กลุ่มที่

สมาชิกในกลุ่ม 1. 2.

3. 4.

5. 6.

7.

ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)

ตัวละคร

ตัวละคร	เหตุผลในการเลือก
1.	1.....
2.	2.....
3.	3.....
4.	4.....

ฉาก

ฉาก (ระบุช่วงเวลา)	เหตุผลในการเลือก
1.	1.....
2.	2.....
3.	3.....
4.	4.....

ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)

ตัวละคร	ฉาก (ระบุช่วงเวลา)
☉	☉
☉	
☉	

ขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)

เปิดเรื่อง	ดำเนินเรื่อง	ปิดเรื่อง
☉	☉	☉
☉	☉	☉
☉	☉	☉

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อเรื่อง.....

A large rectangular area with horizontal dotted lines for writing, and a folded corner at the bottom right.

แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เวลา.....ถึง.....

ประเภทงานเขียนเรื่องสั้น.....

คาบที่.....

	ประเด็น	การช่วยเหลือ	ความร่วมมือ	ความ รับผิดชอบ	การอภิปราย แสดงความคิดเห็น	การรับฟัง ความคิดเห็น	รวม
กลุ่ม		2	2	2	2	2	10
1							
2							
3							
4							
5							
6							

ปัญหาและข้อเสนอนะเพิ่มเติม

.....

ระดับคุณภาพ

9-10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
7-8	คะแนน	หมายถึง	ดี
5-6	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
1-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ผู้ประเมิน.....

(นายอนุรักษ์ ไชยฮัง)

(...../...../.....)

ที่มา: ปรับจาก

ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอน
 เขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา ประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียน
 เชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกณฑ์การประเมินโครงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น

ประเด็น	คุณภาพของงาน (ระดับคะแนน)		
	3	2	1
1. ความสัมพันธ์กับโครงเรื่องงานเขียนที่ตั้งไว้	ข้อมูลตรงประเด็นตามโครงเรื่องที่วางไว้	ข้อมูลตรงประเด็นกับโครงเรื่องแต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง	ข้อมูลไม่ตรงประเด็นกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้
2. ความครบถ้วนของข้อมูล	ข้อมูลครบถ้วนสัมพันธ์กับตัวละครฉากและโครงเรื่อง	ข้อมูลสัมพันธ์กับตัวละคร ฉากและโครงเรื่อง แต่ไม่ครบถ้วน	ข้อมูลที่น่าเสนอไม่ครอบคลุมกับตัวละครฉากและโครงเรื่อง
3. การลำดับความคิด	ลำดับและเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล	ลำดับข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ แต่มีข้อมูลบางส่วนไม่เชื่อมโยงกัน	ข้อมูลขาดความเชื่อมโยงไม่เป็นระบบ
4. การนำเสนอข้อมูล	นำเสนอข้อมูลจำแนกตามองค์ประกอบของเรื่องสั้นและตามลักษณะของเรื่องสั้นแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	นำเสนอข้อมูลจำแนกตามองค์ประกอบของเรื่องสั้นและตามลักษณะของเรื่องสั้นแต่ละประเภทได้ แต่ยังไม่ชัดเจน	ขาดความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลจำแนกตามองค์ประกอบของเรื่องสั้นและตามลักษณะของเรื่องสั้นแต่ละประเภท

ระดับคุณภาพ

คะแนน

9-10

คะแนน

หมายถึง

ระดับคุณภาพ

ดีมาก

7-8

คะแนน

หมายถึง

ดี

5-6

คะแนน

หมายถึง

พอใช้

1-4

คะแนน

หมายถึง

ปรับปรุง

ที่มา: ปรับจาก

ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา ประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณวุฒิปบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

ภาคผนวก ง
คะแนนและค่าสถิติ

- 1) ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว
เชิงสร้างสรรค์
- 2) ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอกนิชันในการเขียน
- 3) คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 18 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว
เชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบความสามารถ ในการเขียนร้อยแก้ว เชิงสร้างสรรค์	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ก่อนเรียน	0.57	0.25
ระหว่างเรียนครั้งที่ 1	0.69	0.22
ระหว่างเรียนครั้งที่ 2	0.75	0.22
ระหว่างเรียนครั้งที่ 3	0.77	0.24
ระหว่างเรียนครั้งที่ 4	0.70	0.32
หลังเรียน	0.83	0.23

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอนิชั่นในการเขียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
4	-1	+1	+1	0.33	วัดได้ไม่สอดคล้อง
5	-1	+1	+1	0.33	วัดได้ไม่สอดคล้อง
6	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
7	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
9	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
11	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
13	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
25	+1	+1	0	0.67	วัดได้สอดคล้อง
26	-1	+1	+1	0.33	วัดได้ไม่สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
29	-1	+1	+1	0.33	วัดได้ไม่สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบตรวจสอบรายการในการวัดเมตาคอนิชั่นในการเขียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
31	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
32	+1	+1	0	0.67	วัดได้สอดคล้อง
33	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
34	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
38	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
39	0	+1	+1	0.67	วัดได้สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
42	+1	+1	0	0.67	วัดได้สอดคล้อง
43	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
45	+1	+1	+1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
รวม	0.62	1	0.93	0.85	วัดได้สอดคล้อง

ตารางที่ 20 คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	คะแนนเต็ม 100 คะแนน					หลังเรียน
	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน				
		เรื่องสั้น เน้นโครงเรื่อง	เรื่องสั้น เน้นตัวละคร	เรื่องสั้น เน้นฉาก	เรื่องสั้น เน้นแก่นเรื่อง	
1	63	67	71	76	78	80
2	66	78	80	79	81	84
3	63	75	82	89	90	94
4	64	90	92	90	92	96
5	46	76	74	75	78	86
6	63	72	79	78	85	84
7	61	73	85	90	84	84
8	50	55	73	72	74	76
9	54	66	69	58	69	71
10	63	71	76	75	74	77
11	45	55	75	87	92	92
12	60	84	86	90	89	92
13	50	65	50	79	85	85
14	63	64	73	72	78	84
15	82	72	71	50	60	80
16	72	75	82	75	71	76
17	64	71	72	75	79	80
18	48	61	66	68	69	69
19	80	61	90	82	77	96
20	81	81	90	94	94	96
21	63	76	74	73	78	80
22	63	76	80	82	71	79
23	57	73	84	72	80	84
24	56	58	69	69	70	70
25	82	86	80	86	90	94
26	78	82	78	78	78	80
27	50	71	78	80	77	78
28	50	73	74	74	76	79
29	60	72	70	84	80	86
30	74	81	76	80	79	87
31	73	70	50	72	70	76
32	45	66	69	72	90	94
33	64	72	77	78	75	79
34	62	68	64	72	69	72
35	88	89	91	92	90	94
Mean	62.94	72.14	75.71	77.66	79.20	83.26
S.D.	11.538	8.691	9.593	9.213	8.203	7.905

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการบันทึกใบงานการวางโครงเรื่อง การบันทึกแบบบันทึกรายบุคคล
ผลงานการเขียนเรื่องสั้น และภาพการทำกิจกรรมของนักเรียน

- 1) ตัวอย่างการบันทึกใบงานการวางโครงเรื่อง
- 2) ตัวอย่างการบันทึกแบบบันทึกรายบุคคล
- 3) ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายกลุ่ม
- 4) ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายบุคคล
- 5) ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิด
การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวอย่างการบันทึกใบงานการวางโครงเรื่อง

ใบงานการวางโครงเรื่อง

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการกำหนดและคัดเลือกตัวละครและฉาก ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 6

สมาชิกในกลุ่ม 1. <u>15</u>	2. <u>30</u>
3. <u>31</u>	4. <u>32</u>
5. <u>33</u>	6. <u>30</u>
7. <u>33</u>	

ขั้นกำหนดฉากและตัวละคร (S: Suggest)

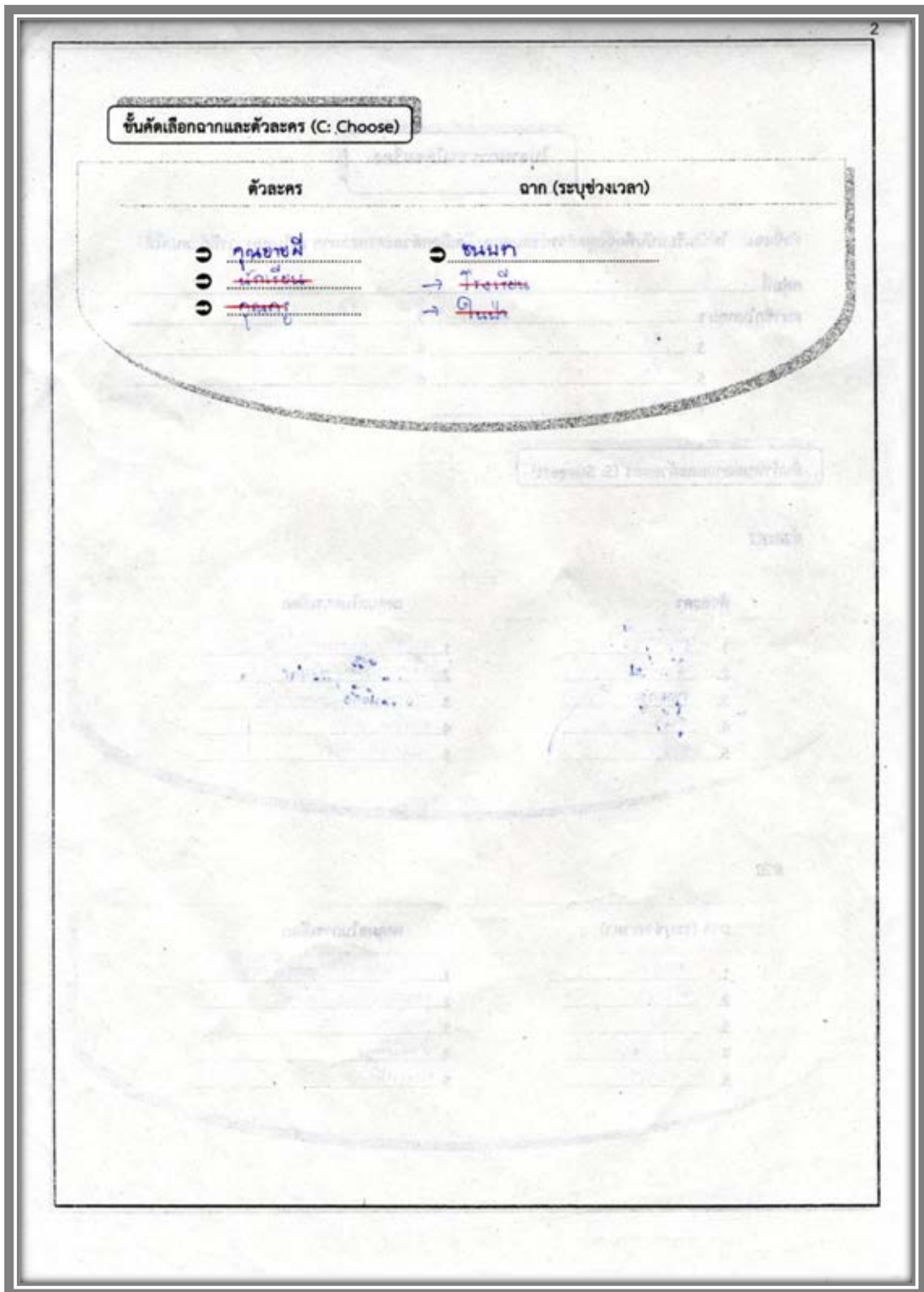
ตัวละคร

ตัวละคร	เหตุผลในการเลือก
1. <u>คองชายมี</u>	1. <u>ชาวนา อุดมทรัพย์ โฉม</u>
2. <u>พิกเวียง</u>	2. <u>เรียนหนังสือ, สงสาร</u>
3. <u>กนกพร</u>	3. <u>สอนหนังสือ เก่งกรวด</u>
4. <u>สุเมย์</u>	4. <u>อดทน หนัก</u>
5. <u>จวนนา</u>	5. <u>ใจกว้าง หนัก</u>

ฉาก

ฉาก (ระบุช่วงเวลา)	เหตุผลในการเลือก
1. <u>อินนา</u>	1. <u>ไม่ทันใจ หมดภาคนี้ เริ่ม</u>
2. <u>อินนา</u>	2. <u>สอนหนังสือ สงสาร</u>
3. <u>อิน</u>	3. <u>กลัว</u>
4. <u>โรงเรียน</u>	4. <u>สอนหนังสือ</u>
5. <u>ห้องนา</u>	5. <u>หนักแล้ว</u>

แผนภาพที่ 22 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)

แผนภาพที่ 23 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C. Choose)

ใบงานการวางโครงเรื่อง

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการวางโครงเรื่อง ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 6

สมาชิกในกลุ่ม 1. 15 2. 16
 3. 17 4. 18
 5. 19 6. 20
 7. 21

ขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)

เปิดเรื่อง	ดำเนินเรื่อง	ปิดเรื่อง
<ul style="list-style-type: none"> ○ บรรยายลักษณะที่ถนัดอาชีพ ○ บรรยายกิจกรรมรักของชายมี ○ บรรยายรักในยามค่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ชายมีเสียสละทำเน: ลุงไป ○ ชายมีเฝ้ารอวันที่ลุงกลับมา ○ เขา 'เจ้าอยู่' กันนะไป ○ กลับมาหาชายมี 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ชายมีเกิดความรู้สึก ○ วันเวลาผ่านไปเร็ว ○ ชายมีอายุมากขึ้น ○ ชีวิตของชายมีต้น ○ สลายไปกับแสงตะวัน

แผนภาพที่ 24 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)

ใบงานการวางโครงเรื่อง

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการวางโครงเรื่อง ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 6

สมาชิกในกลุ่ม 1. 19 2. 30
 3. 31 4. 38
 5. 39 6. 30
 7. 33

ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

เปิดเรื่อง

เสียงอย่างคนตีโกลกอย่างระงมมาส่งทั่วทุกทางที่วิถีทองยังมี
 อดร่ำทวงลาทศกัณฐ์คืนคนไม่คืนเสียงแกล้งแกล้ง การงานที่ทั้งและ
 กันทางของหมื่นสีหเสนีหา ขยายโสดาเนนผลจากกาหนของโคธ
 ติมนนทศกัณฐ์หาแม่คนก่อนแล้ว ข้ามฝั่งน้ำพิกัดไม่คืน
 อกเขนกับเสด็จชกวี เจ้าเพชรดีคนน้ำใจ แล้วให้เขนรอกงัดโทษเขา
 ให้นั้นโรด พญามาร ภาระงานที่พญามารพาเนน
 ลมพัดไปโผ่นคืนจากตน ดี ไม่ให้พญามารพเนน พญามาร
 "จิตของนิน เป็นคนเสียกษณะนี้" นิน พญามาร
 ข้ามฝั่งน้ำพิกัดแล้ว นรธกษัตริย์ดีคนละคน พญามาร ข้ามฝั่ง
 เกนลา พญามาร ไม่ให้พญามารพเนน พญามาร
 นินพญามารเกิดใหม่ ดี พญามาร ไม่ให้พญามารพเนน พญามาร
 นรธกษัตริย์ดีคนละคน พญามาร

เสียงนกลอยบินกลับวังเป็นฝูงหนึ่งแห่งท่ากอฉิว นรธกษัตริย์ดี
 เบื้องหน้าหน้าแล้ว ซึ่งข้างฝั่งท่าเริ่มเกิดเรากองระนาเป็นท่า
 วนข้างของหมื่นกษัตริย์ดี เสียงดังโง่งงในอังกาบข้างน้ำแต่ขย
 เขนกับเขน ทำดีนกลอยนกลอยจากตักตักข้างน้ำดีในยาม
 หนึ่ง ตักน้ำเทในอังกาบข้างน้ำดี "ตักน้ำเทในอังกาบข้างน้ำดี"
 และจะเปิดดีในยาม ดี พญามาร ตักน้ำเทในอังกาบข้างน้ำดี

พญามาร

แผนภาพที่ 25 ตัวอย่างการเขียนใบงานการวางโครงเรื่องในขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

ตัวอย่างการบันทึกแบบบันทึกรายบุคคล

แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้น ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ก่อนการเขียน

ขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)

1. นักเรียนมีวิธีการในการวางแผนกำหนดตัวละครและฉากอย่างไร จงอธิบาย

การเขียนโครงเรื่อง สักฉากคือที่ที่เกิดเรื่องและฉากที่กำหนดไว้

คือ

กำหนดตัวละคร เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ที่มีความรู้
กำหนดฉาก เช่น เกิดในที่ต่าง (ตอนเช้า) } แล้วอธิบายหรือหาหนังสือหรือบทละครที่มี
อธิบายฉากว่าเกิดที่ไหนเวลาอะไร ที่ใด

2. นักเรียนคิดว่าวิธีการเลือกตัวละครและฉากของนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้หรือไม่ อย่างไร

ได้ เพราะ ทำให้คิดจินตนาการเรื่องที่ได้เขียนขึ้นจะได้จินตนาการจากบทที่กำหนดตัวละครและฉาก
โดยฉากเรื่อง สักฉากเขียนเรื่องสั้น

3. นักเรียนคิดว่าสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรคำนึงถึงก่อนลงมือเขียนเรื่องสั้น คืออะไร จงอธิบาย

กำหนดตัวละคร ฉาก และกำหนดเหตุการณ์เรื่องรา และจะทำให้เกิดเหตุการณ์
เพราะโดยเรื่อง จะต้องมีไปอยู่ตามฉากที่กำหนดแล้ว สักฉาก

ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)

4. ในขณะที่นักเรียนวางแผนการเลือกตัวละครและฉาก นักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง หรือระบุนวทางแก้ไข

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
กำหนดตัวละครและฉากแล้วฉากนั้นยาก	ระดมความคิดจากจินตนาการของเพื่อน ในกลุ่ม
เพราะมีตัวละครและฉากที่คล้าย	ทำเรื่องสั้นตัวละครและฉากที่สอดคล้องกันและให้
และตัวละครนั้นตัวละครและฉากไปสอด	สัมพันธ์
คล้องกัน	

แผนภาพที่ 26 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest) และขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)

แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น 4/6 เลขที่ 13

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการทำงานกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้น ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ระหว่างการวางแผนโครงเรื่อง

ขั้นวางแผนโครงเรื่อง (P: Plan)

1. นักเรียนวางแผนการวางโครงเรื่องอย่างไร

จากโครงเรื่อง ตามจุดเริ่มต้น ที่ได้เขียนไว้ แต่ศึกษา หาประเด็นหลัก แล้ว ได้เขียนจากบทกำหนดตัวละคร จาก ชื่อเวลา โดยทบทวนหรือสืบหาเรื่องอื่นก่อน นำมาใส่ไว้ ใ้ช้สลับเป็นแผนใหม่ และตัวละคร ตัวโตที่จำง่ายกว่าตัวประกอบธรรมดา เงินเมื่อใช้ไป

2. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางแผนไว้หรือไม่ อย่างไร

ปฏิบัติตาม เริ่มจากบท กำหนดตัวละคร จาก ชื่อเวลา แต่เรื่องคนในบท เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่ เนื้อหาที่ใส่

3. นักเรียนมีวิธีการอะไรนอกเหนือจากวิธีที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้ตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ จงอธิบาย

- อ่านบทแล้ว ที่เคยอ่านมา
- คิดหาเรื่อง และ เรื่องที่ใส่ สลับตัว
- จำนวนบท ของทุกฉากในบท

4. ในขณะที่นักเรียนวางแผนโครงเรื่องนักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง พร้อมระบุแนวทางแก้ไข

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1) บทกำหนดตัวละคร	1) หาเนื้อที่จ เขียน แล้วกำหนดตัวละครที่จำง่ายมีที่เขียนเรื่องสั้น ต่อไม่ได้
2) บทวางโครงเรื่อง	2) วางโครงเรื่อง ตามคำแนะจากผู้ศึกษา สวมบทมา ระดมความคิดของสมาชิกในกลุ่ม
3) บทดำเนินเรื่อง และจบเรื่อง	3) ดำเนินเรื่อง โดยให้คิดต่อกัน บทดำเนินเรื่อง และจบโครงเรื่องเรื่องสั้น

แผนภาพที่ 27 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นวางแผนโครงเรื่อง (P: Plan)

แบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคล

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่ 22

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้น ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

การเขียนเรื่องสั้น

ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

1. นักเรียนมีวิธีการเขียนเรื่องสั้นอย่างไร

เลือกตัวละคร ผู้ดำเนินเรื่องจากประสบการณ์ ความรักที่หมดหวัง เพื่อที่จะเอาชนะใจและเอาชนะใจ
ใจตัวเองให้ได้

2. นักเรียนมีวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของผลงานอย่างไร

ตรวจสอบโดยสมาชิกในเรื่อง ทำคะแนนเสร็จแล้ว ว่าที่ผู้สังเกตใครว่าใจใส่ดีหรือไม่ แล้วอ่านให้ทุกคน
ได้ยินและพูดไว้

3. นักเรียนคิดว่าอะไรคือข้อผิดพลาดที่พบในผลงานการเขียน และนักเรียนมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

ข้อผิดพลาด	แนวทางการแก้ไข
การวางใจตัวละครอย่างเร็วเกินไป	จับตามองว่าทำไมเขาถึงทำในสิ่งที่เขาทำในตอนที่เขาอ่าน
การเขียนซ้ำในย่อหน้า	เขียนให้ตัวละครในเรื่อง แล้วอ่านดูในภายหลัง

4. นักเรียนคิดว่าอะไรคือส่วนสำคัญที่ทำให้ผลงานสำเร็จลุล่วง จงอธิบาย

- ทำความสะอาดทุกข้อย่อย
- ความตั้งใจและความมุ่งมั่น

5. นักเรียนคิดว่าผลงานการเขียนเรื่องสั้นของกลุ่มอยู่ในระดับใด ดี 😊 พอใช้ 😊 หรือควรปรับปรุง 🙄 จงอธิบาย

อย่างไรก็ดี
มากกว่า คนธรรมดาที่ใจดีเรื่องสั้น เพื่อคนธรรมดาที่คิดว่าคนธรรมดาในชีวิตจริง

6. นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาการเขียนเรื่องสั้นต่อไปอย่างไร

นำประสบการณ์ที่เจอมาเขียน เรื่องราวที่คนธรรมดาเจอในชีวิตประจำวัน ไปปรับใช้กับ
เพื่อนที่อ่าน คิวคือ

แผนภาพที่ 28 ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้รายบุคคลในขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

แผนของฉัน เติบโตด้วยขนาดแล้ว จากหลักคิดก่อนนั้น หรือ เติบโตแล้ว แล้วจึงให้
 คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของโรคในท้อง
 ฉันรู้ว่าฉันเป็นคนที่ชอบทำอะไรที่แปลก ๆ ฉันเป็นสิ่งที่แปลกกว่าที่ฉันเคยคิด
 มากที่สุด ฉันใช้เทคนิคที่โรค ผิดของชีวิตที่ฉันเป็นของเล่นในวัยผมบ๊ว ฉันรับรู้ว่าฉัน
 นั้นตัดสินใจได้ เลือกที่จะเก็บเอาไว้ อย่างน้อยเขาก็คิดว่าฉันนั้นดี ของฉัน ที่ฉันจะสร้างชีวิตด้วย
 กลางรัก และตอนที่ฉันจะโต แล้วเมื่อใดให้กับคนที่เขาต้องเรียกหา พอ ๓-๓๗
 ฉันคิดว่าฉันจะ วิชาที่ฉันได้ นี้ให้ฉันที่สุด จนฉันดูโลก ๑๐๐ โลก เวลา ๓๐๐ ปีข้างหน้า
 ศึกษาก่อน เพื่ออนาคตที่ฉันจะไป ฉันเลือกที่จะ ให้ฉันแยกออกไปกับทรมาน
 " ฉันโดยทั่วไปธรรมดา ฉันจะฉันไม่ทำอะไร แค่ฉันอยากดี... "
 ฉันรับความรู้ เป็นเรื่องใหญ่ ที่ฉันอยากไปอยู่ที่อื่น ฉันเลือกที่จะ ให้ฉันไปเป็นที่ยอมรับ
 ที่ฉันให้คิดว่าฉันกับฉันนั้นดีได้... ^-^

แผนภาพที่ 30 ตัวอย่างผลงานการเขียนเรื่องสั้นรายบุคคล (ต่อ)

ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ชั้นกำหนดตัวละครและฉาก (S: Suggest)

แผนภาพที่ 31 แสดงการวางแผนการกำหนดตัวละครและฉากของนักเรียน

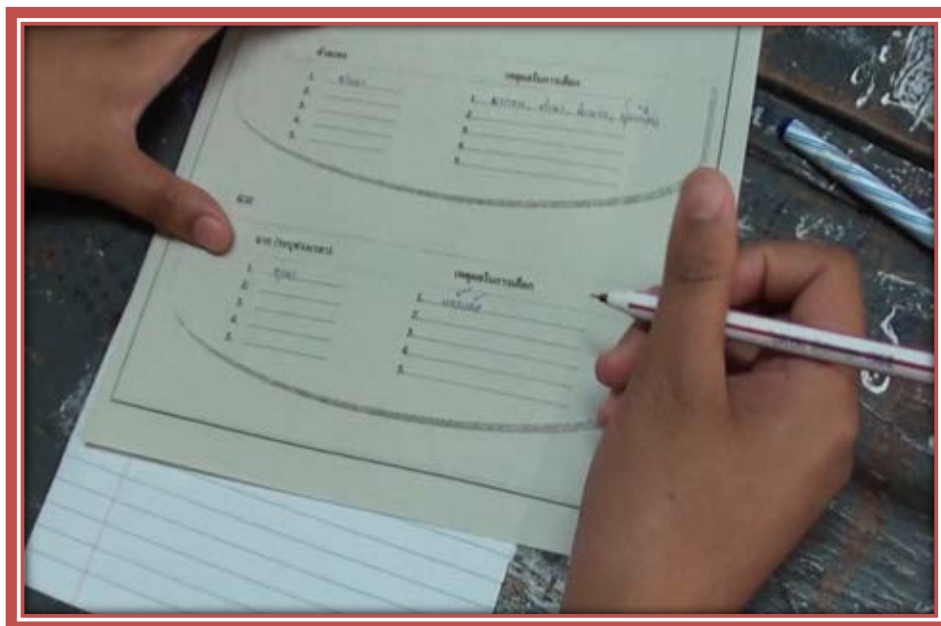

แผนภาพที่ 32 แสดงการระดมสมองของนักเรียนทั้งห้องเพื่อกำหนดตัวละครและฉาก

ขั้นคัดเลือกตัวละครและฉาก (C: Choose)

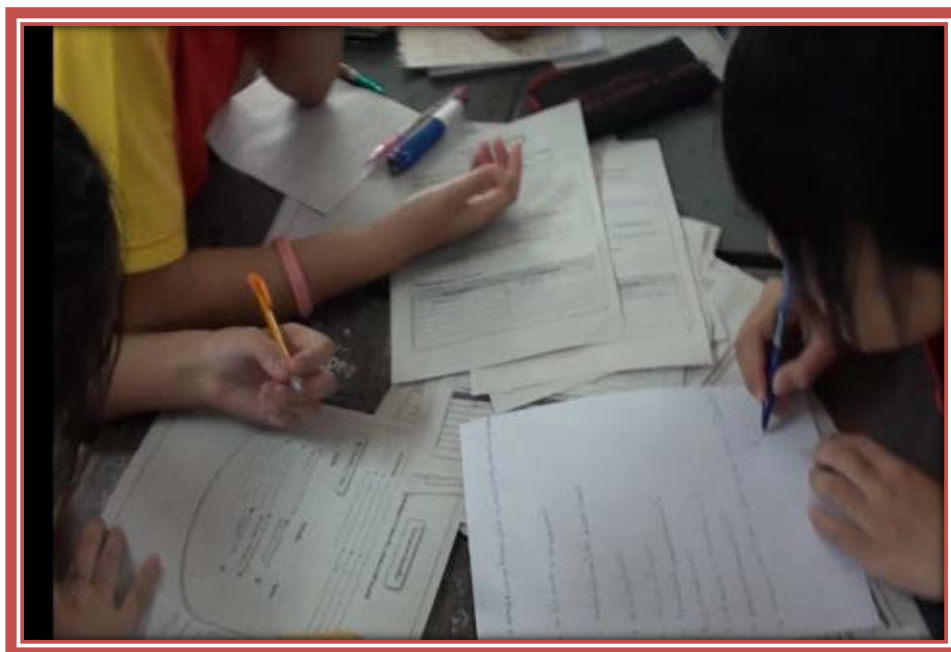

แผนภาพที่ 33 แสดงขั้นตอนการระดมสมองของนักเรียนในการคัดเลือกตัวละครและฉาก

แผนภาพที่ 34 แสดงตัวละครและฉากที่นักเรียนได้เลือกพร้อมทั้งเหตุผลในการเลือก

ขั้นวางโครงเรื่อง (P: Plan)

แผนภาพที่ 35 แสดงการวางโครงเรื่องของนักเรียนในแต่ละส่วน

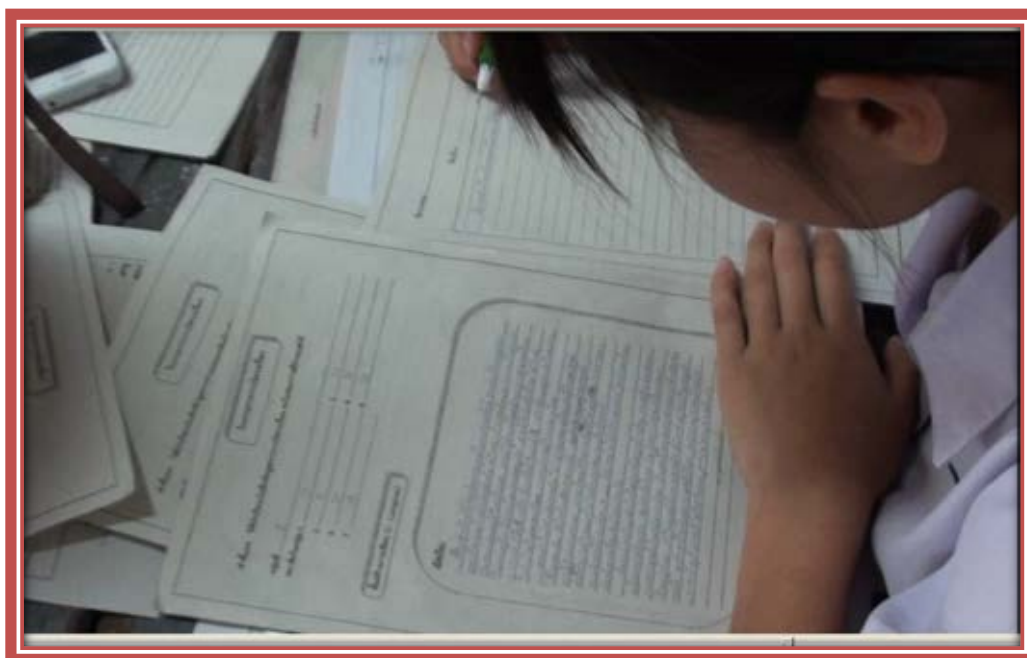

แผนภาพที่ 36 แสดงการใช้ความคิดของนักเรียนในการคิดวางโครงเรื่อง

ขั้นสร้างงานเขียน (C: Compose)

แผนภาพที่ 37 แสดงการจับคู่ของนักเรียนพัฒนางานเขียนจากโครงเรื่อง

แผนภาพที่ 38 แสดงขั้นตอนการสร้างงานเขียน

แผนภาพที่ 39 แสดงการนำเสนอผลงานการเขียนของกลุ่ม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอนุรักษ์ ไชยอั้ง เกิดวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ที่จังหวัดน่าน สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาการจังหวัดน่าน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2550 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554